

ประสบการณ์ด้านจิตใจในการพัฒนาตัวตนทางดนตรี และความหมายในชีวิตของนักดนตรีมืออาชีพ

บทคัดย่อและแฟ้มข้อมูลฉบับเต็มของวิทยานิพนธ์ตั้งแต่ปีการศึกษา 2554 ที่ให้บริการในคลังปัญญาจุฬาฯ (CUIR)
เป็นแฟ้มข้อมูลของนิสิตเจ้าของวิทยานิพนธ์ ที่ส่งผ่านทางบัณฑิตวิทยาลัย

The abstract and full text of theses from the academic year 2011 in Chulalongkorn University Intellectual Repository (CUIR)
are the thesis authors' files submitted through the University Graduate School.

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาศิลปศาสตรมหาบัณฑิต

สาขาวิชาจิตวิทยา

คณะจิตวิทยา จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ปีการศึกษา 2558

ลิขสิทธิ์ของจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

PSYCHOLOGICAL EXPERIENCES OF MUSICAL SELF DEVELOPMENT AND MEANING IN LIFE
AMONG EXPERT MUSICIANS

Miss Panicha Ponprasit

A Thesis Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements
for the Degree of Master of Arts Program in Psychology

Faculty of Psychology

Chulalongkorn University

Academic Year 2015

Copyright of Chulalongkorn University

ปณิชา พรประสิทธิ์ : ประสบการณ์ด้านจิตใจในการพัฒนาตัวตนทางดนตรี และความหมาย
ในชีวิตของนักดนตรีมืออาชีพ (PSYCHOLOGICAL EXPERIENCES OF MUSICAL SELF
DEVELOPMENT AND MEANING IN LIFE AMONG EXPERT MUSICIANS) อ.ที่ปรึกษา
วิทยานิพนธ์หลัก: รศ. ดร. อรัญญา ตัญคำภีร์, 147 หน้า.

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาประสบการณ์ด้านจิตใจในการพัฒนาตัวตนทางดนตรี
และความหมายในชีวิตของนักดนตรีมืออาชีพ โดยใช้ระเบียบวิธีวิจัยเชิงคุณภาพแบบปรากฏการณ์
วิทยา ผู้ให้ข้อมูลเป็นนักดนตรีมืออาชีพ จำนวน 8 คน ที่ผ่านการคัดเลือกแบบเจาะจงตามเกณฑ์ เก็บ
ข้อมูลด้วยการสัมภาษณ์เชิงลึก ผลการวิจัยพบประสบการณ์ด้านจิตใจของนักดนตรีมืออาชีพ 4
ประเด็นหลัก ดังนี้ (1) การรับรู้ต้นทุนทางดนตรี ได้แก่ สิ่งสนับสนุนและศักยภาพที่เกิดขึ้นภายใน
ตนเอง การสนับสนุนของครอบครัว และการเห็นคุณค่าของดนตรีจากคนรอบข้าง (2) ความชัดเจนใน
ตัวตนทางดนตรี ได้แก่ การรับรู้พรสวรรค์ทางดนตรี ผ่านการสอบ การแข่งขัน การเปรียบเทียบที่ทำให้
รับรู้พรสวรรค์ของตนเอง และการเรียนรู้ด้วยตนเองที่ทำให้รับรู้ถึงทักษะทางดนตรี การรับรู้ความ
ถนัดทางดนตรี การรับรู้ความมุ่งมั่นในการเล่นดนตรีระยะยาวผ่านการเรียนอย่างต่อเนื่อง และเพื่อ
การประกอบอาชีพทางดนตรี (3) การเติบโตของตัวตนทางดนตรี ได้แก่ การฝึกฝนฝีมืออย่างต่อเนื่อง
และสม่ำเสมอ ความสนใจในการเล่นดนตรีที่หลากหลาย การเข้าร่วมประกวด แข่งขัน การมีต้นแบบ
และแหล่งที่เอื้ออำนวย รวมไปถึงการพบจุดเปลี่ยนในเส้นทางดนตรี (4) การรับรู้คุณค่าและ
ความหมายในการเป็นนักดนตรี ได้แก่ การหลอมรวมดนตรีกับตัวตน การเกิดประสบการณ์เป็นหนึ่ง
เดียวกับดนตรี และการรับรู้ว่าดนตรีคือชีวิต ความเข้าใจประสบการณ์ด้านจิตใจในการพัฒนาตนเอง
และการรับรู้ความหมายในชีวิตของนักดนตรีมืออาชีพ สามารถใช้เป็นแนวทางสำหรับนักจิตวิทยาการ
ปรึกษาและผู้ที่เกี่ยวข้องในการส่งเสริมให้ผู้ที่กำลังอยู่ในกระบวนการการพัฒนาตัวตนทางดนตรีให้เป็น
มืออาชีพต่อไป

สาขาวิชา จิตวิทยา

ลายมือชื่อนิสิต .....

ปีการศึกษา 2558

ลายมือชื่อ อ.ที่ปรึกษาหลัก .....

5677629538 : MAJOR PSYCHOLOGY

KEYWORDS: PSYCHOLOGICAL EXPERIENCE / MUSICAL SELF DEVELOPMENT / MEANING IN LIFE / EXPERT MUSICIAN

PANICHA PONPRASIT: PSYCHOLOGICAL EXPERIENCES OF MUSICAL SELF DEVELOPMENT AND MEANING IN LIFE AMONG EXPERT MUSICIANS. ADVISOR: ASSOC. PROF. ARUNYA TUICOMEPEE, Ph.D., 147 pp.

This qualitative study aimed to examine the psychological experiences of musical self-development and meaning in life among expert musicians. Key informants were eight expert musicians. These informants were selected purposively according to the fixed set of criteria. Data were collected by the researcher through in-depth interviews. The results revealed four main themes of psychological experiences: (1) *Perceived Musical Capital* such as inner resources, family support and positive perception of others to music (2) *Clarity in Musical Self* such as perception of music gifted through methods such as testing, competing and comparing and learning by themselves, perception of music aptitude and perception of determination to perform through standardized musical education, and determination to perform professionally. (3) *Growth in Musical Self* such as skills practicing, music exploring, joining competitions, having a role model and supportive environment, and facing a turning point (4) *Perceived Values and Meaning of Being Musician* such as blending of self and music, the experience of becoming unified with music, and perceiving music as life. This study helped enhance the understanding of musical self-development of expert musicians and their meaning in life. These findings can be used as a guideline for a counselor and related profession to enhance musical self-development of people who are in the musical pathway to be an expert.

Field of Study: Psychology

Student's Signature .....

Academic Year: 2015

Advisor's Signature .....

กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จลุล่วงไปด้วยดี ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณ รองศาสตราจารย์ ดร. อรัญญา ตั๊ยคำภีร์ อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์แสนใจดี ที่รับผู้วิจัยไว้ในการดูแล ให้ความเมตตา ให้ความรัก และให้ความช่วยเหลือ สนับสนุนผู้วิจัยทั้งในส่วนของงานและด้านจิตใจตลอดระยะเวลาที่ผ่านมา ผู้วิจัยรู้สึกอบอุ่นใจ และดีใจที่มีอาจารย์อยู่ข้างๆ เสมอ กราบขอบพระคุณ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. กุลยา พิสิษฐ์สังฆการ อาจารย์ ดร. ณิชสุตา เต้พันธ์ และ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. เก็จกนก เอื้อวงศ์ คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์ที่ให้โอกาสและให้ข้อเสนอแนะที่มีคุณค่ายิ่งต่อการทำวิทยานิพนธ์ในครั้งนี้ ตลอดจนขอกราบของพระคุณอาจารย์ที่อบรมสั่งสอนผู้วิจัยทั้งในศาสตร์ด้านจิตวิทยาการปรึกษาและดนตรีทุกท่าน รวมไปถึงดูแลและช่วยเหลือผู้วิจัยด้วยความกรุณาเสมอมา

ขอขอบพระคุณนักดนตรีมืออาชีพทั้ง 8 ท่านที่ให้ความเอ็นดูกับผู้วิจัย และกรุณาในความเข้าร่วมการวิจัย ช่วยสละเวลาอันมีค่าในการสัมภาษณ์อย่างเต็มที่ ทำให้ผู้วิจัยได้รู้จักและเข้าใจความเป็นนักดนตรีมืออาชีพมากขึ้น และทำให้ผู้วิจัยรู้สึกรักดนตรี และเห็นคุณค่าของดนตรีของตนเองมากขึ้น ผู้ให้ข้อมูลสัมภาษณ์กับประสบการณ์ของผู้ให้ข้อมูลทุกท่านอย่างมาจริง ๆ

ผู้วิจัยขอขอบพระคุณพ่อและแม่ที่ให้ความรักอย่างมากมาย ให้กำลังใจ รวมถึงสนับสนุนการเรียนดนตรีของผู้วิจัยมาตลอดตั้งแต่เด็ก ทำให้ผู้วิจัยได้รู้จักกับเสียงดนตรีที่เป็นทั้งเพื่อน สิ่งเยียวยา ความบันเทิง และเป็นสิ่งนำพาให้ผู้วิจัยได้พบเจอประสบการณ์ที่ไม่สามารถหาได้จากที่ไหน ได้พบปะผู้คนหลากหลาย ได้ออกเดินทางท่องเที่ยวไปในที่ใหม่ๆ รวมทั้งให้โอกาสผู้วิจัยได้ทำประโยชน์หลายๆ อย่าง

สุดท้ายผู้วิจัยขอขอบคุณความอบอุ่นจากเพื่อนๆ จิตวิทยาการปรึกษารุ่น 29 ทุกคนที่มีให้กันในตลอดช่วงเวลาที่ผ่านไป รวมทั้งรุ่นพี่รุ่นน้องชาวจิตวิทยาการปรึกษาทุกคนที่คอยให้กำลังใจ และให้ความช่วยเหลือในทุกๆ เรื่อง และเพื่อนๆ ของผู้วิจัยทุกคนที่มีส่วนช่วยให้งานชิ้นนี้ดำเนินไปด้วยความสนุกสนานและความสวยงาม

สารบัญ

หน้า

บทคัดย่อภาษาไทย.....	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ.....	จ
กิตติกรรมประกาศ.....	ฉ
สารบัญ.....	ช
สารบัญตาราง.....	ฅ
สารบัญภาพ	ญ
บทที่ 1 บทนำ.....	1
ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา	1
คำถามการวิจัย	4
วัตถุประสงค์การวิจัย	4
ขอบเขตการวิจัย	5
คำจำกัดความในการวิจัย	5
ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ.....	6
บทที่ 2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	7
1. ตัวตนทางดนตรี (Musical Self).....	7
2. ความหมายในชีวิต (Meaning in Life).....	20
3. การวิจัยแนวปรากฏการณ์วิทยา	24
4. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	26
บทที่ 3 วิธีการดำเนินการวิจัย.....	42
1. ผู้ให้ข้อมูลและการคัดเลือก.....	42
2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย.....	43
3. วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล.....	45

4. ระยะเวลาในการเก็บข้อมูล.....	47
5. การวิเคราะห์ข้อมูล.....	47
6. การตรวจสอบความน่าเชื่อถือของงานวิจัย	48
7. การพิทักษ์สิทธิผู้ให้ข้อมูลวิจัย.....	49
บทที่ 4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	50
ตอนที่ 1 ข้อมูลเบื้องต้นของผู้ให้ข้อมูล.....	50
ตอนที่ 2 ประสพการณ์ด้านจิตใจในการพัฒนาตัวตนทางดนตรีและความหมายในชีวิตของนัก ดนตรีมืออาชีพ.....	68
สรุปผลการวิจัย.....	109
การอภิปรายผลการวิจัย.....	110
ข้อเสนอแนะในการวิจัย	123
รายการอ้างอิง	126
ภาคผนวก.....	130
ภาคผนวก ก ใบรับรองโครงการวิจัยจากคณะกรรมการพิจารณาจริยธรรมการวิจัยในคน	131
ภาคผนวก ข ข้อมูลสำหรับกลุ่มประชากรหรือผู้มีส่วนร่วมในการวิจัย	133
ภาคผนวก ค หนังสือแสดงความยินยอมเข้าร่วมงานวิจัย	136
ภาคผนวก ง แบบประเมินคุณลักษณะนักดนตรีมืออาชีพ	138
ภาคผนวก จ แนวคำถามที่ใช้ในการสัมภาษณ์	140
ภาคผนวก ฉ แบบบันทึกการสังเกตแบบมีส่วนร่วม.....	142
ภาคผนวก ช ตัวอย่างการถอดรหัสข้อความ.....	144
ประวัติผู้เขียนวิทยานิพนธ์	147

สารบัญตาราง

ตารางที่ 1 ตารางความสัมพันธ์ระหว่างความสำเร็จทางดนตรี (music achievement) ความฉลาด (IQ) ความสามารถทางดนตรี (music ability) และการฝึกซ้อม (practice) ของนักเรียนวงโยธวาทิตในโรงเรียนมัธยมศึกษาตอนปลาย 34

ตารางที่ 2 ตารางความสัมพันธ์ระหว่างความสำเร็จทางดนตรี (music achievement) ความฉลาด (IQ) ความสามารถทางดนตรี (music ability) และการฝึกซ้อม (practice) ของนักศึกษาศาสน์ดนตรี และนักศึกษามหาวิทยาลัยวิชาเอกดนตรี 35

ตารางที่ 3 ตารางแสดงผลความถี่ของค่าที่ผู้เข้าร่วมการวิจัยได้ระบุในการเขียนบรรยายในการศึกษาวิจัย SEM-DS และนำมาเปรียบเทียบกับความถี่จากงานวิจัยของ Gabrielsson (2010).. 37

ตารางที่ 4 ตารางแสดงการแบ่งกลุ่มผู้แสดงจากการตอบสนองทางสุขภาวะต่อประสบการณ์การแสดงดนตรี..... 40

ตารางที่ 5 ข้อมูลทั่วไปของผู้ให้ข้อมูลหลัก 43

ตารางที่ 6 วันเวลา ระยะเวลาและสถานที่ในการสัมภาษณ์ 47

ตารางที่ 7 ข้อมูลรายบุคคล และประสบการณ์ที่เกี่ยวข้องกับดนตรีของผู้ให้ข้อมูล..... 50

สารบัญภาพ

ภาพที่ 1 ภาพปริศนาธรรม ชุดจ๊ับว๊ว (Harwood, 2012).....	15
ภาพที่ 2 ประเด็นย่อยในประเด็นหลักที่ 1 การรับรู้ต้นทุนทางดนตรี.....	77
ภาพที่ 3 ประเด็นย่อยในประเด็นหลักที่ 2 ความชัดเจนในตัวตนทางดนตรี.....	87
ภาพที่ 4 ประเด็นย่อยในประเด็นหลักที่ 3 การเติบโตของตัวตนทางดนตรี.....	98
ภาพที่ 5 ประเด็นย่อยในประเด็นหลักที่ 4 การรับรู้คุณค่าและความหมายในการเป็นนักดนตรี มืออาชีพ.....	108

บทที่ 1

บทนำ

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

ดนตรี เป็นศิลปะอย่างหนึ่งที่มนุษย์ได้สร้างสรรค์ขึ้น และมีบทบาทในวิถีชีวิตมนุษย์มาช้านาน (ไชแสง สุขวัฒน์, 2554) การเล่นดนตรีของนักดนตรีนั้นมีวัตถุประสงค์ที่แตกต่างกันออกไป เช่น การเล่นดนตรีเพื่อเป็นการทำงานหาเลี้ยงชีพ หรือการเล่นดนตรีเพื่อความสุข หรือความพึงพอใจของตน ทั้งนี้ในปัจจุบันการเรียนการสอนดนตรีนั้นได้เกิดขึ้นอย่างแพร่หลาย และได้รับความนิยมมากขึ้นในประเทศไทย ดังจะเห็นได้จากการเกิดขึ้นของสถาบันเอกชนที่สอนดนตรีให้กับบุคคลทั่วไปใหม่ๆ มากมาย อีกทั้งโรงเรียนเอกชนและรัฐบาลมีการจัดทำหลักสูตรแผนการเรียน ศิลป์-ดนตรี หรือแผนกดนตรี เพื่อเปิดโอกาสให้นักเรียนที่มีความชอบทางด้านดนตรีหรือมีความถนัดทางดนตรีสามารถเรียนได้ตั้งแต่ระดับชั้นมัธยมศึกษา รวมไปถึงการเรียนการสอนในระดับอุดมศึกษาที่มีการเปิดหลักสูตรในด้านดนตรีเพิ่มมากขึ้น ทั้งในมหาวิทยาลัยรัฐบาล และเอกชน ซึ่งการที่คนหันมาสนใจในการศึกษาดนตรีเพิ่มมากขึ้นนั้น เนื่องจากอาชีพนักดนตรีในปัจจุบันเริ่มเป็นที่ยอมรับมากขึ้นในสังคมไทย และอาชีพทางด้านดนตรีเริ่มเปิดกว้างมากขึ้นตามยุคสมัย

การที่คนเราสามารถเล่นดนตรีอย่างต่อเนื่องยาวนาน โดยไม่รู้สึกรู้สีกเบื่อหน่าย หรือไม่รู้สึกรู้สีกอยากเปลี่ยนไปทำสิ่งอื่นนั้น ถือได้ว่าเป็นการเล่นดนตรีเพื่อดนตรีอย่างแท้จริง อันจะนำไปสู่วิถีแห่งดนตรีด้วยตนเอง (เมธี จันทรา, 2550) หรือเป็นการเล่นดนตรีที่ออกมาจากแก่นแท้ (Essence) ของตัวตนที่แท้จริงภายในตัวบุคคล ซึ่งตรงกับที่ Carl Jung ได้กล่าวถึงการพัฒนาแก่นแท้ของตัวตนว่า เป็นการที่ตัวตนภายในของบุคคลในด้านต่างๆ เช่น ด้านการเล่นดนตรี และด้านการใช้ชีวิตในมิติอื่นๆ ได้เติบโตอย่างองกงามและลงตัว จนทำให้คนๆ นั้นสามารถแสดงออกถึงความเป็นเอกลักษณ์ของตนและทำหน้าที่ต่างๆ ได้อย่างเต็มศักยภาพ ด้วยเหตุนี้การพัฒนาการเล่นดนตรีเพื่อดนตรีที่แท้จริง จึงเป็นกระบวนการที่เกี่ยวข้องสัมพันธ์กับการพัฒนาตัวตนทางดนตรีของบุคคล ทั้งนี้ในการเรียนการสอนดนตรีที่ผ่านมา ได้มีการกล่าวถึงปัจจัยต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับการก้าวไปสู่การเป็นนักดนตรีอย่างแท้จริง ซึ่งต้องอาศัยปัจจัยต่างๆ ไม่ว่าจะเป็นปัจจัยภายนอก และปัจจัยภายใน โดยปัจจัยที่สำคัญ คือ สภาพแวดล้อม ซึ่งเป็นปัจจัยภายนอก เช่น ครูผู้สอน รูปแบบการเรียนการสอน ครอบครัวยุค

ดนตรี ทั้งนี้ยังมีอีกหนึ่งปัจจัยที่สำคัญยิ่งด้วย คือ ปัจจัยเชิงจิตวิทยาภายในตัวบุคคล เช่น ความถนัดทางดนตรี (music aptitude) ความพร้อม (readiness) ความสนใจภายใน (interest) แรงจูงใจ (motivation) รวมไปถึง การให้ความหมายในการเล่นดนตรีของแต่ละบุคคล (ณรุทธ์ สุทธจิตต์, 2555)

การศึกษาวิจัยด้วยหลักฐานเชิงประจักษ์ ที่รายงานถึงประสบการณ์การพัฒนาตัวตนทางดนตรีของบุคคล ดังเช่น Ahonen และ Houde (2009) ได้ศึกษาประสบการณ์การเล่นดนตรีแบบต้นสดออกมามีเป็นธรรมชาติ (improvisation) ของนักดนตรีที่มีการแสดงออกถึงความรู้สึกของตนเอง การเคลื่อนไหวตัว และการมีส่วนร่วมในท่วงทำนองดนตรีที่เล่นอย่างเป็นหนึ่งเดียวกัน ผลการวิจัยพบว่านักดนตรีได้ระบุถึงประสบการณ์ขณะที่พวกเขาแสดงดนตรีแบบต้นสดว่า พวกเขาารู้สึกเพลิดเพลินใจ รู้สึกเป็นหนึ่งเดียวกับดนตรีที่เล่นอยู่ หรือที่เรียกว่าประสบการณ์ peak experience ซึ่งประสบการณ์นี้จะประกอบไปด้วย การตระหนักรู้ในตนเอง (self-awareness) ความตั้งใจจดจ่อ (concentration) ในสิ่งที่ทำและกระทำอย่างเต็มศักยภาพ พวกเขา รายงานว่า ประสบการณ์การเล่นดนตรีแบบต้นสดและประสบการณ์ peak experience นี้ก่อให้เกิดความหมายที่สำคัญในการพัฒนาความเป็นนักดนตรีของพวกเขา

นอกจากนี้ Kim (2010) นักดนตรีบำบัดชาวเกาหลีได้รายงานถึงการพัฒนาตัวตนทางดนตรีว่า การพัฒนาตัวตนทางดนตรีนั้นเกิดจากการที่นักดนตรีเกิดการกระตุ้น “ตัวตนทางดนตรีที่อยู่ภายใน หรือ Music Child” โดยอธิบายเพิ่มเติมว่า คนเราทุกคนมีตัวตนทางดนตรีที่ติดตัวมาตามธรรมชาติมาตั้งแต่เกิด ตัวตนทางดนตรีนี้มีลักษณะเป็นปัจเจก หรือมีความเฉพาะตัว ที่จะทำให้พวกเขาตอบสนองต่อประสบการณ์ทางดนตรี สามารถพบความหมายในดนตรีและมีความผูกพันกับดนตรี มีความจำด้านดนตรี รวมไปถึงมีความรู้สึกเพลิดเพลินจากการแสดงออกทางดนตรีที่แตกต่างกันออกไป นอกจากนี้ตัวตนทางดนตรีดังกล่าวยังแสดงถึงความสามารถในการรับรู้ ความสามารถด้านปัญญา การแสดงออกและการสื่อสารอีกด้วย ซึ่งความสามารถเหล่านี้จะกลายมาเป็นศูนย์กลางในการจัดการและพัฒนาบุคลิกภาพตราบเท่าที่เด็กคนหนึ่งจะสามารถถูกกระตุ้นให้ใช้ความสามารถเหล่านี้ ทั้งนี้ตัวตนทางดนตรีนี้สามารถพัฒนาได้ต่อเนื่องตลอดชีวิต โดยนักดนตรีที่พัฒนาแก่นแท้ของตัวตนทางดนตรีของตนได้นั้น มักพบว่าเป็นกลุ่มนักดนตรีที่เล่นดนตรีอย่างต่อเนื่องและยาวนาน จนเรียกว่าเป็นนักดนตรีมืออาชีพ (expert musician) หรือเป็นผู้ที่มีความเชี่ยวชาญทางดนตรี

Ericsson ผู้เชี่ยวชาญทางด้านการศึกษาความเป็นมืออาชีพรู้ได้กล่าวว่า “มืออาชีพเป็นสิ่งที่สร้างขึ้น ไม่ใช่สิ่งที่ติดตัวแต่กำเนิด (*Expert is made, not born*)” (Ericsson และคณะ, 2007) การพัฒนาตัวตนเพื่อเป็นมืออาชีพนั้น จำเป็นจะต้องอาศัยปัจจัยทั้งภายในและภายนอกตัวบุคคล เพื่อการมุ่งสู่มืออาชีพ และอาจจะต้องเผชิญกับประสบการณ์ยากลำบาก ใช้ความพยายาม และการเสียสละที่ต้องอาศัยเวลาในการผ่านพ้นจุดนั้นมาได้ โดยปัจจัยภายนอกที่มีส่วนในการพัฒนาตัวตนทางดนตรี ดังที่ Moore และคณะ (2003) ระบุไว้คือ การเริ่มต้นเรียนดนตรีตั้งแต่วัยเด็ก (early age) หรือมีความสนใจทางด้านดนตรีตั้งแต่วัยเด็ก จำนวนเวลาในการฝึกซ้อมอย่างจริงจัง และความยาวนานของการเรียน (formal practices and length of lesson) การสนับสนุนจากผู้ปกครองในการเรียนดนตรี บุคลิกภาพของครูผู้สอน การมีประสบการณ์ในการเล่นดนตรีแบบต้นสด และการเข้าร่วมกิจกรรมทางดนตรี เช่น การแสดงคอนเสิร์ต การประกวดแข่งขัน เป็นต้น

สำหรับปัจจัยภายในที่สำคัญในการพัฒนาตัวตนเพื่อเข้าสู่การเป็นมืออาชีพนั้น ได้แก่ แรงจูงใจในการเล่นดนตรี การตอบสนองต่อการเล่นดนตรี การเห็นคุณค่าในดนตรี และการกระทำที่มุ่งมั่นในทางดนตรี ในแบบของแต่ละคน จนทำให้เกิดกระบวนการพัฒนาตนเองเข้าสู่ความเป็นตัวตนทางดนตรีของแต่ละบุคคล ซึ่งแรงจูงใจจากภายในตัวบุคคลประการหนึ่งที่ผู้วิจัยสนใจคือ การมีความหมายในชีวิต (meaning in life) เป็นการรับรู้ของคนเราในการทำสิ่งต่างๆ ไม่ว่าจะเป็นการค้นพบตนเอง การทำกิจกรรมต่างๆ ในชีวิตและการทำงาน จากการมีส่วนร่วมหรือมีประสบการณ์กับสิ่งต่างๆ รอบตัว หรือการมีทัศนคติที่เข้มแข็งในการใช้ชีวิต ไม่ว่าจะประสบกับความยากลำบาก ข้อจำกัดหรือในห้วงของความทุกข์ก็ตาม ความหมายในชีวิตนี้เป็นการรับรู้หรือการตอบสนองของบุคคลในแต่ละขณะ แต่ละสถานการณ์ที่บุคคลประสบ เป็นสิ่งที่มีลักษณะเฉพาะตัว (uniqueness) เป็นการรับรู้ส่วนบุคคล (อรัญญา ต้อยคำภีร์, 2553) ทั้งนี้ในการศึกษาของ Hays และ Minichiello (2005) ผู้เข้าร่วมการวิจัยได้รายงานถึงความหมายในชีวิตจากดนตรี เช่น การได้รู้จักและเข้าใจตนเอง การรับรู้ถึงความสัมพันธ์เชื่อมโยงของโลกภายในตนเอง และการมีความสัมพันธ์ที่ดีกับผู้อื่น รวมทั้งได้สัมผัสความงามที่เชื่อมโยงกับความรู้สึกทางจิตวิญญาณอีกด้วย ผู้วิจัยมองว่าการพัฒนาตัวตนทางดนตรีไปสู่ความเป็นนักดนตรีมืออาชีพนั้น นอกจากจะมีการพัฒนาทักษะที่จำเป็นทางด้านดนตรีแล้ว การพัฒนาตัวตนทางดนตรีจากภายใน การค้นพบความหมายหรือแรงจูงใจในการเล่นดนตรี เป็นสิ่งที่มีความสำคัญ โดยเฉพาะในบทบาทของนักจิตวิทยาการศึกษาที่ดูแลให้การปรึกษาทางอาชีพ

(Career Counseling) แก่ผู้ที่เรียนดนตรี หรือนักศึกษาดนตรี เพื่อช่วยให้นักเรียน นักศึกษาเหล่านี้ ได้มีแนวทางในการค้นพบตัวตนทางดนตรี และมีการพัฒนาตนเองทางอาชีพดนตรีต่อไป

เหตุผลอีกประการหนึ่งที่ผู้วิจัยมีความสนใจศึกษาในเรื่องดังกล่าวนี้ เนื่องจากผู้วิจัยซึ่งเป็นผู้ที่ใกล้ชิดกับดนตรีมาตั้งแต่เด็ก โดยได้เริ่มต้นศึกษาดนตรีเมื่ออายุ 6 ปี จนสำเร็จการศึกษาระดับปริญญาตรีในสาขาวิชาดนตรีศึกษา ผู้วิจัยเห็นว่าดนตรีมีความสำคัญ ไม่ใช่แค่เพียงกิจกรรมเพื่อการใช้เวลาว่างให้เป็นประโยชน์เท่านั้น แต่ดนตรียังสามารถพัฒนาตัวตนของแต่ละบุคคลได้ ด้วยเหตุนี้ผู้วิจัยจึงมีความสนใจศึกษาประสบการณ์ด้านจิตใจในการพัฒนาตัวตนทางดนตรี และความหมายในชีวิตของนักดนตรีมืออาชีพ เพื่อทำความเข้าใจประสบการณ์การพัฒนาตัวตนทางดนตรี โดยเฉพาะประสบการณ์ด้านจิตใจ เพื่อจะได้นำไปใช้กับการพัฒนานักดนตรีรุ่นต่อๆ ไปให้เกิดประสิทธิภาพมากขึ้น โดยการนำประสบการณ์ที่ได้เรียนรู้จากการศึกษาวิจัยครั้งนี้ไปช่วยในการส่งเสริมการพัฒนาตัวตนทางดนตรีให้กับผู้ที่เริ่มเรียนดนตรี รวมถึงเป็นแนวทางในการทำความเข้าใจการพัฒนาตัวตนทางดนตรีและความหมายในชีวิตของนักดนตรีมืออาชีพและนำไปใช้ให้เกิดประโยชน์ในการช่วยเหลือ ด้วยการปรึกษาเชิงจิตวิทยารายบุคคลหรือกลุ่มการปรึกษาเชิงจิตวิทยาให้กับผู้ที่เริ่มเรียนดนตรี หรือผู้ที่กำลังอยู่ในช่วงเวลาของการพัฒนาตัวตนทางดนตรี

คำถามการวิจัย

ประสบการณ์ด้านจิตใจในการพัฒนาตัวตนทางดนตรีและความหมายในชีวิตของนักดนตรีมืออาชีพมีอะไรบ้าง และมีปัจจัยใดบ้างที่สนับสนุนหรือเป็นอุปสรรคในการพัฒนาตัวตนทางดนตรีและการเข้าถึงความหมายในชีวิตของนักดนตรีมืออาชีพ

วัตถุประสงค์การวิจัย

เพื่อการศึกษาประสบการณ์ด้านจิตใจในการพัฒนาตัวตนทางดนตรีและความหมายในชีวิตของนักดนตรีมืออาชีพ

ขอบเขตการวิจัย

ผู้ให้ข้อมูลในงานวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ นักดนตรีมืออาชีพ คือ ผู้เล่นดนตรีเป็นอาชีพในปัจจุบัน มีการเรียนดนตรีหรือฝึกฝนทักษะดนตรีต่อเนื่องและยาวนานติดต่อกันเป็นเวลายาวนาน 10 ปีขึ้นไป หรือ 10,000 ชั่วโมงขึ้นไป (Ericsson และ Charness, 1994) และเป็นนักดนตรีที่มีทักษะทางดนตรีด้านใดก็ได้

วิธีการศึกษาใช้วิธีการวิจัยเชิงคุณภาพแบบปรากฏการณ์วิทยา (phenomenological research) ซึ่งเป็นวิธีการศึกษาที่สามารถเก็บข้อมูลเชิงลึกจากประสบการณ์ของบุคคลได้ เหมาะสมในการศึกษาปรากฏการณ์ในกลุ่มที่มีความเฉพาะเจาะจง เพื่อให้เข้าใจความหมายของปรากฏการณ์หรือประสบการณ์นั้นๆ ได้อย่างลึกซึ้ง

คำจำกัดความในการวิจัย

ประสบการณ์ด้านจิตใจของนักดนตรีมืออาชีพ (psychological experience of expert musician) หมายถึง มุมมองและความรู้สึกที่เกิดขึ้นระหว่างการพัฒนาตัวตนทางดนตรีของนักดนตรีมืออาชีพ

นักดนตรีมืออาชีพ (expert musician) หมายถึง ผู้ที่เล่นดนตรีที่สามารถเล่นเครื่องดนตรีใดๆ ก็ตามเพื่อเลี้ยงชีพ และมีการพัฒนาตัวตนทางดนตรี และทักษะทางดนตรีมาไม่ต่ำกว่า 10 ปี หรือมีการฝึกฝนมาแล้วมากกว่า 10,000 ชั่วโมง (Ericsson และ Charness, 1994)

การพัฒนาตัวตนทางดนตรี (musical self development) หมายถึง กระบวนการการพัฒนาตน (self) และ ทักษะ (skills) ที่มุ่งเข้าสู่เส้นทางดนตรีเช่น การเรียนดนตรี การฝึกซ้อม การแสดงดนตรี โดยการพัฒนานี้เป็นกระบวนการที่เข้าถึงดนตรีในทุกมิติของดนตรี มีความเป็นอัตนัย และเป็นกระบวนการที่มีลักษณะเฉพาะ ไม่มีที่สิ้นสุด เพราะการพัฒนาของนักดนตรีแต่ละคนนั้นมีความเฉพาะตัว แตกต่างกันไป ทั้งในเครื่องดนตรีที่แตกต่างกัน และความเป็นปัจเจกบุคคลของนักดนตรีเอง (Kim, 2008)

ความหมายในชีวิต (meaning in life) หมายถึง การรับรู้ของบุคคลต่อสิ่งที่ทำให้บุคคลนั้นดำรงอยู่ เป็นสิ่งที่ทำให้บุคคลมีกำลังใจในการดำรงชีวิตอยู่อย่างมั่นคง และมุ่งมั่น เชื่อมโยงบุคคลให้

สัมพันธ์กับสิ่งแวดล้อมรอบตัว ประกอบด้วย (1) คุณค่าเชิงสร้างสรรค์ (2) คุณค่าเชิงประสบการณ์ และ (3) คุณค่าเชิงทัศนคติ (อรัญญา ต้อยคำภีร์, 2553)

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1. ได้เข้าใจประสบการณ์ด้านจิตใจในการพัฒนาตัวตนทางดนตรีและความหมายในชีวิตของนักดนตรีมืออาชีพ
2. เป็นแนวทางในการทำความเข้าใจประสบการณ์ของกลุ่มนักดนตรีมืออาชีพ เพื่อใช้ในการศึกษาเชิงจิตวิทยาสำหรับนักจิตวิทยาการศึกษา โดยเฉพาะการศึกษาเชิงจิตวิทยาเชิงอาชีพในนักเรียน นักศึกษาดนตรี หรือผู้ที่กำลังอยู่ในกระบวนการการพัฒนาตัวตนทางดนตรี
3. เป็นแนวทางในการทำความเข้าใจปัจจัยที่สนับสนุนการพัฒนาตัวตนทางดนตรี เพื่อใช้ในการจัดการเรียนการสอน หรือการวางแผนเพื่อส่งเสริมผู้ที่กำลังเริ่มเรียนดนตรีหรือนักเรียนดนตรี สามารถพัฒนาตัวตนทางดนตรีได้ดียิ่งขึ้น

บทที่ 2

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ผู้วิจัยได้นำเสนอ การทบทวนวรรณกรรมที่เกี่ยวข้องกับ ประสบการณ์ด้านจิตใจในการพัฒนาตัวตนทางดนตรีและความหมายในชีวิตของนักดนตรีมืออาชีพ และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ดังรายละเอียดต่อไปนี้

1. ตัวตนทางดนตรี (Musical Self)

คำว่า “ตัวตน (Self)” เป็นสิ่งที่ถูกพูดถึงกันมาช้านาน ทั้งในทางของปรัชญาและทางจิตวิทยา โดยตั้งแต่ในยุคสมัยกรีก มีการเปรียบเทียบเพื่ออธิบายแนวคิดความเป็นตัวตนอย่างแท้จริง และโครงสร้างของตัวตนในรูปแบบรวมไปถึงความหมายที่แตกต่างกันออกไป และได้มีการบัญญัติความหมายของคำว่าตัวตนที่หลากหลาย ไม่ว่าจะเป็น “ตัวตนแบบเป็นหนึ่งเดียว (The Unitary Self)” ซึ่งหมายถึง ตัวตนที่เป็นแก่นกลางของบุคคล นักจิตวิทยา เช่น Stone และ Winkelman (1989) ได้เปรียบเทียบตัวตนเป็นเหมือน ลายนิ้วมือของจิตใจ เป็นสิ่งที่ติดตัวมาตั้งแต่กำเนิด มีเพียงแค่หนึ่งเดียว ไม่สามารถเปลี่ยนแปลงได้ แต่เมื่อบุคคลเติบโตขึ้น มีปฏิสัมพันธ์กับสภาพแวดล้อม ได้รับข้อมูลเพิ่มมากขึ้น ก็จะสร้างเปลือกหุ้มตัวตนของบุคคลนั้นเพิ่มขึ้นเรื่อยๆ เหมือนกับเยื่อหุ้มของหัวหอม ที่ขึ้นมาเพื่อปกคลุมแก่นกลางที่เปราะบางกว่าของตนไว้

คำศัพท์เกี่ยวกับ ตัวตน อีกคำหนึ่งคือ “ตัวตนแบบผสมผสาน (The Integrated Self)” แนวคิดนี้เชื่อในตัวตนที่สูงกว่า โดยมีชื่อเรียกว่า “ตัวตนที่แท้จริง (Authentic Self)” (Hoskins & Leseho, 1996)

นอกจากนี้ในพจนานุกรมต่างๆ เช่น พจนานุกรมจิตวิทยา ได้ให้ความหมายของคำว่า “self” ว่าหมายถึง ทุกสิ่งทุกอย่างที่คนๆ หนึ่งตั้งใจและพอใจที่จะเรียกมันว่าเป็น “ฉัน” และ “ของฉัน” หรือองค์การอันซับซ้อนยุ่งยากแห่งการรวมลักษณะต่างๆ ขึ้นมาเป็นเอกัต-บุคคล (เดโซ สวานานนท์, 2512)

กล่าวโดยสรุปแล้ว ตัวตน หมายถึง แก่นของบุคคลหนึ่ง เป็นองค์รวมของบุคคลหนึ่ง ที่รวมเป็น “ฉัน” หรือลักษณะเฉพาะ ลักษณะสำคัญของบุคคลหนึ่ง ในการวิจัยนี้ ผู้วิจัยได้ทบทวน

วรรณกรรมที่เกี่ยวข้องกับตัวตนทางดนตรี และการจะเข้าใจตัวตนทางดนตรีต้องมีความเข้าใจตัวตน ในทฤษฎีทางจิตวิทยา ดังต่อไปนี้

1.1 แนวคิด ทฤษฎีทางจิตวิทยาเกี่ยวกับตัวตน

James (1910, อ้างถึงใน Epstein, 1973) เป็นนักจิตวิทยาคนแรกที่เป็นผู้ให้ความหมายคำว่า ตน (Self) โดยกล่าวว่า ความรู้สึกเกี่ยวกับตนเองหรือการยอมรับตนเอง ซึ่งเขาได้อธิบายคำว่า ตน (Self) ประกอบด้วย ฉัน (I) และตัวฉัน (me) ซึ่ง William James จะมองตนในฐานะผู้กระทำ และ ผู้ถูกกระทำ การแสดงพฤติกรรมจะเป็นอย่างไร ขึ้นอยู่กับว่าแต่ละคนมองตนเองเป็นอย่างไร โดยมีการประเมินตนเองว่าสำเร็จหรือล้มเหลวจากการที่ได้มีสัมพันธ์กับบุคคลอื่น

Erikson (1902-1994) เป็นนักจิตวิทยาในกลุ่มจิตวิเคราะห์ร่วมสมัย (Contemporary Psychoanalytic Theorist) ให้ความสนใจกับเรื่อง ตน ในฐานะผู้ถูกกระทำ และอธิบายโดยใช้คำว่า เอกลักษณ์ แทนคำว่าตน โดยอธิบายว่า การแสดงพฤติกรรมของบุคคลนั้นเป็นไปเพื่อการหา เอกลักษณ์ของตนเอง บุคคลที่หาเอกลักษณ์ของตนเองได้ คือ รู้ว่าตนเองคือใคร มีความต้องการอะไร มีจุดมุ่งหมายอย่างไรในชีวิต โดยที่ตระหนักถึงความสามารถของตนเอง ซึ่งสังคมจะมีอิทธิพลต่อการหาเอกลักษณ์ของบุคคล และช่วงวัยรุ่นเป็นช่วงที่สำคัญที่สุดในการหาเอกลักษณ์ ถ้าบุคคลใดสามารถหาเอกลักษณ์ของตนเองได้ในช่วงนี้ จะสามารถพัฒนาตนเองให้ประสบความสำเร็จต่อไปได้ในอนาคต

Carl Ransom Rogers (1902 - 1987) นักจิตวิทยากลุ่มมนุษยนิยม (Humanistic Psychology) เป็นผู้ที่ศึกษาถึง “ตน” ได้ให้ความหมายของตัวตน ว่าเปรียบตัวตนเสมือนของเหลวที่สามารถเปลี่ยนแปลงได้ โดยมีแนวคิดที่สำคัญที่เชื่อว่ามนุษย์มีธรรมชาติที่ดี มีแรงจูงใจในด้านบวก มีเหตุผล (rational) และเป็นผู้ที่สามารถได้รับการขัดเกลา (socialized) สามารถตัดสินใจเลือกวิถีชีวิตของตนเองได้ ถ้ามีอิสระเพียงพอและมีบรรยากาศที่เอื้ออำนวย ซึ่งจะนำไปสู่การพัฒนาตนเองอย่างเต็มศักยภาพ (full potential) และพัฒนาไปสู่ทิศทางที่เหมาะสมกับความสามารถของแต่ละบุคคล อันจะนำไปสู่การตระหนักรู้ในตนเอง และพัฒนาตนเองอย่างเต็มศักยภาพ หรือการเข้าสู่ภาวะ สัจการแห่งตน (self-actualization) Rogers ได้กล่าวถึงอัตมโนทัศน์ (self-concept) ไว้ว่า เป็นสิ่งที่ขาดไม่ได้ในการทำความเข้าใจมุมมองทางพฤติกรรมของมนุษย์ ตน คือส่วนประกอบของบุคคล ซึ่งประกอบไปด้วยการตระหนักรู้ การเข้าใจในคุณค่าของฉันที่เป็นผู้กระทำ และฉันที่เป็น ผู้ถูกกระทำ มิใช่เพียงการรับรู้ว่าคุณเป็นใครเท่านั้น แต่รวมไปถึงการตระหนักว่าคุณน่าจะเป็น

อย่างไร และต้องการจะเป็นอย่างไรด้วย ซึ่งการตระหนักว่าตนเองต้องการจะเป็นอย่างไรนั้น เรียกว่า ตนในอุดมคติ

Carl Jung (1875-1961) นักทฤษฎีจิตวิเคราะห์ชาวยุโรปมีแนวคิดที่เกี่ยวกับตัวตน หรือ self ว่าเป็นแกนกลางของบุคลิกภาพ เป็นจุดรวมลักษณะอื่นๆ ของบุคลิกภาพให้มีการประสมประสานกัน อย่างมีความสมดุลและมั่นคง ระบบอื่นๆ ของบุคลิกภาพต้องมาจากแกนกลางนี้ มนุษย์แสวงหา self แต่น้อยคนนักที่จะสามารถไปถึง Jung กล่าวว่า บุคคลจะบรรลุภาวะแห่งตัวตนอย่างเต็มที่ด้วยหนทางทางศาสนา โดยเฉพาะอย่างยิ่งศาสนาตะวันออก คนส่วนมากเริ่มแสวงหาตัวตนนี้เมื่อเข้าสู่อายุวัยกลางคน ตัวตนในแนวคิดนี้เป็นจุดกลางระหว่างจิตสำนึกและจิตใต้สำนึก และ Jung ได้เสนอทฤษฎีการพัฒนาตัวตน หรือพัฒนาแก่นแท้ โดยใช้คำว่า “Individuation” ซึ่งหมายถึงกระบวนการของการพัฒนาส่วนบุคคล โดยมีการเปลี่ยนแปลงทางจิตใจของบุคคล นำจิตใต้สำนึกส่วนตัวเปลี่ยนให้เป็นความตระหนักรู้ได้ การพัฒนาแก่นแท้นี้มีผลต่อการรักษาในด้านของจิตใจและด้านกายภาพของบุคคลแบบองค์รวม นอกจากการสัมฤทธิ์ผลในส่วนของคุณภาพทางกายภาพและสุขภาพทางจิตแล้ว บุคคลที่สามารถเข้าสู่การพัฒนาแก่นแท้แห่งตนได้นั้น มักจะเป็นผู้ที่มีความกลมกลืน เด็บโตอย่างเต็มที่ มีความรับผิดชอบ รวมไปถึงการมีอิสรภาพและความยุติธรรม เข้าใจในการทำงานของมนุษยธรรมชาติ และจักรวาล

Horney (1885-1952) นักทฤษฎีที่มองปัญหาของมนุษย์อย่างมีความหวัง และเชื่อว่ามนุษย์เป็นนายในการจัดการปัญหาต่างๆ ในชีวิตของตน ได้กล่าวถึงทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับตัวตนไว้ว่า (ศรีเรือน แก้วกังวาล, 2551) ความเป็นตน (The Self) บุคคลมีภาวะของ “ตน” อยู่ 2 อย่าง คือ

1. ตนจริง คือสภาพเกี่ยวกับตัวเอง ข้อดี ข้อเสีย จุดด้อยจุดเด่น ความสามารถ ความถนัด เป็นต้นในทางที่เป็นจริง
2. ตนในอุดมคติ คือสภาพที่ใฝ่ฝันว่าบุคคลนั้นๆ อยากเป็นอย่างไร อยากมีอะไร เช่น อยากเป็นคนสวย อยากร่ำรวย เป็นต้น

เมื่อตนในอุดมคติแตกต่างกับตนจริงมากเกินไป จะทำให้ผู้นั้นเกิดความกังวลใจ ความคับข้องใจ และความเครียด รู้สึกว่าตนเองพบความล้มเหลวในชีวิต ไร้ค่า ไม่กล้ายอมรับความเป็นจริงที่เกี่ยวกับตนเอง ในขณะที่ผู้ที่มีสุขภาพจิตที่ดี จะมีตนจริง และตนในอุดมคติที่ไม่แตกต่างกันมากนัก

Mead (1962 อ้างถึงในปราโมทย์ เชาวศิลป์, 2530) ได้อธิบายว่า Self คือการผสมผสานของร่างกาย (body) และจิตใจ (Mind) มีลักษณะสัมพันธ์กับสังคม เป็นความรู้สึกและทัศนคติที่ตนเองมี

ต่อสังคม และประสบการณ์ที่สังคมสะท้อนกลับมายังตัวเรา โดย Mead ศึกษา Self โดยการมองจากภายนอก คือสังคม

Maslow (1908-1970) นักจิตวิทยาแนวคิดกลุ่มมนุษยนิยม มีการกล่าวถึงตัวตนของมนุษย์ในทฤษฎีลำดับขั้นความต้องการ (Maslow's hierarchy of needs) โดยถูกนำเสนอเป็นรูปพีระมิดแบ่งออกเป็น 5 ชั้นคร่าวๆ ของความต้องการต่างๆ จากความต้องการพื้นฐานคือ ความต้องการทางกายภาพ (physiological needs) ความต้องการความมั่นคงปลอดภัย (safety needs) ความต้องการความรักและความเป็นเจ้าของ (love and belongings needs) ความต้องการความเคารพนับถือ (esteem needs) และภาวะสัจการแห่งตน (self-actualization) ซึ่งภาวะสัจการแห่งตน (self-actualization) เป็นภาวะที่บุคคลได้ใช้ความสามารถของตนอย่างมีประสิทธิภาพ และมีความสุข บุคคลนั้นจะมีจิตใจที่สมบูรณ์ มีจิตใจที่เปิดกว้างต่อประสบการณ์ใหม่ มีการแสดงออกอย่างเป็นธรรมชาติโดยสมบูรณ์ มีทัศนคติสร้างสรรค์ มีการรับรู้ที่ในศักยภาพที่แท้จริงของเขาอย่างเต็มที่ มีความใกล้ชิดต่อภาวะชีวิตที่เป็นจริง และมีความเป็นมนุษย์อย่างสมบูรณ์ (Maslow, 1987) โดยมาสโลว์เชื่อว่า ทุกคนล้วนมีความมุ่งหมายในชีวิต เพื่อจะบรรลุถึงความสมบูรณ์ในระดับนี้ เพื่อจะเป็นคนเต็มโดยสมบูรณ์ (ศรีเรือน แก้วกังวาล, 2551) ในทัศนะของมาสโลว์ การบรรลุภาวะสัจการแห่งตน (Self-Actualization) เป็นภาวะที่เกิดจากกระบวนการ 3 ประการ ได้แก่

- (1) กระบวนการพัฒนาความสามารถและลักษณะพิเศษเฉพาะตัว
- (2) กระบวนการเข้าใจและยอมรับตนเอง
- (3) กระบวนการผสมผสานแรงจูงใจต่างๆ ของบุคคล

นอกจากนี้มาสโลว์ได้กล่าวถึงหนทางที่นำไปสู่การบรรลุภาวะสัจการแห่งตน คือ ความมุ่งมั่นทางเลือกในการเติบโต ความตระหนักรู้ในตน ความซื่อสัตย์และความรับผิดชอบในการกระทำของตนเอง การเผชิญประสบการณ์ที่เป็นจุดสูงสุด รวมไปถึง การระบุและการขจัดกลไกการป้องกันตนเองที่ไม่จำเป็นออก (Ahonen & Houde, 2009)

มนุษย์ที่สมบูรณ์ตามแนวคิดของมาสโลว์ (Maslow, 1987)

- (1) **การรับรู้ความจริง** (Perception of reality) บุคคลสามารถที่จะอยู่กับความจริงตามธรรมชาติได้มากกว่าบุคคลทั่วไป สามารถสังเกตถึงความไม่จริง สิ่งปลอม และความไม่จริงใจของบุคลิกลักษณะได้ และมักจะตัดสินบุคคลได้อย่างถูกต้องและมีประสิทธิภาพ

- (2) **การยอมรับตนเองและบุคคลอื่น (Acceptance)** บุคคลจะยอมรับในธรรมชาติของตนเอง และบุคคลอื่น ยอมรับและเข้าใจความแตกต่างระหว่างบุคคล
- (3) **ความเป็นธรรมชาติ (Spontaneity)** บุคคลเป็นผู้ที่มีความเป็นธรรมชาติ ไม่ปรุงแต่ง ไม่ยึดติดกับรูปแบบใดรูปแบบหนึ่งของสังคม แต่ไม่ทำให้บุคคลอื่นเดือดร้อน
- (4) **การมุ่งที่ปัญหาเป็นศูนย์กลาง (Problem Centering)** บุคคลจะมุ่งไปที่ปัญหา มากกว่าจะมุ่งที่ตนเองเป็นศูนย์กลาง
- (5) **ความสันโดษ (Solitude)** บุคคลจะสามารถอยู่สันโดษได้โดยไม่รู้สึกรู้สึกรัดใจ บุคคลที่บรรลุมารภาวะสังขการแห่งตนนี้มักชอบความสันโดษและความเป็นส่วนตัวมากกว่าบุคคลทั่วไป
- (6) **การควบคุมตนเอง (Autonomy)** บุคคลจะเป็นอิสระจากสิ่งแวดล้อมรอบๆ ตัว ไม่ยึดติดกับโลก บุคคล วัฒนธรรม หรือความพึงพอใจจากสังคมภายนอก
- (7) **การมีความปีติยินดีอยู่เสมอ (Fresh Appreciation)** บุคคลที่บรรลุมารภาวะสังขการนั้นจะเป็นผู้ที่มีความปีติยินดีกับสิ่งต่างๆ ที่เกิดขึ้นในชีวิตของตนเองและผู้อื่นอยู่เสมอ ทุกขณะ
- (8) **การมีประสบการณ์อันลึกซึ้งที่สุด (Peak Experiences)** บุคคลสามารถเปิดรับประสบการณ์ต่างๆ ได้อย่างลึกซึ้ง ซึ่งอาจจะเป็นประสบการณ์ที่บุคคลทั่วไปอาจเข้าถึงได้ยากกว่า
- (9) **การมีความสัมพันธ์ที่ดีกับบุคคลอื่น (Human Kinship)** บุคคลจะมีความสัมพันธ์สนิทแนบแน่น มีความเห็นอกเห็นใจ มีเมตตากับทุกคน รวมถึงมีความเชื่อมโยงกับผู้อื่นเสมือนเป็นครอบครัวเดียวกัน
- (10) **การมีความอ่อนน้อมถ่อมตนและเคารพตนเองและผู้อื่น (Humility and Respect)** บุคคลจะอ่อนน้อม และเคารพผู้อื่น มีมนุษยสัมพันธ์ที่ดีกับทุกๆ คน ไม่ว่าจะ บุคคลนั้นจะมีความแตกต่างกับตนเองอย่างไรก็ตาม และมีความเป็นประชาธิปไตย
- (11) **การมีความสัมพันธ์ระหว่างบุคคล (Interpersonal Relationships)** บุคคลจะมีความสัมพันธ์กับบุคคลอื่นๆ ได้ใกล้ชิดกว่าบุคคลทั่วไป มีความสามารถในการอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างกลมกลืน แต่มีขอบเขตของตนเองที่ชัดเจน
- (12) **การมีจริยบรรณ (Ethics)** บุคคลจะสามารถรู้ผิดชอบชั่วดี สามารถแยกแยะความถูกและความผิด และเลือกจะทำในสิ่งที่ถูกได้

- (13) **วิธีการและจุดมุ่งหมาย (Means and Ends)** บุคคลสามารถระบุและมีความชัดเจนในเป้าหมาย และตระหนักถึงความสำคัญของสิ่งที่ตนจะกระทำ มีความสุขในการกระทำ เพื่อให้บรรลุเป้าหมาย และประสบความสำเร็จในชีวิต
- (14) **การมีอารมณ์ขัน (Humor)** บุคคลเป็นผู้มีอารมณ์ขันโดยอารมณ์ขันนี้ไม่เป็นการหัวเราะเยาะผู้อื่น หรือตลกขบขันในความด้อยของผู้อื่น
- (15) **การมีความคิดสร้างสรรค์ (Creativity)** บุคคลที่บรรลุภาวะสัจการแห่งตนนั้น มักจะเป็นผู้ที่มีความคิดสร้างสรรค์ที่ติดตัวมาแต่กำเนิดหรือพัฒนาขึ้นในภายหลัง
- (16) **การต่อต้านกับสังคมนิยมวัฒนธรรม (Resistance to Enculturation)** บุคคลจะเป็นผู้ที่เข้ากับสังคมนิยมวัฒนธรรมที่หลากหลายได้โดยที่ยังคงความเป็นตนเองอยู่
- (17) **ความไม่สมบูรณ์แบบ (Imperfections)** บุคคลสามารถยอมรับและเข้าใจในความไม่สมบูรณ์แบบของตนเอง มองข้ามความล้มเหลว ไม่ยึดติดกับเรื่องราวเก่าๆ รู้สึกเป็นอิสระ
- (18) **การมีคุณค่า (Values)** บุคคลจะเห็นคุณค่าตนเองได้ด้วยการยอมรับธรรมชาติของตัวเอง ธรรมชาติของมนุษย์ และธรรมชาติของสังคม รวมไปถึงธรรมชาติของความเป็นจริง ไม่ตัดสินตนเองจากอดีต เข้าใจที่มาของการยอมรับ อยู่บนพื้นฐานของความรัก
- (19) **การสลายความแตกต่างระหว่างขั้ว (Resolution of Dichotomies)** บุคคลที่เข้าถึงภาวะสัจการแห่งตน จะสามารถมองเห็นความแตกต่างของสองขั้วที่ตรงข้ามกัน แต่สามารถทำให้ทั้งสองขั้วนั้นกลมกลืนกันได้ เช่น บุคคลจะมองการหน้าที่ที่ตนเองต้องทำ เป็นการทำงานและสิ่งที่ทำให้เขามีความสุขได้ในเวลาเดียวกัน บุคคลจะมองการทำงานว่าเป็นการเล่น เขาจึงจะมองหาสิ่งที่ทำให้เขามีความสุขได้จากการทำงาน เป็นต้น

1.2 ตัวตนทางดนตรี

จากการศึกษาวิจัยที่ผ่านมาเกี่ยวกับตัวตนทางดนตรีนั้น มีการใช้คำที่เกี่ยวกับตัวตนทางดนตรีที่แตกต่างกันออกไป เช่น โดยผู้วิจัยได้ศึกษาตัวตนทางดนตรีใน 2 บริบท คือ “musical self-concept” และ “music child” ซึ่งมีความหมาย ดังนี้

Musical Self-concept เป็นการศึกษาวิจัยของ Spychiger Gruber และ Olbertz (2009) ซึ่งได้กล่าวถึงตัวตนทางดนตรีไว้ว่า เป็นการรับรู้หรือการเข้าใจตัวตนที่เกี่ยวข้องกับดนตรีซึ่งจะนำไปสู่การประสบความสำเร็จด้านดนตรี ผู้วิจัยได้ศึกษากับคน 5 กลุ่มด้วยกัน คือ 1) นักดนตรีมือ

อาชีพที่จบการศึกษาในด้านดนตรีจากสถาบันการศึกษาต่างๆ 2) นักดนตรีสมัครเล่นที่เล่นดนตรีเป็นอาชีพ อาจมีรายได้หลักมาจากการเล่นดนตรี หรือเล่นดนตรีเป็นงานอิสระ แต่ไม่ได้จบการศึกษาทางด้านดนตรีโดยตรง 3) ผู้เล่นดนตรีเพื่อความบันเทิง เป็นงานอดิเรก ไม่ได้เปิดเผยว่าตนเป็นนักดนตรี 4) ผู้ที่ทำงานด้านดนตรี แต่ไม่ใช่ในด้านการแสดงดนตรี เช่น ผู้จัดการคอนเสิร์ต วิศวกรควบคุมเสียง เป็นต้น และ 5) ผู้ฟังดนตรีแต่ไม่ได้เล่นดนตรี จากการศึกษาตัวตนทางดนตรีจากทั้ง 5 กลุ่ม แบ่งออกได้เป็น 2 ประเด็นหลัก คือ

1) ส่วนประกอบของตัวตนทางดนตรีที่ไม่เกี่ยวข้องกับสาระดนตรีแบ่งได้เป็น 5 กลุ่มย่อยคือ

- ด้านอารมณ์ความรู้สึก เช่น การตอบสนองทางอารมณ์ การกระตุ้นทางอารมณ์ เกิดความปิติยินดี และความโศกเศร้า
- ด้านสังคม เช่น การรวมวงขับร้องประสานเสียง การรวมวงดนตรี ชมรม ครอบครัว และเพื่อน
- ด้านร่างกาย เช่น การเคลื่อนไหว และการเต้น
- ด้านสติปัญญา เช่น ความจำ ความคิด และการวิเคราะห์ที่เกี่ยวกับดนตรี
- ด้านจิตวิญญาณ เช่น ความรู้สึก ความเชื่อมโยงกับโลก และความรู้สึกเหนือกว่า

2) ส่วนประกอบของตัวตนทางดนตรีที่เกี่ยวข้องกับสาระดนตรี หรืออาจเรียกได้ว่าเป็นประเด็นย่อยของความสามารถทางดนตรี เป็นการระบุว่าบุคคลสามารถทำอะไรได้บ้าง เช่น การร้องเพลง ความสามารถที่เกี่ยวกับจังหวะ การฟัง การเล่นเครื่องดนตรี การเรียบเรียงเสียงประสาน และความสามารถในการแต่งเพลง เป็นต้น

Music Child เป็นแนวคิดของ Nordoff และ Robbins (1977) ซึ่งเป็นแนวคิดที่เกี่ยวกับดนตรีบำบัดโดยการใช้ดนตรีเป็นศูนย์กลาง (music-centered) กล่าวคือ เด็กทุกคนมีเอกลักษณ์เฉพาะตัวที่จะตอบสนองต่อประสบการณ์ทางดนตรี สามารถค้นพบความหมายของดนตรีและมีความผูกพันกับดนตรี มีความจำด้านดนตรี รวมไปถึงมีความรู้สึกเพลิดเพลินจากการแสดงออกทางดนตรี ดังนั้นดนตรีภายในตัวตน (music child) นี้ เป็นสิ่งที่เด็กทุกคนจะมีติดตัวตามธรรมชาติมาตั้งแต่เกิด และมีลักษณะเป็นปัจเจก (Nordoff และ Robbins, 2007) นอกจากนี้ music child ยังแสดงถึงความสามารถในการรับรู้ ปัญญา การแสดงออก และการสื่อสารอีกด้วย ซึ่งความสามารถเหล่านี้จะ

กลายมาเป็นศูนย์กลางในการจัดการและพัฒนาบุคลิกภาพตราบเท่าที่เด็กคนหนึ่งจะสามารถถูกกระตุ้นให้ใช้ความสามารถเหล่านี้ด้วยความรับผิดชอบของตน (Aigen, 2014)

1.3 การพัฒนาตัวตนทางดนตรีสู่การเป็นมืออาชีพ

การพัฒนาตัวตนนั้น ได้มีทฤษฎีกล่าวถึงโดยทั่วไป ไม่ว่าจะเป็นทั้งทางด้านทฤษฎีและปรัชญาต่างๆ ในทางตะวันตก และทางตะวันออก ซึ่งในทางตะวันตกทั่วไปได้กล่าวถึงความหมายของการพัฒนาตนดังนี้

Lahey (2004, อ้างถึงใน ธัญญภัทร์ ศิริธัชชราโรจน์, 2557) กล่าวว่า พื้นฐานของการพัฒนาตัวมนุษย์นั้น บุคคลจำเป็นจะต้องมีสองสิ่งที่พัฒนาควบคู่กัน คือ ส่งเสริมพัฒนาการตามธรรมชาติ (nature) คือการเติบโตไปตามวัยและอายุ อีกส่วนหนึ่งคือ การพัฒนาจากสิ่งแวดล้อมภายนอก (nurture) คือการดูแล ส่งเสริม สนับสนุน จัดมวลประสบการณ์ที่เอื้อต่อการพัฒนามนุษย์ให้เติบโตอย่างเต็มศักยภาพ

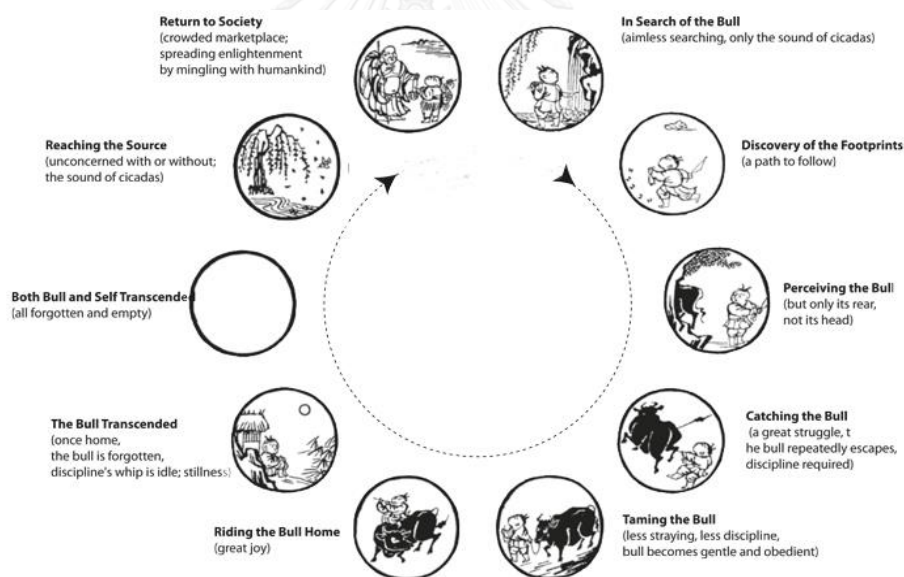
ธัญญภัทร์ ศิริธัชชราโรจน์ (2557) ได้สรุปความหมายของการพัฒนาตัวตนเชิงจิตวิทยาว่าเป็นการกระทำเพื่อการเจริญส่วนตน เป็นการเปลี่ยนแปลงในทางที่ดีขึ้น ด้านความมุ่งมั่นปรารถนา และค่านิยมอันเป็นพฤติกรรมภายใน ซึ่งส่งผลต่อพฤติกรรมภายนอก มุ่งพัฒนาตนเองในทุกด้านไปพร้อมกัน ส่งเสริมพัฒนาการตามธรรมชาติ การเจริญเติบโตไปตามวัยและอายุ และส่วนที่สองคือ การพัฒนาจากสิ่งแวดล้อมภายนอก การดูแล ส่งเสริม สนับสนุน จัดมวลประสบการณ์ที่เอื้อต่อการพัฒนา ซึ่งทั้งสองสิ่งนี้มีอิทธิพลต่อการพัฒนามนุษย์สู่ความเจริญก้าวหน้าพัฒนาการและการเจริญส่วนตน

โดยในทางตะวันตกมักมีการกล่าวถึงการพัฒนาตนที่นำไปสู่การบรรลุภาวะสัจการแห่งตน (self-actualization) ดังที่งานศึกษาวิจัยของ Ahonen และ Houde (2009) ที่ได้ใช้ระเบียบวิธีวิจัยเชิงคุณภาพแบบปรากฏการณ์นิยมเพื่อศึกษาถึงการบรรลุภาวะสัจการแห่งตนในขณะต้นดนตรีสด (improvisation) ของนักดนตรี ซึ่งการบรรลุภาวะสัจการแห่งตนในงานวิจัยนี้ได้กล่าวถึงความสอดคล้องภายในตนเอง และภายนอก สามารถตัดสินใจและรับผิดชอบได้ มีความคิดสร้างสรรค์ เป็นต้น

นอกจากนี้ยังมีแนวคิดทางพระพุทธศาสนา นิกายเซน ที่กล่าวถึงการพัฒนาตนว่าเป็นการเรียนรู้และการปฏิบัติเพื่อไปสู่ความพอดี หรือการมีดุลยภาพของชีวิต การพัฒนาตนนี้เน้นความสัมพันธ์ที่กลมกลืนระหว่างการดำเนินชีวิตกับสิ่งแวดล้อม โดยมีเป้าหมายมุ่งกระทำตนให้มี

ความสุขด้วยตนเอง รู้เท่าทันตน เข้าใจตน มากกว่าการพึ่งพาอาศัยวัตถุ และเมื่อมีการพัฒนาตนที่ดี เราก็จะทำงานตามเจตนาตนได้อย่างมีสติปัญญาและทำเป็นประจำด้วยความเพียร ส่งผลให้เกิดความชำนาญมากขึ้น จนสามารถรู้เห็นความคิดและควบคุมความคิดและการกระทำต่างๆ ให้อยู่กับสิ่งที่ทำได้ จนเหมือนกับว่าเป็นหนึ่งเดียวกับสิ่งนั้นๆ ดังเช่นงานของ Kim (2010) ที่ศึกษากระบวนการพัฒนาตัวตนทางดนตรีจากประสบการณ์ของนักดนตรีบำบัดหญิงชาวเกาหลีของการฝึกอบรมประกาศนียบัตรดนตรีบำบัด สถาบัน Nordoff-Robbins โดยเปรียบเทียบการพัฒนาเข้าสู่ความเป็นมืออาชีพกับภาพปริศนาธรรมของศาสนาพุทธ นิกายเซน ชุตัจฉะวู้ ซึ่งนำเสนอประสบการณ์ด้านจิตใจในขั้นตอนต่างๆ ของการพัฒนาความเป็นมืออาชีพและพัฒนาตัวตนทางดนตรี ทั้งนี้ ภาพจ๊อบวู้ (Ox herding) เป็นภาพปริศนาธรรมของชาวเซน ซึ่งแสดงถึงการพัฒนาไปที่ละขั้นของผู้ฝึกหัด และจบลงด้วยการไม่มีอยู่ของตัวตนประกอบไปด้วย 10 ภาพ ดังภาพที่ 1 และรายละเอียดต่อไปนี้

ภาพที่ 1 ภาพปริศนาธรรม ชุตัจฉะวู้ (Harwood, 2012)

ภาพที่ 1 หาวู้ หมายถึง แรกเริ่มที่บุคคลยังไม่รู้ถึงสิ่งที่ตนถนัด ไร้เป้าหมาย

ภาพที่ 2 เห็นรอยวู้ หมายถึง การพบร่องรอยแห่งชีวิต หรือสิ่งที่น่าสนใจ จึงเริ่มเดินตามรอยเท้าวู้ไป

ภาพที่ 3 เห็นวู้ หมายถึง จากที่บุคคลได้เดินตามรอยแห่งชีวิต ในที่สุดก็ได้พบกับวู้ และต้องการจะจับวู้ไว้ให้เป็นของตน

ภาพที่ 4 จับวัว หมายถึง การที่บุคคลแสดงความมุ่งมั่นพยายามในการจับวัว เพราะการต่อสู้ นั้นเต็มไปด้วยอันตราย และความยากลำบาก

ภาพที่ 5 จูงวัว หมายถึง บุคคลที่ประสบความสำเร็จในการจับวัว และสามารถควบคุมวัวได้ วัวพ่ายแพ้ และกลายเป็นวัวที่เชื่อง

ภาพที่ 6 เป่าปี่ชีวัว หมายถึง บุคคลที่ประสบความสำเร็จในการจับวัว เปรียบเสมือนการ ประสบความสำเร็จอย่างสูงสุด ที่ได้เป็นเจ้าของวัว และได้ประโยชน์อย่างเต็มความหมายจากวัว

ภาพที่ 7 ลืมวัว หมายถึง เมื่อบุคคลกลับบ้านถึงบ้าน ก็ลืมวัว ลืมความเป็นเจ้าของวัว ทั้งเชือกที่ ผูกวัวไป เริ่มสนใจในสิ่งอื่นที่นอกไปจากเรื่องของตน

ภาพที่ 8 ลืมตัว หมายถึง ทั้งบุคคลและวัวได้หายไปจากภาพ ลืมแม้กระทั่งความเป็นเจ้าของ ตนเอง ไม่ได้เป็นเจ้าของสิ่งใดอีก สละอัตตา เข้าถึงความว่าง ทุกอย่างผสานกันเป็นความไม่มี

ภาพที่ 9 การเข้าถึงแก่นแท้ หมายถึง ภาพที่แสดงการเริ่มต้นใหม่ หลังจากที่บุคคลเดิมนั้น เข้าถึงความว่าง คือการเข้าถึงตัวตนดั้งเดิมที่แท้จริง จึงมีการกำเนิดใหม่

ภาพที่ 10 การกลับคืนสู่สังคม เป็นภาพที่บุคคลนั้นเดินเท้าเปล่า ไม่มีวัวอีกแล้ว แต่กลับเดิน แจกตะเกียง เพื่อแจกจ่ายประโยชน์ให้กับผู้อื่น มีความคิดใหม่ มีตัวตนแบบใหม่ มีลักษณะอาการที่ เปลี่ยนไป สงบเย็น และเป็นประโยชน์

Kim (2008) ยังได้กล่าวว่า จากภาพปริศนารธรรมชุดจับวัว (Ox herding) จะเห็นได้ว่า มี ลำดับขั้นการพัฒนาตัวตนอย่างละเอียด ผ่านการค้นหา ค้นพบ ประสบกับความยากลำบาก จนกระทั่ง สิ่งที่บุคคลตามหานั้น อยู่ภายใต้การควบคุม และสลายหายไป คือการหลอมรวมเป็นเนื้อเดียวกันกับ บุคคลนั้นในที่สุด

สำหรับการพัฒนาตัวตนสู่ความเป็นมืออาชีพทางดนตรี เป็นการที่ผู้เริ่มต้นเล่นดนตรีและ พัฒนาตัวตนเป็นนักดนตรีมืออาชีพย่อมมีกระบวนการที่ยาวนานและต่อเนื่อง ดังเช่น Ericsson (1994 อ้างถึงใน Ruthsatz และคณะ, 2008) ได้กล่าวถึงการเป็นมืออาชีพหรือผู้ชำนาญการไว้ว่า จะต้องเป็นผู้ที่เริ่มฝึกหัดสิ่งนั้นๆ ตั้งแต่เยาว์วัย และฝึกฝนอย่างต่อเนื่องและตั้งใจเป็นเวลา 10 ปีขึ้นไป หรือประมาณ 10,000 ชั่วโมงด้วยกัน การพัฒนาตัวตนทางดนตรีไปสู่ความเป็นมืออาชีพนี้ มีกล่าวไว้ในงานวิจัยของ Ericsson, Krampe และ Tesch-Romer (1993) ที่ทำการศึกษาความสัมพันธ์ของ ปัจจัยต่างๆ ในการก้าวไปสู่นักไวโอลินมืออาชีพ ผลการวิจัยพบว่า มีความสัมพันธ์สอดคล้องระหว่าง ระยะเวลาที่ใช้ในการฝึกซ้อมอย่างตั้งใจ กับระดับของผลสำเร็จในการเล่นดนตรี ผู้เข้าร่วมการวิจัยทั้ง

3 ท่านระบุว่าความแตกต่างในฝีมือหรือทักษะการแสดงของนักดนตรีระหว่างผู้เชี่ยวชาญกับมือสมัครเล่นหรือผู้เริ่มต้น ขึ้นอยู่กับระยะเวลาในการฝึกซ้อมอย่างตั้งใจ และจากงานวิจัยของ Bloom ที่พบว่าคุณภาพและระยะเวลาของการฝึกซ้อมนั้นเป็นกุญแจสำคัญในการมุ่งไปสู่การเป็นมืออาชีพ ดังนั้นอาจสรุปได้ว่า มืออาชีพเป็นสิ่งที่ต้องสร้างขึ้น มิใช่เป็นมาแต่กำเนิด (Ericsson et al., 2007) นอกจากนี้การพัฒนาบุคคลไปสู่มืออาชีพอย่างแท้จริงนั้น จะต้องผ่านช่วงเวลายากลำบาก มีการเสียดสี และความซื่อสัตย์ รวมไปถึงการประเมินตนเอง ซึ่งทั้งหมดนี้ไม่มีทางลัดสำหรับการไปสู่ความเป็นมืออาชีพ แต่ต้องแลกกับการลงทุนทางด้านเวลา เพื่อฝึกฝนอย่างตั้งใจ ละเอียด และรอบคอบ

Ericsson และคณะ (2007) ได้กล่าวว่า “Not all practice makes perfect” มิใช่ทุกครั้งของการฝึกซ้อมที่จะทำให้เกิดความสมบูรณ์แบบในสิ่งที่บุคคลทำ แต่จะต้องเป็นการฝึกซ้อมที่เฉพาะเจาะจงอย่าง “การฝึกซ้อมอย่างตั้งใจ” เพื่อที่จะพัฒนาตนไปสู่ความเป็นมืออาชีพได้ การฝึกซ้อมอย่างตั้งใจ (Deliberated Practice) นี้มีความแตกต่างไปจากการฝึกซ้อมทั่วไป การฝึกซ้อมธรรมดา โดยปกติแล้วจะมุ่งฝึกซ้อมในส่วนของที่บุคคลนั้นรู้ เข้าใจ และสามารถทำได้อยู่แล้ว แต่การฝึกซ้อมแบบตั้งใจนี้จะต้องใช้ความพยายาม และมีความเจาะจงในการฝึกซ้อมในสิ่งที่ยังทำไม่ได้หรือไม่ดี หรือยังทำไม่ได้เลย อาจกล่าวได้ว่า การซ้อมอย่างตั้งใจนี้ ประกอบด้วยการเรียนรู้ใน 2 ส่วน คือ

- (1) การพัฒนาทักษะที่มีอยู่แล้ว
- (2) การขยายขอบเขตของทักษะในตัวบุคคล

การเป็นมืออาชีพนั้นไม่ใช่เพียงแค่จะเป็นผู้ที่ฝึกซ้อมอย่างตั้งใจ (Deliberated Practice) เพียงอย่างเดียว แต่ยังต้องเป็นผู้ที่มีความคิดละเอียดรอบคอบ (think deliberately) อีกด้วย

นอกจากการฝึกซ้อมของตัวเองแล้ว การที่บุคคลๆ หนึ่งจะมุ่งไปสู่การพัฒนาตนเองให้เป็นมืออาชีพได้นั้นปัจจัยที่สำคัญอีกอย่างหนึ่งคือ การหาผู้ฝึกซ้อม ครู หรือผู้ให้คำปรึกษาสำหรับการพัฒนาทักษะนั้นๆ จากงานวิจัยที่ผ่านมาพบว่า การพัฒนาตัวตนสู่ความเป็นมืออาชีพนั้น บุคคลต้องการครูที่แตกต่างกันไปในแต่ละขั้นของการพัฒนา กล่าวคือ ส่วนใหญ่แล้วผู้เริ่มเรียนดนตรีในขั้นต้นจะมีครูที่เป็นครูในท้องถิ่น หรือครูที่สามารถมีเวลาในการสอน และคอยกล่าวชมเชยเพื่อให้ผู้ฝึกซ้อมมีกำลังใจ ในขั้นต่อมาผู้เรียนจะมองหาครูที่มีความสามารถที่มากขึ้นเพื่อที่จะพัฒนาทักษะของตนเองได้ ท้ายที่สุดแล้วเมื่อเขาฝึกปรี้อฝีมือจนเก่งจะเปลี่ยนเป็นทำงานร่วมกับครูที่เป็นผู้ที่มีความสามารถ หรือได้รับรางวัลระดับประเทศ

พัฒนาการของมืออาชีพนั้น ต้องการผู้ควบคุมการฝึกซ้อมที่สามารถจะให้ผลป้อนกลับที่ช่วยให้เกิดการพัฒนา ถึงแม้ว่าผลป้อนกลับของผู้ควบคุมการฝึกซ้อมนั้นจะโหดร้ายก็ตาม บุคคลที่เป็นมืออาชีพที่แท้จริงนั้นมักจะมาจากนักเรียนที่มีแรงจูงใจ และใส่ใจกับผลตอบรับจากครู รวมไปถึงนักเรียนเหล่านี้จะมีทักษะในการเข้าใจเมื่อคำแนะนำของผู้ฝึกซ้อมไม่เหมาะสมกับตนเอง ผู้ที่มีความสามารถและสามารถพัฒนาตัวเองได้ดีนั้นจะรู้ว่าตนเองทำอะไรได้ถูกต้องแล้ว และใส่ใจกับสิ่งที่ตนเองยังทำผิดอยู่

นักจิตวิทยามีความสนใจการพัฒนาตนเพื่อมุ่งสู่ความเป็นมืออาชีพ หรือผู้เชี่ยวชาญในด้านต่างๆ มาช้านาน ในยุคแรกมีความเชื่อว่า การจะเป็นมืออาชีพหรือผู้เชี่ยวชาญนั้นเป็นมาตั้งแต่กำเนิดคือ เกิดจากพันธุกรรม ดังเช่นที่ Galton (1869 อ้างถึงใน Hambrick และคณะ, 2014) ได้เคยทำการวิเคราะห์ด้านพันธุกรรมของนักวิทยาศาสตร์ นักดนตรี นักเขียน กวี นักกีฬา หรือบุคคลอื่นๆ ที่มีความโดดเด่น พบว่าพันธุกรรมมีส่วนเกี่ยวข้องในด้านของความสามารถ เช่น พบนักดนตรีที่มีความสามารถโดดเด่นจำนวน 20 คน ในครอบครัวของ Johann Sebastian Bach (คีตกวีที่มีชื่อเสียงมากในยุค

บาโรก) ดังนั้น Galton จึงมีความเชื่อว่า ความเป็นอัจฉริยะเกิดขึ้นจากความสามารถภายใน

ต่อมา Ericsson และ Charness (1994) นักสิ่งแวดล้อม ที่ศึกษาเกี่ยวกับการเป็นมืออาชีพระบุว่าแรงจูงใจและความสนใจนั้นเป็นตัวขับเคลื่อนนำไปสู่ความเป็นมืออาชีพ และไม่มีหลักฐานใดที่บ่งชี้ว่า ความสามารถเฉพาะตนหรือพันธุกรรมจะเป็นสิ่งพื้นฐานที่จะต้องไปสู่ระดับมืออาชีพในทางการแสดงทักษะที่เชี่ยวชาญต่างๆ แต่เป็นผลจากการฝึกที่ยาวนาน อย่างไรก็ตาม Ericsson และคณะ (1993) ยอมรับว่าลักษณะยีนที่ถ่ายทอดทางพันธุกรรมของบุคคลมีส่วนในเรื่องของความแตกต่างในแต่ละบุคคล ในด้านความตั้งใจที่จะฝึกซ้อมอย่างตั้งใจเป็นเวลานาน ดังนั้นสิ่งนี้จึงส่งผลต่อความแตกต่างในความสามารถของบุคคลในการแสดงดนตรีเช่นเดียวกัน สรุปได้ว่าทฤษฎีของ Ericsson กล่าวว่า การเป็นนักดนตรีที่เชี่ยวชาญนั้น จะต้องมีการฝึกซ้อมเป็นเวลานาน มีความตั้งใจในการฝึกซ้อมอย่างละเอียดรอบคอบ และมีแรงจูงใจในการฝึกซ้อม

จากงานวิจัยของ Moore และคณะ (2003) ได้ศึกษาบริบททางสังคมที่มีผลต่อการประสบความสำเร็จทางด้านดนตรี ซึ่งทำการศึกษาความสัมพันธ์ที่เกี่ยวข้องกันของปัจจัยสภาพแวดล้อมทางสังคมในช่วงการพัฒนาทางดนตรีของเด็กจำนวน 257 คน ผลการวิจัยพบว่าเด็กที่ประสบความสำเร็จทางด้านดนตรีนั้น มีปัจจัยที่ช่วยส่งเสริม ดังต่อไปนี้

- (1) การเริ่มต้นเรียนดนตรีตั้งแต่ยังเด็ก (early age) หรือมีความสนใจทางด้านดนตรีตั้งแต่ยังเด็ก
- (2) จำนวนเวลาในการฝึกซ้อมอย่างจริงจัง และความยาวนานของการเรียน (formal practices and length of lesson) ผลการวิจัยได้ระบุว่า นักดนตรีมืออาชีพนั้นฝึกซ้อมน้อยกว่านักดนตรีทั่วไปในช่วงวัยเด็ก
- (3) ผู้ปกครอง (parents) จากผลการวิจัยได้ระบุว่า นักดนตรีมืออาชีพส่วนใหญ่จะมีแม่ที่อยู่ที่อาศัยอยู่บ้านด้วยกัน เพื่อคอยดูแล จนกระทั่งเข้าโรงเรียน หรือมีอายุ 10 ปีและมีการสนับสนุนจากผู้ปกครองในการเรียนดนตรี
- (4) บุคลิกภาพของครูผู้สอน (teacher characteristics) จากผลการวิจัยได้ระบุถึงบุคลิกภาพของครูผู้สอนว่าเป็นอีกปัจจัยหนึ่งที่สำคัญ กล่าวคือครูผู้สอนจะต้องไม่ผ่อนคลายจนเกินไป และไม่กดดันจนเกินไป
- (5) การด้นดนตรีสด (improvisation) เป็นปัจจัยหนึ่งในการพัฒนาตนทางด้านดนตรี นักดนตรีที่ประสบความสำเร็จมักจะมีประสบการณ์ในการด้นดนตรีสดมากกว่านักดนตรีทั่วไป
- (6) การเข้าร่วมกิจกรรม (participation in group activities) นักดนตรีที่ประสบความสำเร็จจะมีการเข้าร่วมกิจกรรมต่างๆ เกี่ยวกับดนตรีกับผู้อื่นมากกว่านักดนตรีทั่วไป เช่น การแสดงคอนเสิร์ต เป็นต้น

ในอีกทางหนึ่ง Gardner (1995) นักจิตวิทยาซึ่งเป็นผู้อธิบายทฤษฎีพหุปัญญา (Theory of Multiple Intelligences) ได้เสนอแนวคิดที่ว่า สติปัญญาของมนุษย์มีหลากหลายด้าน และมีความสำคัญเท่าเทียมกัน ขึ้นอยู่กับว่าคุณคนนั้นจะมีความโดดเด่นในด้านใด หรือแต่ละด้านผสมผสานกัน และแสดงออกมาเป็นความสามารถในเรื่องใด ซึ่งเป็นลักษณะของแต่ละคนเฉพาะตน ซึ่ง Gardner ได้แบ่งพหุปัญญาออกเป็น 8 ด้าน ดังนี้

- (1) ปัญญาด้านภาษา (Linguistic Intelligence)
- (2) ปัญญาด้านตรรกศาสตร์ และคณิตศาสตร์ (Logical-Mathematical Intelligence)
- (3) ปัญญาด้านมิติสัมพันธ์ (Visual-Spatial Intelligence)
- (4) ปัญญาด้านร่างกายและการเคลื่อนไหว (Bodily Kinesthetic Intelligence)
- (5) ปัญญาด้านดนตรี (Musical Intelligence)

- (6) ปัญญาด้านมนุษยสัมพันธ์ (Interpersonal Intelligence)
- (7) ปัญญาด้านการเข้าใจตนเอง (Intrapersonal Intelligence)
- (8) ปัญญาด้านธรรมชาติวิทยา (Naturalist Intelligence)

นอกจาก Gardner ที่เชื่อในความสามารถพิเศษ (talent) แล้ว ยังมี Noice และ Noice (1997) ที่ได้โต้แย้งว่า ไม่เพียงแต่จำนวนในการฝึกซ้อมเท่านั้นที่จะทำให้บุคคลสามารถไปถึงขั้นของความเชี่ยวชาญได้ แต่ยังรวมไปถึงความสามารถพิเศษหรือพรสวรรค์ของแต่ละบุคคลด้วย ความสามารถพิเศษมีบทบาทสำคัญในการพัฒนาความสนใจเฉพาะด้าน และเป็นสิ่งที่สามารถกำหนดขั้นสูงสุดของทักษะ และสามารถกำหนดการบรรลุเป้าหมายที่จะนำไปสู่การเป็นผู้เชี่ยวชาญหรือมืออาชีพได้

จากบทความของ Brown, Zatorre และ Penhune (2015) เกี่ยวกับการเป็นนักดนตรีมืออาชีพ ที่มีพื้นฐานจากสติปัญญา ระบบประสาท และการพัฒนา ได้รวบรวมงานวิจัยต่างๆ ที่มีการกล่าวถึงปัจจัยที่ช่วยส่งเสริมการเป็นมืออาชีพอายุ 3 สิ่ง คือ ความสามารถพิเศษ การฝึกซ้อม และการเริ่มต้นที่เร็วกว่าคนอื่น โดยนักดนตรีที่เล่นดนตรีได้เก่งมักจะเริ่มต้นเรียนดนตรีตั้งแต่อายุน้อย จากการศึกษาและสัมภาษณ์นักดนตรี และนักศึกษาวิทยาลัยดนตรี พบว่านักดนตรีที่มีความสามารถนั้น เริ่มเรียนตั้งแต่อายุเพียง 6 ปี ซึ่งเป็นช่วงอายุที่ไวต่อดนตรี (sensitive period)

จากที่ Kim (2008) ได้กล่าวว่า การพัฒนาตนเองทางดนตรี เป็นกระบวนการที่เข้าถึงทุกมิติของดนตรี มีความเป็นลักษณะเฉพาะคน และเป็นกระบวนการที่ต่อเนื่องตลอดชีวิต โดยไม่มีที่สิ้นสุด เพราะการพัฒนาของนักดนตรีแต่ละคนนั้นมีความเฉพาะตัว แตกต่างกันไป ทั้งในเครื่องดนตรีที่แตกต่างกัน และความเป็นปัจเจกบุคคลของนักดนตรีเอง

กล่าวโดยสรุป การพัฒนาตัวตนเข้าสู่ความเป็นมืออาชีพนั่น เป็นเส้นทางที่ยาวนานและต่อเนื่อง จะต้องอาศัยปัจจัยหลายอย่างดังที่ได้ศึกษามา ไม่ว่าจะปัจจัยภายนอกและปัจจัยภายใน ซึ่งมีส่วนส่งเสริมบุคคลในการพัฒนาตน และมีลักษณะเฉพาะตัว แตกต่างไปตามของแต่ละบุคคล

2. ความหมายในชีวิต (Meaning in Life)

Frankl (1970) นักจิตวิทยาแนวคิดอัตถิภาวนิยมได้กล่าวว่า บุคคลมีความต้องการภายในที่เป็นสิ่งสำคัญในการพัฒนาความหมายของชีวิตของแต่ละบุคคล หรือที่เรียกว่า เจตนารมณ์สู่ความหมาย (will to meaning) การเป็นนักดนตรีมืออาชีพอายุย่อมจะต้องมีความหมายในชีวิตเพื่อ

กระทำสิ่งใดสิ่งหนึ่งอย่างมีเป้าหมายที่ชัดเจน และอยู่กับสิ่งนั้นด้วยความรู้ถึงคุณค่าของสิ่งที่ตนกระทำ อยู่ ดังนั้น ผู้วิจัยจึงศึกษาและทบทวนวรรณกรรมที่เกี่ยวกับแนวคิดความหมายในชีวิต (meaning in life) ดังนี้

2.1. นิยามและขอบเขต

Reker และ Wong (1988) ได้กล่าวว่า ความหมายในชีวิตของบุคคลเป็นการแสดงออกถึง ค่านิยมของเหตุการณ์หนึ่งๆ และเป็นสิ่งที่เกี่ยวข้องกับทางเลือกของบุคคล มีอิทธิพลต่อการเลือก กระทำและเป้าหมาย ทำให้ชีวิตมีจุดมุ่งหมาย มีคุณค่า และได้รับการเติมเต็ม

Steger (2009, อ้างถึงใน Mohamad, AbdRazak, และ Mutiu, 2011) ได้ให้ความหมาย ของความหมายในชีวิตไว้ว่า เป็นรูปแบบที่บุคคลจะรู้สึกว่ามีเป้าหมาย และเป็นมุมมองความเข้าใจ ถึงประสบการณ์ของตน

Battista และ Almond (1973) กล่าวว่า ความหมายในชีวิตคือ การจัดลำดับความสำคัญ ของสิ่งต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกันในชีวิตของบุคคลแต่ละบุคคลเป็นผู้สร้างความหมายในชีวิตของตนด้วย ตนเอง

Ryff และ Singer (1998) กล่าวว่า ความหมายในชีวิต คือการตั้งเป้าหมายทางตรง หรือ การ มีจุดประสงค์ที่ชัดเจนในชีวิต

บุญญรัตน์ ทรงพานิช (2544) เน้นความหมายจากประสบการณ์แห่งความทุกข์ ซึ่งตนเองไม่ สามารถหลีกเลี่ยงได้ เป็นสิ่งซึ่งบุคคลประสบมาในอดีตจนถึงปัจจุบัน การรับรู้ถึงประสบการณ์ชีวิต จากผู้ที่ผ่านความยากลำบากภายใต้สถานการณ์เดียวกัน โดยเน้นที่การค้นพบความหมายซึ่งอาจมา จากกิจกรรมหรืองานที่ทำอยู่ จากประสบการณ์หรือทัศนคติ

จุรีรัตน์ นิลจันทิก (2553) กล่าวถึงความหมายในชีวิตว่า ความหมายในชีวิตเป็นการรับรู้ และการตอบสนองของบุคคลในแต่ละขณะต่อสถานการณ์ต่างๆ ในชีวิต ซึ่งเป็นลักษณะที่ เฉพาะเจาะจง เป็นการประเมินสถานการณ์ต่างๆ ในชีวิตว่าเป็นบทเรียน เป็นสิ่งมีคุณค่า รู้ถึง โอกาสและทางเลือกในชีวิต รู้ถึงความสามารถในการควบคุมหรือกำหนดชะตาชีวิตของตนเอง รวมถึงการรับรู้เป้าหมายบางอย่างในชีวิต สิ่งที่เราให้ความสำคัญและมีชีวิตอยู่เพื่อสิ่งนั้น สามารถ ค้นพบความหมายจากกิจกรรม งานที่ทำ จากประสบการณ์หรือทัศนคติต่างๆ แม้ว่าชีวิต ณ ขณะนั้น จะประสบกับความยากลำบาก ข้อจำกัดหรือในห้วงของความทุกข์ก็ตาม

กล่าวโดยสรุป ความหมายในชีวิต เป็นการรับรู้หรือตอบสนองของบุคคลในแต่ละขณะ แต่ละสถานการณ์ที่เขาดำรงอยู่ เป็นลักษณะเฉพาะที่ทำให้บุคคลนั้นดำรงอยู่ และเป็นสิ่งทำให้บุคคลนั้นมีกำลังใจในการดำรงชีวิตอยู่อย่างมั่นคงและมุ่งมั่น

2.2. แนวคิดพื้นฐานที่สำคัญ

พื้นฐานแนวคิดเชิงปรัชญาที่สำคัญของแนวความหมายในชีวิต มีพื้นฐานมาจากทฤษฎีจิตบำบัดแนวความหมายในชีวิต ที่ประกอบด้วย แนวคิดหลัก 3 ประการ (อรัญญา ต๋วยคำภีร์, 2553)

ประการแรก **อิสรภาพของเจตนารมณ์** (freedom of will) หมายถึง การรับรู้ถึงอิสระในการเลือกและการกำหนดวิถีชีวิตของตนเอง อิสรภาพในการเลือกนี้ไม่ใช่การเปลี่ยนแปลงสถานการณ์หรือเหตุการณ์ต่างๆ แต่เป็นอิสรภาพในการเลือกทำที่ ทศนคติ หรือความรู้สึก ต่อสถานการณ์ที่บุคคลนั้นๆ เผชิญอยู่ รวมถึงความกล้าที่จะเป็นเจ้าของการเลือกนั้นๆ ด้วย มีความรับผิดชอบต่อการเลือก การตัดสินใจ และการกระทำของตนเอง ถ้าบุคคลมีอิสรภาพในการเลือกจะสามารถดำรงความเชื่อมั่นในตนเองได้ดี ทำให้บุคคลดำรงอยู่ได้อย่างมีความหมาย แต่หากการเลือกนั้นปราศจากอิสรภาพแล้ว ก็จะมาซึ่งความวิตกกังวล ความกลัว ความรู้สึกผิดที่ไม่สามารถรับผิดชอบตนเองได้

ประการที่สอง **เจตนารมณ์สู่ความหมาย** (will to meaning) หมายถึง เป็นการรับรู้ที่มุ่งสู่การแสวงหาความหมายในชีวิต เป็นแรงจูงใจภายในของบุคคลที่กำหนดให้บุคคลนั้นตอบสนองต่อสิ่งต่างๆ รอบๆ ตัว และเอื้ออำนวยการดำรงอยู่ของเขา เจตนารมณ์สู่ความหมายนี้เป็นคุณสมบัติด้านจิตวิญญาณที่ทำให้บุคคลมีอิสระ ตัดขาดจากการนึกถึงแต่ตนเอง (self detachment) มีชีวิตอยู่เหนือตน (self transcendence) และอยู่เหนือข้อจำกัดของสภาพแวดล้อมภายนอก หรือข้อจำกัดทางด้านร่างกาย ถ้าหากบุคคลละเลยเจตนารมณ์สู่ความหมาย บุคคลนั้นก็จะมีชีวิตอย่างไร้ทิศทาง แยกแยกจากตนเองและโลก โดดเดี่ยว และเกิดความรู้สึกว่างเปล่า

ตัวอย่างของปรากฏการณ์ที่แสดงถึงเจตนารมณ์สู่ความหมายในชีวิต คือ ความรัก (love) และ มโนธรรม (conscience)

(1) ความรัก (love) หมายถึง สัมพันธภาพระหว่างมนุษย์ด้วยกัน หรือระหว่างมนุษย์กับสิ่งที่ยิ่งใหญ่กว่าตัวเขา เช่น ความดี หรือพระเจ้า ความรักในลักษณะนี้ จะทำให้บุคคลสำนึกถึงสิ่งที่เขาควรจะเป็น หรือสิ่งที่เขาควรจะทำ ความรักเป็นแรงจูงใจให้มนุษย์ตระหนักในศักยภาพของตน และค้นพบ

ลักษณะเฉพาะของตนเอง ซึ่งความรักเป็นประสบการณ์เฉพาะตัวที่แสดงถึงเอกลักษณ์ของคนๆ นั้น และแสดงถึงความสามารถของมนุษย์ในการมีชีวิตอยู่เหนือตัวตนไปสู่สิ่งที่มีความหมายแก่ชีวิต

(2) มโนธรรม (conscience) เป็นแรงจูงใจภายในที่กำหนดคุณค่าการดำรงชีวิตของบุคคล เป็นศักยภาพของบุคคลด้านการคิด การวางแผน ทำให้บุคคลสามารถตัดสินใจทำในสิ่งที่เขาเห็นว่าเหมาะสมกับสถานการณ์ที่เขาเผชิญอยู่ มโนธรรมเป็นสิ่งที่กำหนดคุณค่าแก่สิ่งต่างๆ เพื่อค้นหาความหมายในชีวิต

ประการที่สาม **ความหมายในชีวิต** (meaning of life) หมายถึง การรับรู้หรือการตอบสนองของบุคคลในแต่ละขณะ แต่ละสถานการณ์ มีลักษณะเฉพาะตัว (uniqueness) หรือการรับรู้ส่วนบุคคล การเข้าถึงความหมายในชีวิตนั้น บุคคลจะต้องเชื่อในการปรากฏอยู่ของตนเอง โดยยึดว่าการมีอยู่หรือปรากฏอยู่นั้นเป็นสิ่งที่มีความหมายในตัวเอง เมื่อบุคคลขาดความหมายแล้ว เขาจะรู้สึกแปลกแยก (alienate) หรือเป็นความรู้สึกว่าตนไร้ความหมาย

Frankl (1963) ได้มีแนวคิดเกี่ยวกับความหมายในชีวิตว่า ความหมายในชีวิตเป็นสิ่งที่เกิดขึ้นเมื่อบุคคลลงมือกระทำบางสิ่ง เพื่อมุ่งสู่เป้าหมายบางอย่าง บุคคลจะเข้าถึงความหมายในชีวิตได้ เขาจะต้องลงมือทำบางสิ่งอย่างด้วยความมุ่งมั่น เชื่อถือในการมีอยู่ หรือการปรากฏอยู่ของตน บุคคลเป็นผู้ค้นพบความหมาย แต่ไม่ใช่ผู้สร้าง บุคคลค้นพบความหมายในชีวิตในประสบการณ์แต่ละขณะ ในรูปของคุณค่าต่างๆ 3 แนวทาง (อรรถญา ตัญคำภีร์, 2553) ดังนี้

(1) การให้คุณค่าเชิงสร้างสรรค์ (creative value) เป็นความหมายที่บุคคลได้กระทำสิ่งต่างๆ ให้แก่ชีวิต การที่บุคคลให้คุณค่าแก่การกระทำกิจกรรมต่างๆ เป็นความหมายที่บุคคลทำสิ่งต่างๆ ด้วยความทุ่มเท กระตือรือร้น มีความพยายามทำสิ่งนั้นให้ดีขึ้นกว่าเดิม หรือเป็นไปตามที่ปรารถนาและตระหนักว่าเขามีหน้าที่กระทำสิ่งต่างๆ เพื่อให้ชีวิตของเขามีความหมาย

(2) การให้คุณค่าเชิงประสบการณ์ (experience value) เป็นความหมายที่บุคคลได้รับจากการมีส่วนร่วมกับโลกรอบๆ ตัวของเขา ในรูปแบบของมนุษย์สัมพันธ์ เช่น การให้ความช่วยเหลือผู้อื่น รู้สึกยินดีในประสบการณ์ของการเป็นหนึ่งเดียวในการทำบางสิ่ง เป็นต้น

(3) การให้คุณค่าเชิงทัศนคติ (attitude value) เป็นคุณค่าที่บุคคลรับรู้ผ่านการยืนหยัดต่อโชคชะตาที่เปลี่ยนแปลงไม่ได้ เมื่อบุคคลต้องเผชิญกับสถานการณ์ที่ไม่สามารถหลีกเลี่ยงได้ เช่น ความทุกข์ ความผิดหวัง ความเจ็บป่วย เป็นการเลือกทำที่ ความนึกคิด ปฏิบัติงานตนเองต่อสภาพชีวิต

ด้วยความรู้สึกมั่นคง แสดงถึงการยอมรับและอยู่กับมันได้โดยไม่รู้สึกละแวก โดยคุณค่าทัศนคตินี้จะเป็นสิ่งที่ทำให้บุคคลค้นพบความหมายในชีวิตที่ลึกซึ้ง

3. การวิจัยแนวปรากฏการณ์วิทยา

การวิจัยแนวปรากฏการณ์วิทยา เป็นการนำหลักปรัชญาปรากฏการณ์นิยม (phenomenology) ซึ่งเป็นการวิจัยเชิงคุณภาพรูปแบบหนึ่งที่อาศัยแนวความคิดปรัชญาปรากฏการณ์วิทยาเป็นเครื่องมือ (Holloway, 1997, อ้างถึงใน ชาย โพรธิสตา, 2551) เพื่อศึกษาประสบการณ์ที่เกิดขึ้นในชีวิตของมนุษย์ มาประยุกต์ใช้การวิจัย เพื่อทำความเข้าใจสาระสำคัญและความหมายของประสบการณ์นั้นๆ ที่มีต่อมนุษย์ ดังนั้นในการศึกษาประสบการณ์ทางจิตใจในการพัฒนาตัวตนทางดนตรีและความหมายในชีวิตของนักดนตรีมืออาชีพของผู้นี้ จึงเลือกใช้วิธีการวิจัยแนวปรากฏการณ์วิทยา เนื่องจากมีหลักการสอดคล้องกับสิ่งที่ผู้นี้ต้องการศึกษา

3.1. ความหมายของปรากฏการณ์วิทยา

Husserl นักปรัชญาชาวเยอรมัน ซึ่งเป็นผู้ให้กำเนิดแนวคิด ปรากฏการณ์วิทยา เป็นคนแรกได้ให้ความหมายของปรากฏการณ์วิทยาว่า เป็นวิธีการศึกษาโดยให้บุคคลอธิบายถึงเรื่องราวและประสบการณ์ต่างๆ ที่ตนเองประสบทางประสาทสัมผัสต่างๆ (นิตยา ชูโต, 2545)

Wood และ Habor (2002) กล่าวว่า การวิจัยแบบปรากฏการณ์วิทยา เป็นกระบวนการของการเรียนรู้ และทำความเข้าใจความหมายของประสบการณ์ของบุคคล ผ่านการสนทนา

Houser (2008) ระบุว่า ปรากฏการณ์วิทยา คือการศึกษาประสบการณ์ชีวิตของบุคคลที่ต้องเผชิญกับสิ่งที่ปรากฏขึ้นกับบุคคลนั้น

Herbert Spiegelberg (1965, อ้างถึงใน ศรีเพ็ญ ศุภพิทยากุล, 2532) นักปรัชญาชาวอเมริกันได้อธิบายความหมายของปรากฏการณ์วิทยาไว้ว่า เป็นการสืบสวนและพรรณนาโดยตรงจากปรากฏการณ์ที่ผู้ศึกษาได้ประสบอย่างตั้งใจ โดยไม่คำนึงถึงคำอธิบายทางทฤษฎี และเป็นอิสระเท่าที่จะเป็นไปได้ จากข้อสันนิษฐานหรือข้อสมมติเบื้องต้นที่ยังไม่มีการสืบสวน

ชาย โพรธิสตา (2551) กล่าวว่าปรากฏการณ์วิทยานั้น เป็นเครื่องมือในการศึกษาปรากฏการณ์และประสบการณ์ชีวิตของมนุษย์ โดยมุ่งทำความเข้าใจความหมายประสบการณ์ชีวิตที่บุคคลได้ประสบเป็นหลัก

อารีย์วรรณ อ่วมตานี (2549) กล่าวว่า ปรัชญาการณวิทยา เป็นการศึกษาที่มีพื้นฐานมาจากสาขาปรัชญา ในการทำความเข้าใจ ความเชื่อมโยงระหว่างมนุษย์กับสิ่งแวดล้อมในโลก โดยศึกษาปรัชญาการณที่สนใจ จากคำบอกเล่าของผู้มีประสบการณ์โดยตรง เพื่อค้นหาแก่นแท้ของปรัชญาการณนั้นให้มีความชัดเจน โดยมีภาษาเป็นสื่อในการถ่ายทอดความหมายของประสบการณ์ชีวิตมนุษย์

กล่าวโดยสรุปคือ การศึกษาวิจัยด้วยวิธีปรัชญาการณวิทยานั้น คือ การแสวงหาความรู้ ทำความเข้าใจเกี่ยวกับปรัชญาการณ หรือความหมายของประสบการณ์ของบุคคลในเรื่องใดเรื่องหนึ่ง โดยใช้ภาษาเป็นสื่อหลักในการทำความเข้าใจ

3.2. วิธีการดำเนินการวิจัยแนวปรัชญาการณวิทยา

Moustakas (1994, อ้างถึงใน ชาย โพธิสิตา, 2551) กล่าวถึงวิธีการดำเนินการวิจัยแนวปรัชญาการณวิทยาไว้ 7 ขั้นตอน ประกอบด้วย

- (1) กำหนดหัวข้อ และคำถามการวิจัยที่เหมาะสมกับวิธีการศึกษาแนวปรัชญาการณวิทยา
- (2) ทบทวนองค์ความรู้เกี่ยวกับเรื่องที่ศึกษา
- (3) กำหนดเกณฑ์สำหรับเลือกบุคคลและปรัชญาการณสำหรับการศึกษา
- (4) ให้ข้อมูลที่จำเป็นแก่ผู้ที่ถูกเลือกมาศึกษา รวมทั้งจัดการกับประเด็นเกี่ยวกับจริยธรรมในการวิจัย
- (5) กำหนดประเด็นหรือแนวคำถามสำหรับการสัมภาษณ์เชิงลึก
- (6) ทำการสัมภาษณ์และบันทึกการสัมภาษณ์อย่างละเอียด อาจจำเป็นต้องทำการสัมภาษณ์ซ้ำหลายครั้ง
- (7) เตรียมข้อมูลเพื่อการวิเคราะห์และดำเนินการ

3.3. วิธีการวิเคราะห์ข้อมูลในการวิจัยแนวปรัชญาการณวิทยา

ขั้นตอนที่สำคัญในการวิจัยแนวปรัชญาการณวิทยาคือ การวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับประสบการณ์ที่ต้องศึกษาที่ได้จากกลุ่มตัวอย่างเพื่อทำความเข้าใจปรัชญาการณดังกล่าว (สมภาพ แจ่มจันทร์, 2550) โดยการวิเคราะห์ข้อมูลของการศึกษาวิจัยเชิงปรัชญาการณวิทยา แบ่งเป็นขั้นตอนดังนี้

- (1) นักวิจัยทำการสำรวจตนเอง เพื่อดูว่าตนมีอคติหรือมีข้อสรุปที่คิดไว้ก่อนเกี่ยวกับปรากฏการณ์ที่ศึกษานั้นหรือไม่ ถ้าพบว่ามียอยู่ ผู้วิจัยจะต้องขจัดออกไปให้หมดก่อนการเริ่มต้นวิเคราะห์ข้อมูล
- (2) การแตกข้อมูลออกเป็นส่วนย่อยๆ นิยามหรือให้รหัสกับข้อมูล (coding) จากนั้นนำมาจัดรวมกันเป็นกลุ่มๆ หรือเป็นเรื่องๆ (themes) ตามความหมายที่เชื่อมโยงกันของส่วนเหล่านั้น
- (3) สังเคราะห์โครงสร้าง (structure synthesis) ขั้นนี้นักวิจัยจะกลั่นเอาความหมายออกมาจากประสบการณ์ของตัวอย่างศึกษาทุกราย มองทะลุผ่านสิ่งที่ปรากฏ (appearances) ลงไปยังธรรมชาติความหมายที่อยู่เบื้องหลังของสิ่งนั้น เพื่อหาแก่น (essence) ของประสบการณ์ชนิดนั้นทั้งหมด (ชาย โพธิสิตา, 2551)

4. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ผู้วิจัยได้ศึกษางานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาตัวตนทางดนตรี การพัฒนาตนเองไปสู่มืออาชีพ และความหมายในชีวิต ดังนี้

เรื่องแรก Kim (2010) ได้ศึกษาวิจัยกระบวนการพัฒนาตัวตนทางดนตรีจากประสบการณ์ของนักดนตรีบำบัดหญิงชาวเกาหลีของการฝึกอบรมประกาศนียบัตรดนตรีบำบัด สถาบัน Nordoff-Robbins ที่มีปรัชญาหลักเกี่ยวกับดนตรีว่า ทุกคนนั้นล้วนมีความเป็นดนตรีที่อยู่ข้างในตนเองติดตัวมาตั้งแต่กำเนิด (music child) เพียงแต่ถูกปิดบังอยู่ภายใน และยังไม่ได้รับการกระตุ้นให้แสดงออกมา ซึ่งสถาบันมีความเชื่อว่า กระบวนการการบำบัดระหว่างนักดนตรีบำบัดและผู้รับบริการจะเป็นการกระตุ้นดนตรีในตน (music child) ออกมา ผ่านปฏิสัมพันธ์ในการบำบัด โดยมีคำถามวิจัยดังนี้

1) ประสบการณ์ทางดนตรีของนักดนตรีบำบัดหญิงชาวเกาหลีในระหว่างที่เข้ารับการอบรมหลักสูตร Nordoff-Robbins Music Therapist มีอะไรบ้าง และประสบการณ์เหล่านั้นมีผลอย่างไรต่อการพัฒนาความเชี่ยวชาญและการพัฒนาตนเองของพวกเขา

2) ประสบการณ์ทางดนตรีของนักดนตรีบำบัดหญิงชาวเกาหลีที่เกี่ยวกับการนิเทศระหว่างที่เข้ารับการฝึกอบรมหลักสูตร Nordoff-Robbins Music Therapist มีอะไรบ้าง และประสบการณ์เหล่านั้นมีผลอย่างไรต่อความเชี่ยวชาญและการพัฒนาตนเองของพวกเขา

3) บรรทัดฐานวัฒนธรรมสังคมของชาวเกาหลีมีผลกระทบต่อประสบการณ์ของนักบำบัดหญิงชาวเกาหลีระหว่างการเข้ารับการฝึกอบรมหลักสูตร Nordoff-Robbins Music Therapist

การศึกษาวิจัยนี้ Kim (2010) ได้ศึกษาวิจัยโดยใช้วิธีการศึกษาวิจัยเชิงคุณภาพแบบทีมเห็นชอบร่วมกัน (Consensual Qualitative Research: CQR) โดยมีผู้เข้าร่วมการวิจัยคือ นักดนตรีบำบัดหญิงชาวเกาหลีในสถาบัน Nordoff-Robbins ที่สำเร็จหลักสูตรระหว่างปี 1998 และ 2009 จำนวน 8 คนโดยผู้เข้าร่วมการวิจัยนี้มีช่วงอายุระหว่าง 27 ถึง 40 ปี มีช่วงประสบการณ์ทางคลินิกรวมไปถึงการฝึกปฏิบัติงานมาแล้ว 4 ถึง 12 ปี ทั้งหมดถูกคัดเลือกเข้ามาแบบเจาะจง เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยได้แก่ การสัมภาษณ์แบบพบหน้ากับผู้เข้าร่วมวิจัยจำนวน 3 คน ที่อาศัยอยู่ในประเทศเกาหลี ขณะทำการเก็บข้อมูล และสัมภาษณ์ผ่านทางโทรศัพท์กับผู้เข้าร่วมวิจัยจำนวน 5 คนที่อยู่ในประเทศสหรัฐอเมริกา ใช้การสัมภาษณ์แบบกึ่งมีโครงสร้าง โดยมีผู้วิเคราะห์ข้อมูลได้แก่ ตัวผู้ศึกษาวิจัยเอง ซึ่งเป็นนักดนตรีบำบัดหญิงชาวเกาหลีที่สำเร็จการศึกษาจากการอบรมหลักสูตร Nordoff-Robbins Music Therapy และสมาชิกในทีมวิเคราะห์ข้อมูล ประกอบด้วยกรรมการจำนวน 3 คน รวมไปถึงนักวิจัยและผู้ตรวจสอบ 1 คน การวิเคราะห์ข้อมูลของการศึกษาวิจัยนี้ แบ่งออกเป็นทั้งหมด 5 ขั้นตอน คือ เข้ารหัสของประเด็น เข้ารหัสแนวคิดสำคัญ ตรวจสอบครั้งที่ 1 วิเคราะห์ข้อมูลแบบเฉพาะช่วงและตรวจสอบครั้งที่ 2

ผลการศึกษาได้พบประเด็นหลัก 7 ประการ คือ

- 1) แรงจูงใจในการเข้ารับการฝึกอบรม
  - ความสนใจในการใช้ดนตรีบำบัดโดยมีดนตรีเป็นศูนย์กลาง
  - แรงบันดาลใจจากผลงานของผู้ก่อตั้ง
  - ความต้องการในการพัฒนาตนเอง
- 2) ประสบการณ์ความยากลำบากในการฝึกอบรม
  - ความเครียดจากการขาดความสามารถทางด้านดนตรี
  - ความวิตกกังวลจากการประเมิน
  - ความอับอายในการแสดงออกทางด้านดนตรี
  - ความซับซ้อนของกระแสภายในทีม
- 3) ประเด็นทางพหุวัฒนธรรมที่ประสบในการฝึกอบรม

- แนวโน้มที่จะเชื่อฟังผู้นิเทศ
  - ความกลัวในการแสดงออกความรู้สึกของตนเอง
  - การถูกดูแลในความสัมพันธ์
- 4) ประสบการณ์ในการรับการนิเทศ
- ความละเอียดของคำแนะนำ
  - คำแนะนำทางการบำบัดที่ได้ผล
  - สัมพันธภาพแบบไวเนื้อเชื่อใจ ที่มาจากการยอมรับ ความอบอุ่น ความเข้าใจ การให้ความสนับสนุน
  - ประสบการณ์ที่ไม่น่าพึงพอใจ
  - ความอับอายและความวิตกกังวล
- 5) ประสบการณ์ระหว่างบุคคลในการฝึกอบรม
- การกระตุ้นตัวตนทางดนตรี
  - ความปีติยินดี
- 6) การพัฒนาตัวตนระหว่างการฝึกอบรม
- การเพิ่มความตระหนักรู้ในตนเอง
  - มุมมองเชิงบวกเกี่ยวกับตนเองและผู้อื่น
  - การให้อำนาจกับตนเอง
  - ความปรารถนาที่จะค้นหาตัวตนที่แท้จริง
- 7) การพัฒนาความสัมพันธ์ระหว่างฝึกอบรม
- การได้รับแนวทางปรัชญาทางคลินิกของ Nordoff-Robbins
  - การขยายความสามารถดนตรีทางการบำบัด
  - การยืนยันอัตลักษณ์ของตนเอง
  - ความมองงามในฐานะครู และผู้นิเทศ

เรื่องที่สอง Ahonen และ Houde (2009) ศึกษาประสบการณ์ด้านจิตใจขณะทำการดันดนตรีสด (improvisation) ที่นำไปสู่ภาวะสัจการของนักดนตรี การดันดนตรีสดนี้เป็นสิ่งสำคัญอย่างหนึ่งในการใช้ดนตรีบำบัดในทางคลินิก โดยมีทฤษฎีพื้นฐานคือ การเข้าสู่ภาวะสัจการแห่งตน (self-

actualization) ของมาสโลว์ (1971, อ้างถึงใน Ahonen และ Houde, 2009) ซึ่งได้กล่าวไว้ว่า มีหลายหนทางที่จะสามารถเข้าไปสู่ภาวะสัจการแห่งตนได้โดยผ่านประสบการณ์ต่างๆ เช่น ความตั้งใจจดจ่อ การตระหนักรู้ในตนเอง ประสบการณ์สูงสุด เป็นต้น และการวิจัยนี้เป็นการศึกษาโดยใช้การวิจัยเชิงคุณภาพแบบปรากฏการณ์นิยม โดยมีคำถามการวิจัยดังนี้

- (1) ผู้เข้าร่วมวิจัยได้ประสบกระบวนการอะไรบ้าง เมื่อได้ต้นดนตรีสดกับนักดนตรีแปลกหน้าที่มีแนวทางหรือรูปแบบในการเล่นดนตรีที่แตกต่างกัน
- (2) มีอะไรเกิดขึ้นบ้างในระหว่างการมีปฏิสัมพันธ์ในการต้นดนตรีสดนั้น
- (3) มีอะไรบ้างที่เชื่อมโยงกันระหว่างภาวะสัจการแห่งตน (self-actualization) กับประสบการณ์สูงสุด (peak experiences) ของมาสโลว์ (1968, อ้างถึงใน Ahonen และ Houde, 2009) และประสบการณ์ของผู้เข้าร่วมการวิจัยนั้นได้อธิบายถึงการต้นดนตรีสด หรือการมีปฏิสัมพันธ์ในกระบวนการทางดนตรีอย่างไร

ผู้วิจัยเก็บข้อมูลโดยบันทึกการสัมภาษณ์เชิงลึก บันทึกการต้นดนตรีสด และให้ผู้เข้าร่วมการวิจัยเขียนบันทึกจากการที่ได้เข้าร่วมในการมีส่วนร่วมในการต้นดนตรีสด ผู้วิจัยใช้คำถามการสัมภาษณ์ที่อยู่บนฐานของประสบการณ์การรับรู้ของผู้เข้าร่วมการวิจัยในการต้นดนตรีสด และการฟังดนตรีของผู้เข้าร่วมการวิจัย ผู้เข้าร่วมการวิจัยในครั้งนี้เป็นนักศึกษาทางด้านดนตรีบำบัดจำนวน 6 คน โดยทุกคนได้สำเร็จการศึกษาในระดับปริญญาตรีที่เกี่ยวกับดนตรี และมีประสบการณ์ทางด้านการอบรมการต้นสดเพื่อการบำบัด (clinical improvisation training) และมีอาชีพเป็นนักดนตรี นักแต่งเพลง รวมไปถึงครูดนตรี ซึ่งผู้เข้าร่วมการวิจัยจะได้ลองร่วมต้นดนตรีสดกับดนตรีในแนวทางที่แตกต่างกันออกไปจากที่ตนเองได้เคยเล่นมาโดยสิ้นเชิงในเวลาประมาณ 45 นาทีต่อครั้ง เป็นจำนวน 2 ครั้ง โดยจะมีการสัมภาษณ์ครั้งที่ 1 เป็นเวลา 15 นาทีโดยประมาณหลังจากที่ทำการต้นดนตรีสด เพื่อเป็นการจับประเด็นในสิ่งที่ผู้เข้าร่วมการวิจัยได้สัมผัสมาในการต้นดนตรีสดในครั้งที่ 1 การสัมภาษณ์ครั้งที่ 2 ใช้เวลาประมาณ 15 นาที หลังจากการต้นดนตรีสดในครั้งที่ 2 และการสัมภาษณ์ครั้งที่ 3 ใช้เวลาประมาณ 45 นาที โดยสัมภาษณ์ผู้เข้าร่วมการวิจัยภายในเดือนถัดไปของการต้นดนตรีสดครั้งที่ 2 ในครั้งนี้จะให้ผู้เข้าร่วมการวิจัยได้ฟังเสียงที่บ้านที่ไว้ในตอนที่ต้นดนตรีสด และให้ผู้เข้าร่วมการวิจัยได้บอกเล่าถึงประสบการณ์ในนั้นในมุมมองที่ต่างออกไปจากการสัมภาษณ์ครั้งที่ 1 และ 2 และจากการสัมภาษณ์ครั้งนี้ ผู้เข้าร่วมการวิจัยจะได้ฟังเสียงการต้นดนตรีสดของตนเอง และเขียนออกมาเป็นการสะท้อนประสบการณ์นั้นๆ

ผลการวิจัยแสดงในรูปแบบของการบรรยายประเด็นต่างๆ ดังนี้

(1) การค้นหา การรอคอย และการเชื่อมต่อ ทั้ง 3 ส่วนนี้เป็นจุดเริ่มต้นของการเข้าสู่การบรรลุภาวะสังจการแห่งตน ซึ่งอธิบายถึงการต้นตนตรีสตรระหว่างคนสองคนที่เป็นคนแปลกหน้าต่อกัน และเล่นดนตรีในรูปแบบที่แตกต่างกัน ในขั้นแรกจะเกิดสภาวะการค้นหาช่วงเวลาที่เหมาะสม วิเคราะห์บรรยากาศ และสำรวจบทบาทหน้าที่ที่เหมาะสมของตนเองระหว่างการต้นตนตรีสตร จากนั้นอาจมีการสลับบทบาท รับส่งสารที่ต้องการจะสื่อระหว่างกัน และเกิดความท้าทายในระหว่างการต้นตนตรีสตร จากสภาวะทั้งหมดนี้นักดนตรีทั้งสองคนก็จะค้นพบ และสามารถพัฒนาความสัมพันธ์ทางดนตรีระหว่างกัน และเกิดการเชื่อมต่อกันได้

(2) การเชื่อมต่อกันระหว่างนักดนตรีสองคนในกระบวนการต้นตนตรีสตร ซึ่งสามารถอธิบายโลกของภาวะสังจการแห่งตน และประสบการณ์สูงสุดที่สามารถเกิดขึ้นกับคนสองคนที่รู้สึกถึงการสื่อสารโดยผ่านดนตรี หรือมีการเชื่อมต่อกันมากขึ้นจากการต้นตนตรีสตรร่วมกัน ประสบการณ์สูงสุดเป็นส่วนหนึ่งของการเชื่อมต่อแต่ไม่ใช่สิ่งที่จำเป็นที่จะต้อง มี ประสบการณ์สูงสุดนี้เป็นช่วงเวลาพิเศษที่เกิดขึ้นในขณะที่ศักยภาพทั้งหมดในตัวบุคคลหนึ่งนั้นถูกกระตุ้นออกมา มีความสร้างสรรค์ และมีความสุข ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของกระบวนการการบรรลุภาวะสังจการแห่งตน

เรื่องที่สาม Hays และ Minichiello (2005) ได้ศึกษาถึงความหมายของดนตรีในผู้สูงอายุ เพื่ออธิบายประสบการณ์ด้านดนตรีที่มีบทบาทในด้านอารมณ์ความรู้สึก สังคม สติปัญญา จิตวิญญาณ และสภาวะของผู้สูงอายุ ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ เป็นการศึกษาวิจัยแบบวิธีการวิจัยเชิงคุณภาพ โดยทำการสัมภาษณ์เชิงลึกกับผู้สูงอายุชาวออสเตรเลียที่อาศัยอยู่ในเมืองที่แตกต่างกันออกไป จำนวน 52 คน เป็นชาย 28 คน และหญิง 24 คน ผู้เข้าร่วมการวิจัยทั้งหมดมีอายุตั้งแต่ 60 ปีขึ้นไป โดยผู้เข้าร่วมการวิจัยนี้มีพื้นฐานทางด้านดนตรีที่หลากหลาย เช่น เคยเรียนดนตรีที่โรงเรียน ไม่เคยเล่นดนตรีเลย และเป็นนักดนตรีมืออาชีพ ผู้วิจัยเก็บข้อมูลโดยในขั้นแรกใช้การสัมภาษณ์เชิงลึกเป็นรายบุคคลก่อน การสัมภาษณ์นี้มีลักษณะไม่เป็นทางการ ใช้คำถามปลายเปิด โดยผู้ให้ข้อมูลจะได้รับรู้ว่าจะเป็นการพูดคุยกันที่มุ่งพูดถึงความหมายและความสำคัญของดนตรีต่อชีวิตของพวกเขา และมีการจัดตั้งกลุ่มสนทนา (focus group) โดยสมาชิกกลุ่มสนทนานั้นเป็นผู้ที่ให้ข้อมูลในการสัมภาษณ์รายบุคคลด้วย ในกลุ่มสนทนานั้น มีหนึ่งกลุ่มที่เป็นกลุ่มแบบที่มีทั้งผู้เข้าร่วมการวิจัยที่เป็นชาย และหญิงคละกัน โดยมีผู้ชาย 2 คน และผู้หญิง 5 คน และทั้ง 5 คนมีภูมิหลังที่แตกต่างกันออกไป และกลุ่มอื่นๆ เป็นกลุ่มที่

เป็นเพศเดียวกัน จำนวน 8 คน ซึ่งสมาชิกกลุ่มเป็นนักดนตรีจากวงซักร็อกประสานเสียงชนิดนี้ ผู้วิจัย
ถอดความและนำข้อมูลมาเปรียบเทียบและจัดหมวดหมู่

ผลการวิจัยนี้ พบประเด็นหลักจากการวิเคราะห์ทั้งหมด 4 ประการ คือ

(1) การเข้าใจตนและการพัฒนาเอกลักษณ์เฉพาะ (understanding and developing their self-identity) จากข้อมูลพบว่าดนตรีเป็นส่วนสำคัญของชีวิตมนุษย์ ผู้เข้าร่วมการวิจัยใช้ดนตรีเป็นสัญลักษณ์ของการนิยามคำว่าตัวตน (self) และเอกลักษณ์ โดยดนตรีเป็นสัญลักษณ์ที่แทนว่าตนเองเป็นใคร และพวกเขาอยากให้คนอื่นรับรู้ตนอย่างไร

(2) การเชื่อมต่อกับผู้อื่น (connecting with others) ดนตรีมีส่วนในการทำให้ผู้เข้าร่วมการวิจัยรู้สึกเชื่อมต่อกับผู้อื่น ในหลายๆ ทาง ทั้งภายในตนเอง คือ ประสบการณ์ชีวิตของตน และเชื่อมต่อกับผู้อื่น

(3) การคงสุขภาพ (maintaining well-being) ดนตรีช่วยให้ผู้เข้าร่วมการวิจัยคงสุขภาพ และรู้สึกมีความสุขที่ดี แม้ว่าผู้เข้าร่วมการวิจัยบางคนจะเจ็บป่วยด้วยโรคต่างๆ เช่น โรคเครียด หรือโรคที่เกี่ยวข้องกับหัวใจ เป็นต้น กิจกรรมดนตรีสามารถทำให้ผู้เข้าร่วมการวิจัยเบี่ยงเบนความสนใจจากอาการเจ็บป่วย และกลับรู้สึกดีมากขึ้นทั้งทางด้านร่างกายและจิตใจ

(4) การแสดงออกทางด้านจิตใจ (experiencing and expressing spirituality) ในด้านอารมณ์นั้น ดนตรีเป็นสิ่งที่มากระตุ้น และจัดระเบียบทางด้านอารมณ์ความรู้สึกของผู้เข้าร่วมการวิจัย โดยดนตรีนั้นมีส่วนช่วยในการทำให้อารมณ์ของบุคคลมีความสมดุล มีการตระหนักรู้ และเพิ่มพลัง ผู้เข้าร่วมวิจัยได้กล่าวว่า ดนตรีทำให้พวกเขาสดชื่นมากขึ้น มีความหวังมากขึ้น พึงพอใจกับสิ่งที่ เป็น ผ่อนคลาย และสงบ ผู้เข้าร่วมวิจัยยังกล่าวอีกว่าดนตรียังมีส่วนช่วยในการควบคุมอารมณ์ของตนเอง นอกจากนี้ดนตรียังมีส่วนช่วยในการให้ผู้เข้าร่วมการวิจัยได้เข้าไปสัมผัสความงามที่เชื่อมโยงกับความรู้สึกทางจิตวิญญาณอีกด้วย

เรื่องที่สี่ Creech (2008) ได้ศึกษากระบวนการการเปลี่ยนผ่านจากนักศึกษาดนตรี ไปสู่นักดนตรีมืออาชีพ หรือผู้เชี่ยวชาญทางดนตรี ซึ่งมุ่งไปที่ปัจจัยทั้งภายในและภายนอกที่เป็นส่วนช่วยสนับสนุนและขัดขวางการพัฒนาตนไปสู่นักดนตรีมืออาชีพของนักศึกษาดนตรี ด้วยการวิจัยเชิงคุณภาพแบบปรากฏการณ์วิทยา วิเคราะห์ประเด็นหลักจากการสัมภาษณ์แบบตัวต่อตัว โดยใช้การสัมภาษณ์เชิงลึก แบบกึ่งมีโครงสร้างกับนักศึกษาดนตรีและนักดนตรีจำนวน 27 คน แบ่งเป็นนักดนตรีจำนวน 15 คน เป็นกลุ่มที่ข้ามผ่านไปสู่นักดนตรีมืออาชีพแล้ว และนักศึกษาดนตรีระดับปริญญาตรีที่

กำลังอยู่ในช่วงเปลี่ยนผ่านจากนักศึกษาดนตรีเป็นนักดนตรีมืออาชีพจำนวน 12 คน ซึ่งทั้ง 27 นี้เป็นกลุ่มที่ถูกเลือกมาจากกลุ่มตัวอย่างทั้งหมดจำนวน 244 คน ทั้ง 27 นี้เป็นตัวแทนของดนตรี 4 รูปแบบ คือ คลาสสิก แจ๊ส สมัยนิยม และดนตรีพื้นเมืองสก๊อตแลนด์ ทำการสัมภาษณ์ในสหราชอาณาจักร ระหว่างเดือนมกราคมถึงเดือนเมษายน ปี 2007 วิเคราะห์ข้อมูลโดยการเข้ารหัสข้อมูล และจัดกลุ่มของข้อมูลที่ได้

ผลการวิจัยระบุถึง 2 ส่วน คือ (1) ความท้าทายที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาอาชีพการแสดงดนตรี ได้แก่ ความกดดันทางด้านเวลา การแข่งขัน ความไม่แน่ใจในตนเอง และความขาดแคลนทางการเงิน สำหรับในตัวแทนของนักดนตรีทั้ง 4 ประเภท ความกดดันในด้านเวลา และความไม่แน่ใจในตนเองเป็นปัจจัยที่ค่อนข้างเด่นชัดที่เกิดขึ้นในขั้นตอนการเปลี่ยนผ่านของนักดนตรีทุกประเภท ในนักดนตรีสมัยนิยมได้ให้น้ำหนักกับความขาดแคลนทางการเงินมากที่สุด ในระหว่างที่นักดนตรีพื้นเมืองสก๊อตแลนด์ได้ให้ความสำคัญกับการแข่งขันมากที่สุดและ (2) ปัจจัยที่ช่วยหนุนประสพการณ์ในการเปลี่ยนผ่านให้สำเร็จ ได้แก่ ทักษะ ปัจจัยส่วนบุคคล เพื่อนร่วมงาน โอกาสในการแสดงดนตรี และความโชคดี ผู้เข้าร่วมงานวิจัยจากดนตรี 3 ประเภท คือ นักดนตรีคลาสสิก นักดนตรีแจ๊ส นักดนตรีพื้นเมืองสก๊อตแลนด์นั้นได้ระบุว่าปัจจัยส่วนบุคคลเป็นเรื่องที่สำคัญ ซึ่งปัจจัยส่วนบุคคลนี้คือ ทักษะที่ประกอบด้วย ทักษะทางดนตรี ทักษะในการฝึกซ้อม และทักษะในการจัดการ ในขณะที่นักดนตรีสมัยนิยมให้ความสำคัญกับโอกาสในการแสดงมากกว่า

เรื่องที่ห้า Ruthsatz และคณะ (2007) ได้ศึกษาการเข้าสู่ความเป็นมืออาชีพในด้านดนตรีที่ไม่ได้อาศัยเพียงแค่การฝึกซ้อมเพียงอย่างเดียวเท่านั้น แต่ศึกษาถึงปัจจัยแวดล้อมร่วมด้วย คือการฝึกฝน (practice) โดยการฝึกฝนนี้ประเมินด้วยจำนวนชั่วโมงการฝึกฝนสะสมที่ผ่านมานักดนตรีและความสามารถเฉพาะตัวของนักดนตรี คือ ความฉลาด (intelligence) และความสามารถทางดนตรี (music ability) ซึ่งประเมินโดยแบบวัดความถนัดทางดนตรี (music aptitude tests) ผู้เข้าร่วมการวิจัยเป็นนักดนตรีในระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายจำนวน 178 คน และนักศึกษาวิทยาลัยดนตรีจำนวน 83 คน การศึกษาวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยได้ใช้แบบทดสอบ 2 แบบ คือแบบทดสอบความฉลาด The Advanced Raven's Progressive Matrices (Raven, Court, และ Raven, 1998, อ้างถึงใน Ruthsatz และคณะ, 2007) และแบบทดสอบความถนัดทางดนตรีคือ The Gordons Test of Music Audiation (1986) ซึ่งเป็นแบบทดสอบเกี่ยวกับหูทางดนตรี โดยให้ฟัง

เสียง และรูปแบบจังหวะทางดนตรี และข้อคำถามที่พัฒนาขึ้นโดย Ericsson (1993, อ้างถึงใน Ruthsatz และคณะ, 2007) ซึ่งเป็นข้อคำถามเกี่ยวกับภูมิหลังทางดนตรี และระยะเวลาในการฝึกซ้อมทางดนตรีของกลุ่มตัวอย่าง การศึกษาครั้งนี้เก็บข้อมูลโดยให้ผู้ควบคุมวงดนตรีเป็นผู้จัดลำดับคะแนนการแสดงดนตรีของสมาชิกในวงดนตรี ซึ่งการจัดลำดับนี้จะแสดงให้เห็นถึงระดับของความสามารถทางดนตรีภายในกลุ่ม ซึ่งผู้วิจัยได้แทนการจัดลำดับ (rank) นี้ว่าเป็นความสำเร็จทางดนตรี (music achievement) และผู้เข้าร่วมการวิจัยจะทำแบบทดสอบความฉลาด The Advanced Raven's Progressive Matrices เป็นแบบทดสอบแรก และแบบทดสอบความถนัดทางดนตรี The Gordons Test of Music Audiation ต่อมาในวันเดียวกัน และจากนั้นผู้วิจัยจะใช้ข้อคำถามที่พัฒนาขึ้นโดย Ericsson (1993, อ้างถึงใน Ruthsatz และคณะ, 2007) ในการสัมภาษณ์ผู้เข้าร่วมการวิจัยเป็นกลุ่ม ผู้วิจัยได้แบ่งการศึกษาเป็น 2 ตอน คือ ตอนที่ 1 เก็บข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่างที่เป็นนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายจาก 2 โรงเรียน และตอนที่ 2 เก็บข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่างที่เป็นนักศึกษาจากวิทยาลัยดนตรี และใช้สถิติในการแปลผลการศึกษาวิจัย

ผลการศึกษาวิจัยในตอนที่ 1 นี้พบว่า ค่าเฉลี่ยคะแนนความฉลาดจากแบบทดสอบ The Advanced Raven's Progressive Matrices ของผู้เข้าร่วมการวิจัยจากโรงเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายจำนวน 2 โรงเรียน โดยโรงเรียนแรกค่าเฉลี่ยคือ 21.70 และโรงเรียนที่สองค่าเฉลี่ยคือ 21.71 ซึ่งคะแนนความฉลาดของทั้งสองโรงเรียนนั้น ไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ค่าเฉลี่ยของคะแนนความสามารถทางดนตรี จากแบบทดสอบ The Gordons Test for Music พบว่า โรงเรียนแรก ค่าเฉลี่ยคือ 50.6 และ โรงเรียนที่สองคือ 51.50 ซึ่งคะแนนความสามารถทางดนตรีจากกลุ่มตัวอย่างทั้งสองโรงเรียนนั้น ไม่มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ และในข้อคำถามเกี่ยวกับระยะเวลาการฝึกซ้อมดนตรีของ Ericsson (1993, อ้างถึงใน Ruthsatz และคณะ, 2007) พบว่า โรงเรียนแรกมีค่าเฉลี่ยของระยะเวลาการฝึกซ้อมดนตรีคือ 1033.04 ชั่วโมง และเปรียบเทียบกับกับโรงเรียนที่สอง ที่มีค่าเฉลี่ยคือ 1089.35 ชั่วโมง ระยะเวลาการซ้อมดนตรีของกลุ่มตัวอย่างจากทั้งสองโรงเรียนไม่มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติและผู้วิจัยใช้สถิติทดสอบหาค่าความสัมพันธ์ระหว่าง 3 ตัวแปรคือ ความฉลาด ความสามารถทางดนตรี และ ระยะเวลาการฝึกซ้อม พบว่าตัวแปรทั้ง 3 มีความสัมพันธ์กัน ดังตารางที่ 1

ตารางที่ 1

ตารางความสัมพันธ์ระหว่างความสำเร็จทางดนตรี (music achievement) ความฉลาด (IQ) ความสามารถทางดนตรี (music ability) และการฝึกซ้อม (practice) ของนักเรียนวงโยธวาทิตในโรงเรียนมัธยมศึกษาตอนปลาย

	ความฉลาด (IQ)	ความสามารถทางดนตรี (Music Ability)	การฝึกซ้อม (Practice)
ลำดับความสามารถ (Rank)	.25	.22	.34
ความฉลาด (IQ)		.20	.06
ความสามารถทางดนตรี (Music Ability)			.20

จากตารางที่ 1 พบว่าการประสบความสำเร็จทางดนตรีหรือจากการจัดลำดับของผู้ควบคุมวงนั้นมีความสัมพันธ์กันกับทั้ง 3 ตัวแปร โดยมีความสัมพันธ์กับระยะเวลาการฝึกซ้อมมากที่สุด รองลงมาเป็นความฉลาด และ ความสามารถทางดนตรี ตามลำดับ และระยะเวลาการฝึกซ้อมนั้นมีความสัมพันธ์กันกับความสามารถทางดนตรี

ในตอนี่ 2 ผู้วิจัยศึกษาปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับการประสบความสำเร็จทางด้านดนตรี คือ ความฉลาด ความสามารถทางดนตรี และระยะเวลาการฝึกซ้อมของนักศึกษาวิทยาลัยดนตรี โดยผู้เข้าร่วมการวิจัยเป็นนักศึกษาวิทยาลัยดนตรีทั้งหมดจำนวน 83 คนจากมหาวิทยาลัย Midwestern จำนวน 19 คน และจากสถาบันดนตรีในเขต Midwest จำนวน 64 คน โดยผู้เข้าร่วมการวิจัยทั้งหมดจะได้ทำแบบทดสอบความฉลาด The Advanced Raven's Progressive Matrices แบบทดสอบความถนัดทางดนตรี The Gordons Test for Music และการสัมภาษณ์เกี่ยวกับการฝึกซ้อมดนตรีของ Ericsson เช่นเดียวกับการศึกษาวิจัยในตอนี่ 1

ผู้วิจัยใช้สถิติทดสอบหาค่าความสัมพันธ์ระหว่าง 3 ตัวแปรคือ ความฉลาด ความสามารถทางดนตรี และระยะเวลาการฝึกซ้อม พบว่าตัวแปรทั้ง 3 มีความสัมพันธ์กัน ดังตารางที่ 2

ตารางที่ 2

ตารางความสัมพันธ์ระหว่างความสำเร็จทางดนตรี (music achievement) ความฉลาด (IQ) ความสามารถทางดนตรี (music ability) และการฝึกซ้อม (practice) ของนักศึกษาศาสนาบัณฑิตและนักศึกษามหาวิทยาลัยวิชาเอกดนตรี

	ความฉลาด (IQ)	ความสามารถทางดนตรี (Music Ability)	การฝึกซ้อม (Practice)
นักดนตรีวงออร์เคสตราจากสถาบันดนตรี			
ลำดับความสามารถ (Rank)	.12	.15	.31
ความฉลาด (IQ)		.35	.11
ความสามารถทางดนตรี (Music Ability)			.51
นักศึกษามหาวิทยาลัยวิชาเอกดนตรี			
ลำดับความสามารถ (Rank)	.24	.27	.54
ความฉลาด (IQ)		.47	-.01
ความสามารถทางดนตรี (Music Ability)			.23

จากตารางที่ 2 พบว่า จากกลุ่มนักศึกษาจากสถาบันดนตรีนั้น การประสบความสำเร็จทางดนตรี มีความสัมพันธ์กับการฝึกซ้อม ความสามารถทางดนตรี และความฉลาด ตามลำดับ และเมื่อพิจารณาการฝึกซ้อมนั้น จะเห็นได้ว่าการฝึกซ้อม ของนักศึกษาศาสนาบัณฑิตมีความสัมพันธ์กับความสามารถดนตรี มากกว่าความฉลาด และจากกลุ่มนักศึกษามหาวิทยาลัยวิชาเอกดนตรีจากมหาวิทยาลัย พบว่าการประสบความสำเร็จทางด้านดนตรี มีความสัมพันธ์กับการฝึกซ้อม ความฉลาดและความสามารถทางดนตรีตามลำดับ ซึ่งมีลำดับที่แตกต่างจากนักศึกษาศาสนาบัณฑิต และในการฝึกซ้อม ของนักศึกษามหาวิทยาลัยวิชาเอกดนตรีนั้นก็มีความสัมพันธ์กับความสามารถทางดนตรีเช่นเดียวกัน

จากผลการวิจัยสามารถสรุปได้ว่า การศึกษาทั้ง 2 ตอน พบว่าการประสบความสำเร็จทางด้านดนตรีที่ประเมินจากการจัดลำดับของผู้ควบคุมวงดนตรีนั้น มีความสัมพันธ์กับระยะเวลาของการฝึกซ้อมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ .05 และนักดนตรีที่มีความสามารถระดับสูงนั้นได้ระบุถึงการมีสิ่งที่เป็นตัวตน หรือเป็นสิ่งที่อยู่ภายในตัวบุคคลสูง เช่น ความฉลาด และการฟังทางดนตรีที่ดี และยังคงต้องการฝึกซ้อมที่มากด้วย และถ้าบุคคลมี 3 ตัวแปรนี้รวมกัน ก็ย่อมทำให้บุคคลนั้นมีความเชี่ยวชาญทางด้านดนตรีมากกว่าบุคคลที่มีปัจจัยในด้านระยะเวลาการฝึกซ้อมเพียงอย่างเดียว

จากการศึกษางานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาตัวตนทางดนตรีและ การพัฒนาตัวตนสู่ความเป็นมืออาชีพที่ผ่านมามีพบว่า การพัฒนาตัวตนทางดนตรีมีปัจจัยที่เกี่ยวข้องในหลายด้าน ไม่ว่าจะเป็น

ปัจจัยภายใน เช่น สติปัญญา ความมุ่งมั่น ความผูกพัน ความสามารถทางดนตรี เป็นต้น รวมไปถึง ปัจจัยภายนอก เช่น การฝึกซ้อม และสภาพแวดล้อม ซึ่งปัจจัยเหล่านี้ต้องสอดคล้องกัน จึงจะทำให้ บุคคลหนึ่งสามารถพัฒนาตัวตนทางดนตรีไปสู่ความเป็นมืออาชีพได้ในที่สุด

เรื่องที่หก Lamont (2012) ได้ทำการศึกษาตัวแปร อารมณ์ความรู้สึก ความผูกพัน และ ความหมายในประสบการณ์การแสดงดนตรี ของนักศึกษาระดับมหาวิทยาลัย เนื่องจากการแสดง ดนตรินั้นสามารถจัดเป็นประสบการณ์ที่เกี่ยวข้องกับอารมณ์ด้านบวก โดยใช้วิธีการวิจัยเชิงคุณภาพ เพื่อวิเคราะห์ข้อมูลที่ได้ โดยแยกเป็น 2 ส่วนคือ Strong Experiences of Music Descriptive System (Gabrielsson และ Lindstrom Wik, 2003, อ้างถึงใน Lamont 2012) และวิเคราะห์ ส่วนประกอบของสภาวะ โดยใช้วิธีการศึกษาพฤติกรรมของแต่ละบุคคล (idiographic approach) ผู้เข้าร่วมการวิจัยคือนักศึกษาระดับปริญญาตรี และปริญญาโท จากมหาวิทยาลัยขนาดกลางใน ประเทศอังกฤษ จำนวน 35 คนที่ลงทะเบียนเรียนวิชาจิตวิทยาดนตรี โดยแบ่งเป็นผู้ชาย 8 คน และ ผู้หญิง 27 คน อายุตั้งแต่ 20 ถึง 35 ปี ผู้เข้าร่วมการวิจัยทุกคนมีประสบการณ์เกี่ยวกับการเรียนดนตรี มาก่อน เช่น เรียนดนตรีมากกว่า 6 ปีขึ้นไป สอบวัดระดับทางด้านดนตรีอยู่ในระดับเกรด 8 มี ประสบการณ์การแสดงดนตรีในช่วง 5 ปีที่ผ่านมา และจากผู้เข้าร่วมการวิจัยทั้งหมด แบ่งเป็นนัก ดนตรีมืออาชีพร้อยละ 20 และนักดนตรีมือสมัครเล่นร้อยละ 56 ผู้วิจัยเก็บข้อมูลโดยให้ผู้เข้าร่วมการ วิจัยเขียนบรรยายลงในกระดาษ A4 ที่มีหัวข้อเกี่ยวกับประสบการณ์ดนตรีที่เข้มข้นที่สุดที่เคยมี โดยให้ เขียนบรรยายถึงประสบการณ์และปฏิกิริยาต่อประสบการณ์นั้น โดยเขียนรายละเอียดให้มากที่สุด ผู้เข้าร่วมการวิจัยสามารถใช้กระดาษกี่แผ่นก็ได้ และในด้านหลังของกระดาษจะเป็นข้อความที่ พัฒนาขึ้นโดย Gabrielsson (2006, อ้างถึงใน Lamont, 2012) ซึ่งผู้เข้าร่วมการวิจัยจะต้องตอบข้อ คำถามเกี่ยวกับประสบการณ์ทางดนตรี คือ ประสบการณ์ที่ผู้เข้าร่วมการวิจัยได้ประสบนั้นเกิดขึ้น เมื่อไร และที่ใด ความรู้สึกก่อนและหลังจากประสบการณ์นั้นเป็นอย่างไร อะไรเป็นสาเหตุให้เกิด ประสบการณ์นั้น และประสบการณ์ที่เข้มข้นนี้เกิดขึ้นบ่อยหรือไม่ ผู้เข้าร่วมการวิจัยจะไม่ทราบว่า จะต้องเขียนเกี่ยวกับประสบการณ์ดนตรีด้านการแสดง หรือการฟัง แต่ผู้วิจัยจะเลือกเฉพาะผู้ที่เขียน เกี่ยวกับประสบการณ์การแสดงดนตรี จากนั้นผู้วิจัยใช้การวิเคราะห์เนื้อหาที่ได้มาในรูปแบบของการ วิจัยเชิงคุณภาพ

ผู้วิจัยพบการตอบสนองจากผู้เข้าร่วมการวิจัย และแบ่งออกเป็น 4 รูปแบบ คือ (1) อารมณ์ทางบวกและทางลบกับความผูกพันส่วนบุคคล (2) อารมณ์ทางบวกและทางลบ ความผูกพัน และความหมาย (3) ความรู้สึกทางบวกและความหมาย หรือ (4) อารมณ์ทางบวก ความผูกพัน และความหมาย

ในส่วนของการศึกษาสภาวะทางจิตของนักดนตรีนั้น พบว่านักดนตรีมีประสบการณ์การแสดงดนตรีที่มีคุณค่า และมีความหมาย จะส่งผลทำให้พวกเขามีแรงจูงใจที่จะฝึกซ้อมดนตรีอย่างต่อเนื่อง ผู้วิจัยได้นำผลการวิเคราะห์ข้อมูลมาเปรียบเทียบกับงานวิจัยของ Gabrielsson (2010, อ้างถึงใน Lamont, 2012) ดังตารางที่ 3

ตารางที่ 3

ตารางแสดงผลความถี่ของคำที่ผู้เข้าร่วมการวิจัยได้ระบุในการเขียนบรรยาย ในการศึกษาวิจัย SEM-DS และนำมาเปรียบเทียบกับความถี่จากงานวิจัยของ Gabrielsson (2010)

	จำนวนผู้เข้าร่วมการวิจัย (N=35)	ค่าร้อยละของผู้เข้าร่วมวิจัย	ค่าร้อยละจากงานวิจัย Gabrielsson (2010)
คุณลักษณะทั่วไป (General characteristics)			
ประสบการณ์ที่เป็นหนึ่งเดียว (unique), มหัศจรรย์ (fantastic), เหลือเชื่อ (incredible), ลืมไม่ลง (unforgettable)	9	25.7	55
ประสบการณ์ที่ยากจะอธิบาย (hard-to-describe), ไม่มีคำบรรยายได้อย่างเพียงพอ (words insufficient)	5	14.3	16
การตอบสนองทางกาย (Physical reactions), พฤติกรรม (behaviors)			
การตอบสนองทางสรีระ (physiology reactions)	13	37.1	43
พฤติกรรม การกระทำ (behaviors, actions)	1	2.9	33
การตอบสนองทางกายภาพ (quasi-physical reactions)	4	11.4	20
การรับรู้ (Perception)			
การได้ยินเสียง (auditory)	9	25.7	20
การมองเห็น (visual)	2	5.7	50
การสัมผัส (tactile)	2	5.7	3
การรับรู้การเคลื่อนไหว (kinaesthetic)	0	0	3
สัมผัสอื่นๆ (other senses)	0	0	0.5
การรับรู้ด้วยประสาทสัมผัสมากกว่าหนึ่ง (synaesthetic)	0	0	1.5
การรับรู้ที่เข้มข้น หลายรูปแบบ (intensified perception,)	0	0	7

	จำนวนผู้เข้าร่วมการวิจัย (N=35)	ค่าร้อยละของผู้เข้าร่วมวิจัย	ค่าร้อยละจากงานวิจัย Gabrielsson (2010)
multimodal perception)			
ความรู้ความเข้าใจ (Cognition)			
การเปลี่ยนทัศนคติ; ความคาดหวัง, ความเปิดกว้าง, การเปิดรับ (changed special attitude; expectancy, receptivity, absorption)	4	11.4	41
ประสบการณ์ที่เปลี่ยนไปจากสถานการณ์ กายและใจ เวลา และความว่าง แยกเป็นส่วนและทั้งหมด (changed experience of situation, mind-body, time-space, part-whole)	12	34.3	35
การสูญเสียการควบคุม (loss of control; surprise, being overwhelmed)	7	20	42
การเปลี่ยนความสัมพันธ์และทัศนคติที่มีต่อดนตรี (changed relation/attitude to the music) “magic moments”	13	37.1	25
ความสัมพันธ์ ความทรงจำ ความคิด (associations, memories, thoughts)	4	11.4	33
ภาพ (imagery)	1	2.9	13
อารมณ์ ความรู้สึก (feelings/emotions)			
ความรู้สึกที่เข้มข้น มีพลัง (intense/powerful feelings)	13	37.1	15
ความรู้สึกทางบวก (positive feelings)	31	88.6	72
ความรู้สึกทางลบ (negative feelings)	22	62.9	23
ความรู้สึกที่ต่างออกไป (different feelings)			
ความรู้สึกหลายอย่างผสมกัน (mixed)	1	2.9	13
ความรู้สึกที่เปลี่ยนไป (changed)	20	57.1	11
ใช้ดนตรีในการถ่ายทอดความรู้สึก (use music to express mood)	5	14.3	10
มุมมองการใช้ชีวิตและการมีชีวิตที่ไม่เป็นไปเพื่อตนเอง (Existential and transcendental aspects)			
มุมมองของการใช้ชีวิต(existential aspects)	3	8.6	8
มุมมองของการมีชีวิตที่ไม่เป็นไปเพื่อตนเอง (transcendental aspects)	4	11.4	15
มุมมองทางศาสนา (religious aspects)	1	2.9	11
มุมมองส่วนเกี่ยวกับตนเองและสังคม (Personal and social aspects)			
ความเข้าใจที่กระจ่างใหม่ๆ ที่เกี่ยวกับความเป็นไปได้ ความจำเป็น (general new insights, possibilities, needs)	2	5.7	4.1
ความเข้าใจที่กระจ่างใหม่ๆ เกี่ยวกับดนตรี ความเป็นไปได้	16	45.7	44

	จำนวนผู้เข้าร่วมการวิจัย (N=35)	ค่าร้อยละของผู้เข้าร่วมวิจัย	ค่าร้อยละจากงานวิจัย Gabrielsson (2010)
ความจำเป็น (music-related new insights, possibilities, needs)			
การยืนยันเอกลักษณ์ ภาวะสัจการแห่งตน การเห็นคุณค่าในตนเอง (confirmation of identity, self-actualization, self-esteem)	17	48.6	15
การสื่อสาร (communication)	24	68.6	18
ปฏิสัมพันธ์กับผู้แสดงร่วมคนอื่นๆ (interactions with other performers)	12	34.3	-
การตอบสนองของผู้ชม (audience response)	19	54.3	-
ประเด็นเฉพาะทางด้านการแสดง (performance-specific issues)			
การทำงานหนัก ความพยายามและการใช้เวลา (hard work, effort and time)	13	37.1	N/A
ความท้าทายและความยากของการแสดง (challenge and difficulty posed by performing)	10	28.6	N/A
ทักษะในการแสดง (skill in performing)			N/A
ตัวตน (self)	14	40	
อื่นๆ (others)	5	14.3	

ในการระบุประเภทของดนตรีที่ทำให้เกิดประสบการณ์ที่เข้มข้นของผู้แสดงดนตรี พบว่าผู้เข้าร่วมการวิจัยมากกว่าครึ่งหนึ่งระบุว่าตนมีประสบการณ์ดนตรีที่เข้มข้นที่เกิดขึ้นที่เล่นดนตรีคลาสสิก และผู้เข้าร่วมการวิจัยมากกว่าครึ่งหนึ่งระบุถึงอารมณ์ทางลบที่เกี่ยวข้องกับความวิตกกังวลในการแสดง (performance anxiety)

ผู้วิจัยได้แบ่งแยกผู้เข้าร่วมการวิจัยจากข้อมูลที่ได้มาออกเป็น 4 กลุ่ม โดยแต่ละกลุ่มมีการให้ความสำคัญกับปัจจัยทางจิตวิทยาที่มุ่งเข้าสู่สภาวะที่แตกต่างกัน ผู้เข้าร่วมการวิจัยทั้ง 4 กลุ่มนี้ มีอายุโดยเฉลี่ย ประสบการณ์และพื้นฐานทางดนตรีที่ใกล้เคียงกัน ถึงแม้ว่ากลุ่มที่ 3 จะมีประสบการณ์การเรียนและประสบการณ์การแสดงที่น้อยกว่ากลุ่มอื่นๆ ดังตารางที่ 4

ตารางที่ 4

ตารางแสดงการแบ่งกลุ่มผู้แสดงจากการตอบสนองทางสุขภาวะต่อประสบการณ์การแสดงดนตรี

	สภาวะความสุข (Hedonism)	ความผูกพัน (Engagement)	ความหมาย (Meaning)	อายุเฉลี่ย (Mean age)	จำนวนผู้ที่มีการ ฝึกฝนดนตรี มากกว่า 10 ปี	จำนวนผู้ที่แสดง ดนตรีมากกว่า 3 ปี ในระยะเวลา 5 ปีย้อนหลัง
กลุ่มที่ 1	อารมณ์ด้านบวก และอารมณ์ด้านลบ	สูง	ต่ำ	21.41	72.7%	72.7%
กลุ่มที่ 2	อารมณ์ด้านบวก และอารมณ์ด้านลบ	สูง	สูง	21.01	83.3%	83.3%
กลุ่มที่ 3	อารมณ์ด้านบวก	ต่ำ	สูง	20.79	50.0%	60.0%
กลุ่มที่ 4	อารมณ์ด้านบวก	สูง	สูง	22.62	75.0%	75.5%

กลุ่มที่ 1 ประกอบด้วยผู้เข้าร่วมการวิจัยทั้งหมด 11 คน อธิบายถึงอารมณ์ทางด้านลบที่เปลี่ยนมาเป็นอารมณ์ด้านบวกในบริบทของตนเอง ผู้เข้าร่วมการวิจัยระบุว่ามีความกดดันอยู่ในระดับสูงในการแสดงดนตรี โดยใช้คำว่า ประหม่า กังวล และร้อนใจ ก่อนการขึ้นแสดง แต่ความรู้สึกเหล่านี้กลับเปลี่ยนความรู้สึกให้กลายเป็นความเบิกบานใจในการแสดงได้เมื่อตระหนักว่าตนสามารถทำได้ ทำให้คลายกังวล เปลี่ยนเป็นความสุขและความอึดอ้อมใจมาแทนที่

กลุ่มที่ 2 ประกอบด้วยผู้เข้าร่วมการวิจัยทั้งหมด 6 คน ได้กล่าวถึงการที่อารมณ์ความรู้สึกเปลี่ยนจากลบเป็นบวก ซึ่งเกิดจากการวิตกกังวลในการแสดง และมีความมั่นใจเข้ามาแทนที่จนสามารถเอาชนะความวิตกกังวลที่อยู่ในใจได้ แต่กลุ่มนี้มีความแตกต่างจากกลุ่มที่ 1 คือ กลุ่มที่ 2 ได้ให้ความสำคัญกับความสัมพันธ์ทางสังคมกับผู้อื่นด้วย (ทั้งผู้ร่วมแสดงและผู้ชม) ซึ่งเป็นการเชื่อมต่อกันระหว่างผู้แสดงและผู้ชมการแสดง และระหว่างผู้แสดงด้วยกันเอง ซึ่งความสัมพันธ์นี้ทำให้เกิดความหมายในการแสดงดนตรี

กลุ่มที่ 3 ประกอบด้วยผู้เข้าร่วมการวิจัยทั้งหมด 10 คน ระบุถึงความรู้สึกที่เข้มข้นในด้านบวก แต่จะเป็นการเขียนบรรยายที่ค่อนข้างสั้น และรายละเอียดน้อย 7 ใน 10 คนกล่าวถึงประสบการณ์ที่เกี่ยวข้องกับการร้องเพลง และ 9 ใน 10 คนกล่าวถึงสถานการณ์การแสดงที่ผู้ชมไม่จับผิด หรือวิพากษ์วิจารณ์

กลุ่มที่ 4 มีทั้งหมด 8 คน ในกลุ่มนี้มีการระบุไว้อย่างชัดเจนถึงองค์ประกอบของสภาวะ คือ อารมณ์ทางบวก ความผูกพัน ความหมาย ความสัมพันธ์ทางสังคม และการบรรลุเป้าหมาย การเขียน

ของทั้ง 8 คนเป็นการเขียนที่ยาว และมีรายละเอียดมากที่สุด โดยระบุถึงปฏิกริยาต่างๆ ที่เกิดขึ้น การเชื่อมต่อกับผู้ชม และการพัฒนาตนเอง และกลุ่มนี้แตกต่างจากกลุ่มที่ 2 คือไม่มีการระบุถึงอารมณ์ทางลบ แม้ว่าจะกล่าวถึงความท้าทาย และทักษะต่างๆ เช่นเดียวกับกลุ่มที่ 2 ก็ตาม ผู้เข้าร่วมการวิจัยได้อธิบายถึงการประสบความสำเร็จในการแสดงร่วมกันระหว่างตนเอง ผู้แสดงคนอื่นๆ และผู้ชม ให้มีความสำคัญกับคุณภาพของเสียง ความสวยงามของดนตรี และความเคลิบเคลิ้มเป็นสุข

จากการทบทวนงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง จะเห็นได้ว่าการพัฒนาตัวตนทางดนตรีสู่ความเป็นมืออาชีพนั้น มีปัจจัยในการมุ่งเข้าสู่การเป็นมืออาชีพที่หลากหลาย แต่การพัฒนานี้ มิใช่เป็นเพียงการพัฒนาทักษะต่างๆ เพื่อเป็นมืออาชีพเพียงอย่างเดียวเท่านั้น แต่การมีปฏิสัมพันธ์กับดนตรีไม่ว่าจะเป็นการเล่นดนตรี การฟังดนตรี หรือรวมไปถึงการใช้ดนตรีเพื่อเป็นสื่อ ยังสามารถทำให้บุคคลพัฒนาตัวตนเข้าสู่แก่นแท้ของตนเอง และยังสามารถนำพาบุคคลให้เข้าสู่การพัฒนาแก่นแท้หรือตัวตนทางดนตรีได้อีกด้วย และจะพบได้ว่าในประเทศนั้นๆ ยังไม่มีการศึกษาวิจัยที่เกี่ยวกับการพัฒนาตัวตนทางดนตรีและการศึกษาความหมายในชีวิตของนักดนตรีในบริบทของสังคมไทย ดังนั้นผู้วิจัยจึงมีความสนใจที่จะศึกษาวิจัยการพัฒนาตัวตนทางดนตรีและความหมายในชีวิตของนักดนตรีมืออาชีพ เพื่อให้เกิดความเข้าใจในแง่มุมของความหมายและประสบการณ์ของนักดนตรีมืออาชีพได้ดียิ่งขึ้น

บทที่ 3

วิธีการดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงคุณภาพ โดยใช้ระเบียบวิธีวิจัยเชิงคุณภาพแนวปรากฏการณ์วิทยา (phenomenological research) เพื่อมุ่งศึกษาประสบการณ์ด้านจิตใจในการพัฒนาตัวตนทางดนตรีและความหมายในชีวิตของนักดนตรีมืออาชีพ รวมถึงปัจจัยที่สนับสนุนหรือขัดขวางการพัฒนาตัวตนทางดนตรี และการเข้าถึงความหมายในชีวิตของนักดนตรีมืออาชีพ โดยผู้วิจัยใช้วิธีการสัมภาษณ์เชิงลึก (in-depth interview) ในการเก็บรวบรวมข้อมูล โดยผู้วิจัยเตรียมตัวโดยศึกษาเอกสารงานวิจัย และแนวคิดทฤษฎีที่เกี่ยวข้องเพื่อให้เป็นแนวคิดพื้นฐานในการวิจัยที่ศึกษา โดยมีขั้นตอนการศึกษาวิจัยดังต่อไปนี้

1. ผู้ให้ข้อมูลและการคัดเลือก

1.1 ผู้ให้ข้อมูลหลัก (key informants) เป็นนักดนตรีมืออาชีพ จำนวน 8 คน โดยผู้วิจัยคัดเลือกผู้ให้ข้อมูลแบบเฉพาะเจาะจง (purposive sampling) และได้กำหนดเกณฑ์ (criteria) การคัดเลือก ดังต่อไปนี้

เกณฑ์คัดเลือก

- (1) เป็นบุคคลที่มีอาชีพหลักเป็นนักดนตรีเพื่อหาเลี้ยงชีพ หรือมีรายได้หลักมาจากการแสดงดนตรีติดต่อกันมา 3 ปี ในช่วงเวลา 5 ปีที่ผ่านมาและ
- (2) เป็นนักดนตรีที่มีการฝึกซ้อมอย่างต่อเนื่องและยาวนานตั้งแต่ 10 ปีขึ้นไปหรือมีจำนวนชั่วโมงการฝึกซ้อมประมาณ 10,000 ชั่วโมงขึ้นไปและ
- (3) เป็นนักดนตรีที่มีประสบการณ์ในการเล่นดนตรีแบบมืออาชีพที่โดดเด่น โดยมีผลงานในด้านดนตรี หรือได้รับรางวัลระดับภูมิภาคหรือระดับชาติขึ้นไปและ
- (4) เป็นนักดนตรีมืออาชีพที่รับรู้ว่าตนเคยมีประสบการณ์ลึกซึ้งสูงสุด หรือเคยประสบกับภาวะดีมดำ (peak experience) ที่เกี่ยวกับการเล่นดนตรี หรือการแสดงดนตรีที่ผ่านมา
- (5) เป็นนักดนตรีมืออาชีพที่สมัครใจ และสามารถเล่าถ่ายทอดประสบการณ์ของตนกับผู้วิจัยได้

เกณฑ์คัดออก ได้แก่ ผู้ให้ข้อมูลมีความเจ็บป่วยทางจิตเวช หรืออยู่ในระหว่างการรักษาด้วยโรคทางจิตเวช

ตารางที่ 5

ข้อมูลทั่วไปของผู้ให้ข้อมูลหลัก

ผู้ให้ข้อมูล รายที่	อายุ (ปี)	เพศ	เครื่องดนตรีหลัก	การศึกษา	อาชีพทางดนตรีปัจจุบัน	ระยะเวลาใน การเล่นดนตรี โดยประมาณ
1	25	ชาย	แซกโซโฟน	ปริญญาตรี	นักดนตรีประจำ/ นักดนตรี backup ศิลปิน	14 ปี
2	29	ชาย	ทรัมเป็ต/ เบสไฟฟ้า	ปริญญาโท	นักดนตรีประจำ/ นักดนตรี backup ศิลปิน	17 ปี
3	30	ชาย	ฟลูต	ปริญญาโท	นักดนตรีอิสระ/ ครูสอนวงโยธวาทิต	17 ปี
4	32	ชาย	ดับเบิลเบส	ปริญญาโท	นักดนตรีอิสระ/ อาจารย์มหาวิทยาลัย	17 ปี
5	24	ชาย	เปียโน/ คีย์บอร์ด	ปริญญาตรี	ศิลปินในสังกัดค่ายเพลง	17 ปี
6	27	ชาย	ร้องเพลง	ปริญญาโท	นักดนตรีอิสระ/ ครูสอนร้องเพลงในสถาบัน ดนตรี	16 ปี
7	29	ชาย	ขลุ่ย/ปี่	ปริญญาโท	นักดนตรีไทยอิสระ/ ข้าราชการครู	18 ปี
8	24	ชาย	เปียโน/ ร้องเพลง	ปริญญาตรี	นักแต่งเพลงอิสระ/ ผู้ผลิตเพลงและ นักร้องในสังกัดค่ายเพลง	15 ปี

2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ประกอบด้วย

2.1 ตัวผู้วิจัย ตัวผู้วิจัยถือเป็นเครื่องมือสำคัญที่สุดในการวิจัยเชิงคุณภาพ เนื่องจากผู้วิจัยเป็นผู้ดำเนินการเองโดยทั้งหมด โดยตัวผู้วิจัยมีการเตรียมความพร้อมก่อนการดำเนินการวิจัย คือ ลงทะเบียนเรียนในรายวิชาการวิจัยเชิงคุณภาพด้านจิตวิทยา (Qualitative methods in psychology) ทั้งนี้ ได้ทำการฝึกฝนและมีประสบการณ์ทางด้านระเบียบวิธีวิจัยเชิงคุณภาพ อันได้แก่ การสัมภาษณ์เพื่อรวบรวมข้อมูล แนวการตั้งคำถามสัมภาษณ์ การถอดรหัสข้อความ (coding) การ

รวบรวมประเด็น (themes) และการวิเคราะห์ข้อมูล นอกจากนี้ผู้วิจัยยังศึกษาทบทวนวรรณกรรมที่เกี่ยวข้องกับประสบการณ์ทางจิตใจในการพัฒนาตัวตนทางดนตรีและความหมายในชีวิตของนักดนตรีมืออาชีพ

ในส่วนจุดยืนของผู้วิจัยอันเกี่ยวเนื่องกับการวิจัยชิ้นนี้ ผู้วิจัยมีความสนใจในการศึกษาเกี่ยวกับนักดนตรี หรือผู้เรียนดนตรี รวมทั้งการสอนดนตรี เนื่องจากผู้วิจัยเป็นผู้ที่ใกล้ชิดกับดนตรีมาตั้งแต่อายุ 6 ปี จนกระทั่งศึกษาต่อระดับปริญญาตรี คณะครุศาสตร์ สาขาวิชาดนตรีศึกษา และพบว่าการพัฒนาตัวตนทางดนตรีนั้นเป็นสิ่งที่น่าสนใจ และเป็นเรื่องที่เฉพาะเจาะจง เนื่องจากดนตรีมีใช้แค่เพียงสิ่งที่ฝึกหัดในระยะเวลาสั้นๆ จึงจะสามารถแสดงออกทางดนตรีได้อย่างเป็นธรรมชาติ แต่กลับเป็นการผูกพัน ต่อเนื่องเป็นเวลานานๆ และเป็นสิ่งที่ออกมาจากข้างในของแต่ละบุคคล ซึ่งผู้ที่อยู่ในช่วงพัฒนาตัวตนนั้นจะต้องเผชิญกับความยากลำบาก ความพยายาม การเสียสละ และจะต้องทุ่มเทอย่างเต็มที่ให้กับดนตรี จนกระทั่งกลายมาเป็นนักดนตรีมืออาชีพที่สามารถแสดงออกทางด้านดนตรีออกมาอย่างเป็นธรรมชาติได้ จึงทำให้ผู้วิจัยสนใจศึกษาประสบการณ์บุคคลเหล่านี้

2.2 แนวทางการสัมภาษณ์ ผู้วิจัยใช้วิธีการสัมภาษณ์เชิงลึก (in-depth interview) ด้วยการสัมภาษณ์อย่างเป็นทางการแบบกึ่งโครงสร้าง (semi-structure interview) โดยเลือกใช้คำถามปลายเปิด เพื่อเปิดโอกาสแก่ผู้ให้ข้อมูลในการแสดงความคิดเห็น และบอกเล่าเรื่องราว ประสบการณ์ของตนได้อย่างอิสระ ผู้วิจัยเตรียมแนวคำถามเอาไว้ล่วงหน้าซึ่งสามารถปรับเปลี่ยนและยืดหยุ่นได้ เพื่อให้การสัมภาษณ์เป็นธรรมชาติเอื้อต่อการเปิดเผยเรื่องราวประสบการณ์ทางจิตใจในการพัฒนาตัวตนทางดนตรี และความหมายในชีวิตของนักดนตรีมืออาชีพให้มากที่สุด โดยมีแนวคำถามที่ใช้ในการสัมภาษณ์ดังนี้

ข้อที่ 1 คำถามนำเพื่อเป็นการทำความรู้จักกับผู้ให้ข้อมูล และสร้างสัมพันธภาพในการสัมภาษณ์

- (1) ข้อมูลทั่วไป แนะนำตนเอง เช่น อายุ ภูมิลำเนา ประวัติการศึกษา อาชีพในปัจจุบัน
- (2) ช่วงชีวิตก่อนการศึกษาดนตรี และสาเหตุในการเรียนดนตรี

ข้อที่ 2 คำถามหลักเพื่อศึกษาประสบการณ์ด้านจิตใจในการพัฒนาตัวตนทางดนตรีและความหมายในชีวิตของนักดนตรีมืออาชีพ

2.1. ขอให้ท่านเล่าถึงเส้นทางการเป็นมืออาชีพ และประสบการณ์ที่เกี่ยวข้องเช่น ทัศนคติทางด้านดนตรีของท่านมีอะไรบ้าง ท่านรับรู้ความเป็นมืออาชีพของตนเองอย่างไร การเป็นมืออาชีพของท่านหมายถึงอะไร

2.2. ตัวตนทางดนตรีและการพัฒนา เช่น (1) ปัจจัยที่ช่วยส่งเสริมท่านในเส้นทางการพัฒนาตัวตนทางดนตรีมีอะไรบ้างและปัจจัยเหล่านั้นมีส่วนช่วยให้ท่านเกิดการเปลี่ยนแปลงในเส้นทางการพัฒนาตัวตนทางดนตรีอย่างไร (2) ความยากลำบากหรืออุปสรรคสำหรับท่านในเส้นทางการพัฒนาตัวตนทางดนตรีมีอะไรบ้าง ท่านฝ่าฟันประสบการณ์ความยากลำบากมาอย่างไร ขอให้ท่านยกตัวอย่างเหตุการณ์ที่ท่านจำได้และอะไรบ้างที่เป็นสิ่งช่วยให้คุณผ่านความยากลำบากเหล่านั้นมาได้

2.3. คุณค่าและความหมายของการเป็นนักดนตรีมืออาชีพ เช่น (1) ท่านมีความสุข ความรู้สึกอิ่มเอมใจ มีความหมายจากการเป็นนักดนตรีมืออาชีพนี้หรือไม่ และความรู้สึกเหล่านั้นเกิดจากอะไรบ้าง (2) ท่านมีประสบการณ์ที่เคยเกือบจะเลิกเล่นดนตรีบ้างไหม และอะไรเป็นสิ่งที่ยึดเหนี่ยวท่านไว้ในขณะนั้น

ข้อที่ 3 คำถามก่อนปิดการสัมภาษณ์เพื่อเป็นการเปิดโอกาสให้ผู้ให้ข้อมูลสามารถเพิ่มเติมในสิ่งที่อยากจะบอกเล่าถึงประสบการณ์ให้ฟังนอกเหนือจากคำถามหลัก เช่น ท่านมีอะไรที่อยากเล่าเพิ่มเติมเกี่ยวกับประสบการณ์ในการพัฒนาตัวตนทางดนตรีบ้างไหม

2.3 เครื่องบันทึกเสียง ใช้สำหรับบันทึกเสียงการสนทนาระหว่างผู้วิจัยและผู้ให้ข้อมูลในขณะทำการสัมภาษณ์ เพื่อให้ได้ข้อมูลที่ครบถ้วนและถูกต้องมากที่สุดตามข้อมูลของผู้ให้ข้อมูล และสามารถนำข้อมูลมาตรวจสอบภายหลังได้

2.4 สมุดบันทึกข้อมูล ใช้สำหรับการบันทึกพฤติกรรม สภาพแวดล้อม อากัปกริยาหรือสิ่งที่ปรากฏขึ้นระหว่างการสัมภาษณ์ ที่ผู้วิจัยสังเกตเห็นนอกเหนือจากการสัมภาษณ์ เพื่อให้ผู้วิจัยสามารถจดจำรายละเอียดจากการสัมภาษณ์ในแต่ละครั้งได้

3. วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล

การเก็บรวบรวมข้อมูลในการศึกษาวิจัยครั้งนี้ใช้การสัมภาษณ์แบบเชิงลึก (in-depth interview) และการสังเกต โดยมีแนวคำถามการสัมภาษณ์แบบกึ่งโครงสร้าง (semi-structure

interview) ในการเก็บข้อมูลจากผู้ให้ข้อมูลแต่ละครั้ง จะใช้ระยะเวลาประมาณ 1 – 1.5 ชั่วโมง จำนวนผู้ให้ข้อมูล 8 คน ซึ่งขั้นตอนการเก็บข้อมูลมีรายละเอียด ดังนี้

3.1 ผู้วิจัยนำเสนอโครงการวิจัยต่อคณะกรรมการพิจารณาจริยธรรมของการวิจัยจาก คณะกรรมการพิจารณาจริยธรรมในคน กลุ่มสหสถาบันชุดที่ 1 จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย และเริ่มเก็บ ข้อมูลหลังจากได้รับความเห็นชอบจากคณะกรรมการพิจารณาจริยธรรมการวิจัยในคนซึ่งอนุญาตให้มีการเก็บข้อมูลได้

3.2 ผู้วิจัยคัดเลือกผู้ให้ข้อมูลแบบเฉพาะเจาะจง (purposive sampling) จากกลุ่มผู้ให้ข้อมูล จากนั้นผู้วิจัยให้ผู้ให้ข้อมูลทำแบบสอบถามเพื่อประเมินคุณลักษณะของการเป็นนักดนตรีมืออาชีพที่มีการพัฒนาตัวตนทางดนตรี เพื่อคัดเลือกผู้ให้ข้อมูลสำหรับการวิจัยเป็นรายบุคคล

3.3 ผู้วิจัยชี้แจงข้อมูลต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับการวิจัยให้แก่ผู้ให้ข้อมูลทราบล่วงหน้า รวมทั้ง ประเด็นของการเก็บรักษาความลับ และการนำเอกสารชี้แจงผู้เข้าร่วมการวิจัยให้ผู้ให้ข้อมูลได้อ่าน และอธิบายข้อสงสัยต่างๆ จนผู้ให้ข้อมูลเกิดความเข้าใจเป็นอย่างดี เมื่อผู้ให้ข้อมูลลงชื่อแสดงความ ยินยอมเข้าร่วมการวิจัยในเอกสารแสดงความยินยอมเข้าร่วมการวิจัยเรียบร้อยแล้ว จึงทำการนัดวัน เวลา และสถานที่เพื่อสัมภาษณ์ต่อไป

3.4 ผู้วิจัยทำการสัมภาษณ์ผู้ให้ข้อมูลตามวันและเวลาที่กำหนด โดยมีการสร้างสัมพันธภาพ และสร้างความคุ้นเคยกับผู้ให้ข้อมูล และทำการขออนุญาตบันทึกเสียงขณะสัมภาษณ์ การสัมภาษณ์ ในแต่ละครั้งใช้ระยะเวลาครั้งละประมาณ 1 – 1.5 ชั่วโมง โดยใช้แนวคำถามในการสัมภาษณ์ ประกอบกับบันทึกเสียงระหว่างสัมภาษณ์ และผู้วิจัยใช้การสังเกตแบบมีส่วนร่วม (participant observation) โดยผู้วิจัยเข้าร่วมสังเกตการเล่นดนตรีของนักดนตรีมืออาชีพในพื้นที่ เพื่อเก็บข้อมูลที่ นอกเหนือจากการสัมภาษณ์ เช่น ลักษณะท่าทางในการเล่นดนตรี สีน้าความรู้สึกในการเล่นดนตรี ของผู้ให้ข้อมูล รวมไปถึงบรรยากาศต่างๆ ในการที่ผู้ให้ข้อมูลอยู่กับดนตรีขณะนั้น และจดบันทึก

3.5 ผู้วิจัยถอดเทปบทสัมภาษณ์และส่งให้เจ้าของข้อมูลนั้นๆ ตรวจสอบ ซึ่งหากมีข้อมูลส่วน ใดที่ผู้ให้ข้อมูลต้องการแก้ไขก็สามารถแก้ไขเปลี่ยนแปลงได้ นอกจากนี้ข้อมูลส่วนใดที่ผู้วิจัยเห็นว่ายังไม่ชัดเจนก็จะมีการติดต่อไปเพื่อสัมภาษณ์เพิ่มเติมต่อไป

4. ระยะเวลาในการเก็บข้อมูล

ผู้วิจัยใช้ระยะเวลาในการเก็บข้อมูลประมาณ 4 เดือน ตั้งแต่เดือนตุลาคม พ.ศ. 2558 ถึงเดือนมกราคม พ.ศ. 2559 และระยะเวลาที่ใช้ในการสัมภาษณ์ประมาณ 1 – 1.5 ชั่วโมง ต่อผู้ให้ข้อมูล 1 ราย โดยมีรายละเอียดและระยะเวลาในการสัมภาษณ์ดังตารางที่ 6

ตารางที่ 6

วันเวลา ระยะเวลาและสถานที่ในการสัมภาษณ์

ผู้ให้ข้อมูลรายที่	วันที่สัมภาษณ์	ระยะเวลา (นาที)	สถานที่สัมภาษณ์
1	22 ตุลาคม 2558	74	ห้องประชุม ในมหาวิทยาลัยแห่งหนึ่ง
2	23 ตุลาคม 2558	62	ร้านกาแฟแห่งหนึ่ง
3	30 ตุลาคม 2558	88	ห้องวงโยธวาทิต ของโรงเรียนมัธยมแห่งหนึ่ง
4	26 พฤศจิกายน 228	62	ห้องเรียนดนตรี ในมหาวิทยาลัยแห่งหนึ่ง
5	2 ธันวาคม 2558	68	ร้านกาแฟแห่งหนึ่ง
6	9 ธันวาคม 2668	71	ร้านอาหารแห่งหนึ่ง
7	24 ธันวาคม 2558	78	ห้องดนตรี ในโรงเรียนแห่งหนึ่ง
8	18 มกราคม 2559	127	ศูนย์อาหาร ในห้างสรรพสินค้าแห่งหนึ่ง

5. การวิเคราะห์ข้อมูล

ในการวิเคราะห์ข้อมูลผู้วิจัยดำเนินการตามขั้นตอนของระเบียบวิธีวิจัยเชิงคุณภาพแบบปรากฏการณ์วิทยา โดยมุ่งทำความเข้าใจถึงความหมายของปรากฏการณ์หรือประสบการณ์ของผู้ให้ข้อมูล ตามขั้นตอนดังต่อไปนี้

5.1 ผู้วิจัยนำข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์มาถอดความแบบคำต่อคำ (verbatim) ออกมาเป็นบทสนทนาที่เป็นตัวอักษร และมีการตรวจสอบความถูกต้องด้วยการฟังไฟล์เสียงบันทึกการสัมภาษณ์เชิงลึกซ้ำเพื่อให้ได้ข้อมูลที่ถูกต้องที่สุด

5.2 ผู้วิจัยทำการอ่านบทสัมภาษณ์ที่เป็นตัวอักษรซ้ำหลายครั้ง รวมถึงการจดบันทึกการสังเกตในระหว่างการสัมภาษณ์ของผู้วิจัย เพื่อทำความเข้าใจกับข้อมูลทั้งหมดในภาพรวม จากนั้นจึงอ่านบทสัมภาษณ์อีกครั้งเพื่อดึงข้อความหรือประโยคที่สำคัญในประเด็นที่มีความเกี่ยวข้องกับ

ประสบการณ์ ความคิด ความรู้สึกต่างๆ ออกมาลงรหัสข้อความ (open coding) จากนั้น จึงนำรหัสข้อความที่มีความสัมพันธ์กันมาสร้างเป็นประเด็นหลัก (theme) และจัดหมวดหมู่ข้อความ (category) ต่อไป

5.3 ผู้วิจัยนำข้อมูลในประเด็นหลักและหมวดหมู่ข้อความมาหาความเชื่อมโยงของประเด็นต่างๆอย่างเป็นระบบแล้วสร้างข้อสรุปจากประเด็นหลักทั้งหมด เพื่อให้เห็นภาพรวมของประสบการณ์ของกลุ่มผู้ให้ข้อมูลที่เกิดขึ้นจากปรากฏการณ์นั้นๆ

5.4 ผู้วิจัยตรวจสอบข้อมูลและผลการวิเคราะห์ข้อมูล โดยผู้วิจัยตรวจสอบข้อมูลโดยการอ่านวิเคราะห์ และอภิปรายซ้ำไปซ้ำมา และนำข้อมูลจากการสังเกต และบันทึกภาคสนามมาใช้ประกอบในการวิเคราะห์และอภิปราย รวมถึงให้อาจารย์ที่ปรึกษาช่วยตรวจสอบและขอความเห็น (peer debriefing) เพื่อให้ผลการวิเคราะห์ข้อมูลถูกต้องตามประสบการณ์ของผู้ให้ข้อมูลมากที่สุดช่วยลดอคติในตัวผู้วิจัย และลดความผิดพลาดหรือการบิดเบือนข้อมูล

5.5 ผู้วิจัยส่งผลการวิจัยที่สรุปได้ให้กับผู้ให้ข้อมูลเพื่อตรวจสอบความถูกต้องและความสมเหตุสมผลของผลการวิจัย

5.6 ผู้วิจัยสรุปข้อค้นพบที่ได้และนำเสนอในรูปแบบของการเขียนเชิงพรรณนา

6. การตรวจสอบความน่าเชื่อถือของงานวิจัย

ผู้วิจัยมีการตรวจสอบสามเส้า (triangulation) โดยหลังจากการถอดเทปสัมภาษณ์และหลังจากการวิเคราะห์ข้อมูลเสร็จสิ้น ผู้วิจัยได้ส่งข้อมูลกลับไปให้ผู้ให้ข้อมูลหลักตรวจสอบความถูกต้อง (member checking) และให้ข้อคิดเห็นป้อนกลับเกี่ยวกับข้อสรุปที่ได้จากการวิเคราะห์ข้อมูล เพื่อให้แน่ใจว่าข้อสรุปที่ได้มาเป็นข้อมูลที่ถูกต้องและมาจากประสบการณ์ของผู้ให้ข้อมูลจริงๆ และให้ผู้ที่มีความเชี่ยวชาญ หรือผู้ทรงคุณวุฒิตรวจสอบ (peer debriefing) ซึ่งได้แก่ อาจารย์ที่ปรึกษา วิทยานิพนธ์ รวมถึงใช้วิธีการเก็บข้อมูลที่หลากหลายทั้งการสัมภาษณ์ผู้ให้ข้อมูลหลัก การสังเกต และการจดบันทึก จากนั้นนำข้อมูลมาตรวจสอบว่าตรงกันหรือไม่

นอกจากนี้ผู้วิจัยใช้การบรรยายข้อมูลและแสดงหลักฐานต่างๆ เช่น บันทึกภาคสนาม บันทึกการถอดเทป บันทึกการดำเนินงานและการวิเคราะห์ข้อมูล รวมถึงขั้นตอนการดำเนินการวิจัยและนำเสนอผลการวิจัยอย่างละเอียดเพื่อให้มีความสามารถในการฟังหาหรือความคงที่ของผลที่ได้

(dependability) ความสามารถในการถ่ายโอน (transferability) และความสามารถในการยืนยัน (conformability) มากที่สุด

7. การพิทักษ์สิทธิ์ผู้ให้ข้อมูลวิจัย

เนื่องจากการศึกษาเรื่องประสบการณ์การพัฒนาตัวตนทางดนตรีและความหมายในชีวิตของนักดนตรีมืออาชีพนั้น เป็นการวิจัยเชิงคุณภาพแบบปรากฏการณ์วิทยาซึ่งต้องมีการรายงานข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์ผู้ให้ข้อมูลหลัก ผู้วิจัยได้ตระหนักถึงการพิทักษ์สิทธิ์ของผู้เข้าร่วมการวิจัย ผู้วิจัยจึงป้องกันผลกระทบที่อาจจะล่วงละเมิดสิทธิ์แก่ผู้เข้าร่วมการวิจัยโดยมีกระบวนการดำเนินการวิจัยที่มีการพิทักษ์สิทธิ์ของผู้ให้ข้อมูล ดังนี้

7.1 ผู้วิจัยทำการชี้แจงรายละเอียดต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับการวิจัยให้แก่ผู้ให้ข้อมูลทราบล่วงหน้า ได้แก่ รายละเอียดโดยย่อของงานวิจัย จุดประสงค์ในการวิจัย

7.2 ผู้วิจัยให้ความเคารพในการตัดสินใจของผู้ให้ข้อมูล คือ ก่อนทำการสัมภาษณ์ ผู้วิจัยได้ชี้แจงให้ผู้ให้ข้อมูลทราบถึงสิทธิในการเข้าร่วมวิจัยตามความสมัครใจ ทั้งนี้คือในการไม่ตอบคำถาม ยุติการสัมภาษณ์ และสิทธิในการถอนตัวจากการวิจัยได้ทุกเมื่อหากผู้ให้ข้อมูลต้องการหรือมีความขัดข้องโดยไม่มีผลกระทบใดๆ

7.3 ผู้วิจัยเก็บรักษาความลับของข้อมูล โดยการเปิดเผยข้อมูลอยู่ในรูปของสรุปผลการวิจัยเท่านั้นและไม่มีข้อมูลที่ระบุถึงตัวผู้ให้ข้อมูลได้ และมีการส่งเอกสารคำชี้แจงการวิจัยแก่ผู้เข้าร่วมการวิจัยพร้อมทั้งแนบเอกสารแสดงความยินยอมเข้าร่วมการวิจัยโดยได้รับการบอกกล่าวให้กับผู้ร่วมการวิจัยก่อนนัดหมายการสัมภาษณ์ โดยผู้ร่วมการวิจัยเป็นผู้ที่สมัครใจและยินดีในการให้ข้อมูลเท่านั้น และเมื่อสิ้นสุดการวิจัยผู้วิจัยลบไฟล์บันทึกเสียงการสัมภาษณ์และทำลายบันทึกต่างๆ ของผู้ร่วมการวิจัยทั้งหมด

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การวิจัยครั้งนี้ มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาประสบการณ์ด้านจิตใจในการพัฒนาตัวตนทางดนตรี และความหมายในชีวิตของนักดนตรีมืออาชีพ ด้วยการวิจัยเชิงคุณภาพแบบปรากฏการณ์วิทยา ผลการวิเคราะห์ข้อมูลสะท้อนถึงเส้นทางการเป็นนักดนตรีมืออาชีพของผู้ให้ข้อมูล 8 ราย ในด้านการเติบโตของตัวตนทางดนตรี โดยเริ่มต้นจากการมีความชอบ ความสนใจ ความถนัดทางดนตรี ที่เรียกว่า “การมีการรับรู้ตัวตนทางดนตรี” ที่ดี ไปจนถึงการรับรู้ความหมายของดนตรีและการเป็นนักดนตรีมืออาชีพ เช่น การรับรู้ที่ “ดนตรีคือชีวิต”

ในบทนี้ ผู้วิจัยแบ่ง การนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลออกเป็น 2 ตอน กล่าวคือ ตอนที่ 1 ข้อมูลเบื้องต้นของผู้ให้ข้อมูลตอนที่ 2 ประสบการณ์ด้านจิตใจในการพัฒนาตัวตนทางดนตรีและความหมายในชีวิตของนักดนตรีมืออาชีพใน 4 ประเด็นหลักดังรายละเอียดต่อไปนี้

ตอนที่ 1 ข้อมูลเบื้องต้นของผู้ให้ข้อมูล

ผู้วิจัยได้นำเสนอข้อมูลเบื้องต้นของผู้ให้ข้อมูลรายบุคคล โดยมีภาพสรุปของประสบการณ์ทางดนตรี และความเป็นมืออาชีพด้านดนตรี รวมถึงประสบการณ์ทางด้านจิตใจที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาตัวตนของนักดนตรีมืออาชีพ ดังตารางที่ 7 และรายละเอียดต่อไปนี้

ตารางที่ 7

ข้อมูลรายบุคคล และประสบการณ์ที่เกี่ยวข้องกับดนตรีของผู้ให้ข้อมูล

ผู้ให้ข้อมูล	เครื่องดนตรีหลักที่ใช้	ระยะเวลาที่เล่นดนตรี	รางวัลการประกวด แข่งขัน	อาชีพปัจจุบัน	ประสบการณ์ด้านดนตรี
รายที่ 1 “ท็อป” เพศ: ชาย อายุ: 25 ปี การศึกษา: ปริญญาตรี	• แซกโซโฟน	ประมาณ 14 ปี	• ชนะเลิศ การประกวดวงดนตรีระดับมัธยมศึกษา (ระดับชาติ)	• นักดนตรีอิสระ • เล่นดนตรี back up ให้กับศิลปิน	• เริ่มเรียนคีย์บอร์ด (อายุ 6 ปี) • เข้าวงดุริยางค์ เล่นเมโลเดียน (ป.3 – ป.6) • เรียนเปียโน (ป.6) • เข้าวงโยธวาทิต เล่นคลาริเน็ต (ม.1– ม.3)

ผู้ให้ข้อมูล	เครื่องดนตรี หลักที่ใช้	ระยะเวลา ที่เล่น ดนตรี	รางวัล การประกวด แข่งขัน	อาชีพ ปัจจุบัน	ประสบการณ์ด้านดนตรี
					<ul style="list-style-type: none"> เรียนแซกโซโฟนกับพ่อเพิ่มเติม (ม.3) ปริญญาตรีด้านดนตรี กำลังศึกษาต่อระดับปริญญาโทด้านดนตรี สมาชิกชมรมดนตรีสากลของมหาวิทยาลัย
รายที่ 2 “เอน” เพศ: ชาย อายุ: 29 การศึกษา: ปริญญาโท	<ul style="list-style-type: none"> ทรัมเป็ต เบสไฟฟ้า 	ประมาณ 17 ปี	<ul style="list-style-type: none"> ประกวดวงโยธวาทิตระดับชาติ ประกวดวงดนตรีแจ๊สในรายการโทรทัศน์ (ระดับชาติ) ประกวดวงโยธวาทิตที่ประเทศอังกฤษ (ระดับนานาชาติ) 	<ul style="list-style-type: none"> นักดนตรีอิสระ เล่นดนตรี back up ให้กับศิลปิน 	<ul style="list-style-type: none"> เริ่มเรียนขลุ่ยไทยในชมรม (ป.6) เข้าร่วมโยธวาทิต เล่นทอมโบน (ม.1-ม.4) หัดกีตาร์เอง (ม.1) หัดเบสไฟฟ้าเอง (ม.3) เรียนทรัมเป็ต (ม.5) ปริญญาตรีด้านดนตรี สมาชิกชมรมดนตรีสากลของมหาวิทยาลัย
รายที่ 3 “ชาติ” เพศ: ชาย อายุ: 30 การศึกษา: ปริญญาโท	<ul style="list-style-type: none"> ฟลูต 	ประมาณ 17 ปี	<ul style="list-style-type: none"> ชนะเลิศแข่งขันฟลูตรุ่นมัธยม (ระดับชาติ) ประกวดวงโยธวาทิต (ระดับชาติ) 	<ul style="list-style-type: none"> นักดนตรีอิสระ ครูสอนวงโยธวาทิต 	<ul style="list-style-type: none"> เริ่มเข้าร่วมโยธวาทิต เล่นฟลูต (ม.1) ศึกษาฟลูตเพิ่มเติมข้างนอก (ม.5) ปริญญาตรีด้านดนตรี ปริญญาโทด้านดนตรี
รายที่ 4 “นาย” เพศ: ชาย อายุ: 33 การศึกษา: ปริญญาโท	<ul style="list-style-type: none"> ดับเบิลเบส 	ประมาณ 17 ปี	<ul style="list-style-type: none"> ค่ายดนตรีเยาวชนเอเชีย (ระดับนานาชาติ) ค่ายดนตรี ยุโรป (ระดับนานาชาติ) 	<ul style="list-style-type: none"> นักดนตรีอิสระ อาจารย์มหาวิทยาลัย (วิชาทักษะดนตรี) 	<ul style="list-style-type: none"> เริ่มหัดเล่นเบสไฟฟ้า (ม.4) เรียนดับเบิลเบสข้างนอก (ม.5) ปริญญาตรีด้านดนตรี ปริญญาโทด้านดนตรี ศึกษาต่อด้านการแสดงดนตรีต่างประเทศ
รายที่ 5 “วิน” เพศ: ชาย อายุ: 24 การศึกษา: ปริญญาตรี	<ul style="list-style-type: none"> เปียโน คีย์บอร์ด 	ประมาณ 17 ปี	<ul style="list-style-type: none"> ชนะเลิศการประกวดวงดนตรี (ระดับชาติ) 	<ul style="list-style-type: none"> ศิลปินในสังกัดค่ายเพลง 	<ul style="list-style-type: none"> เริ่มเรียนอิเล็กทรอนิกส์ในสถาบันดนตรี (ป.2) เรียนแซกโซโฟนในสถาบันดนตรี (ป.5) เข้าร่วมดุริยางค์ของโรงเรียน (ม.1) เข้าร่วมลูกทุ่งของโรงเรียน (ม.1) เริ่มเรียนเปียโนคลาสสิก (ม.6) ปริญญาตรีด้านดนตรี
รายที่ 6 “โจ้”	<ul style="list-style-type: none"> ขับร้อง 	ประมาณ	<ul style="list-style-type: none"> ประกวดร้องเพลง 	<ul style="list-style-type: none"> นักดนตรีอิสระ 	<ul style="list-style-type: none"> เริ่มเรียนร้องเพลงในสถาบัน

ผู้ให้ข้อมูล	เครื่องดนตรีหลักที่ใช้	ระยะเวลาที่เล่นดนตรี	รางวัลการประกวด แข่งขัน	อาชีพปัจจุบัน	ประสบการณ์ด้านดนตรี
เพศ: ชาย อายุ: 27 การศึกษา: ปริญญาโท		16 ปี	(ระดับนานาชาติ) • ประกวดร้องเพลงของรายการโทรทัศน์ 3 รายการ (ระดับชาติ)	• ครูสอนร้องเพลงในสถาบันดนตรี	ดนตรี (ป.5-ปัจจุบัน) • สมาชิกชมรมดนตรีสากลของมหาวิทยาลัย
รายชื่อ 7 “ปีก” เพศ: ชาย อายุ: 29 การศึกษา: ปริญญาโท	• ซอ • เปียโน	ประมาณ 18 ปี	• รางวัลชนะเลิศการเดี่ยวซอเพียงออ (ระดับชาติ)	• นักดนตรีไทยในสังกัด • ข้าราชการครู (วิชาดนตรี)	• เริ่มเรียนซอที่สถาบันดนตรี (ป.4) • สมาชิกชมรมดนตรีไทย (ม.1 - ม.6) • เรียนเปียโนเพิ่มเติม (ม.6) • สมาชิกวงดนตรีไทยเยาวชน • ปริญญาตรีด้านดนตรี • ปริญญาโทด้านดนตรี
รายชื่อ 8 “นิ้ว” เพศ: ชาย อายุ: 24 การศึกษา: ปริญญาตรี	• ซอ • เปียโน	ประมาณ 15 ปี	• เหรียญทอง การแข่งขันซอ (ระดับชาติ) • ชนะเลิศการประกวดร้องเพลงประสานเสียง (ระดับชาติ) • ชนะเลิศการแต่งเพลง (ระดับชาติ) • เปียโน Trinityเกรด 8	• ผู้ผลิตเพลงสังกัดค่ายเพลง • นักร้องในสังกัดค่ายเพลง • นักแต่งเพลงอิสระ	• เริ่มเรียนเมโลเดียนที่โรงเรียน (อ.2) • เรียนเปียโน (ป.3) • เข้าชมรมซอประสานเสียง (ป.5) • สมาชิกวงซอประสานเสียงเยาวชน • เรียนร้องเพลงที่สถาบันดนตรี (ม.1 - ม.6) • ปริญญาตรีด้านดนตรี

ผู้ให้ข้อมูลรายชื่อที่ 1 (M01)

ท็อป (นามสมมติ) เพศชาย อายุ 25 ปี มีอาชีพเป็นนักดนตรีอิสระมาประมาณ 6 ปี เครื่องดนตรีหลักที่ท็อปใช้คือแซกโซโฟน ขณะนี้ท็อปเล่นดนตรีในร้านอาหารของโรงแรมและบาร์หลายแห่ง รวมถึงเล่นดนตรีในงานต่างๆ (เช่น งานแต่งงาน งานเลี้ยง) นอกจากนี้ท็อปยังเล่นดนตรีให้กับนักร้องศิลปินชื่อดังในประเทศไทยอีกด้วย

ท็อปสำเร็จการศึกษาทางด้านดนตรีระดับปริญญาตรีจากมหาวิทยาลัยแห่งหนึ่ง และกำลังศึกษาต่อระดับปริญญาโทด้านดนตรีในมหาวิทยาลัยเดียวกัน เนื่องจากท็อปเติบโตมาในครอบครัวนัก

ดนตรี โดยมีพ่อสำเร็จการศึกษาด้านดนตรีและเป็นนักแซกโซโฟนชื่อดังในวงดนตรีที่มีชื่อเสียงระดับประเทศ และแม่สำเร็จการศึกษาด้านดนตรีเช่นเดียวกับพ่อ และมีอาชีพเป็นครูสอนดนตรี ที่อปจึงได้ซึมซับความเป็นนักดนตรีจากพ่อและแม่มาตั้งแต่เด็ก เช่น ติดตามพ่อไปในงานคอนเสิร์ตที่พ่อเป็นผู้แสดง รวมทั้งได้รับการสนับสนุนอย่างดีจากทั้งคู่ด้วย

จุดเริ่มต้นในเส้นทางดนตรีของท็อป เริ่มเมื่อตอนที่ท็อปเรียนอยู่ชั้นอนุบาล (อายุประมาณ 6 ปี) จากการแนะนำของพ่อแม่ โดยเรียนเปียโนเป็นเครื่องดนตรีชนิดแรกแต่ไม่ได้เรียนต่อเนื่อง จนกระทั่งท็อปเรียนอยู่ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 จึงกลับมาเล่นดนตรีอีกครั้งหนึ่ง โดยเริ่มจากการเล่นเมโลเดียนร่วมกับวงดุริยางค์ของโรงเรียนในช่วงประถม การกลับมาเล่นดนตรีครั้งนี้ท็อปเริ่มรับรู้ว่าคุณเองมีความสุขเมื่อได้เล่นดนตรี ในช่วงที่เรียนมัธยมศึกษาปีที่ 1 ท็อปเริ่มฝึกหัดเล่นคลาริเน็ตและเป็นสมาชิกในโยธวาทิตของโรงเรียนมาตลอด ช่วงเวลาเดียวกันกับการเล่นดนตรีในวงโยธวาทิต ท็อปก็ได้หัดเล่นแซกโซโฟนโดยมีพ่อเป็นคนสอนที่บ้าน และขณะกำลังศึกษาอยู่ในระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย ท็อปมีโอกาสเข้าร่วมการประกวดวงดนตรีร่วมกับเพื่อนๆ ในเวทีระดับประเทศ และได้รับรางวัลชนะเลิศ การที่ท็อปได้รับรางวัลชนะเลิศในการประกวดครั้งแรกทำให้เขามีความมุ่งมั่นและมีความแน่วแน่ตั้งใจในเส้นทางดนตรี โดยอยากที่จะศึกษาต่อด้านดนตรีในระดับมหาวิทยาลัย

ในการพัฒนาตัวตนและความเชี่ยวชาญทางดนตรีที่ท็อปเข้าเรียนปริญญาตรีทางด้านดนตรีในมหาวิทยาลัยแห่งหนึ่ง โดยนอกจากการเรียนการสอนในชั้นเรียนแล้ว ท็อปยังเป็นสมาชิกในชมรมดนตรีสากลของมหาวิทยาลัย ท็อปได้เล่าว่าการได้เป็นสมาชิกของชมรมดนตรีสากลนี้ เป็นโอกาสที่ท็อปได้พัฒนาฝีมือทางดนตรีของตนเองเป็นอย่างมาก เนื่องจากสมาชิกของชมรม และอาจารย์ที่ปรึกษาชมรมล้วนเป็นนักดนตรีมืออาชีพระดับประเทศ รวมทั้งท็อปได้มีโอกาสได้ร่วมแสดงงานสำคัญๆ ที่ทำให้ท็อปได้เรียนรู้เทคนิคและทักษะของดนตรีที่หลากหลาย ดังที่ท็อปเล่าว่า

“คือมืออาชีพทุกคน คนนี้เป็น *producer* ของศิลปินคนนั้นคนนี้ คนนี้มาจากค่ายเพลงดัง อาจารย์คนนี้เป็นแบบสุดยอดของดนตรีศึกษาเมืองไทย”

“เราไปได้ในเรื่อง *perform* มาจากชมรมดนตรีสากลของมหาวิทยาลัย เพราะเราต้องทำทุกอย่างเองหมดตั้งแต่ยกเครื่อง ต่อเครื่อง ต้องตั้งวงเป็น ต้องทำทุกอย่าง คือมีสนามหญ้าว่างๆ เนี่ย ชมรมดนตรี ไปคั่นรถนั่งเนี่ย ทำไปเป็นเวทีขึ้นมา มีไฟ มีตรงนั้นได้ มันก็เลยทำให้เรารู้

ตั้งแต่ระบบว่า เครื่องดนตรีกว่าจะมีเสียง ไม่ค์ต้องได้ต้องทำอะไรบ้าง มันก็เหมือนกับว่าเรารู้ตั้งแต่ต้นจนเล่นออกมา มันก็ทำให้เรา เออ เรารู้สึกว่าเราเป็นนักดนตรีคนหนึ่งที่ไม่ใช่มาถึงมีเครื่องดนตรีแล้วก็เล่น มันก็รู้ระบบทุกอย่าง”

ด้านความหมายของการเป็นนักดนตรีมืออาชีพ ท้อปมองว่าดนตรีเปรียบเสมือนส่วนหนึ่งของชีวิตเขาและเป็นสิ่งที่เขาทำได้ดีมากกว่าอย่างอื่น นอกจากนี้ที่ท้อปยังเล่าถึงประสบการณ์ทางจิตใจ ขณะแสดงคอนเสิร์ต ที่ท้อปได้เล่นดนตรีร่วมกับพ่อและนักดนตรีมืออาชีพคนอื่นๆ ในการแสดงดนตรีครั้งนั้น เขาพบว่าตัวเขาเป็นส่วนหนึ่งของดนตรีและผู้ชมอย่างแยกกันไม่ออก และเป็นประสบการณ์ที่ดีมด้า รู้สึกว่าเวลาผ่านไปอย่างรวดเร็ว เขารู้สึกมีความสุข และจดจำประสบการณ์ดังกล่าวได้เป็นอย่างดี ดังที่เขาเล่าว่า

“เราได้เล่นเป่าแซกในวง backup ที่เป็นมืออาชีพ ที่เป็นวงนักดนตรีอาชีพจริงๆ แล้วเราได้เป็น soloist อยู่ข้างหน้าแล้วเล่นกับพ่อ ความรู้สึกตอนนั้นที่เล่นมันคือแบบดนตรีที่มันมาเนี่ย มันอุ่น เรา คือเราเป็นเด็กแบบคนหนึ่งที่เป่าแซกได้ แต่ดนตรีทั้งหมดข้างหลังมันคือ back เรา จนเราเป็นแบบ solo อยู่ตรงกลางแล้วเป็นครั้งแรกที่ได้เล่นกับมืออาชีพ มันรู้สึกฟินที่ได้เล่นกับมืออาชีพ ความรู้สึกคือเหมือนกับเสียงแบบเนี่ย เราเคยแต่ได้ยินคนอื่นเล่น แต่เราไม่เคยได้ยินเสียงที่เกิดจากเราเล่น”

ผู้ให้ข้อมูลรายที่ 2 (M02)

เอน (นามสมมติ) เพศชาย อายุ 29 ปี มีอาชีพเป็นนักดนตรีอิสระมาประมาณ 6 ปี เครื่องดนตรีหลักที่เอนใช้คือ ทรัมเป็ต ขณะนี้เอนเล่นดนตรีให้กับศิลปินเดี่ยวและวงดนตรีชื่อดังของประเทศไทยหลายท่าน เล่นดนตรีประกอบการแสดงละครเพลง รับจ้างเล่นดนตรีตามงานต่างๆ (เช่น งานแต่งงาน งานเลี้ยง) และรับเขียนโน้ตเพลง รวมไปถึงเป็นครูสอนดนตรี

เอนสำเร็จการศึกษาระดับปริญญาตรีทางด้านดนตรีจากมหาวิทยาลัยแห่งหนึ่ง และสำเร็จการศึกษาระดับปริญญาโททางการจัดการจากมหาวิทยาลัยแห่งเดียวกัน ภูมิลำเนาของเอนอยู่ที่จังหวัดทางภาคใต้ เอนเติบโตมาในครอบครัวที่มีบรรยากาศของเสียงดนตรีมาโดยตลอด แม่ของเอน

เป็นครูสอนวิชานาฏศิลป์ และพ่อของเอนชอบฟังเพลงหลากหลายแนว เอนจึงได้ซึมซับบรรยากาศดนตรีหลากหลายประเภทจากการใช้เวลาอยู่กับครอบครัว

จุดเริ่มต้นในเส้นทางดนตรีของเอนนั้น เริ่มเมื่อเอนเรียนอยู่ประมาณชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 เอนเห็นการเล่นดนตรีจากทางโทรทัศน์ และเห็นการเล่นดนตรีของวงดุริยางค์ของโรงเรียนในงานกีฬา ซึ่งเอนรู้สึกว่าการเล่นดนตรีนั้นเป็นเรื่องที่เท่ น่าดึงดูดใจ จึงเป็นแรงจูงใจให้เอนไปสมัครเป็นสมาชิกในวงดุริยางค์ของโรงเรียน แต่ไม่สำเร็จ เอนจึงสมัครเป็นสมาชิกในชมรมขลุ่ยไทยแทน เพราะตั้งใจอยากจะเล่นดนตรี เอนจึงได้มีโอกาสเรียนขลุ่ยเพียงออ เป็นเครื่องดนตรีแรก เมื่อเอนได้ลองหัดเล่นขลุ่ยเพียงออ เอนได้ลองนำขลุ่ยเพียงออมาเป่าเองที่บ้านและเริ่มฝึกฝนด้วยตนเองจากการลองผิดลองถูก พยายามหัดเป่าเป็นเพลงที่ได้ยินในโทรทัศน์ เอนปรับเปลี่ยนการเล่นเองจนเป็นเพลง ซึ่งทำให้เอนได้รับรู้ว่าตนเองมีประสาทหูที่ดี สามารถฟังเสียงดนตรี แยกเสียงสูง เสียงต่ำ ได้ดีกว่าคนอื่น จึงทำให้เกิดความภาคภูมิใจแล้วอยากจะเล่นต่อไปเรื่อยๆ ดังที่เอนเล่าว่า

“ทำได้ คือตอนนั้น ขลุ่ยมันจะจูนแบบดนตรีไทยใช้ปะ มันก็จะเป่าไม่ตรงกับสากล ที่นี้เราชอบเพลงสากลอะไรต่างๆ ทางทีวี พอเราแกะก็ไม่ตรง เราก็เลยไปหานิ้วเองเพื่อให้ตรง แล้วพอแกะตรงเราก็ดีใจ แล้วก็แบบ เอ้ย หนูนี้ใช้ได้เหมือนกันนะ เรานี้แบบว่าใช้ได้ เหมือนแบบ เราตรัสรู้ได้ด้วยตัวเอง เหมือนเราคิดค้นวิธีของตัวเองได้ ซึ่งไอ้ นิ้วที่เราคิดได้กับขลุ่ยเพียงออเนี่ย ปรากฏว่าพอมัธยมมาเนี่ย เราไปเจอขลุ่ยรีคอร์ดเดอร์ซึ่งเป็นขลุ่ยสากล ปรากฏว่านิ้วที่เราคิดมันตรงกันพอดีเป๊ะเลยกับระบบนิ้วที่เค้าใช้กันกับขลุ่ยเพียงออ”

เมื่อเอนเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษา เอนได้สมัครเข้าเป็นสมาชิกในวงโยธวาทิตของโรงเรียน และได้สอบอ่านโน้ตดนตรีเพื่อเลือกเครื่องดนตรีที่จะเล่นในวงโยธวาทิต เอนสอบได้เป็นลำดับแรกๆ อาจารย์จึงให้เอนเล่นทรอมโบน ซึ่งเป็นเครื่องดนตรีที่เล่นค่อนข้างยากกว่าเครื่องอื่นๆ แม้ว่าเอนจะไม่ค่อยอยากเล่นทรอมโบน เพราะใจเอนอยากเล่นแซกโซโฟนมาตลอดตั้งแต่เด็ก แต่เอนก็ยังรู้สึกสนุกไปกับการเล่นดนตรีและทำกิจกรรมในวงโยธวาทิต ในขณะเดียวกันเอนได้หัดเล่นกีตาร์ด้วยตัวเองที่บ้านไปด้วย ในระหว่างที่เอนเป็นสมาชิกในวงโยธวาทิต เอนรับรู้ได้ว่าตนเองมีความพิเศษกว่าเพื่อนๆ ในโรงเรียน เนื่องจากตนเองได้ทำกิจกรรมอื่นๆ นอกเหนือจากการเรียนหนังสือ มีเพื่อนต่างห้อง และรู้สึกมีความสุขที่ได้ทำสิ่งนี้ รวมทั้งรับรู้ในความสามารถของตนเองที่โดดเด่นกว่าเพื่อนร่วมวง เอนจึง

เล่นดนตรีในวงโยธวาทิตของโรงเรียนมาเรื่อยๆ และเมื่อเอนเล่นดนตรีในวงโยธวาทิตมาเป็นระยะเวลาประมาณ 2 ปี เอนเริ่มชัดเจนในเส้นทางดนตรีของตนเอง และอยากจะทำกับดนตรีไปตลอดชีวิต

ในการพัฒนาตัวตนและความเชี่ยวชาญทางดนตรี ตลอดระยะเวลาที่เอนเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษา เอนได้มีโอกาสเข้าร่วมการประกวด แข่งขันวงโยธวาทิตในหลายเวที ทั้งระดับภาค ระดับประเทศ และระดับชาติ เอนมีความตั้งใจแน่วแน่ที่จะเข้าศึกษาต่อทางด้านดนตรีในระดับมหาวิทยาลัย เอนจึงตัดสินใจเปลี่ยนเครื่องดนตรีจากทรอมโบนเป็นทรัมเป็ต เนื่องจากเอนชอบทรัมเป็ตและมองว่าทรัมเป็ตเป็นเครื่องดนตรีที่น่าสนใจมากกว่าทรอมโบน และต้องการที่จะใช้ทรัมเป็ตเป็นเครื่องดนตรีหลักในการสอบเข้าศึกษาต่อในระดับมหาวิทยาลัย ในที่สุดเอนได้เข้าศึกษา ระดับปริญญาตรีทางด้านดนตรีในมหาวิทยาลัยแห่งหนึ่งด้วยการสอบทรัมเป็ตเป็นเครื่องมือเอก ในช่วงเวลาที่เอนได้เรียนในมหาวิทยาลัยนั้น เขาได้รับการพัฒนาทักษะและความรู้ในการประกอบอาชีพทางดนตรีจากทั้งคณะและการเป็นสมาชิกในชมรมดนตรีสากลของมหาวิทยาลัย ต่อมาเมื่อเอนจบการศึกษาระดับปริญญาตรีแล้ว เอนได้ทำงานเป็นนักดนตรีกลางคืนในร้านอาหารแห่งหนึ่ง และในภายหลังเอนได้มาเป็นนักดนตรีอิสระ รับงานดนตรีหลากหลายและกว้างมากขึ้น ทำให้เอนได้ฝึกฝนฝีมือ ทักษะในมิติที่หลากหลายของดนตรี เช่น การเล่นดนตรี การแสดงดนตรี การเขียนโน้ต การสอน เป็นต้น

เมื่อเอนรับรู้ว่าดนตรีเป็นส่วนหนึ่งที่สำคัญของชีวิตแล้ว เอนตระหนักได้ว่าดนตรีเข้ามามีบทบาทมากในชีวิต ดนตรีได้ถูกหลอมรวมเข้ากับตัวของเขาเอง จนเสียงดนตรีที่เขาเล่นออกมานั้นสามารถบ่งบอกถึงตัวตนของเอนได้ ใครฟังหรือได้ยินเสียงทรัมเป็ตก็จะรู้ได้ทันทีว่าเอนเป็นคนเล่น นอกจากนี้เอนยังเล่าถึงประสบการณ์การทำงานในการเป็นนักดนตรีมืออาชีพด้วยความประทับใจว่า

“ผมได้เล่นกับศิลปินที่มีชื่อเสียงของประเทศคนนึงครับ เค้่าเก่งมาก เราไม่เคยเจอคนเก่งแบบนี้มาก่อน เค้่าเก่งแบบเหมือนจะเป็นงานศิลปะ ทุกอย่างลวดลายสวยงาม แล้วเพื่อนร่วมวงก็เก่งกันทุกคน เข้าหากันหมดเจ้ครับ แล้วเค้่าเป็นคนใส่ใจในการเล่นมาก ไม่ปล่อยความผิดพลาดอะไรเลย พอเราไปเล่นกับเค้่า เราก็รู้สึกว่ามันแหละ การตั้งใจเล่นเพื่อให้มันสวยงามที่สุด”

ผู้ให้ข้อมูลรายที่ 3 (M03)

ชาติ (นามสมมติ) เพศชาย อายุ 30 ปี มีอาชีพนักดนตรีอิสระมาประมาณ 6 ปี เครื่องดนตรีหลักที่ชาติใช้ คือ ฟลูต ชาติมีภูมิลำเนาเดิมอยู่ที่จังหวัดทางภาคตะวันออกเฉียงเหนือ สำเร็จการศึกษาระดับปริญญาตรีทางด้านดนตรีจากมหาวิทยาลัยแห่งหนึ่ง และสำเร็จการศึกษาระดับปริญญาโททางด้านดนตรีเช่นเดียวกันจากอีกมหาวิทยาลัยหนึ่ง

จุดเริ่มต้นในเส้นทางดนตรีของชาติ เริ่มเมื่อขณะที่ชาติเรียนอยู่ในระดับชั้นมัธยมศึกษา ชาติได้สมัครเข้าร่วมเป็นสมาชิกในวงโยธวาทิตของโรงเรียน และได้สอบทฤษฎีดนตรีเพื่อเลือกเครื่องดนตรี ชาติสามารถสอบได้เป็นลำดับที่ 2 เขาจึงได้รับรู้ถึงความสามารถทางดนตรีของตนเอง และเลือกเล่นฟลูตเป็นเครื่องดนตรีชิ้นแรก ในตอนแรกชาติไม่ได้รู้สึกชอบดนตรีเป็นพิเศษและยังไม่รู้จักดนตรีมากนัก แต่เมื่อมีรุ่นพี่ในวงโยธวาทิตสามารถสอบเข้าเรียนดนตรีในระดับมหาวิทยาลัยได้และนำมาบอกเล่าให้รุ่นน้องเช่นเขาฟัง ชาติจึงเริ่มรู้จักเส้นทางในการเรียนต่อทางด้านดนตรีและอยากจะทำจะเรียนทางด้านดนตรี เนื่องจากไม่ต้องสอบวิชาที่ตนเองไม่ชอบคือ คณิตศาสตร์

ในการพัฒนาตัวตนและความเชี่ยวชาญทางดนตรีชาติได้มีโอกาสเล่นดนตรีในวงโยธวาทิตตั้งแต่ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 – 6 และมีโอกาสได้เข้าร่วมกิจกรรมค่ายดนตรีในกรุงเทพฯ การเข้าค่ายในครั้งนี้ทำให้ชาติได้พบกับนักฟลูตที่มีฝีมือระดับต้นๆ ของประเทศไทย ชาติได้มีโอกาสพูดคุยใกล้ชิดกับนักดนตรีเหล่านั้น เกิดความประทับใจในความเป็นนักดนตรีคลาสสิกอย่างมาก จึงทำให้ชาติมีภาพต้นแบบการเป็นนักดนตรีคลาสสิกและวางเป้าหมายเพื่อจะไปให้ถึงจุดเดียวกับต้นแบบของเขาให้ได้ ชาติจึงพยายามที่จะทำให้ตนเองเป็นที่รู้จักของนักฟลูตที่เก่งระดับประเทศ เพื่อที่จะได้มีโอกาสเรียนดนตรีกับคนที่ตนเองรู้สึกว่ามีฝีมือและชื่นชอบ โดยการเข้ามาดูคอนเสิร์ตที่กรุงเทพฯ และแนะนำตัวเองให้กับนักฟลูตได้รู้จัก จนกระทั่งชาติได้เรียนฟลูตอย่างที่ตนต้องการ ในขณะที่ชาติเรียนอยู่ชั้นมัธยมศึกษา ชาติได้มีโอกาสประกวดแข่งขันดนตรีระดับชาติหลายเวที และได้รับรางวัลชนะเลิศอันดับหนึ่งในการแข่งขันฟลูตระดับประเทศ จึงทำให้ชาติได้รับรู้ความสามารถทางดนตรีของตนเอง และมุ่งมั่นที่สอบเข้าเรียนทางด้านดนตรีในระดับมหาวิทยาลัย ชาติได้มีโอกาสเรียนฟลูตกับนักฟลูตที่มีฝีมือระดับประเทศมาเรื่อยๆ และตั้งใจเรียนทฤษฎีดนตรีสากลเพิ่มเติมจนกระทั่งสอบเข้ามหาวิทยาลัยได้

ชาติได้เล่าถึงประสบการณ์ที่เขาได้เล่นดนตรีมาในชีวิต ชาติเกิดความรู้สึกประทับใจกับการเล่นดนตรีของเขาในหลายครั้ง ซึ่งมีครั้งหนึ่งที่ชาติรู้สึกดีต่อกับการเล่นดนตรีของตนเอง เป็นการเล่นคอนเสิร์ตร่วมกับวงออเคสตราระดับประเทศที่ตนเองไฝฝินมาตลอดว่าอยากจะได้ขึ้นเวทีกับวงนี้ และในที่สุดเขาก็ได้ร่วมเล่นดนตรีในวงนี้ ทั้งในวันนั้นยังมีลูกศิษย์ของชาติมาดูและให้กำลังใจในคอนเสิร์ตครั้งนั้นด้วย ดังที่เขาได้เล่าว่า

“ดีมด้าเหอ ถ้าพินนะ เป็นวันที่เล่น BSO คอนเสิร์ตแรกๆ มันมีความรู้สึกแบบว่า สมัยก่อนอะ ไปดูชั้นสาม มองลงมา ตอนนี่เรามองขึ้นไปแล้ววะ ใจละ มันแบบโอโฮ เฮ้ย เราได้เล่นแล้ว มองขึ้นไปพวกลูกศิษย์มาดูเราเล่น โบกไม้โบกมือ”

ชาติรับรู้ได้ว่าดนตรีเป็นส่วนหนึ่งของชีวิต และเป็นสิ่งที่เขารัก ชาติจึงศึกษาต่อระดับปริญญาโทในด้านดนตรี และยึดอาชีพนักดนตรีอิสระ รวมไปถึงการเป็นครูผู้ฝึกซ้อมวงโยธวาทิตให้กับโรงเรียนระดับมัธยมศึกษาต่างๆ และฝึกซ้อมรวมถึงศึกษาดนตรีเพื่อพัฒนาฝีมือของตนเองอยู่ตลอดเวลา

ผู้ให้ข้อมูลรายที่ 4 (M04)

นาย (นามสมมติ) เพศชาย อายุ 33 ปี มีอาชีพเป็นอาจารย์มหาวิทยาลัย และนักดนตรีอิสระเครื่องดนตรีหลักที่นายใช้คือ ดับเบิลเบส สำเร็จการศึกษาระดับปริญญาตรีทางด้านดนตรีจากมหาวิทยาลัยแห่งหนึ่ง และสำเร็จการศึกษาระดับปริญญาโททางด้านการศึกษาจากมหาวิทยาลัยอีกแห่ง และในภายหลังนายได้ไปศึกษาต่อด้านการแสดงดนตรีที่ต่างประเทศ

จุดเริ่มต้นในเส้นทางดนตรีของนายนั้นไม่ได้เกิดขึ้นจากความสนใจในดนตรีของตนเอง แต่เกิดเมื่อนายเรียนอยู่ในระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 นายโดนเพื่อนดูถูกว่าหน้าตาแบบเขาไม่น่าจะเล่นดนตรีได้ นายรู้สึกเหมือนโดนทำร้าย และไม่ยอมกับคำดูถูกของเพื่อน นายจึงเริ่มฝึกฝนเครื่องดนตรีเครื่องแรกในชีวิต คือ เบสไฟฟ้า นายตั้งใจในการฝึกซ้อมดนตรีอย่างมาก เพื่อเป็นการพิสูจน์ตัวเองให้เพื่อนเห็น และตั้งใจที่ลบคำสบประมาทนั้น นายซ้อมดนตรีมาเรื่อยๆ จนกระทั่งเริ่มหลงใหลในดนตรี และแม้ว่าจะสามารถลบคำสบประมาทของเพื่อนได้แล้ว แต่นายยังคงเดินบนเส้นทางดนตรีต่อไป ประกอบกับขณะนั้นนายกำลังเตรียมตัวเข้าเรียนในระดับมหาวิทยาลัย เขาได้พบกับอาจารย์สอนดับเบิลเบสที่อยู่ในละแวกบ้านเดียวกัน และได้รับคำแนะนำให้เปลี่ยนจากการเล่นเบสไฟฟ้ามาเล่น

ดับเบิลเบสเพื่อสอบเข้ามหาวิทยาลัย จึงทำให้นายเริ่มเรียนดับเบิลเบสอย่างจริงจัง และสามารถสอบเข้าเรียนทางด้านดนตรีในมหาวิทยาลัยแห่งหนึ่ง

ในการพัฒนาตัวตนและความเชี่ยวชาญทางดนตรี นายได้มีโอกาสฝึกฝนและพัฒนาทักษะทางด้านดนตรีเพิ่มเติมขึ้นอย่างมากในช่วงมหาวิทยาลัย เนื่องจากนายมีพื้นฐานทางด้านดนตรีน้อยกว่าเพื่อนในรุ่นเดียวกัน นายจึงต้องพยายามและขยันมากกว่าคนอื่น ๆ ประกอบกับความที่นายไม่เชื่อในพรสวรรค์ แต่เชื่อในพรแสวง รวมทั้งนายเป็นคนที่มีความวินัยในตนเองค่อนข้างมาก นายจึงแบ่งเวลาให้กับการซ้อมดนตรีอย่างจริงจัง นายเริ่มรับรู้ว่าคุณสมบัติของตัวเองชอบในการแสดงดนตรี เขาจึงเข้าศึกษาต่อในระดับปริญญาโททางการแสดงดนตรีโดยเฉพาะ ขณะที่นายเรียนอยู่นั้น นายได้สอบชิงทุนเพื่อไปค่ายดนตรีที่ประเทศจีนเป็นเวลา 1 เดือน เป็นครั้งแรกที่นายได้เห็นวงการดนตรีที่กว้างกว่าในประเทศไทยที่นายเคยรู้จัก นายรู้สึกตื่นตาตื่นใจและมีแรงบันดาลใจในการเล่นดนตรีมากขึ้นกว่าเดิม เมื่อกลับมา นายจึงสอบคัดเลือกเพื่อเข้าร่วมกิจกรรมค่ายดนตรีระดับนานาชาติในภูมิภาคเอเชีย การเข้าร่วมกิจกรรมนี้ทำให้นายได้เห็นว่าคุณสมบัติที่เล่นดนตรีนั้น แต่ละคนเล่นกันอย่างไร และรับรู้ว่าคุณสมบัติอยู่ในระดับใด ทำให้นายได้มีโอกาสพัฒนาฝีมือขึ้นอย่างมากจากค่ายนี้ นายสามารถสอบคัดเลือกเพื่อเข้าร่วมค่ายดนตรีนี้ทั้งหมด 3 ครั้ง และได้รับเชิญให้ไปร่วมการแสดงอีก 1 ปี จากนั้นนายได้มีโอกาสไปค่ายดนตรีที่ยุโรป ซึ่งเป็นค่ายที่เกี่ยวข้องกับดับเบิลเบสโดยตรง และได้ศึกษาดนตรีต่อที่นั่นเป็นเวลา 2 ปี

เมื่อนายตระหนักในความสามารถทางดนตรีของตนเอง และรับรู้ว่าคุณสมบัติคือตัวตนของเขา ในช่วงการพัฒนาตัวตนและความเชี่ยวชาญทางดนตรีแล้ว เขาได้เกิดประสบการณ์การเป็นหนึ่งเดียวกับดนตรีในการแสดงคอนเสิร์ต ซึ่งทำให้นายเกิดความปิติสุขกับเหตุการณ์นั้น ในครั้งนี้นายได้ไปแสดงดนตรีเดี่ยวดับเบิลเบสที่ยุโรป ที่มีผู้ชมจากหลากหลายประเทศให้เกียรติ และมีผลตอบรับที่ดีกับการแสดงของนาย จากเหตุการณ์นี้ทำให้นายรู้สึกภาคภูมิใจในตนเอง เกิดความปิติที่เชื่อมโยงกับดนตรีในครั้งหนึ่ง ดังที่นายเล่าว่า

“มีครั้งที่เราไปโซโล่ที่ยุโรปเมื่อปีที่แล้ว ไปเล่นโซโล่ เราขึ้นไปเล่นบนเวทีเดี่ยว เราเล่นเพียงนะ แต่เรารู้สึกดี เพราะว่าคนดู คนฟังให้เกียรติเรา แบบเราเล่นเพียงตั้ง 4 5 บาร์ ละแบบต้นต้น ละเป็นไทยคนเดียว เราก็ตื่นเต้น ละพอเพลงจบ คำก็ดับมือ โอ้โฮ เอาอีก แต่แบบเราก็เดินออกไป

ความรู้สึกตอนนั้นก็แบบ เออ รอดแล้ว ดีมาก คนดูให้เกียรติเรามากเลย ขนาดเราเล่นแบบ เรา
รู้ตัวเรานะว่าเราไม่ได้เล่นดีมาก แต่เออ เฮ้ยชอบมากเลย คนดูให้เกียรติเราอะ”

จากประสบการณ์ดังกล่าว ส่งผลให้นายเกิดแรงบันดาลใจในการพัฒนาตัวตนทางด้านดนตรี และปรับเปลี่ยนวิธีการเรียนรู้ทางดนตรี จากเดิมที่ใช้เวลาในการซ้อมดนตรีเพียงอย่างเดียว นาย
เพิ่มเติมเวลาให้กับการสัมผัสประสบการณ์ตรงทางดนตรีต่างๆ มากขึ้น เช่น เข้าชมการแสดงดนตรี
ของวงดนตรีจากต่างประเทศมากขึ้น รวมทั้งศึกษาดนตรีจากสื่อต่างๆ เช่น การอ่านหนังสือทางด้าน
ดนตรี และการฟังเพลง นอกจากนี้ นายยังพบว่าตนเองและดนตรีหลอมรวมกันเป็นหนึ่งเดียว
เสียงดนตรีที่นายเล่นออกมานั้นเป็นเสียงที่มีเอกลักษณ์เฉพาะตัวที่เกิดจากตัวตนของนายเอง
นอกจากนี้ นายยังรับรู้ความเป็นมืออาชีพของตนเองคือการซ้อมดนตรี แม้ไม่มีงานก็ตาม นายรับรู้ถึง
ความรักที่ตนเองมีให้ดนตรี และความสุขในการเล่นดนตรี ถึงแม้มีอุปสรรคในการเป็นนักดนตรีอาชีพ
บ้างแต่ความรักในดนตรีนั้นก็สามารถทำให้นายข้ามผ่านอุปสรรคต่างๆ มาได้ ดังที่นายบอกแล้วว่า

“ใช่ แต่ก็มีท้อบ้างแต่ก็เลิกไม่ได้ ไม่สามารถแล้ว รักไปแล้วอะ เลิกไม่ได้ อย่างแบบตอนที่ท้อ
แต่พอเอาเครื่องดนตรีมานั่งเล่น ก็เลิกไม่ได้อยู่ดี”

ผู้ให้ข้อมูลรายที่ 5 (M05)

วิน (นามสมมติ) เพศชาย อายุ 24 ปี มีอาชีพเป็นนักดนตรีมาประมาณ 5 ปี เครื่องดนตรีหลัก
ของวินคือ เปียโน วินสำเร็จการศึกษาระดับปริญญาตรีทางด้านดนตรีจากมหาวิทยาลัยแห่งหนึ่ง
ขณะนี้วินเป็นศิลปินในวงดนตรีภายใต้สังกัดของค่ายเพลง วินเติบโตมาในครอบครัวที่สนับสนุน
ทางด้านดนตรีอย่างเต็มที่ วินมีพี่ชายที่เป็นศิลปินในวงดนตรีภายใต้ค่ายเพลงใหญ่ ซึ่งมีชื่อเสียงของ
ประเทศไทย วินจึงได้สัมผัสกับการเล่นดนตรีอย่างเป็นทางการเป็นมืออาชีพจากพี่ชายมาตั้งแต่ยังเด็ก อีกทั้งมีพ่อที่
มีใจรักในดนตรี เล่นดนตรีเป็นงานอดิเรก และยังเป็นผู้สนับสนุนหลักในการเรียนดนตรีของทั้งวินและ
พี่ชาย

จุดเริ่มต้นในเส้นทางดนตรีของวิน เริ่มจากตั้งแต่วินจำความได้ วินเห็นพ่อเล่นดนตรีอยู่
บ่อยครั้ง และพี่ชายที่มีอายุมากกว่าวิน 6 ปีรักในการเล่นดนตรีมาก วินจึงได้ซึมซับความรักในดนตรี
จากบรรยากาศในครอบครัว เมื่อวินอายุประมาณ 5 ปี วินได้เริ่มเรียนดนตรีโดยการสนับสนุนจากพ่อ

เครื่องดนตรีแรกทีวีนได้เล่นคือ อิเล็กโทรน ในช่วงที่วีนเรียนเริ่มเรียนดนตรีนั้น วีนรับรู้ได้ว่าตนเองชอบใช้เวลากับการเล่นดนตรี จากเดิมที่เคยเล่นเกมก็เลิกเล่นเกม แต่กลับไปซ้อมดนตรีแทน และวีนรับรู้ว่าการเรียนของตนเองดีขึ้น วีนเรียนอิเล็กโทรนมาเรื่อยๆ และได้มีโอกาสได้แสดงดนตรีตามงานต่างๆ ของจังหวัด จนกระทั่งขณะที่วีนเรียนอยู่ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 พี่ชายของวีนได้เข้าร่วมแข่งขันวงดนตรีในเวทีระดับประเทศที่มีชื่อเสียง ทำให้วีนได้มีโอกาสเข้าไปร่วมเชียร์และได้สัมผัสกับบรรยากาศการแสดงดนตรี รู้สึกว่าการอยู่บนเวทีตรงนั้นเป็นสิ่งที่เเท ทำให้วีนเกิดแรงบันดาลใจอยากจะมีวงดนตรีแบบพี่ชายบ้าง

ในการพัฒนาตัวตนและความเชี่ยวชาญทางดนตรี วีนสอบเข้าโรงเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษา ด้วยความสามารถพิเศษดนตรีที่มีอยู่ ทำให้วีนได้มีโอกาสเข้าเรียนในโรงเรียนประจำจังหวัด และมีโอกาสได้เล่นดนตรีในงานต่างๆ ในจังหวัด ไม่ว่าจะเป็นงานบวช งานวัด งานลูกทุ่ง วีนได้เล่นมาหมดรวมไปถึงการแข่งขันวงดนตรีลูกทุ่งในรายการโทรทัศน์ วีนจึงเริ่มมีประสบการณ์ที่เกี่ยวกับดนตรีมากขึ้นและอยากที่จะเรียนต่อทางด้านดนตรีในระดับมหาวิทยาลัย วีนเริ่มเรียนเปียโนคลาสสิกและทฤษฎีดนตรีอย่างจริงจัง และให้นำหนักกับการซ้อมดนตรีนี้มากกว่าการเรียน จนวีนสามารถสอบผ่านและได้เข้าเรียนในมหาวิทยาลัยที่ตนเองตั้งใจไว้ได้สำเร็จ ในขณะที่วีนเรียนอยู่ในมหาวิทยาลัยนั้น วีนได้มีโอกาสร่วมงานกับวงดนตรีของพี่ชาย โดยวีนเล่นเครื่องดนตรี คีย์บอร์ด ให้กับวง ร่วมซ้อมและแสดงดนตรีตามที่ต่างๆ ตามงานที่ได้รับมา วีนจึงได้ฝึกประสบการณ์ความเป็นมืออาชีพทางดนตรีมากขึ้น ในระหว่างนั้นวีนเริ่มตั้งวงดนตรีกับเพื่อนๆ เพื่อเข้าแข่งขันในงานประกวดของค่ายเพลงหนึ่ง ซึ่งการแข่งขันครั้งนั้นวีนได้รับรางวัลชนะเลิศ จึงทำให้วีนและเพื่อนๆ ในวงได้เป็นศิลปินฝึกหัดของค่ายเพลงนั้น จากประสบการณ์การทำงานในช่วงที่กำลังเรียนในระดับมหาวิทยาลัยไปด้วยนั้นทำให้วีนได้พัฒนาตัวตนทางดนตรี และค้นพบว่าการทำวงดนตรีเป็นสิ่งที่ตนเองรัก รวมถึงพัฒนาทักษะทางด้านดนตรีทั้งดนตรีป๊อป และดนตรีคลาสสิก ตลอดจนพัฒนาความเป็นนักดนตรีมืออาชีพ

เมื่อวีนได้รับรู้ตัวตนทางดนตรีของตนเองแล้ว ดนตรีได้เข้ามาเป็นส่วนหนึ่งที่สำคัญในชีวิต และดนตรีเป็นสิ่งที่วีนรัก ถึงแม้การเป็นศิลปินนักดนตรีนั้นจะเป็นงานที่หนักและเหนื่อย แต่วีนก็ไม่สามารถจะหยุดเล่นดนตรีได้เลย และการเป็นนักดนตรีนั้นเป็นสิ่งที่คุ้มค่าในชีวิตของวีน เพราะดนตรีให้โอกาสหลายๆ อย่างกับเขา เช่น ทำให้วีนได้มีโอกาสเล่นดนตรีให้กับศิลปินนักร้องที่มีชื่อเสียงที่ตนเคยชื่นชอบเมื่อสมัยยังเป็นเด็กนอกจากนี้การรับรู้ถึงความเป็นตัวตนทางดนตรียังทำให้วีนได้สัมผัสกับ

ประสบการณ์เป็นหนึ่งเดียว ปีติสุขที่เกี่ยวข้องกับดนตรี เช่น ในครั้งที่วินได้ร่วมแสดงคอนเสิร์ตกับวงดนตรีของพี่ชายที่ซ้อมกันมาอย่างเต็มที่ ใช้เวลาในการซ้อมอย่างมาก ซึ่งเป็นคอนเสิร์ตที่จัดแสดงในหอจัดแสดงคอนเสิร์ตขนาดใหญ่ ทุกคนในที่นั่งต่างร่วมกันร้องเพลงเดียวกัน ทำให้วินรู้สึกอึดอัด และเกิดความปิติจนน้ำตาไหลขณะเล่นดนตรี ดังที่วินเล่าว่า

“วันนั้นที่เล่นคอนเสิร์ตนะ 20 กว่าเพลง น้ำตาไหลทุกเพลงเลย แล้วมีเพลงนึง ซึ่งเพลงนั้นนะ ช่วงวินอยู่ม.3 ม.4 วินนั่งเล่นเปียโนเพลงนี้อยู่ อยู่ดีๆ ก็เล่นมั่วๆ เล่นไปเล่นมา พี่ชายเดินมา เอ้ย ขอได้มั้ยอันนี้ วินก็ให้แกไปทำเพลง แล้วในคอนเสิร์ตคนร้องตามทุกคน ยิ่งอีกเพื่อนที่วินเล่นเปียโนเดี่ยวกะพี่ในวงสองคน แล้วมันมีช่วงนึงคือแบบว่า เพลงขึ้นมาแล้วทุกคนจะใส่ ear monitor ใช่มั้ย คนในฮอลล์ตอนนั้นตบมือให้วินอะ แล้วก็เรียกๆ ซึ่งไม่ได้ยิน น้ำตาไหลอยู่ คือแบบอินอะ อินมาก ซึ่งมาก เงยขึ้นมาแบบ ดึกล้องถ่ายไม่เห็น แล้วที่เค้าใส่แว่นไซมะ แกก็บอกว่า แกน้ำตาคลอเข้าอยู่เหมือนกัน”

ผู้ให้ข้อมูลรายที่ 6 (M06)

โจ้ (นามสมมติ) เพศชาย อายุ 27 ปี อาชีพศิลปินนักร้องอิสระ และเป็นครูสอนร้องเพลงมาประมาณ 7 ปี ความถนัดทางดนตรีหลักของโจ้คือ การร้องเพลง โจ้มีภูมิลำเนาอยู่ในภาคกลาง โจ้สำเร็จการศึกษาระดับปริญญาตรีคณะวิทยาศาสตร์ จากมหาวิทยาลัยแห่งหนึ่ง และสำเร็จการศึกษาด้านวิศวกรรมศาสตร์จากมหาวิทยาลัยแห่งเดียวกัน โจ้เติบโตมาในครอบครัวดนตรี โดยมีคุณปู่เป็นศิลปินแห่งชาติสาขาศิลปะการแสดงพื้นบ้าน และเป็นนักแต่งเพลง มีวงดนตรีลูกทุ่ง คุณป้าเป็นนักร้องลูกทุ่งที่มีชื่อเสียงมาตั้งแต่สมัยก่อนจนถึงปัจจุบัน คุณพ่อสำเร็จการศึกษาระดับปริญญาตรีทางด้านดนตรี และคุณแม่มีอาชีพเป็นครูสอนนาฏศิลป์ จึงทำให้โจ้ซึมซับความเป็นศิลปินอย่างเต็มที่มาตั้งแต่เด็ก

จุดเริ่มต้นเส้นทางดนตรีของโจ้ เริ่มเมื่อโจ้อายุประมาณ 11 ปี เนื่องจากครอบครัวของโจ้เป็นครอบครัวดนตรี จึงอยากจะให้ลูกได้มีโอกาสเรียนดนตรีอย่างจริงจัง จึงเปิดโอกาสให้โจ้ได้เลือกว่าอยากจะทำอะไร สุดท้ายโจ้เลือกเรียนร้องเพลง เพราะขณะนั้นโจ้มีต้นแบบจากศิลปินนักร้องเป็นแรงบันดาลใจ พ่อจึงพาโจ้เข้ามาเรียนร้องเพลงในกรุงเทพฯ ทุกวันหยุดสุดสัปดาห์ และเริ่มเรียนจริงจังขึ้นเรื่อยๆ จนกระทั่งโจ้มีความคิดที่จะสอบเข้าเรียนระดับปริญญาตรีทางด้านดนตรีในมหาวิทยาลัยแห่งหนึ่ง เขาจึงได้ฝึกซ้อมการร้องเพลงคลาสสิกเพื่อสอบเข้า ผลคือโจ้สอบไม่ติด แต่โจ้มีความใฝ่ฝันที่

เรียนในมหาวิทยาลัยนี้ เนื่องจากที่มหาวิทยาลัยมีชมรมดนตรีสากลที่มีชื่อเสียงและมีความสามารถ และด้วยความที่ไฉ้เป็นนักเรียนในสายวิทยาศาสตร์-คณิตศาสตร์ ไฉ้จึงสอบเข้าคณะวิทยาศาสตร์ของ มหาวิทยาลัยแห่งนี้

ในการพัฒนาตัวตนและความเชี่ยวชาญทางดนตรี เมื่อไฉ้สามารถสอบเข้าเรียนใน มหาวิทยาลัยที่ตนเองต้องการได้แล้ว ไฉ้จึงสมัครเข้าชมรมดนตรีสากลในตำแหน่งนักร้องเพลงไทย แต่เนื่องจากในปีนั้นรุ่นพี่ในชมรมต้องการนักร้องเพลงสากล จึงให้ไฉ้เข้ามาเป็นสมาชิกในชมรมตำแหน่ง นักร้องเพลงสากล ซึ่งเป็นสิ่งที่ไฉ้ไม่เคยทำมาก่อนและไม่ถนัด ไฉ้จึงต้องพัฒนาทักษะโดยการฟังเพลง สากลให้มากขึ้น และฝึกร้องเพลงสากลอยู่ตลอดเวลา เมื่อไฉ้ได้เข้ามาเป็นส่วนหนึ่งของชมรมดนตรี สากล ไฉ้จึงได้เห็นคนที่ฝีมือในการร้องเพลง เล่นดนตรี ซึ่งทำให้ไฉ้รู้สึกกดดัน และอยากจะพัฒนา ตัวเอง ไฉ้ใช้เวลากับการเรียนร้องเพลง การซ้อมร้องเพลง และการฟังเพลงสากลมากขึ้นกว่าเดิม นอกจากการฝึกซ้อมตนเองแล้ว ไฉ้ยังเริ่มสอนร้องเพลงในสถาบันดนตรีแห่งหนึ่งซึ่งมีส่วนช่วยในการ พัฒนาตนเองของไฉ้ด้วยอีกทางหนึ่งดังนั้นการพัฒนาทักษะทางด้านดนตรีของไฉ้ในช่วงมหาวิทยาลัย นั้นจึงเป็นการพัฒนาที่เข้มข้นและก้าวกระโดด ทำให้ไฉ้เปลี่ยนเส้นทางการร้องเพลงจากการร้องเพลง ไทย มาเป็นนักร้องเพลงสากลอย่างเต็มตัวต่อมาไฉ้ได้มีโอกาสประกวดร้องเพลงหลากหลายเวที รวมถึง ไปถึงการเข้าร่วมประกวดร้องเพลงในรายการโทรทัศน์ชื่อดัง ไฉ้สามารถเข้าไปสู่อันดับต่างๆ ได้ ซึ่ง ประสบการณ์ครั้งนั้นเป็นเหมือนสิ่งที่เติมเชื้อไฟให้กับความเป็นนักดนตรีของไฉ้มากขึ้น ไฉ้ได้เห็นการทำงาน ของศิลปินมืออาชีพ จึงทำให้ไฉ้มีการพัฒนาตนเองทั้งทางด้านทักษะ และตัวตนทางดนตรีอย่างต่อเนื่อง และได้มีประสบการณ์เป็นหนึ่งเดียวกับดนตรีหลายต่อหลายครั้ง ดังที่ไฉ้เล่าว่า

“ของพี่มันมีบ่อยมากเลยอะ แต่มันจะเป็นความรู้สึกที่แตกต่างกัน บางครั้งมาจากตัวเราเอง ที่เรารู้สึกแสบปึกกับการร้องของตัวเอง บางครั้งมาจากสิ่งที่เราได้รับหลังการร้องเพลง เช่น รางวัล หรือผลตอบรับจากคนดู อะไรอย่างเนี้ย”

ไฉ้ตระหนักถึงความสามารถทางดนตรีของตนเอง และรู้ว่าดนตรีเป็นส่วนหนึ่งของชีวิตตน ตั้งแต่วัยเรียนมหาวิทยาลัย ไฉ้จึงมีความคิดที่จะเป็นศิลปินนักร้องอาชีพ และได้เริ่มทำงานเกี่ยวกับ ดนตรีตั้งแต่ตนเองยังเรียนมหาวิทยาลัยในชั้นปีที่ 4 โดยเริ่มงานเป็นนักร้องในร้านอาหาร และเริ่มมอง หาแนวทางในการทำงานด้านดนตรีเมื่อเรียนจบ เพราะไฉ้รับรู้ว่าการร้องเพลงเป็นสิ่งที่เขาชอบ

อยากจะทำอยู่ตลอดเวลา และรู้สึกว่าเป็นคนโชคดีที่ได้ทำในสิ่งที่ตนเองรัก และสิ่งที่ตนรักก็ให้ความสุขและสามารถเป็นสิ่งที่หาเลี้ยงดูตนเองได้ดีอีกด้วย ดังที่โจเล่าว่า

“รู้สึกที่เราโชคดี งานพวกนี้ โชคดีนะ มันคืองาน มันจะมีซั๊กก็คนที่ได้ทำสิ่งที่เรารัก แล้วได้รายได้ผลตอบแทนสามารถเอามาเลี้ยงดูชีวิตตัวเองได้ แล้วคุณภาพชีวิตดีขึ้น มันคือความโชคดีอะ เพราะฉะนั้นเราไม่มีเหตุผลที่จะซีเกี่ยวกับเรื่องนี้ ไม่มีเหตุผลที่เราจะหยุดเลย เพราะว่ามันยิ่งทำ ก็ยิ่งให้ความสุขเรา แล้วยิ่งทำก็ยิ่งรวย ก็เลยต้องทำต่อไป”

ผู้ให้ข้อมูลรายที่ 7 (M07)

บ๊ิก (นามสมมติ) เพศชาย อายุ 29 ปี ปัจจุบันเป็นข้าราชการครู สังกัดกรุงเทพมหานคร ในโรงเรียนแห่งหนึ่ง สอนวิชาดนตรีไทยมาเป็นเวลา 3 ปี และเป็นนักดนตรีของวงดนตรีไทยประยุกต์ร่วมสมัยชื่อดังของประเทศไทยมาเป็นเวลาประมาณ 10 ปี เครื่องดนตรีหลักของบ๊ิกคือ ขลุ่ยและปี่ บ๊ิกสำเร็จการศึกษาระดับปริญญาตรีทางด้านดนตรีจากมหาวิทยาลัยแห่งหนึ่ง และสำเร็จการศึกษาระดับปริญญาโททางด้านดนตรีเช่นเดียวกัน

จุดเริ่มต้นเส้นทางดนตรีของบ๊ิกเกิดขึ้นจากความบังเอิญ เริ่มเมื่อบ๊ิกเรียนอยู่ชั้นประถมศึกษา และบังเอิญได้ซื้อขลุ่ยมา เพราะเข้าใจผิดว่าขลุ่ยเป็นของเล่นกระบี่กระบอง ตั้งใจว่าจะซื้อมาเล่นกับเพื่อน แต่เมื่อแม่เห็นว่าซื้อขลุ่ยมา จึงเข้าใจไปว่าบ๊ิกอยากเรียนดนตรีไทย จากนั้นแม่ก็เริ่มสนับสนุนบ๊ิกให้เล่นดนตรีไทย ด้วยการส่งบ๊ิกไปเรียนดนตรีไทยที่สถาบันแห่งหนึ่งทุกสัปดาห์ แต่บ๊ิกไม่ได้รู้สึกชอบ กลับรู้สึกเบื่อกับการเล่นดนตรี ต่อมาเมื่อบ๊ิกได้มีโอกาสเข้าร่วมการประกวดดนตรีไทยให้กับโรงเรียน บ๊ิกจึงต้องเริ่มเรียนดนตรีอย่างจริงจังมากขึ้น และเมื่อได้ประกวดขลุ่ยครั้งแรกในชีวิต บ๊ิกก็ได้รับรางวัลสูงสุดตั้งแต่ครั้งนั้น บ๊ิกจึงรู้ว่าตนเองมีความสามารถทางด้านดนตรี จึงทำให้เริ่มรู้สึกดีกับการเล่นดนตรีมากขึ้น จากนั้นบ๊ิกได้ใช้ความสามารถพิเศษทางด้านดนตรีไทยในการสอบเข้าเรียนต่อที่โรงเรียนมัธยมศึกษาแห่งหนึ่งในกรุงเทพฯ

ในการพัฒนาตัวตนและความเชี่ยวชาญทางดนตรีบ๊ิกเริ่มสนใจดนตรีอย่างจริงจังเมื่อเขาเรียนอยู่ในระดับชั้นมัธยมศึกษา เมื่อบ๊ิกเป็นนักเรียนที่สอบเข้าโรงเรียนได้ด้วยความสามารถพิเศษทางด้านดนตรีจึงจำเป็นต้องเป็นสมาชิกในชมรมดนตรีไทยของโรงเรียนตลอดระยะเวลาการเรียนอยู่ใน

โรงเรียน ช่วงมัธยมนี้ บิ๊กฝึกซ้อมดนตรีไทยทุกวัน ทั้งที่โรงเรียนในวันธรรมดา และที่สถาบันทุกวัน เสาร์อาทิตย์ รวมไปถึงการเข้าร่วมประกวดและแข่งขันดนตรีในเวทีระดับชาติต่างๆ ที่จัดขึ้นในแต่ละปี จากการได้เข้าร่วมเป็นสมาชิกของวงดนตรีไทยและการประกวดแข่งขันจนได้รับรางวัลชนะเลิศในหลายๆ เวทีแล้ว บิ๊กเริ่มรู้ว่าตนเองมีความสามารถทางด้านดนตรีที่โดดเด่นกว่าสิ่งอื่นๆ โดยจะเห็นได้จากผลงานและรางวัลที่ได้รับในช่วงการเรียนชั้นมัธยมศึกษา จากที่บิ๊กเล่าว่า

“คือเป็นสิ่งที่ทำแล้วได้ดีที่สุดในชีวิต เพราะว่าเรียนก็ไม่ดี เรียนก็แบบสองจุดหนึ่ง สองจุดสอง เกือบจะเกรดต่ำกว่าสองตลอดโรเงี้ย แล้วตกบ้างอะไรบ้าง แต่วิชาดนตรีก็จะอัฟขึ้น จะเป็นตัวนำเพื่อน คือทั้งดนตรีไทยดนตรีสากลเนี่ยครับ ก็แบบอัฟ แล้วมันก็จะมึน มันแค่แบบรู้สึกว่ายอ เราทำได้ดี แค่นี้เปล่า หรือว่าแบบอาจารย์รู้จักเราก็จะเป็นอาจารย์ดนตรีไทย พออยู่มัธยมมันก็จะมีการรับเกียรติบัตรบ่อย เกียรติบัตรในชีวิตของมัธยมเนี่ยประมาณแบบ 70 ใบอะ เกี่ยวกับดนตรีไทยหมดเลย”

จนกระทั่งบิ๊กเรียนอยู่ระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย บิ๊กเริ่มเห็นรุ่นพี่ที่สถาบันดนตรีเดียวกันกับตน สอบเข้าเรียนทางด้านดนตรีในระดับมหาวิทยาลัยกันทุกคน จึงทำให้บิ๊กเกิดแรงบันดาลใจและอยากจะทำตามเส้นทางของรุ่นพี่ ประกอบกับที่รุ่นพี่เริ่มพาบิ๊กไปดูคอนเสิร์ตที่แสดงโดยนิสิตนักศึกษาระดับมหาวิทยาลัย บิ๊กได้พบกับโลกของดนตรีที่กว้างขึ้น จึงทำให้บิ๊กเกิดความสนใจในการเล่นดนตรีมากขึ้น บิ๊กศึกษาดนตรีไทยจากหลายทาง ทั้งจากการเรียนกับครู และการใช้เวลากับการฟังรายการดนตรีไทยวิทยุ เพื่อที่จะศึกษาวิธีการเป่าขลุ่ยและปี่ของครูท่านต่างๆ รวมถึงการเข้าร่วมชมการแสดงดนตรีในงานต่างๆ ด้วย และเมื่อบิ๊กรับรู้ว่าคุณเองตั้งใจ และมุ่งมั่นที่จะเรียนดนตรีในระดับมหาวิทยาลัยแล้ว บิ๊กได้มีโอกาสไปเรียนทฤษฎีดนตรีกับอาจารย์อีกท่านหนึ่งโดยการฝากฝังของครูคนแรก บิ๊กจึงได้ลองหัดเล่นเครื่องดนตรีอีกชนิดหนึ่งคือ ปี่ และสามารถสอบเข้ามหาวิทยาลัยที่ต้องการเรียนได้สำเร็จ เมื่อเข้ามาเรียนในระดับมหาวิทยาลัย บิ๊กเริ่มฝึกซ้อมดนตรีมากขึ้นกว่าเดิม เนื่องจากสังคมที่บิ๊กอยู่มิได้คนเก่ง จึงทำให้บิ๊กอยากจะทำพัฒนาตัวเองอยู่เสมอเพื่อให้เท่าเทียมกับเพื่อนๆ ในรุ่นเดียวกัน บิ๊กมีความสนใจในดนตรีที่หลากหลาย เมื่อบิ๊กเรียนในมหาวิทยาลัยไประยะหนึ่ง บิ๊กเริ่มทำวงดนตรีไทยประยุกต์กับเพื่อนเพื่อเข้าประกวดดนตรี นอกจากการเล่นดนตรีไทยแล้ว บิ๊กยังมีเป็นนักร้องในวงร็อก ฝึกซ้อมและแสดงในงานต่างๆ ของคณะและมหาวิทยาลัย จากนั้นเมื่อบิ๊กเรียนจบระดับปริญญาตรี บิ๊กได้มีโอกาสทำงานในวงดนตรีไทยประยุกต์อย่างที่ตนเองชอบ และ

รับรู้ได้ว่าดนตรีคือสิ่งที่ตนเองรักและไม่สามารถจะเลิกทำได้ นอกจากนี้บิกยังได้มีประสบการณ์ที่มึนตึ๋มต่อกับดนตรีของเขาเอง ดังที่บิกเล่าว่า

“แต่ว่าอินที่สุดตอนนั้นก็คือ อินในลักษณะว่าครั้งแรกกับวงนี้ อินกับบทเพลงนี้ เราซ้อมเยอะที่สุด เราสนุก เล่นไปตบมือไป เล่นไปเหมือนขยับตัวไป ให้คนที่ดูเราเค้ารู้สึกที่เราสนุกด้วย เรามีความสุขด้วย เล่น คือมันอินหลายๆ อย่าง อินเพื่อให้หัวหน้า ให้คนที่หาเรามา รู้สึกว่า เอ้ยอยากหาเราต่อ อยากให้เราอยู่วงนี้ ประทับใจ มันก็เลยเป็นความรู้สึกที่ดีที่สุด”

เมื่อบิกได้พัฒนาตัวตนและทักษะทางดนตรีมาเป็นช่วงระยะเวลาหนึ่ง บิกตระหนักถึงตัวตนทางดนตรีของตนเอง และรับรู้ว่าการดนตรีเป็นส่วนหนึ่งของชีวิตที่ให้โอกาสทุกๆ อย่างในทุกช่วงชีวิตของเขา ไม่ว่าจะเป็นการสอบเข้าโรงเรียนเมื่อบิกขึ้นระดับชั้นมัธยมศึกษาด้วยการใช้ความสามารถพิเศษทางดนตรี การสอบเข้ามหาวิทยาลัยที่มีชื่อเสียง การประกอบอาชีพรับราชการ บิกรับรู้ว่าเขารักการเล่นดนตรี ดนตรีทำให้เขามีความสุข และการเล่นดนตรีเป็นสิ่งที่เขาไม่สามารถจะหยุดทำได้

ผู้ให้ข้อมูลรายที่ 8 (M08)

นิว (นามสมมติ) เพศชาย อายุ 24 ปี ปัจจุบันนิวมีอาชีพเป็นผู้ผลิตเพลงให้กับค่ายเพลงหนึ่ง และเป็นศิลปิน นักร้อง นักดนตรี และนักแต่งเพลงอิสระ รวมไปถึงมีธุรกิจส่วนตัวของทางบ้าน ความถนัดทางดนตรีหลักของนิว คือ การร้องเพลง

จุดเริ่มต้นเส้นทางดนตรีของนิว เริ่มเมื่อนิวเรียนอยู่ชั้นอนุบาล 2 และได้เรียนเมโลเดียนเป็นเครื่องดนตรีแรก นิวรู้สึกชอบที่จะเล่นดนตรีและรับรู้ได้ว่าตนเองมีความสามารถด้านดนตรีมากกว่าเพื่อนในห้องเดียวกัน นิวชอบนำเมโลเดียนกลับมาลองเล่นตามเพลงที่ตนเองได้ยินจากวิทยุหรือโทรทัศน์ และสามารถเป่าตามได้ตามเสียงตัวโน้ตที่ได้ยิน ครูและเพื่อนต่างชื่นชมในความสามารถของนิว คำชื่นชมต่างๆ นี้ทำให้เขารู้สึกว่าตนเองมีความสามารถโดดเด่นทางด้านดนตรี นิวเกิดความภาคภูมิใจในตนเองและอยากจะทำต่อมาเรื่อยๆ และเมื่อนิวอายุ 6 ปี นิวเริ่มหัดเปียโนแบบจริงจังมากขึ้นจากการสนับสนุนของครอบครัว และเมื่อนิวอยู่ชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 เขาเริ่มจริงจังกับการสอบวัดระดับทักษะเปียโนมากขึ้น และขยันฝึกซ้อมเปียโนอย่างมาก เพราะนิวชอบเวลาที่คนอื่นๆ ชื่นชมหรือมองว่าตนเองมีความพิเศษ และระหว่างที่เรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 นิวได้สมัครเข้าร่วมชมรมขับร้อง

ประสานเสียง ทำให้นิวได้เจอกับโลกของดนตรีที่กว้างขึ้นที่ไม่ใช่เฉพาะดนตรีคลาสสิกเพียงอย่างเดียว นิวชอบร้องเพลงมาก พยายามฝึกฝนร้องเพลงอยู่เสมอๆ ส่งผลให้นิวซ้อมเปียโนน้อยลงกว่าเดิม และอยากจะทำยอดการร้องเพลงกับการเล่นเปียโน โดยการนำทั้งสองอย่างมารวมกันคือการเล่นเปียโนประกอบการร้องเพลงของตนเอง จึงทำให้นิวได้ลองผดลองถูกด้วยตนเองในการเล่นเปียโนเพลงสมัยนิยมที่ตนเองชื่นชอบ นิวแกะเพลง แกะทำนองและคอร์ดของเพลงต่างๆ ที่ตนเองชอบฟัง ในขณะที่นิวกำลังเรียนอยู่ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 นิวได้เริ่มหัดแต่งเพลง และเริ่มเขียนเพลงเอง รวมถึงลองอัดเสียง โดยการนำอุปกรณ์ที่มีอยู่มาประยุกต์ใช้ ทั้งๆ ที่ตนเองไม่มีความรู้ในด้านการอัดเสียงเลย เมื่ออัดเสียงเพลงที่ตนเองแต่งและเอาไปให้เพื่อนฟัง นิวได้รับคำชื่นชมและผลตอบรับที่ดี จึงทำให้รู้สึกภูมิใจและอยากจะทำต่อไปเรื่อยๆ

ในการพัฒนาตัวตนและความเชี่ยวชาญทางดนตรี นิวมีความสนใจด้านดนตรีอย่างต่อเนื่อง ตั้งแต่เด็กจนกระทั่งเรียนจบชั้นมัธยมศึกษา และจะต้องสอบเข้ามหาวิทยาลัย นิวอยากเรียนเอกขับร้องสากล ในช่วงนั้นเกิดจุดเปลี่ยนสำคัญที่ทำให้นิวไม่สามารถร้องเพลงได้อย่างเต็มที่ ได้ คือร่างกายของนิวไม่พร้อมเนื่องจากเป็นริดสีดวงในเส้นเสียง นิวจึงต้องรักษาเสียงของตนเองเป็นระยะเวลา 3 เดือน และเมื่อนิวไปสอบเข้ามหาวิทยาลัยด้วยเอกขับร้องสากล นิวรับรู้ได้ว่าตนเองทำได้ไม่ดีเหมือนเดิม จึงไม่อยากจะเรียนด้านการร้องเพลงอีก เพราะไม่อยากจะผิดหวังกับตนเอง จึงตัดสินใจเลือกเรียนการผลิตดนตรีแทนการร้องเพลง เพื่อมุ่งมั่นทำอีกสิ่งหนึ่งที่ตนเองชอบให้ดีที่สุด นิวได้มีโอกาสพัฒนาตัวตนและทักษะทางดนตรีอย่างมากในรั้วมหาวิทยาลัย เนื่องจากนิวเองมีนิสัยพื้นฐานเป็นคนขยันและเต็มที่กับสิ่งที่ทำ นิวจึงได้รับโอกาสในการพัฒนาฝีมืออยู่เสมอๆ ไม่ว่าจะเป็นงานของมหาวิทยาลัย รวมไปถึงงานอื่นๆ ที่ติดต่อนิวเข้ามา รวมทั้งนิวได้มีประสบการณ์ในการเป็นหนึ่งในเดียวกับดนตรีที่ตนเองเป็นผู้สร้างสรรค์ขึ้นและมีผลตอบรับที่ดีมาก ดังที่นิวเล่าว่า

“ครั้งแรกที่รู้สึกดีมาก ๆ เลยคือตั้งแต่ตอนทำเพลงให้ดาราร้องชื่อตั้งคนหนึ่งของประเทศไทย คือครั้งนั้นเนี่ยผมจำได้ว่าผมก็เกร็งมาก เพราะทำเพลงให้ดาราร้อง แล้วตอนนั้นเค้าดังมากๆ ตอนนั้นเหมือนเป็นช่วงพีคที่สุดของเค้าเลย ตอนอัดเสียงก็ยังเกร็งอยู่ แต่ว่าคือตอนนั้นนะอาจารย์ให้ผมทำคนเดียว โดยที่เค้าบอกว่าให้นิวทำไปเลย ไม่ต้องไปปรึกษาเค้าด้วย ไม่เป็น ครูยกหน้าที่นี้ให้นิว อัดเสร็จพอวันแรกก็คือผมปล่อยเพลงนี้ใน YouTube ผม ... พอปล่อยไปปั๊บ โอ้โฮ คือมันเป็นครั้งแรกที่มีคนมาฟังเพลงผมเยอะมากขนาดนี้ คอมเมนต์ขึ้นเป็นวินาทีครบ ปึ๊บๆ ยอดโลกใน facebook แบบแดง ตึกๆ 3 6 9 12 โท แล้วแบบเร็วมาก ... มีคอมเมนต์ไปเรื่อยๆ refresh อีกที มีคนเอารูปผมไปลง น้องคนนั้นไงที่ทำเพลง เก่งจังเลยคะ อู้หูแบบ คือมันเป็น

ความรู้สึกที่ไม่คิดว่าตัวเองจะมีค่าขนาดนี้กับคนอื่น ๆ โอโห ตื่นเต้นมาก ดีใจมาก เยอะ ไม่รู้จะเยอะยังไง แต่
ว่ามันก็ ตอนนั้นเหมือนกับที่เราลืมไปแล้วจะว่าเราทำอะไรอยู่”

เมื่อนิวมีการรับรู้ว่าคุณค่าเป็นส่วนหนึ่งของชีวิต และตระหนักได้ว่าคุณค่ามีคุณค่าต่อตนเอง
ผ่านการทำงานที่หลากหลายและผ่านการใช้เวลาร่วมกับคุณค่าแล้ว นิวจึงมุ่งมั่นที่จะทำอาชีพที่
เกี่ยวกับคุณค่า และมองหาแนวทางในการทำงานตั้งแต่ยังเรียนมหาวิทยาลัย ซึ่งกลายมาเป็นงานหลัก
ของนิวในปัจจุบัน นอกจากนี้นิวยังตระหนักได้ถึงความรักที่มีให้คุณค่าที่มากกว่าสิ่งอื่น รวมไปถึงการ
รับรู้ว่าคุณค่ามีโอกาสมอบโอกาส และสิ่งดีๆ ต่างๆ ให้กับตนเองเสมอมา

ในตอนต่อไป ผู้วิจัยนำเสนอผลการวิเคราะห์ประสบการณ์ด้านจิตใจในการพัฒนาตัวตนทาง
คุณค่าและความหมายในชีวิตของนักคุณค่ามืออาชีพในภาพรวมของผู้ให้ข้อมูลทั้งหมด

ตอนที่ 2 ประสบการณ์ด้านจิตใจในการพัฒนาตัวตนทางคุณค่าและความหมายในชีวิตของนัก คุณค่ามืออาชีพ

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล ประสบการณ์ด้านจิตใจในการพัฒนาตัวตนทางคุณค่าและความหมาย
ในชีวิตของนักคุณค่ามืออาชีพของผู้ให้ข้อมูลทั้ง 8 ราย พบประสบการณ์และปัจจัยต่างๆ ที่เกื้อหนุนใน
การพัฒนาตัวตนทางคุณค่า รวมไปถึงประสบการณ์ด้านจิตใจที่เป็นคุณค่าและความหมายในชีวิตของ
นักคุณค่ามืออาชีพ โดยผู้วิจัยได้แบ่งผลการวิเคราะห์ข้อมูลออกเป็น 2 ส่วน พบ 4 ประเด็นหลักและ
14 ประเด็นย่อย ดังนี้

ส่วนที่ 1 ประสบการณ์การพัฒนาตัวตนทางคุณค่า

1. การรับรู้ต้นทุนทางคุณค่า

- 1.1 สิ่งสนับสนุนและศักยภาพภายในตนเอง
- 1.2 การสนับสนุนของครอบครัว
- 1.3 การเห็นคุณค่าของคุณค่าจากคนรอบข้าง

2. ความชัดเจนในตัวตนทางคุณค่า

2.1 การรับรู้พรสวรรค์ทางคุณค่า

- 2.1.1 การสอบ การแข่งขัน การเปรียบเทียบที่ทำให้รับรู้พรสวรรค์ของตนเอง
- 2.1.2 การเรียนรู้ด้วยตนเองที่ทำให้รับรู้ถึงทักษะทางคุณค่า

2.2 การรับรู้ความถนัดทางคุณค่า

2.3 การรับรู้ความมุ่งมั่นในการเล่นดนตรีระยะยาว

2.3.1 การเรียนดนตรีอย่างต่อเนื่อง

2.3.2 การประกอบอาชีพทางดนตรี

3. การเติบโตของตัวตนทางดนตรี

3.1 การฝึกฝนฝีมืออย่างต่อเนื่องและสม่ำเสมอ

3.2 ความสนใจในการเล่นดนตรีที่หลากหลาย

3.3 การเข้าร่วมประกวด แข่งขัน ที่ทำให้เห็นตัวตนทางดนตรีอย่างชัดเจน

3.4 การมีต้นแบบ และแหล่งทรัพยากรที่เอื้ออำนวย

3.5 การพบจุดเปลี่ยนในเส้นทางดนตรีที่ช่วยให้ความชัดเจนในตัวตนทางดนตรี

ส่วนที่ 2 ประสบการณ์ความหมายในชีวิตของนักดนตรีมืออาชีพ

4. การรับรู้คุณค่าและความหมายในการเป็นนักดนตรีมืออาชีพ

4.1 การหลอมรวมตัวตนกับดนตรีทำให้เสียงดนตรีมีเอกลักษณ์เฉพาะตน

4.2 การเกิดประสบการณ์เป็นหนึ่งเดียวกับดนตรีมีความดื่มด่ำและปิติสุข

4.3 การรับรู้ว่าดนตรีคือชีวิต

รายละเอียดแต่ละประเด็นและประสบการณ์ของผู้ให้ข้อมูล มีดังต่อไปนี้

ส่วนที่ 1 ประสบการณ์การพัฒนาตัวตนทางดนตรี

ประเด็นหลักที่ 1 การรับรู้ต้นทุนทางดนตรี

ในประเด็นการรับรู้ต้นทุนทางดนตรีนี้ ผู้ให้ข้อมูลได้กล่าวถึง ต้นทุนที่สำคัญในการพัฒนาตัวตนในเส้นทางดนตรี เริ่มจาก การเริ่มตระหนักในความสามารถทางดนตรีของตน จนกระทั่ง กลายเป็นนักดนตรีมืออาชีพผู้ให้ข้อมูลทั้งหมดรายงานถึงต้นทุนนี้ ใน 3 ประเด็นย่อย คือ สิ่งสนับสนุน และศักยภาพภายในตนเอง การสนับสนุนของครอบครัว และการเห็นคุณค่าของดนตรีจากคนรอบข้าง ที่ช่วยเอื้อให้พวกเขาก้าวเข้าสู่เส้นทางดนตรี

ประเด็นย่อย 1.1 สิ่งสนับสนุนและศักยภาพภายในตนเอง

สิ่งสนับสนุนและศักยภาพที่เกิดขึ้นภายในตัวของผู้ให้ข้อมูลเองนับเป็นปัจจัยสำคัญในการเข้าสู่ถนนสายดนตรี ผู้ให้ข้อมูลจะต้องมีแรงจูงใจ หรือแรงบันดาลใจที่เกิดขึ้นภายในจิตใจของตนเองในการเล่นดนตรี มีความรู้สึกด้านบวกกับดนตรี หรือรู้สึกว่าดนตรีทำให้ตนเองพิเศษ แตกต่างจากคนอื่น ๆ ซึ่งอาจเกิดจากประสบการณ์ตรงหรือประสบการณ์ทางอ้อมของผู้ให้ข้อมูล รวมไปถึงลักษณะนิสัยในด้านบวกของผู้ให้ข้อมูลที่ส่งผลต่อการเข้าสู่เส้นทางดนตรี และการคงอยู่บนเส้นทางดนตรี

ตัวอย่างเช่น

“ถามว่าอยากเล่นมั๊ย จริงๆ แล้วคงเป็นส่วนจิตใต้สำนึกลึกๆ แล้วคงอยากเล่น เราคิดว่ามันเหม็งตอนนั้น วงดุริยางค์ใส่เครื่องแบบเดินสวายเป็น เออ ก็คงอยากเล่นอะไรประมาณนั้น”

- ชาติ ผู้ให้ข้อมูลรายที่ 3

“เกิดจากการดูถูกก่อน เพื่อนดูถูกว่า หน้าอย่างเนี้ย เล่นดนตรีไม่ได้หรอก เพราะเราไม่ใช่คนวงโยๆ ในโรงเรียน เราเป็นแค่เด็กเรียนปกติ โดนเพื่อนที่เป็นนักดนตรีโรงเรียนดูถูก เอ้ย อย่างเนี้ยไม่ได้หรอก ด้วยความที่เราเป็นคนไม่ยอมคน เราก็เลยฝึกฝนเลย เก็บตัวอยู่กับบ้านซ้อม แต่มาเรียนนะ ตกเย็นกลับบ้านซ้อม ซ้อมๆๆ จนม.6 ก็ได้เปลี่ยนเครื่องจากเบสไฟฟ้า เป็นดับเบิลเบส”

- นาย ผู้ให้ข้อมูลรายที่ 4

“ยังเด็กๆ อยู่เลย พอเล่นไปๆ ก็เริ่มแบบ เฮ้ย ทำไมเราเล่นแล้วเรามีสมาธิ เล่นแล้วผล การเรียนดี ... ตอนนั้นคือแค่ป. 2 เอง คือพอเล่นดนตรีแล้วแบบว่า เราขยันเรียนไปด้วย เล่นดนตรีไปด้วย ซึ่งตอนที่ยังไม่ได้เล่นดนตรีคือจำได้ว่ากลับบ้านมาเล่นเกมอะไรเงี้ย แต่ พอเล่นดนตรีพอลกลับมาที่หมกมุ่นอยู่กับดนตรี อันนี้ซึมซับมาจนถึงตอนประมาณม.3 ม.4 เลย ... เออ มันเล่นแล้วรู้สึกว่ามันไม่เหมือนเด็กคนอื่น เด็กคนอื่นเรียนเสร็จกลับบ้าน แต่ เราต้องไปซ้อมดนตรี”

- บิ๊ก ผู้ให้ข้อมูลรายที่ 5

“ถ้าพูดถึงดนตรี น่าจะเป็นคนที่ชอบดนตรีมาตั้งแต่เด็ก คุณแม่เคยเล่าให้ฟังว่าตอนเด็กๆ พอเปิดเพลง แบบเด็กมากๆ เลยนะฮะ เพลงในทีวีเงี้ย ก็จะออกมาเต้น มีความรู้สึก ว่าชอบดนตรีมาก จนกระทั่งเข้าอนุบาล พอเข้าอนุบาลปั๊บ อนุบาล 2 เค้าให้เรียน เมโลเดียน เครื่องเป่า

- นิว ผู้ให้ข้อมูลรายที่ 8

นอกจากทรัพยากรภายในตนเองเหล่านี้จะเป็นต้นทุนในการเริ่มต้นก้าวเข้าสู่เส้นทางการ พัฒนาตัวตนทางดนตรีแล้ว สิ่งเหล่านี้เป็นปัจจัยสำคัญที่ทำให้ผู้ให้ข้อมูลยังคงเดินบนเส้นทางดนตรี อย่างมั่นคงอีกด้วย

ตัวอย่างเช่น

“เรื่องร้องเพลงเราเป็นคนพยายามมากด้วยตัวเองอยู่แล้ว แล้วก็ไม่เคยหยุดกับมัน จน ทุกวันนี้พี่ก็ยังเรียนร้องเพลงอยู่ คือไม่เคยหยุด เราก็พยายามหา source ให้ตัวเอง ตลอดเวลา คือเราเป็น performance ใช้ปะ เราเป็นผู้ให้ใจมั๊ย การเป็นผู้ให้ จะเอาไปให้ เค้า จะต้องรับก่อน”

- โจ้ ผู้ให้ข้อมูลรายที่ 6

“ใช่ ไม่ยอมแพ้ ไม่ชอบให้ใครมาดูถูกดีกว่า เพราะถ้าเกิดใครมาดูถูกเราเนี่ย พี่ว่าทุกคนแหละ ไม่ชอบให้ใครมาดูถูกหรอก ถ้ายังดูถูก เรายังอยากเอาชนะ แบบเราจะทำให้ดูนะมากกว่า ก็ไม่ยอมแพ้”

- นาย ผู้ให้ข้อมูลรายที่ 4

“เพราะงั้นหลายอย่างด้านดนตรีที่เราเรียนที่มหาวิทยาลัย N มาเนี่ย เราต้องค้นคว้า ขวนขวายเองทั้งนั้นเลยครับ ซึ่งอันนี้ถ้าบอกเป็นข้อดีก็โอเคก็ดี เหมือนอาจารย์ที่นี้เค้าจะชี้แนวทางว่าคุณต้องไปทำอย่างนี้มานะ แต่เราจะไม่สอนคุณ แต่จะชี้มาว่าถ้าคุณอยากมีความรู้ อยากเก่ง ไปทำอย่างนี้มา”

- เอ็น ผู้ให้ข้อมูลรายที่ 2

ประเด็นย่อย 1.2 การสนับสนุนจากครอบครัว

นอกจากสิ่งสนับสนุนและศักยภาพภายในตนเองแล้ว สิ่งแวดล้อมที่ใกล้ชิดอย่างครอบครัวก็เป็นอีกปัจจัยหนึ่งที่สนับสนุนและเอื้อให้ข้อมูลก้าวเข้าสู่เส้นทางดนตรี ครอบครัวมีส่วนช่วยในการสร้างตัวตนทางดนตรีทั้งทางตรงและทางอ้อม ไม่ว่าจะเป็นการส่งเสริมให้ลูกได้เรียนดนตรีทั้งในระบบโรงเรียนและนอกระบบโรงเรียน เอื้อทุนทรัพย์ในการซื้อเครื่องดนตรี และการที่คนในครอบครัวมีอาชีพในด้านดนตรี รวมไปถึงการที่ครอบครัวมีส่วนในการร่วมสร้างบรรยากาศทางดนตรีในบ้าน

ผู้ให้ข้อมูลได้รับการสนับสนุนจากครอบครัวทางตรง โดยผู้ปกครองของผู้ให้ข้อมูลมีความตั้งใจที่บุตรหลานของตนได้เรียนดนตรี หรือมีส่วนช่วยในการสนับสนุนโดยตรง ไม่ว่าจะเป็นด้านการส่งเสริมการเรียนการสอนดนตรีทั้งในระบบโรงเรียน และการเรียนการสอนดนตรีในสถาบันดนตรี นอกระบบโรงเรียน สนับสนุนด้านทุนทรัพย์ในการหาซื้อเครื่องดนตรีต่างๆ รวมไปถึงการเอื้ออำนวยความสะดวกให้กับผู้ให้ข้อมูลในการทำกิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับดนตรี

ตัวอย่างเช่น

“พ่อแม่ สำคัญเลย support เราตลอด เนี่ยเราอยากไปไหนเค้าก็บอกไปสิ”

- นาย ผู้ให้ข้อมูลรายที่ 4

“พ่อไปส่งไปเรียนเปียโน เรียนหลักสูตรดนตรีเด็ก ของสถาบันดนตรีนอกระบบ หลักสูตรนี้เป็นหลักสูตรเหมือนกับว่า เค้าจะรู้กันว่าถ้ามีลูก ก็ส่งไปเรียนเถอะ ทุกคนที่เป็นนักดนตรีส่วนใหญ่ก็จบอันนี้กัน”

- ท้อป ผู้ให้ข้อมูลรายที่ 1

“ตอนที่สอบเข้า พ่อลงทุนให้ลูกน้องตำรวจชนอเล็กโทนไปห้องสอบอะไรเงี้ย แบบโหย เต็มไปหมด ตำรวจมาทำอะไรไม่รู้ แล้วเราก็นั่งไปสอบ อาจารย์เห็นเค้าคงแบบ เออ ไฉน มันอยากเข้าจริงๆ ก็เลยได้เข้า”

- วิน ผู้ให้ข้อมูลรายที่ 5

“ก็จุดเริ่มต้นที่เล่นดนตรีเม่งตลกมาก คือว่า ฮา ก็คือไม่ได้มีความชอบด้านดนตรีมาก่อน ไม่รู้ว่ามันคืออะไร มันมีงานโรงเรียน เป็นงานแบบเด็กประถม ต้องรำ ต้องอะไรเงี้ย ความรู้สึกก็คือว่าเม่งก็ต้องรำ แล้วคือรำเสร็จเรียบริ้อย พ่อแม่ก็ไปดูชิมัย เห็นเพื่อนเค้าถือดาบ ดาบพลาสติก ดาบไม้ ขวานไม้ พิกี่อ้อย อยากรู้เล่นบ้าง ก็วิ่งไปขอตั้งค์แม่ 10 บาท แม่ก็ให้มา 10 บาท พอไปถึงร้านจับ ไอ้ดาบกะขวานเนี่ย มันหมดละ มันเหลือแต่ กระบองเนี่ย กระบองเดียว คนขายมันก็เชียร์อ้อพว่ามันคือกระบองเอาไปฟันได้ เอาไปเป่าได้ด้วย พิกี่เลย เอ้อเจ้งวะ เป่าได้ด้วย มีเสียงด้วย พิกี่ไม่รู้หรอกคืออะไร แล้วกลับมาหาแม่ นี่ได้แล้วนะ เดี่ยวเอาไปฟันกับเพื่อน แม่บอก หยุด! นี่มันไม่ใช่ของเล่น อยากรู้เรียนดนตรีชิมัย นี่ขลุ่ย อยากรู้เรียนชิมัย แม่นึกว่าอยากรู้เรียนดนตรีไทยเลยซื้อมา ตอนนั้นก็แบบเด็กๆ งงว่าอะไรวะ อะไรคือดนตรี อะไรคือขลุ่ยวะ จากนั้นก็คืออีกอาทิตย์นึงแม่ก็พาไปเรียนศูนย์วัฒนธรรม โดยที่เอาขลุ่ยอันเนี่ยไปด้วย กิ่งงว่า อ้าว นี่แหละคือจุดเริ่มต้น จุดเริ่มต้นแบบซำๆ เลย”

- บิ๊ก ผู้ให้ข้อมูลรายที่ 7

“ใช่ ก็เริ่มตั้งแต่ป.1 เลย เริ่มซื้อคีย์บอร์ดมาให้เล่นที่บ้านแล้ว เพราะว่ารู้สึกว่าจะ เหมือนกับ ครูที่โรงเรียนก็บอกว่าเล่นดีนะ ก็เลยเหมือนกับว่าอยากให้ไปโชว์ที่โรงเรียน ก็ควรจะ มี ซ้อมที่บ้าน คุณพ่อคุณแม่ก็เลยโอเค ซื้อคีย์บอร์ดให้ตัวเล็กๆ จนกระทั่งป.3 ก็เหมือนกับ เริ่มจริงจังมากขึ้นก็เริ่มที่อยากจะไปสอบเกรดเปียโน คุณพ่อคุณแม่ก็เลยตัดสินใจลอง เสี่ยงซื้อเปียโนมาให้”

- นิน ผู้ให้ข้อมูลรายที่ 8

นอกจากนี้ผู้ให้ข้อมูลยังได้รับการสนับสนุนจากครอบครัวทางอ้อมโดยครอบครัวของผู้ให้ ข้อมูลนั้นมีส่วนร่วมในการเอื้อให้เกิดบรรยากาศด้านบวกเกี่ยวกับดนตรี ซึ่งส่งผลให้ผู้ให้ข้อมูลได้เกิด ความผูกพันกับเสียงดนตรี เกิดการซึมซับสิ่งแวดล้อมที่เกี่ยวข้องกับดนตรีตั้งแต่วัยเด็ก

ตัวอย่างเช่น

“แม่เราก็เป็นครูนาฏศิลป์ สอนรำ ซึ่งอยู่บ้านก็จะเปิดเพลงเพื่อสอนรำเด็กเงี้ยว แต่เป็น เพลงดนตรีไทยอย่างเนี้ยครับ มันก็อาจจะโดนมาตลอด แล้วเหมือนไปโรงเรียน นั่งรถพ่อ พ่อก็เปิดเพลง ซึ่งมีหมดเลย เพลงลูกทุ่ง เพลงร็อค เพลงแม่กระทั่งเพลง bakery เพลงพี เบิร์ด เพลงคริสติน่า อะไรเงี้ยว เราก็เลยแบบได้ฟัง”

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
CHULALONGKORN UNIVERSITY

- เอน ผู้ให้ข้อมูลรายที่ 2

“คือที่บ้านพี่เป็นครอบครัวดนตรี คุณปู่เป็นศิลปินแห่งชาติสาขาศิลปะการแสดงพื้นบ้าน หนังตะลุงอยู่ที่สุราษฎร์ คุณปู่ก็เล่นหนังตะลุงด้วย เป็นนักแต่งเพลง มีวงดนตรีลูกทุ่งเป็น ของตัวเอง เสร็จแล้วก็ทำวงดนตรีลูกทุ่งแล้วก็เอาลูกตัวเองตอนนั้นเนี่ย คือคุณป้าของพี่ ไปทำเป็นอัลบั้ม สมัยก่อนเนี่ย คือนานมากแล้ว ซึ่งก็กลายเป็นศิลปินนักร้องที่มีชื่อเสียง สมัยก่อนแล้วก็ดัง แล้วก็มีคนเอามาทำใหม่ ใครก็เอามาทำ ก็จะเป็นสายลูกทุ่งที่บ้าน พ่อพี่หมด แล้วก็มิวงดนตรีลูกทุ่งอะไรอย่างนี้ ส่วนคุณแม่พี่ก็คือเป็นครูสอนนาฏศิลป์ ก็ คือจบนาฏศิลป์ คุณพ่อพี่จบดนตรีที่เดียวกัน ก็เลยกลายเป็นครอบครัวดนตรีไป แล้วพอ

ถึงเวลา ถึงช่วงชีวิตหนึ่ง ที่บ้านก็เลยคิดกันว่าลูกควรจะมีดนตรีซักอย่างหนึ่ง แล้วก็ให้ลูก
เลือกว่าจะเอาอะไร”

- โจ้ ผู้ให้ข้อมูลรายที่ 6

“พ่อก็มีในส่วนของ *inspiration* แต่ว่าเค้าไม่ได้ขีดให้”

- ท้อป ผู้ให้ข้อมูลรายที่ 1

ประเด็นย่อย 1.3 การเห็นคุณค่าของดนตรีจากคนรอบข้าง

การเห็นคุณค่าของดนตรีจากคนรอบข้างเป็นปัจจัยหนึ่งที่ส่งผลให้ผู้ให้ข้อมูลเกิดความรู้สึก
ด้านบวกต่อการก้าวเข้าสู่เส้นทางดนตรี รวมไปถึงการเล่นดนตรีและการเรียนดนตรีของตนเอง ทำให้
ผู้ให้ข้อมูลและครอบครัวของผู้ให้ข้อมูลเห็นคุณค่าของดนตรี ซึ่งความรู้สึกทางบวกนี้มีผลต่อการ
ตัดสินใจที่จะเลือกกระทำการเรียนดนตรีของผู้ให้ข้อมูล

ตัวอย่างเช่น

“ปัจจัยที่ทำให้เค้าสนับสนุนได้จริงๆ ก็คือเสียงจากคนรอบข้างเหมือนกัน คือพอคน
รอบข้างเริ่มชมเยอะๆ แบบ น้องนิวเก่งจังเลยคะคุณแม่ ตั้งแต่เล่นเปียโนละ น้องนิว
อะไรเจ็ยโอเค ซึ่งก็เล่นเวทินูนีนั่น ก็เลยทำให้เค้าตัดใจซื้อเปียโนมาให้ เค้าซื้อเปียโน
upright ตัวแรกมาให้ตอนอยู่ป.3 แบบตัวที่เค้าก็บอกว่า เค้าซื้อเพราะว่าทุกคนชมว่า
เราทำได้ อย่างเหมือนกันอะ อย่างเหมือนตอนไปเรียนร้องเพลง คือคอร์สเรียนร้อง
เพลง มันถูก ราคาสามสี่พัน เค้าก็โอเคอยู่ ถึงจะไกลก็เหอะ แต่บางนามันใกล้สุดแล้ว
ตอนนั้น แล้วทุกคนชมเราหมดในคอนเสิร์ตเจ็ย ก็โอเค ตรงนั้นมา ก็สามารถมาส่งให้
ได้ทุกสัปดาห์เพื่อที่จะเรียน เพราะว่าทุกคนชมหมด ก็เลยเริ่มเรียนร้องเพลงตั้งแต่
นั้นเป็นต้นมา”

- นิว ผู้ให้ข้อมูลรายที่ 8

“อ้อ มันเริ่มจาก เริ่มจากตอนเด็กๆ เนี่ย ถ้าเราจำความได้ ตอนประมาณป.3 ป.4
 เจ๊ๆครับ เราก็จะเห็นตามทีวี เป็นแซกโซโฟน เล่นเพลงป๊อป เพลงอะไรที่เค้าแบบใช้
 แซกโซโฟนในการ solo ไรเงี้ย แล้วแบบ โห มันเท่มากเลย แล้วก็บวกกับเด็กๆ พอมี
 กีฬาสีโรงเรียนเราก็จะเห็นวงดุริยางค์เดินพาเหรด เราก็แบบโห เท่ มีระเบียบวินัย ใส่
 ชุดแปลกๆ แล้วก็เดินเป็นขบวน เราก็รู้สึกว้าวอ้ย เท่จังเลย เราอยากเป็นบ้าง ผู้หญิง
 คงชอบอะไรเงี้ย แล้วพอเค้าเริ่มรับสมัครดุริยางค์ประถม ป.4 เราก็พยายามไปสมัคร
 ตลอดเลย”

- เอ็น ผู้ให้ข้อมูลรายชื่อที่ 2

“ตอนนั้นก็รู้สึกแค่อยากเล่นเฉยๆ เออชอบ อยากรู้เล่นอะไรเงี้ย ยังไม่ได้ขึ้นที่แบบรัก
 เฮ้ย ขาดไม่ได้ ก็แค่หลงใหลอยากเล่นมากกว่าเหมือนวัยรุ่นทั่วไป อยากรู้เล่นดนตรี
 อยากรู้ซาว อะไรเงี้ย ประมาณนั้น”

- นาย ผู้ให้ข้อมูลรายชื่อที่ 4

“พอม.4 เริ่มมีรุ่นพี่เริ่มไปเรียนดนตรีกันสองสามคนละ เค้าก็เริ่มไปเห็นโน้ตเห็นนี่
 เค้าก็เริ่มมาบอกเรา อารมณ์เหมือนว่า นึกออกมั๊ย เหมือนคนบ้า แบบ อู๋ๆ ตรงนั้นมี
 เมือง อู๋ๆ มึงไปดูดี เค้าใส่เสื้อผ้ากัน เราก็แบบ อ้าวแล้วที่เราเล่นนี่เล่นอะไรวะ”

- ชาดิ ผู้ให้ข้อมูลรายชื่อที่ 3

จากประสบการณ์คำบอกเล่าของนักดนตรีมืออาชีพผู้ให้ข้อมูลในประเด็นการรับรู้ต้นทุนทาง
 ดนตรี สามารถสรุปได้ดังภาพที่ 2

ภาพที่ 2 ประเด็นย่อยในประเด็นหลักที่ 1 การรับรู้ต้นทุนทางดนตรี

ประเด็นหลักที่ 2 ความชัดเจนในตัวตนทางดนตรี

ในประเด็นความชัดเจนในตัวตนทางดนตรีนี้ ผู้ให้ข้อมูลได้กล่าวถึงการรับรู้ที่ทำให้ผู้ให้ข้อมูลเกิดความชัดเจนในตัวตนทางดนตรีของตนเอง โดยผู้ให้ข้อมูลรายงานถึงความชัดเจนในตัวตนทางดนตรี ใน 3 ประเด็นย่อย คือ การรับรู้พรสวรรค์ทางดนตรี การรับรู้ความถนัดทางดนตรี และการรับรู้ความมุ่งมั่นในการเล่นดนตรีระยะยาว ที่เป็นสิ่งที่ทำให้ผู้ให้ข้อมูลมีความชัดเจนในตัวตนทางดนตรีของตนเองมากขึ้น และก้าวต่อไปในเส้นทางดนตรีได้อย่างมั่นคง

ประเด็นย่อย 2.1 การรับรู้พรสวรรค์ทางดนตรี

หลังจากการก้าวเข้าสู่เส้นทางดนตรีแล้ว ผู้ให้ข้อมูลมีการรับรู้พรสวรรค์ทางดนตรีของตนเองได้อย่างชัดเจน ซึ่งการรับรู้พรสวรรค์ทางดนตรีของตนเองนั้น ทำให้ผู้ให้ข้อมูลตระหนักถึงความสามารถของตนเองที่โดดเด่นขึ้นมาเมื่อเปรียบเทียบกับบุคคลรอบข้างในประเด็นนี้ ยังประกอบไปด้วยประเด็นย่อย ได้แก่ การสอบ การแข่งขัน การเปรียบเทียบที่ทำให้รับรู้พรสวรรค์ของตนเอง และการเรียนรู้ด้วยตนเองที่ทำให้รับรู้ถึงทักษะทางดนตรี ดังนี้

2.1.1 การสอบ การแข่งขัน การเปรียบเทียบที่ทำให้รับรู้พรสวรรค์ของตนเอง

ผู้ให้ข้อมูลได้มีโอกาสเปรียบเทียบความสามารถทางดนตรีกับบุคคลรอบข้าง โดยวิธีการสอบ เช่น การทดสอบทฤษฎีดนตรี โสตประสาททางดนตรี เพื่อเข้าร่วมเป็นสมาชิกในวงโยธวาทิต รวมไปถึง

การประกวด แข่งขันในครั้งแรกๆ และได้รับรางวัลในอันดับต้นๆ ซึ่งเป็นสิ่งที่ทำให้ผู้ให้ข้อมูลรับรู้ถึง
 พรสวรรค์ทางดนตรีของตนเองได้อย่างชัดเจน

ดังคำกล่าวของผู้ให้ข้อมูลต่อไปนี้

“มัธยมก็จะเริ่มสมัครชมรมเข้าวงโยๆ เลยครับ แล้วก็เค้าก็จะสอนอ่านโน้ตก่อนเล่น
 เครื่องดนตรี เรียนโน้ตอะไรพวกนี้ แล้วเค้าก็สอบ อาจารย์ก็จะให้สอบ อะ นักเรียน
 มาสอบอ่านโน้ตกับครู ปรากฏว่าเราได้สอบเป็นคนแรกๆ คนที่หนึ่งสองสาม
 ประมาณเนี่ย จากสามสิบสี่สิบคน ปรากฏว่าคนที่สอบได้เป็นคนแรกๆเนี่ย อาจารย์
 เค้าจะถือว่าไอนี่ฉลาด หัวไว ไปเร็ว อาจารย์ก็จะจับยัดไปเล่นเครื่องดนตรีที่มันยาก
 ที่สุด จริงๆ เราเข้าวงเพราะเราอยากเป่าแซกโซโฟน เพราะว่าตั้งแต่เด็กแล้วเรารู้สึก
 ว่ามันเท่มาก ยังไงเราก็อยากเป่าแซก แต่ปรากฏว่าได้คนแรก อาจารย์เห็นว่าเรา
 ฉลาดมากเลยให้เราไปเป่าทรอมโบน เพราะอาจารย์คิดว่าทรอมโบนคือเครื่องดนตรี
 ที่เล่นยากที่สุด เพราะมันไม่มีที่ลือคโน้ต มันเป็นแบบสไลด์ เราก็ต้องจำใจเล่น
 ทรอมโบนมาตลอด”

“เรารู้สึกว่าเราทำไมเข้าใจอะไรเร็วจังเลย ทำไมเพื่อนยังไม่เข้าใจเลย ทำไมเราทำได้
 แล้วอะไรเงี้ย ทำได้เร็วกว่าคนอื่นอะไรเงี้ย”

- เอ็น ผู้ให้ข้อมูลรายที่ 2

“ก็เราอยากมา เราอยากเล่นให้ดี แล้วเราก็อยากเป็นท็อปของจังหวัดก่อน ไอ้ที่อป
 ประเทศก็อีกเรื่องนึ่ง นึกออกมั๊ย ในจังหวัดขอนแก่นของเราไม่มีใครเป่าฟลูตได้เก่ง
 ไปกว่าเราแล้ว”

- ซาดิ ผู้ให้ข้อมูลรายที่ 3

“โรงเรียนประจำจังหวัด มันมีโควตาพิเศษ 10 คน ที่เกี่ยวกะดนตรี ก็ไปสอบ ก็ติด”

- วิน ผู้ให้ข้อมูลรายที่ 5

“จริงจังเลย พอคราวนี้มันก็เลยแบบ ชีวิตมันเริ่มลองแข่ง แข่งบ๊ีบแล้วได้ที่สอง ที่หนึ่ง ไม่มี เค้าไม่ให้ที่หนึ่ง เป็นที่สองแล้วก็สามไป แต่พอจะได้ที่สอง ก็แบบ โอ้โฮ แข่งครั้งแรกได้ที่สองเลยเหอวะเนี่ย”

- บิ๊ก ผู้ให้ข้อมูลรายที่ 7

“ใช่ คือรู้เลย รู้สึกว่าเราเก่ง รู้สึกภูมิใจว่า เอ้ย ทำไมเพื่อนทำไม่ได้ เราทำได้เจ๊ยย ก็เลยเป็นแรงผลักดันตั้งแต่ตอนนั้น ชอบ อยากเล่นดนตรี อยากทำอะไรเรื่อยๆ จนกระทั่งมาเข้าป.1 ย้ายโรงเรียนมา ที่โรงเรียนมีสอนเปียโน ก็เลยเลือกเรียนเปียโน คือตอนนั้น ยังไม่ได้ร้องเพลง ไม่ได้อะไรเลย ตอนนั้นคือเด็กมาก ไม่รู้จักว่าต้องร้องเพลงยังไง”

“ก็คือพอเล่นบ๊ีบ มันเหมือนกับว่าเราก็รู้สึกที่เราเกินหน้าเพื่อนหลายๆ คน คือความรู้สึกแบบนี้มันเป็นมาตลอด ทำให้เรารู้สึกว่า เอ้ย เราชอบที่จะเก่งกว่าทุกคนในห้อง สมมติมาในคลาสเปียโนบ๊ีบ มีคนเล่นเปียโนอยู่ 5 คน คุณครูเค้าให้เล่นทีละคน แล้วเราเล่นดีมาก แต่เพื่อนยังเล่นไม่ได้ ทุกคนมาบอกว่า เอ้ย นิวเก่งจังเลย”

- นิว ผู้ให้ข้อมูลรายที่ 8

2.1.2 การเรียนรู้ด้วยตนเองที่ทำให้รับรู้ถึงทักษะทางดนตรี

นอกจากการรับรู้ถึงพรสวรรค์ทางดนตรีของตนเองจากการเปรียบเทียบทักษะทางดนตรีกับผู้อื่นผ่านการสังเกตของตนเองแล้ว ผู้ให้ข้อมูลยังรับรู้พรสวรรค์ทางดนตรีได้จากการเรียนรู้ด้วยตนเองในครั้งที่ยังมีทักษะไม่มากนัก แต่เมื่อได้นำเครื่องดนตรีมาลองเล่นเอง ลองฝึกลองถูกด้วยตนเอง และพบว่าตนเองสามารถเล่นได้ดี สามารถเรียนรู้และเข้าใจได้เร็ว และทำได้ถูกต้อง จึงรู้ว่าตนเองมีทักษะทางดนตรีที่ดี เช่น การมีประสาทหูที่ดีในการแยกเสียงสูง เสียงต่ำของโน้ตต่างๆ หรือการมีความคิดสร้างสรรค์ทางดนตรีที่สามารถนำดนตรีมาประยุกต์ ลองสิ่งใหม่ๆ ที่เกี่ยวกับดนตรี เป็นต้น

จากคำบอกเล่าของผู้ให้ข้อมูล ดังนี้

“จำได้ คือจำได้เลย คือจำได้ตั้งแต่เริ่มเรียนละ เริ่มเรียนละรู้สึกว่ามันเริ่มแบ่งแยกคำว่าเสียงต่ำเสียงสูงได้ แล้วก็เลยเริ่มรู้สึกว่ามันฟังเพลงในเนี่ย มันก็อยากเอากลับมาเล่น มันอยากสนุกอะครับ ก็เลยลองเอามากดู เออ กตมิดก็ไม่มีอะไร ต้องสูงกว่านี้ เราก็ลองกด ก็เริ่มจำ มันจำ ไม่ได้จำโน้ตนะครับ แต่จำนิ้ว นิ้วไหนกดไหน แล้วมันก็เป็นเพลง เป็นเพลงมา เราก็เริ่มเป่าให้ที่บ้าน เป่าให้ครูฟังเงี้ย ก็เลยรู้สึกว่ามันพิเศษกว่าคนอื่น”

- นิว ผู้ให้ข้อมูลรายที่ 8

“ใช่ กลุ่มดนตรีไทยครับ กลุ่มเพียงออ ก็เรียนๆ อาจารย์ก็ให้โน้ตมาเป่าเพลงไทย เพลงแบบพื้นบ้านอะไรพวกเนี้ยครับ เราก็ขยัน เราก็ไปซื้อหนังสือเองตามร้านหนังสือ โน้ตขลุ่ยไทยเงี้ยแล้วมาหัดเป่า เราก็มาหัดเองที่บ้าน ทีนี้เราก็แบบฟังเพลงตามทีวี แล้วช่วงนั้นมันมีบอลโลก เราก็แกะเพลงบอลโลก เป่าเพลงบอลโลก แบบมันจังเลย ปรากฏว่าเป่าขลุ่ยไทย เอ๊ะ ทำไมเสียงไม่ตรง เราก็เลยต้องผสมนิ้วกันเอง ปรับเปลี่ยนนู่นนี่ให้เสียงมันตรง”

- เอ็น ผู้ให้ข้อมูลรายที่ 2

“ใช่ เพราะว่าเราเล่นได้หลายแบบ เราเล่นแจ๊สได้ บอสซาโนว่าได้ ละตินได้ เอาไปยำหมดเลย ด้วยความเด็กไง เราก็เลยอยากโชว์พาวว่าเราทำได้หลายแบบ”

- ท้อป ผู้ให้ข้อมูลรายที่ 1

“เราแทบจะไม่เคยฟัง Rod Stewart เลยมั้ง เคยอาจจะเคยได้ยิน จำเมโลดี้ (ทำนอง) ได้ ฟังเค้าร้องมา ฟังคนอื่นร้องมา แล้ววันนั้นเนี่ย ไปร้องร้านริมแม่น้ำเจ้าพระยา แล้วมีคนขอ (เพลง) Have I Told You Lately มือกีตาร์ก็ถามว่า ร้องได้มั๊ย เราก็คิดว่า เออ ร้องได้มั้ง เคยฟัง ก็ร้องไป ร้องแบบก็รู้ว่าเมโลดี้คืออะไร แต่ไม่รู้ คือมันไม่มีเสียงใครอยู่ในหัว เราก็ร้องไปเลย เราก็รู้สึกว่ามันเอ๊ย เมโลดี้เพราะวะ แล้วเราก็ร้อง เราบิดไปเรื่อยๆ ของเรา จนพี่โปรดิวเซอร์ก็บอกว่า

เฮ้ย ร้องแบบนี้ แบบนี้วะ แบบไม่เหมือนใครเลย คือจริงๆ ไม่ได้เก่ง แต่แค่เราไม่เคยฟังต้นฉบับ ไม่เคยร้องตามต้นฉบับ ก็เลยร้องแบบที่เป็นแบบของเราได้”

- โจ้ ผู้ให้ข้อมูลรายชื่อที่ 6

ประเด็นย่อย 2.2 การรับรู้ความถนัดทางดนตรี

จากประสบการณ์การรับรู้ความถนัดทางดนตรีของผู้ให้ข้อมูล ผู้ให้ข้อมูลสามารถรับรู้ได้ว่าความถนัดทางดนตรีมีความโดดเด่น เมื่อเปรียบเทียบกับความถนัดทางด้านอื่นๆ ของตนเอง ผู้ให้ข้อมูลรับรู้ว่าการเล่นดนตรีคือสิ่งที่ตนเองสามารถทำได้ดีที่สุด

ตัวอย่างเช่น

“คือตอนนั้นไม่ได้คิดว่าชอบ ชอบที่สุดอะ ยังไม่คิดว่าจะเป็นนักดนตรีหรือว่าจุดประกายว่า เออชอบละ อยากเรียนชีวิตนี้ แต่คือเป็นสิ่งที่ทำแล้วได้ดีที่สุดในชีวิต เพราะว่าเรียนก็ไม่ได้ เรียนก็แบบ 2.1 2.2 เกือบจะเกรดต่ำกว่าสองตลอดไปเลย แล้วตกบ้างอะไรบ้าง แต่วิชาดนตรีก็จะอัปซัน จะเป็นตัวนำเพื่อน คือทั้งดนตรีไทยดนตรีสากลเนี่ยครับ ก็จะแบบอ้อ มันแค่แบบรู้สึกว่ เออ เราก็ทำได้ดี แค่นี้รีเปล่า หรือว่าแบบ อาจารย์รู้จักเราก็จะเป็นอาจารย์ดนตรีไทย พออยู่มัธยมมันก็จะมีมารับเกียรติบัตรบ่อย เกียรติบัตรที่ในชีวิตของมัธยมเนี่ยประมาณแบบ 70 ใบอะ เกี่ยวกับดนตรีไทยหมดเลย”

- บิ๊ก ผู้ให้ข้อมูลรายชื่อที่ 7

“ครับ เพราะว่าเราทำอย่างอื่นสู้คนอื่นไม่ได้ แต่อันนี้เรารู้สึกว่าเราเล่นดนตรีได้ดีกว่าคนอื่น แต่ว่าเราเตะบอลสู้คนอื่นไม่ได้ เราเล่นเราก็แพ้เค้า”

- เอ็น ผู้ให้ข้อมูลรายชื่อที่ 2

“พอเราเห็นรุ่นพี่คนนึง เค้าเรียนดนตรีที่มหาวิทยาลัย P รุ่นแรกขอมหาวิทยาลัย P ด้วยมั้ง เราก็แบบ เฮ้ย มันมีคณะดนตรีด้วยหรอวะ แล้วตอนนั้นก็เลยคิดได้ว่า มัน

น่าเรียนดีนะ แล้วพออยากรู้ว่า เรียนดนตรีไม่ต้องสอบคณิตศาสตร์ เฮ้ย มันใช่อะ มัน เป็นสิ่งที่เด็กดนตรีทุกคน มันใช่อะ มันโดนนะแก เราต้องไปดนตรีนี้แหละ ไม่ต้อง สอบคณิตด้วย สอบแค่อังกฤษ ไทย สังคม อู๋ สบาย อ่านออกทุกวิชา ก็เลยคิด ตั้ง เป้าว่าอยากเรียนดนตรีตั้งแต่ ม.2 ละ”

- ชาติ ผู้ให้ข้อมูลรายที่ 3

“ทำแล้วมันอยู่รอดในสังคม เราเอาตัวรอดได้ อะไรเจ๊วินก็ทำสิ่งนั้น เหมือนพอวิน เรียนดนตรี เล่นดนตรี ทำไมวินถึงมีพื้นที่ ทุกคนยอมรับ อิม ก็ไม่คิดมากแหละว่า จะต้องให้มันดีที่สุดในชีวิตเกี่ยวกับดนตรี แต่ว่าแค่แบบอยู่แล้วมันเอาตัวรอดได้ อยู่แล้วทุก คนยอมรับ ทุกคนมันใจให้เราทำงาน กับสู้ให้วินไปนั่งคิดเลขไปนั่งทำอะไรเกี่ยวกับ ตัวเลข ซึ่งโดนด่าแน่นอน แต่พอมาอยู่ในสายดนตรี ทุกคนแบบยอมรับว่าวินนี่ ประมาทนั่นนะ”

- วิน ผู้ให้ข้อมูลรายที่ 5

ประเด็นย่อย 2.3 การรับรู้ความมุ่งมั่นในการเล่นดนตรีระยะยาว

การรับรู้ความมุ่งมั่นในการเล่นดนตรีระยะยาวของผู้ให้ข้อมูลนั้น เป็นการรับรู้ความมุ่งมั่นที่ จะเล่นดนตรีอย่างต่อเนื่อง ไม่เพียงแต่เล่นดนตรีเพื่อให้เล่นเป็นเท่านั้น แต่ยังมี ความตั้งใจในการเล่น ดนตรีให้เก่ง และมีความมุ่งมั่นในการพัฒนาทักษะทางด้านดนตรีให้มากขึ้น โดยผู้ให้ข้อมูลรายงานถึง ประสบการณ์การรับรู้ความมุ่งมั่นที่จะเล่นดนตรีออกเป็น 2 ด้าน ได้แก่ การเรียนดนตรีอย่างต่อเนื่อง และ การประกอบอาชีพทางด้านดนตรี ดังนี้

2.3.1 การเรียนดนตรีอย่างต่อเนื่อง

ผู้ให้ข้อมูลมีความมุ่งมั่นที่จะเล่นดนตรีอย่างต่อเนื่อง ด้วยการเรียนการสอนในระบบ ไม่ว่าจะ เป็นการเรียนการสอนดนตรีในโรงเรียน การเข้าร่วมเป็นสมาชิกในชมรมดนตรี หรือวงดนตรีต่างๆ ของโรงเรียน รวมไปถึงการเรียนการสอนดนตรีนอกระบบโรงเรียน เช่น การเรียนการสอนในสถาบัน ดนตรีต่างๆ เพื่อพัฒนาทักษะทางดนตรีของตนเองอย่างสม่ำเสมอ

“ใช้เวลาอยู่ตรงนั้นประมาณเป็นปีอะครับ สองทุ่มถึงสามทุ่มครึ่งสี่ทุ่มเนี่ย ไม่ไปไหนเลย นั่งอยู่หน้าวิทยุอย่างเนี่ย นั่งฟังทุกคืน ฟังเทคนิคการเป่าขลุ่ยของคนนั้น คนนี้ เป่าขลุ่ยให้กั๊ววง เดี่ยว ปี คือฟังจริงจังอะ แล้วมันเป็นช่วงเวลาที่แบบ เราเริ่มรู้ว่าเราต้องเดินด้านนี้ละ เราอยากเรียนด้านนี้ต่อ”

- บิ๊ก ผู้ให้ข้อมูลรายที่ 7

“ปกติมันจะมีม.4 – ม.6 ไซปะ แต่ว่าไม่ทันไง ก็เลยคิดว่า วางแผนไว้ว่าปี 1 ต้องเข้าที่นี้ให้ได้ ก็เลยพอกก็ให้เรียนเปียโน แล้วครูที่สอนก็คือครูที่อยู่ในนั้นพอดี เค้ามาสอนที่นี้ แต่ไม่ได้เอกเปียโนไง แต่เค้าจบจากเมืองนอกมา เล่นเปียโนเก่งมาก ช่วงนั้น นึกภาพนะ ตอนกลางวันกินข้าวเสร็จอย่างเนี่ย วินก็จะรีบหนีเพื่อนขึ้นไปห้องเรียนดนตรีมันจะมีเปียโนเก่าๆ อยู่ตัว ก็ไปนั่งซ้อมชั่วโมงนึงเสร็จก็ไปเรียนต่อ บางทีก็โดดเรียนมาซ้อม จนมีวันนึงอะ อาจารย์ถามว่าวินไปไหน ทำไมไม่เข้าเรียนซ้ำไรเงี้ย โทรมไปหาพ่อเลย เฮ้ยทำไมลูก ไปเรียนดนตรีเลยเหรออ พ่อก็ไม่พูดอะไร พ่อก็เข้าข้าง อ้อก็มันจะสอบดนตรีครับ อาจารย์ก็บอก ไม่ได้นะคะ เดี่ยวลูก แบบอาจารย์ไม่อยากจะสอบดนตรี อาจารย์ก็เลยแบบว่าดูถูกว่าแบบ โห อะไรเงี้ย จะทำอะไรแบบนี้ ไม่ตั้งใจเรียน วินก็เลยเก็บไว้ก่อน เก็บไว้ไม่พูดอะไร ก็ทำอย่างนี้ไปเรื่อยๆ ทำไปเรื่อยๆ จนถึงม.6 แล้วไปสอบ”

- วิน ผู้ให้ข้อมูลรายที่ 5

“เพราะว่าจริงๆ แล้วก็อยากเรียนดนตรี แล้วพี่เข้ามาเรียนก็เรียนเป็นเพลงป๊อปทั่วไป ไซมัย ไม่ได้เรียนคลาสสิก ซึ่งจะเรียนอันเนี่ย มันต้องเรียนคลาสสิก แล้วเอกซบร้อง สากลอะการแข่งชั้นสูง แล้วตอนนั้นก็เป็นคนอยากเรียนมหาวิทยาลัย M ไซมะ เราก็เลยแบบว่า เราก็ต้องมาดูข้อมูล ซึ่งตอนนั้นเหลือเวลา 3 เดือน ซึ่งเราไม่รู้ว่าจะต้องสอบเพลงคลาสสิก คราวนี้ก็มาลงเรียนที่สถาบันดนตรีข้างนอกนี่แหละ มันมีอาจารย์ที่เค้าสอนคลาสสิก ก็ลงเรียนคอร์สนึงว่า เออเนี่ย จะสอบ เราไม่รู้หรือว่าเราจะได้อริเปล่า ขอเรียน พ่อพี่ก็สอนทฤษฎีดนตรี แล้วหนังสือทฤษฎีดนตรีที่เป็นของ

มหาวิทยาลัย M ที่มีหลายๆ เล่ม เล่มแรก เล่ม2 เล่ม3 เออ ที่อ่านหมดทุกเล่มแล้ว
อ่านตั้งแต่ต้นจนจบ อ่านแล้วก็ทำได้ ข้อสอบทฤษฎีลุลายมาก”

- โจ้ ผู้ให้ข้อมูลรายที่ 6

2.3.2 การประกอบอาชีพทางด้านดนตรี

นอกจากความมุ่งมั่นที่จะเรียนดนตรีผ่านการเรียนการสอนในระบบโรงเรียน และ
การเรียนการสอนที่มีหลักสูตรแล้ว ผู้ให้ข้อมูลมีความมุ่งมั่นที่จะเล่นดนตรีอย่างต่อเนื่อง เพื่อที่จะนำ
ทักษะทางด้านดนตรีไปประกอบอาชีพ และหาเลี้ยงชีพตนด้วยการเป็นนักร้อง นักดนตรี เพราะผู้ให้
ข้อมูลเริ่มมีการรับรู้ว่าการเล่นดนตรีนั้นเป็นความสุขของตนเอง มีความผูกพันกับดนตรี และดนตรีเป็น
สิ่งที่ตนเองสามารถทำให้เกิดประโยชน์ได้ในอนาคต

“แต่พอจบตรงนี้แล้ว ก็รู้สึกว้าว เออ เราอยากทำดนตรี แล้วอยากเป็นครูดด้วย”

- ท้อป ผู้ให้ข้อมูลรายที่ 1

“ตอนนี้ก็คือแบบอยากทำวงให้เท่ากับจุดที่วงของพี่ชายอยู่ คือเราได้อยู่ในที่ๆ คน
เค้าประสบความสำเร็จไปแล้ว แล้วเราก็ตำวงของเราด้วย มันรู้สึกมีความสุขนะ
เหมือนคนเราตั้งฝันไว้แล้วคนมองไม่เห็น แต่เรามีให้เห็นแล้วเราทำงานกับเค้าอยู่
แล้วเราก็อำนาจความฝันเราให้ค่อยๆ มาอย่างเนี้ย ถึงมันจะใช้เวลานานอะ”

- วิน ผู้ให้ข้อมูลรายที่ 5

“เพราะว่าคือทุกคนไปเรียนก็คิดว่าแค่เอาเกรด แต่ผมไม่อะ ผมอยากทำให้ดี
เพราะค่าเทอมมันแพงมาก เจ็ดหมื่นอะครับ ปีนึงก็แสนสี่ ก็ตั้งใจเรียน เพื่อที่จะ
ทำงานให้เร็วที่สุด อยากทำเพลงออกมาให้ดีที่สุด”

“ถูกต้องครับ คือนิวคิดอยู่เสมอว่า คือต้องเริ่มตั้งแต่เรียนเพราะว่านิวไม่ยอมมี
ความรู้สึกที่ว่า เราเรียนจบแล้วจะทำอะไรดี จะหางานยังไง ตอนนั้นมันไม่มีไฟใน
การทำงานแล้วอะครับ คืออย่างตอนเรียนเนี่ยคือเรารู้อยู่เสมอว่าเราสนุกมากกับ

การเรียน ทำอะไรก็ได้ พ่อแม่เข้าใจ เราอยากจะทำเพลงทั้งวันก็ได้ แต่ผมเห็น
 หลายๆ คนที่เรียนจบแล้ว คือมันต้องหางานกันแล้ว ความสุขมันน้อยลงอะครับ
 คือผมรู้เลยว่า แล้วก็จริงๆ นะ อย่างตอนเรียนเรามีความสุขในช่วงเวลาอยู่กับ
 เพื่อนอะไรอย่างเนี่ย แต่พอหลังจากเรียนจบทุกอย่างมันเปลี่ยนไปหมดแล้ว จะ
 นัดเจอเพื่อนทั้งที่มีนัยมาก เพราะเพื่อนทุกคนต้องทำงาน ไม่มีใครว่าง ไม่มีใคร
 สนุก มันเป็นชีวิตจริงๆ เพราะฉะนั้นผมไม่มีเวลาที่จะมาสร้างงานในช่วงเวลา
 หลังจากเรียนจบแล้ว ผมต้องสร้างก่อนที่ผมจะจบ เพราะฉะนั้นก็อย่างที่บอก
 ตอนเรียนผมขยันมากเพื่อที่จะเก็บเกี่ยวงานให้ได้เยอะที่สุด ถึงแม้ว่าผมจะไม่ได้
 งานก่อนเรียนแต่ผมก็แน่ใจว่า จบมาปุ๊บผมมีผลงานเยอะพอ ถ้าผมไม่มีงานจริงๆ
 ผมก็จะเอางานเพลงเหล่านี้เดินเข้าไปในแกรมมี่ อาจขอเป็นพนักงานบริษัท ผม
 มีงานเพลงนี่นะครับ ยี่สิบสามสิบเพลงมาเสนอ ผมแต่งเพลงได้ มันก็ยังเป็นทางที่
 เตรียมไว้แล้ว คิดไว้เสมอ อย่างที่บอกครับ ผมไม่ได้เรียนเพื่อเอาเกรดแล้วอะ
 เพราะมหาลัย เรียนมันคือการหางานแล้วอะ”

- นิว ผู้ให้ข้อมูลรายที่ 8

“ประมาณปี 4 พอเราเริ่มได้ร้องกลางคืนที่แรก สองที่แรก เราก็เริ่มรู้สึกว่ายัย
 มันเวิร์คนะเว้ย มันเวิร์ควะ แคร่ร้องกลางคืนเราก็ได้ตั้งค์แล้ว เราทำงานชั่วโมง
 เดียวสองชั่วโมง ได้ตั้งค์แบบ เยอะกว่าพนักงานออฟฟิศที่นั่งทั้งวัน ยังได้ไม่เท่า
 เรา เราร้องเพลงแป๊บเดียวเอง แล้วตอนนั้นประมาณปี 3 เราเริ่มดูๆ แล้ว ว่า
 นักร้องกลางคืนเค้าทำอะไรกัน เราก็เริ่มเห็นว่า ถ้านักร้องไทย ร้องที่โคโค ได้ตั้งค์
 เท่าไหร่ นักร้องโพล์คของ ได้ตั้งค์เท่าไร ถ้าเราร้องสากล โหยยย เราได้ตั้งค์
 เยอะวะ เออ เรามาถูกสายละ ขอขอบคุณชมรมดนตรีสากลตั้งแต่ตอนนั้นอะ รู้สึก
 แบบ ดีละ ที่เราได้ร้องเพลงสากล แล้วมันทำให้เรามั่นใจด้วย คือในชมรมมันเป็น
 เงี้ย นักร้องที่เป็นนักร้องสากล ถ้าสมมติที่อยู่ ถูกจับไปอยู่ในกลุ่มนักร้องไทยจริงๆ
 ถึงที่ร้องสากลได้ เวลาอยู่ในชมรมเราก็จะถูกหล่อหลอมว่า เราไม่ใช่ นักร้องสากล
 เราร้องสากลไม่เก่ง เข้าใจปะ สมัยก่อนนะ ด้วยความที่เราแบบว่าได้มาอยู่ตรง
 เนี่ย มันทำให้มีความมั่นใจมากขึ้นด้วย ว่าเราเป็นนักร้องสากลของชมรมนะ

ความมั่นใจเป็นสิ่งสำคัญนะ พี่ว่าในการที่จะเริ่มทำอะไรสักอย่าง คนเรามันต้องเริ่มมั่นใจก่อนถึงจะแบบไปต่อได้”

- โจ้ ผู้ให้ข้อมูลรายที่ 6

“แล้วก็มาเริ่มเป่าปี่ตอนม.5 ก็เป่า จนม.6 สอบใช้มีย์ ก็คิดอยู่แล้วว่ายังไงก็ต้องสอบ คือมุ่งมาทางนี้แล้ว เพราะว่าเขียนในใบอาจารย์ที่สถาบันเค้าขอขอมิให้เขียนว่า ความคาดหวังในการเล่นดนตรีแต่ละปี พอม.5 ก็เขียนไปในใบคาดหวังว่าผมอยากเป็นนักดนตรีไทยอาชีพ อยากทำหน้าที่ ทำอาชีพเกี่ยวกับด้านดนตรีไทย”

“แต่ก่อนพี่จะเข้ามหาวิทยาลัย N ครูของพี่ก็พาเข้าไปในวงเด็กของอาจารย์ดนตรีไทยอีกคนครับ ก็เพื่อไปซ้อมไปเล่นอะไรเงี้ย คราวนี้ก็เปลี่ยนโลกอีกแบบนึงไปอีก คือ ไม่รู้จักว่าวงเครื่องมอญ งานศพ หรืออะไรอย่างเนี้ย เป็นยังไง ปี่พาทย์เป็นยังไงเงี้ยครับ ก็ได้รู้จัก แล้วก็รู้ว่าการเล่นดนตรีนี้ได้ตั้งค์ด้วย เป็นอาชีพครั้งแรก เนี่ยได้ 300 บาท งานเครื่องมอญเนี่ย จำได้เลยว่าเงินก้อนแรกที่ได้จากการเล่นดนตรีเนี่ยประมาณม.6 ที่สอบติดที่มหาวิทยาลัย N แล้วเงี้ยครับ 300 บาท ก็เป็น 300 บาทที่รู้สึกว่ายาก โหย เยอะมาก ตื่นเต้น ตกใจกับเงินจำนวนนี้ ว่าทำไมเล่นแล้วได้ตั้งค์อะ เพราะเราเล่นมาตลอดเราไม่เคยได้ตั้งค์ เราไม่เคยหวังตั้งค์ไรเงี้ย อันนั้นเล่นได้ตั้งค์หรือ อ้อ ถ้าต่อไปเป็นอาชีพต้องได้ตั้งค์หรือ เหมือนเป็นแบบแรงผลักดันไปอีก คิดว่าแบบ โห หรือว่ามันจะได้ตั้งค์เยอะกว่าเดิม”

- บิ๊ก ผู้ให้ข้อมูลรายที่ 7

“เรารู้สึกว่า เออ เราชอบ แล้วเราน่าจะยึดไปตลอดไรเงี้ย ตั้งแต่ตอนนั้นเรารู้สึกว่าเราจะยึดตรงนี้ไปตลอดชีวิตเลยนะ ”

- เอ็น ผู้ให้ข้อมูลรายที่ 2

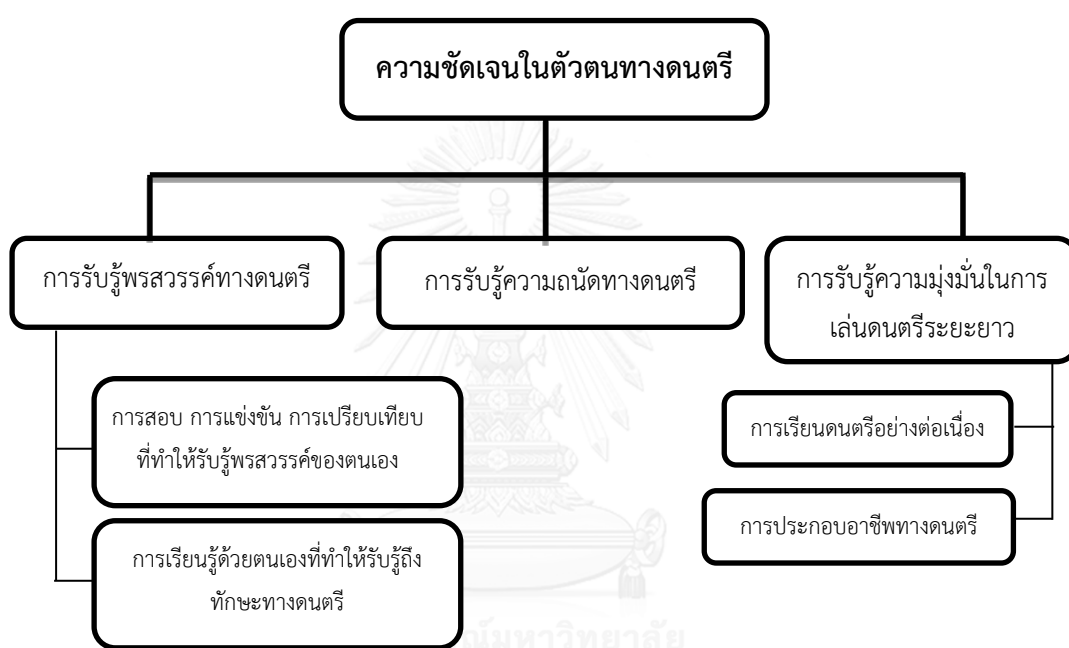
“เห็นตัวเองชัดขึ้นว่าเราชอบอะไร ก็อย่างที่พี่บอกพี่สอน ใครมาเรียนกับเราก็ตามเนี่ย เราเล่นวงไม่เก่งน้ำ แต่เราชอบ solo เราก็ตอบตามที่เราร้องให้เค้า คือ

ชัดเจนว่าเราชอบ solo ถึงเราจะไม่ได้เก่งเท่าคนยุโรปก็ตาม แต่เราชอบ เราก็
ต้องพัฒนา เราชอบ solo”

- นาย ผู้ให้ข้อมูลรายที่ 4

จากประสบการณ์คำบอกเล่าของนักดนตรีมืออาชีพผู้ให้ข้อมูลในประเด็นความชัดเจนใน
ตัวตนทางดนตรี สามารถสรุปได้ดังภาพที่ 3

ภาพที่ 3 ประเด็นย่อยในประเด็นหลักที่ 2 ความชัดเจนในตัวตนทางดนตรี

ประเด็นหลักที่ 3 การเติบโตของตัวตนทางดนตรี

ในประเด็นการเติบโตของตัวตนทางดนตรีนี้ ผู้ให้ข้อมูลได้กล่าวถึงการกระทำต่างๆ ที่ส่งผลให้
ตัวตนทางดนตรีได้พัฒนาขึ้น ทั้งในด้านทักษะต่างๆ ของการเล่นดนตรีและความเป็นนักดนตรีมือ
อาชีพ ที่ค่อยๆ ถูกหล่อหลอมผ่านกระบวนการต่างๆ ไม่ว่าจะเป็นการฝึกฝนทักษะ การแสดงดนตรี
การประกวดแข่งขันดนตรี เป็นต้น หลังจากที่มีผู้ให้ข้อมูลค้นพบตัวตนทางดนตรีของตนเอง และ
ตระหนักถึงความสามารถหรือความถนัดทางดนตรีในตนเองแล้ว การก้าวต่อไปในเส้นทางดนตรีของ
ผู้ให้ข้อมูล ยังมีปัจจัยหลายอย่างที่จะช่วยเอื้อในการเติบโตของตัวตนทางดนตรี ที่ทำให้ตัวตนทาง

ดนตรีของผู้ให้ข้อมูลชัดเจนมากขึ้นจนกระทั่งดนตรีได้ถูกหล่อหลอมรวมกับตัวตนของผู้ให้ข้อมูลเอง เป็นหนึ่งเดียว

ประเด็นย่อย 3.1 การฝึกฝนฝีมืออย่างต่อเนื่องและสม่ำเสมอ

จากประสบการณ์ของผู้ให้ข้อมูลพบว่า สิ่งสำคัญในการเติบโตของตัวตนทางดนตรีนั้น คือ การฝึกฝนฝีมือเพื่อพัฒนาทักษะทางด้านดนตรีของตนเองอยู่ตลอดเวลา ความเป็นมืออาชีพของผู้ให้ ข้อมูลเกิดจากการฝึกซ้อม แม้ว่าตนเองจะไม่มียานหรือการแสดงใดๆ แต่การฝึกซ้อมหรือฝึกหัดอยู่ อย่างสม่ำเสมอ นั้น เป็นสิ่งที่จำเป็นต่อการเติบโตของตัวตนทางดนตรี

ตัวอย่างเช่น

“ใช่ๆ ประมาณนั้น ก็ไม่เชิงหมกมุ่นนะ ยิ่งเรียนเครียดมากเท่าไร ซึ่งเรียนเครียด มาก ที่คณะวิทยาฯ เรียนเครียดมาก เหมือนเข้าง่ายแต่เรียนยากมาก พี่ก็ยิ่งอยาก เข้าชมรมมากเท่านั้น แล้วที่ชมรมก็มีเปียโน แล้วไปถึงเจ๊ก็ซ้อมกัน แล้วทุกวันนี้จะมี วอร์มเสียง พี่ก็จะมาซ้อมรุ่นน้อง สอนๆๆ เราก็ไปทำของตัวเองเอง”

- ใจ ผู้ให้ข้อมูลรายที่ 6

“ชั่วโมงที่ 1-2 ก็จะเป็นการซ้อม scale arpeggio แบบฝึกหัดทั่วไป ชั่วโมงที่ 3-4 ก็ ซ้อมเพลง solo ก็คือเพลง repertoire ที่เราเคยเรียนมาแล้ว และ repertoire ใหม่ ที่เราต้องการเล่น ละก็ 5-6 ก็ซ้อมพวก excerpt ฟังเพลง เราจะได้ซ้อมติดกัน 6 ชั่วโมงนะ เราจะซ้อมแบบ 2 ชั่วโมง พัก 15 นาที ซ้อม ซ้อม 15 นาที พัก 15 นาที ซ้อม 20 นาที อะไรอย่างเนี่ย ก็รวมกันแล้วก็ 6 ชั่วโมง”

- นาย ผู้ให้ข้อมูลรายที่ 4

“อย่างไม่มีสาขาดนตรีแจ๊ส อย่างที่ค่อนข้างจะใช้ประกอบอาชีพอย่างทุกวันนี้ ก็หัดเองกันทั้งนั้นเลยครับ จากสื่อต่างๆ จากหนังสือแล้วก็ซ้อมไปเรื่อย จากการคลุกคลีมันทุกวันเจ๊”

- เอ็น ผู้ให้ข้อมูลรายชื่อที่ 2

“ตอนสอบเข้าพี่ต้องเข้ากรุงเทพอาทิติยละครึ่งเลยนะ คือมาทุกอาทิตย์เพื่อมาเรียนทฤษฎี พี่เรียนทฤษฎีกับอาจารย์กีตาร์ที่มหาวิทยาลัยดนตรี ถ้าวันไหนอาจารย์พี่ว่าง พี่ก็จะใช้โอกาสนั้นนะ มาเรียนไปด้วย”

- ขาดิ ผู้ให้ข้อมูลรายชื่อที่ 3

“อันนี้คือเวลาที่นับฝึกซ้อม นับฟังดนตรีมัย มันเหมือนมันพุดยาก เพราะเหมือนมันเป็นส่วนหนึ่งของชีวิตไปด้วย การฟังเพลง อันนี้มันก็นับได้ ถ้าอันนี้ได้ มันก็จะเยอะมาก”

- ท้อป ผู้ให้ข้อมูลรายชื่อที่ 1

“แล้วก็ซ้อมๆๆ แต่ว่าก็ไม่รู้เหมือนกันนะ ความรู้สึกจริงๆ ก็เกรด 8 ก็ไม่น่าจะได้ขนาด A คือไม่ได้ A+ ไม่ได้ distinction แต่ว่าก็ได้ A แต่ก็ไม่รู้เหมือนกัน เราก็รู้สึกว่าเราเล่นผิดบ้าง แต่ว่าพอคะแนนออกมาอย่างนี้ก็โอเค ก็ทำได้ดี ”

- นิว ผู้ให้ข้อมูลรายชื่อที่ 8

ประเด็นย่อย 3.2 ความสนใจในการเล่นดนตรีที่หลากหลาย

ผู้ให้ข้อมูลมีความกระตือรือร้นในการขวนขวายหาโอกาสในการลองเล่นดนตรีประเภทต่างๆ เนื่องจากมีความสนใจในดนตรีที่หลากหลายทั้งความหลากหลายของเครื่องดนตรี รวมไปถึงความหลากหลายของประเภทและแนวดนตรี โดยผู้ให้ข้อมูลได้ลองเล่นดนตรีประเภทต่างๆ ด้วยตนเอง

ตัวอย่างเช่น

“อ้อ ใช่ๆ การเข้าไปอยู่ในมหาวิทยาลัย ไม่ใช่แค่ดนตรีไทยอย่างเดียว มีวงประยุกต์ เรามีวงสากลของเรา เป็นวงร็อกนี่เลย รวมวงกับ มือกีตาร์เป็นหมอ เด็กมหาวิทยาลัย N หมดเลย อีกสองคนอยู่ครุฑ อาร์ต เพื่อนดนตรีเป่าทรัมเป็ต ทั้งหมด 5 คน เล่นงานพรอชซีเนท์ ของครุฑ ก็เล่นๆๆ อ้อ มันสนุก แต่ว่าแนวทางในการเล่นดนตรีเริ่มชัดเจนขึ้น ดนตรีนี่ก็เป็นอีกแบบนึงใช่ไหมครับ วงนี้เริ่มทำตอนประมาณปี 3 ก็ร้องเพลงไปด้วย นี่ไปด้วย เล่นดนตรีไปด้วย แล้วก็แข่งในมหาวิทยาลัยมันจะมีงานแข่งดนตรี งานปาร์ตี้ งานครุฑ อาร์ตอะไรเงี้ย ส่วนมากก็จะเป็นชีวิตวงดนตรีไทยเดิม วงดนตรีไทยประยุกต์ วงร็อกเนี่ย 3 อย่าง ก็จะเป็นความสนุกในการใช้ชีวิต”

- บิ๊ก ผู้ให้ข้อมูลรายที่ 7

“ตอนเข้าเล่นคลาสสิกเสร็จ ไปเล่นร็อก กลับมาเรียนแจ๊ส (หัวเราะ) แต่ว่าวินก็มองว่า คือเราเรียนเอกเปียโน ก็ดีกว่าคนอื่นอย่าง คือมัน all around ทุกอย่าง เปียโนคือแม่ คือมันครอบคลุมหมดเลย”

- วิน ผู้ให้ข้อมูลรายที่ 5

“อ้อ อยู่กับเปียโนอย่างเดียว ก็โอเค อย่างน้อยเราก็มีอย่างอื่นทำ เราก็เริ่มรู้สึกนะว่าเราด้อยลง แต่ว่าเราก็ยังชอบเปียโนอยู่ แต่ที่มันมาจะมีจุดตรงนี้ตรงที่ว่าพอเราชอบร้องเพลงป๊อป มันก็เลย คือที่จริงชอบร้องเพลงมาตั้งแต่เด็กๆ แล้ว พอได้มาเริ่มเรียนรู้ การร้องเพลงจริงจังอะไรอย่างเนี่ยครับ เริ่มรู้สึกว่าเราเล่นเปียโนแล้วก็อยากร้องเพลงไปด้วย พอเริ่มรู้สึกว่า อะ เราเล่นเปียโนได้นี้ มันทำได้ด้วยกัน แล้วตอนนั้นก็มิฟิโต้ เพิ่งมาใหม่ๆ อู้หู คนนี้เก่งจัง เล่นเปียโนก็ได้ ร้องเพลงก็ได้ แต่ตอนนั้นเปียโนป๊อปมันยังไม่มีสอน ยังไม่มีใครสอนเปียโนป๊อปเลย ในโรงเรียนก็ไม่มีสอน ไม่เป็นเลย แต่ว่าก็โอเค”

- นิว ผู้ให้ข้อมูลรายที่ 8

“มันเปลี่ยนตอน เอากีตาร์เบสก่อน ตอนม.3 มันมีงานปัจฉิมจบ ในหนึ่งห้องต้องมีการแสดง ห้องเราก็ตกลงกันว่าจะทำวงดนตรีเล่นกัน ปรากฏว่าในห้องเนี่ยเราเล่น

กีตาร์เก่งที่สุด เพราะฉะนั้นจะไม่มีใครเล่นเบสเป็นเล่น เพราะเด็กมันไม่มีใครเล่นเบส อยู่แล้ว มันไม่ป๊อปปูลาร์ ด้วยความที่เราเล่นเก่งสุด เรารู้ว่าโน้ตไหนคืออะไร เรา เรียนอ่านโน้ตเป็น เราก็เลยต้องเสียสละไปเล่นเบส โดยที่เราต้องสอนเพื่อนเล่นกีตาร์ ด้วยซ้ำ แล้วก็ไปเล่นเบสครับ แล้วพอเห็นว่าเล่นเบสได้ พออาจารย์มีงานอะไรก็เรียก เราเล่นเบสตลอดเลยครับ แต่ว่าเราก็ยังเล่นกีตาร์ไปด้วย เล่นเบสไปด้วย ก็ได้ที่หนึ่ง สามปีซ้อนอะไรเงี้ย แต่ว่าเลิกเล่นกีตาร์ไปก็ตอนมหาลัยเนี่ย แต่ว่าก็ยังเล่นเบสมา เรื่อยๆ แต่เล่นน้อย น้อยมากครับ เบสเล่นเพราะจำใจเล่นเหมือนทอมโบน ถ้ามี งานต้องเล่นแล้วไม่มีคนเล่น เราก็ไปเล่นให้”

- เอ็น ผู้ให้ข้อมูลรายที่ 2

ประเด็นย่อย 3.3 การเข้าร่วมประกวดแข่งขันที่ทำให้เห็นตัวตนทางดนตรีอย่างชัดเจน

ผู้ให้ข้อมูลเล่าถึงประสบการณ์ในการประกวดแข่งขันดนตรีในรายการต่างๆ ในช่วงพัฒนา ตนเองทางด้านดนตรี ซึ่งทำให้ผู้ให้ข้อมูลมีการเติบโตของตัวตนทางดนตรีและทักษะทางดนตรีมากขึ้น รวมถึงไปถึงเป็นจุดเปลี่ยนที่ทำให้ผู้ให้ข้อมูลเกิดความรัก มีความผูกพันในการเล่นดนตรีมากยิ่งขึ้น มีความคิดสร้างสรรค์ในการเล่นดนตรีที่มากขึ้น นอกจากนี้การประกวดแข่งขันยังเป็นสิ่งที่ทำให้ผู้ให้ ข้อมูลได้มองเห็นศักยภาพของตนเองได้ชัดเจนมากขึ้นอีกด้วย

ตัวอย่างเช่น

“เออก็ลองไปดู แล้วด้วยความที่เวทีประกวดวงดนตรีนี้ มันเป็นรายการประกวด ดนตรีร็อคเลย แต่เราเล่นแจ๊ส เราก็เลยอยากจะทำวงร็อคมันดู ลองดู ก็ไม่ได้หวัง อะไรเลยว่าจะต้องได้หรือเข้ารอบ รอบแรกต้องส่ง demo ไปให้เค้า”

- ท็อป ผู้ให้ข้อมูลรายที่ 1

“เราคิดว่า ก็ไม่เห็นเสียหาย เราลองได้ เรามาจากบ้านนอก ไม่มีใครรู้จักเรา แต่พอ เราเป่าปี่ เค้าถามว่า ใครวะ ตอนนั้นยังจำได้เลยว่าชาวญี่ปุ่นเดินมาถาม คนนี้เป็น อาจารย์ฟลูตที่มหาวิทยาลัย A ถามว่าเราเรียนกับใคร มาจากไหน เราก็บอกว่า

เรียนกับนักฟลูตคนนี้ เรียนกะคนดั่งเว่ย โบายไว้ก่อน แล้วก็พอดอนม.6 อีกอัน
 นิ่งเทอมปลาย เราก็แข่งของสพฐ. ก็ได้ที่หนึ่ง อารมณ์ศิลปินหัตถกรรมอะ เป็นตัวแทน
 เขต ภาค ไปประเทศ แต่ปีนั้นฟลูตชนะพอดี”

- ขาติ ผู้ให้ข้อมูลรายที่ 3

“ซึกประมาณป.5 มันก็เป่าๆ ไปเรื่อยๆ จึ้นะ เรียนขลุ่ยช่วงเช้า ช่วงบ่ายไปรวมวง พอ
 รวมวงมันก็เป็นแบบอะไรที่แบบสนุกกว่า ได้เล่นเพลงอะไรเจ๊ยย ขลุ่ยอย่างเดียวมันก็
 น่าเบื่อ สลับๆ ไป แต่ด้วยใจตอนนั้นมันก็ไม่ได้เต็มร้อยหรอก ก็ 50/50 เมื่อไหร่จะ
 เลิก อยากรเตะบอล อยากรกลับบ้าน สุดท้ายมันก็ต้องแข่ง ตอนนั้นเรียนโรงเรียน S
 ครับ เค้าจะมีแข่งเหมือนศิลปหัตถกรรมช่วงเนี้ย ตอนนั้นก็แข่ง ซึ่งมันก็แข่งโดยที่
 แบบอาจารย์รู้แล้วว่า ในใบกรอกความสามารถพิเศษที่ต้นปีเค้าจะให้เขียน เราก็ดัน
 เขียนไปว่า เป่าขลุ่ย ก็เขียนไป อาจารย์ก็ อ้าว นี่ไง เป่าขลุ่ย มันมีรายการนี้มา เธอ
 ไปเป่า ก็กดดันละ คราวนี้ก็ไปบอกแม่ แม่ก็เลยจูงมือไปหาอาจารย์ จากเด็กที่แบบ
 อาจารย์น่าจะจำไม่ได้อะ แล้วแม่ก็จูงมือไป อาจารย์เค้าจะมีเขตแข่งกับเขตเด็ก
 ธรรมดา ตอนแรกก็อยู่เขตเด็กธรรมดา พอแม่ให้เข้าไปหา อาจารย์เค้าบอกว่ามัน
 ต้องเข้าระบบจริงๆ นะ ก็ไปเข้าระบบการแข่ง ฝึกระบายลม ฝึกนุ่นฝึกนี้”

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
 CHULALONGKORN UNIVERSITY

- บิ๊ก ผู้ให้ข้อมูลรายที่ 7

“ใช่ โอเค เพราะว่าเรารู้สึกว่าเรายังเด็กอะ ตอนนั้นม.2 ม.3 เอง ทุกคนเก่งกันหมด
 เลย เก่งมาก ตอนนั้นก็เริ่มแต่งเพลงมาเรื่อยๆ คือก็เริ่มชอบ เหมือนกับว่าพอไป
 เส้นทางนักร้อง ก็เริ่มรู้สึกวาตินะ เป็นนักร้องป๊อป ไปเดินสายประกวด ร้องเพลงเอง
 ได้ด้วย เริ่มเล่นเปียโนเป็นแล้วก็ร้องเพลงไปด้วยได้”

- นิว ผู้ให้ข้อมูลรายที่ 8

นอกจากนี้ผู้ให้ข้อมูลได้กล่าวถึงมุมมองของตนเองต่อการประกวดแข่งขันว่า การประกวด
 แข่งขันรายการต่างๆ เป็นสิ่งสำคัญที่สามารถกระตุ้นฝีมือของนักดนตรี หรือผู้เรียนดนตรีได้เป็นอย่างดี

อีกทั้งการประกวดแข่งขันในเวทีต่างๆ ยังเป็นการตั้งเป้าหมายให้กับการฝึกซ้อมของผู้เล่นดนตรีอีกด้วย

ดังคำบอกเล่าของผู้ให้ข้อมูลต่อไปนี้

“คือเหมือนทุกคนรู้ว่าการพัฒนาทางดนตรีเนี่ย มันต้องประกวด จริงๆ หัดเองอะ มันก็เล่นได้ แต่มันจะไร้เป้าหมายไปหน่อย เป้าหมายมันจะยาวมาก แต่ว่าการ ประกวดจะมีเป้าหมายตั้งไว้ก่อนว่าอยู่ตรงนี้แล้วเราก็จ้อมไปให้ถึงตรงนั้น”

- เอ็น ผู้ให้ข้อมูลรายที่ 2

“คือพี่ ด้วยความที่เราเป็นนักร้องอะเนอะ เราก็จะมี pass ของเรา ก็คือร้องเพลงดี ก็ไปประกวด ประกวดต่างๆ คือพี่ก็ถูกจับไปประกวดนู่นนี่นั่นโดยตลอด ทั่งๆ ที่ตัวเองเนี่ย ไม่ได้ขอการประกวดนะ แต่หมายความว่าอะไรจะมาเป็นตัวกระตุ้นที่เรา ได้ ไปถึงอีก step หนึ่ง อีก step หนึ่ง สำหรับนักร้องมันก็คือการประกวด มันก็คือ รางวัล”

- โจ้ ผู้ให้ข้อมูลรายที่ 6

ประเด็นย่อย 3.4 การมีต้นแบบและแหล่งทรัพยากรที่เอื้ออำนวย

การเติบโตของตัวตนทางดนตรีของผู้ให้ข้อมูลนั้น นอกจากปัจจัยที่ผู้ให้ข้อมูลเป็นผู้กระทำเองแล้ว ยังเกิดจากปัจจัยทางด้านสภาพแวดล้อม เช่น การมีต้นแบบและแหล่งทรัพยากรที่เอื้ออำนวยให้ผู้ให้ข้อมูลได้มีการพัฒนาทักษะและตัวตนอยู่ตลอดเวลา จากประสบการณ์ของผู้ให้ข้อมูลระดับถึงการเป็นส่วนหนึ่งของบรรยากาศการทำงานของนักดนตรีมืออาชีพ การได้รับรู้ว่าตนเองเป็นส่วนหนึ่งของความเป็นนักดนตรีมืออาชีพ สิ่งเหล่านี้ล้วนทำให้ผู้ให้ข้อมูลเกิดแรงบันดาลใจ มีพลังงาน และเต็มใจเข้าไปในการเล่นดนตรีมากขึ้น หรือกระทั่งเป็นจุดเปลี่ยนในเส้นทางสายดนตรีของผู้ให้ข้อมูล

ตัวอย่างเช่น

“คนเราถ้าทำอะไรเนี่ย โดยเฉพาะด้านดนตรีเนี่ย มันเป็นศิลปะ คนเราจะทำอะไรแบบเนี่ย มันทำด้วย passion เออ พี่ก็รู้สึกที่เราทำด้วย passion ใจ แล้วพอเรามาอยู่ที่ชมรมดนตรีสากลของมหาวิทยาลัยปทุมธานีเนี่ย มันเหมือนแบบว่า พอเรามาเห็นตรงที่มันเป็นทีๆ เค้าอยู่กับจริงๆ โห มันเป็นคำนี้เลยนะ ตอนเด็กๆ คือเราคิดเป็นคำนี้จริงๆ คือ เหนือฟ้ายังมีฟ้า เราก็ร้องเพลงดีแล้วนะ เราคิดว่าเราร้องเพลงดีดี ตอนอยู่สุพรรณอะ พอเราเข้าชมรมเท่านั้นแหละ แล้ววันที่เรามาสมัคร มันก็จะมีคน พวกพี่ๆ รุ่นพี่เค้าก็ชอบนั่งอยู่ แล้วนักร้องก็เป็นอะไรก็ไม่รู้ชอบร้องเพลง ร้องเพลงอะ เราก็แบบ หุยยย คนนั้นร้องเพลงอยู่ข้างหน้าคือแบบ เชี่ย ร้องเพราะมาก ร้องเพลงสากลเหมือนฝรั่งเลยอะ เราก็คิดงี้ อู๊ย ยากแน่เลย พอเข้าได้ปทุม มันก็เหมือนเราได้ไปอยู่อีก step หนึ่งอะ ถ้าให้พี่จินตนาการตัวเองตอนนั้น สมมติตอนพี.6 แล้วพี่จินตนาการว่าแบบทางเดินบนสายดนตรีของพี่จะไปอยู่ยังไง มันคงเป็นอีกรูปแบบหนึ่งแน่ๆ มันคงไม่ได้มาอยู่แบบนี้ แต่พอมาอยู่ชมรมปทุม เค้า push เราไปอยู่ใน position ที่เป็นนักร้องสากลอะ มันเปลี่ยน เปลี่ยนทางเดินชีวิตของพี่ไปหมดเลยจนมาถึงทุกวันนี้ เพราะไอ้การตัดสินใจของคนกลุ่มนั้นนะ ทำให้ชีวิตพี่เปลี่ยนไปเยอะมาก พี่เชื่อว่าพี่ ถ้าวันนั้นถ้าพี่เข้าชมรมแล้วอยู่เป็นนักร้องไทย พี่ก็จะไม่เป็นแบบนี้ในวันนี้ ทุกวันนี้พี่อาจจะทำงานตรงสายไปแล้วก็ได้ มันไม่แน่นอนก็ออกปะ”

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

“เราได้เข้าไปอยู่ในทีๆ นักร้องเค้าทำงานกัน เราได้เห็น เราได้ใกล้ชิดกับศิลปินมากขึ้น แล้วเราแบบได้เจอคนที่เค้าเป็นแบบ คนที่เค้าทำงานในวงการนี้แบบจริงๆ อะ สมัยก่อนเราแบบทำงานร้องเพลงแบบตามผับตามบาร์ทั่วไป มันก็คือสายอาชีพเดียวกัน แต่พอเรามาอยู่รายการประกวดร้องเพลงเนี่ย เราได้ไปเจอคนแบบ ศิลปิน นักร้อง นักดนตรีชื่อดังของเมืองไทย ที่ทุกคนเป็นศิลปินหมด ได้เจอ music director เออเราไปเห็นแบบว่า เออเนี่ย เค้าเรียกของจริง คือพวกที่เป็นศิลปินจริงๆ ได้เห็นว่า โอ้โฮ เออ เค้าทำงานกันแบบนี้วะ มันทำให้ มันเป็นการปลุกไฟ ปลุก passion ในตัวเองมากขึ้นไปอีก ก็เลยแบบยิ่งชอบเลย”

“เหมือนอย่างที่อยู่ชมรมดนตรีสากลก็เหมือนกัน เป็นอะไรที่นิสิตทำกันเองหมดเลย รุ่นพี่สอนรุ่นน้องต่อมาเรื่อยๆ อาจารย์ไม่ค่อยเข้ามาสอนอะไรเท่าไรหะครับ ก็ได้ฝึกทักษะตรงนี้เองกับเพื่อนๆ รุ่นพี่ ซึ่งวิชาเรียนก็ไม่มี”

- เอ็น ผู้ให้ข้อมูลรายที่ 2

“ผมเชื่อว่าคือ ผมอยู่กับดนตรีมาตั้งแต่เด็ก แล้วดนตรีก็เป็นดนตรีที่เป็นมืออาชีพ คือหมายถึงว่าดนตรีที่ผมใช้ชีวิตอยู่ด้วยคือมืออาชีพหมดเลย เพราะงั้นเรารู้ว่าแบบเค้าทำงานกันยังไงตั้งแต่เราเด็กๆ”

- ท็อป ผู้ให้ข้อมูลรายที่ 1

“คนในค่ายพาไปหาอาจารย์ท่านนึง แล้วเค้าก็บอกว่าคุณก็เป่าดีน้ำ บางเสียงคุณเป่าดีกว่าผมอีก เดียวผมหาคนที่เก่งกว่าผมดีกว่า เค้าแนะนำอาจารย์ฟลุคคนนึงให้อาจารย์เค้าจบศิลปกรรม มหาวิทยาลัย T ก็พอแนะนำให้ เราก็เลยได้เจอครู ครูก็พาไปกินข้าว เราก็ เฮ้ย ทำไมนักดนตรีคลาสสิกเค้าใจดีจังเลยอะ นึกภาพดิ เราก็ใจง่ายชวนไปไหนก็ไป ดิก็ๆ ก็ไป กินข้าว นั่งกินเบียร์ เราก็นั่งชงเหล้าให้ เราก็ไม่กิน เราก็นั่งชงเหล้าให้เค้า อ้อ เนี่ยเพื่อนักดนตรีคลาสสิก แล้วเราก็ได้เห็นวโนโตะเนี่ย มันคือนักดนตรีวงออเคสตราระดับประเทศหมดเลย เราก็ อ้อ moment นั้นมันคือแบบนีกอกมัย เหมือนถ้าเราเรียนร้องเพลงแล้วเรานั่งกินข้าวกะพีเบิร์ดอะ มันคือเรานั่งกินข้าวกับคนดังของวงการฟลุค ถ้านับตอนนั้นว่ามีวงเดียว แต่ก่อนมาคูบีบ พี่ตั้งเป้าเลยนะ ให้อัฟลุค 3 คนเนี่ย พี่ต้องรู้จักเค้าให้ได้”

- ซาติ ผู้ให้ข้อมูลรายที่ 3

“ไอ้ย เป็นแรงบันดาลใจหลักเลย เพราะตอนช่วงวินอยู่ป.5 เนี่ย พี่ชายวินก็ไปแข่งตอนนั้นประมาณม.5 ไปแข่งรายการประกวดวงดนตรีของเด็กมัธยมระดับชาติ ครั้งที่ 6 แล้วก็เฮ้ะ มันคืออะไร พ่อก็แบบ รู้ว่าพี่ชายแข่ง ทำไปทำมาก็เข้าถึงรอบชิง แล้ววันรอบชิงเนี่ยที่แข่งที่ Indoor Stadium หัวหมาก ก็เลยไปเชียร์ด้วย ก็แบบเห็นเฮ้ย คนเยอะมากเลย เหม่มาก แล้วพี่วินก็ได้ที่สองมา ซึ่ง เฮ้ย ได้ที่สองแล้วได้เซ็น

สัญญาด้วย เราก็เลยอยากเป็นอย่างนั้นบ้าง เราก็เลยเริ่มคิดจะทำวงตั้งแต่ตอนนั้นเลย”

- วิน ผู้ให้ข้อมูลรายที่ 5

“ก็โอเค อันนั้นเป็นครั้งแรกที่เราไปเปิดโลก ที่เราได้เจอคนที่แบบ โอ้โฮ อะไรก็ไม่รู้ เราว่าเราซุ่มเยอะแล้ว แต่ว่าไปเจอคนจีน เฮ้ยทำไมเก่งจัง เก่ง เก่งๆ มาก เก่ง แล้วก็พอลกลับมาซึบ เราก็แบบมีแรงบันดาลใจ อยากเก่งอย่างนั้นบ้าง ก็เลยสอบได้ทุนไปที่แคมป์วงออเคสตราเยาวชนเอเชียที่แบบเด็กไทยนิยมกันนักหนา สอบไป เราก็สอบได้แบบ 3-4 ปีติดเลย 2006 2007 2008 แล้วก็พักไปปีนึง แล้วก็ปี 2010 เจ๊ย เราก็ไม่ต้องสอบ เพราะว่าทางวงเชิญเราไปทดลอง เป็นคนไทยคนเดียว แล้วก็เราก็ได้ไป ละก็ได้ศึกษา แล้วก็ตอนอยู่ในแคมป์เราก็ได้ศึกษากับอาจารย์ที่นั่น ได้ศึกษาจากเพื่อน เราก็เลยได้แบบพัฒนา ได้เจอเพื่อนเก่งๆ เราก็ได้มี connection กับเพื่อนเออ เพื่อนพาเราไปเล่นนู่นเล่นนี่อย่างเนี่ย ก็ตรงนั้นก็ทำให้เราได้พัฒนาขึ้นไปเยอะมากเลย”

- นาย ผู้ให้ข้อมูลรายที่ 4

ประเด็นย่อย 3.5 การพบจุดเปลี่ยนในเส้นทางดนตรีที่ช่วยให้เกิดความชัดเจนในตัวตนทางดนตรี

เมื่อมีการพัฒนาตัวตนทางดนตรีมาถึงจุดหนึ่ง ผู้ให้ข้อมูลมักพบกับจุดเปลี่ยนบางอย่างในเส้นทางดนตรีที่ทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลง แต่เหตุการณ์เหล่านี้มักเป็นสิ่งที่ทำให้ผู้ให้ข้อมูลเปลี่ยนแปลงไปในทางที่ดีและมีความชัดเจน รวมไปถึงมีความมั่นคงกับเส้นทางดนตรีในเส้นใดเส้นหนึ่งอย่างเฉพาะเจาะจงมากขึ้น ไม่ว่าจะเป็นการเลือกเรียนด้านดนตรีที่ชัดเจน หรือการเลือกอาชีพทางดนตรีที่ชัดเจน และมีความเฉพาะทางมากขึ้น

ตัวอย่างเช่น

“ไต่ตอนที่ไต่ที่หนึ่ง ก็ตอนนั้นดีใจว่าแบบ เอ้ย สบายละ ได้เป็นศิลปินละ ซึ่งตอนนั้น มันเหมือนแบบ มันแค่สอบมหาลัยติด เหมือนสอบติดค่าย เรายังต้องเข้าไปเรียนรู้ อะไรอีกเยอะ แล้วแบบว่าจำได้เลยว่าตอนที่ไต่ที่หนึ่ง วินก็ขึ้นรถไปงานเทศกาลดนตรีระดับประเทศ ไปเล่นกับวงดนตรีของพี่ชายต่อ คือแบบว่ามันไม่ได้หยุดเลย”

- วิน ผู้ให้ข้อมูลรายชื่อที่ 5

“คือมันไม่เหมือนที่เราคิดไว้ ตรงที่พี่อะ สมัยนักเรียนไทย คือชมรมดนตรีสากลของมหาวิทยาลัยจะมีนักเรียนไทยกับนักเรียนสากลไข่ม้อย พี่สมัยนักเรียนไทย เพราะพี่ไม่ถนัดร้องเพลงสากลเลย ร้องเป็นอยู่เพลงเดียวคือเพลง When You Say Nothing at All เพลงเดียว แล้วปีนั้นเป็นปีที่แปลกตรงที่รอบสุดท้ายของการคัดนักเรียนไทย ไม่มีนักเรียนผู้ชายสากลติดเข้าไปรอบสุดท้ายเลย มีแต่นักเรียนไทย เค้กก็เลยให้นักเรียนไทยทุกคนไปฝึกร้องเพลงสากลมา ก็ต้องไปทำ ก็ไปทำการบ้านมา”

- โจ้ ผู้ให้ข้อมูลรายชื่อที่ 6

“ใช่ เหนื่อยมามากแล้วด้วย บางสัปดาห์ขอเรียนกับครู 2-3 คลาสเลยนะฮะ แบบมาแทบจะวันเว้นวันเลยอะ ที่นี้กลับบ้านบ๊ีบ เสียงก็ยังไม่หายแหบ เราเริ่มรู้สึกร้องเพลงไม่ได้แล้ว เลยไปหาหมอ หมอก็บอกว่าเป็นริดสีดวงในเส้นเสียง ตกใจมาก ตอนนั้นแบบน้ำตาไหลเลย”

“แต่ว่าเป็นจุดเปลี่ยนอีกแล้วสำคัญเลย คือสุดท้ายเนี่ย เราดีใจนะ (ที่สอบติดมหาวิทยาลัย) เราบอกคนที่โรงเรียน บอกอาจารย์ บอกครูที่โรงเรียนว่าเราติดแล้วนะ คือครูเค้าบอกว่าถ้าติดอะไรให้มาแจ้ง เดี่ยวจะทำใบประกาศให้ เค้กก็แบบ โอ้ย นิวเนี่ย ดีมากๆ เลย ติดมหาวิทยาลัย B แล้ว ได้ทุนด้วย คนเดียวของปีนั้นด้วย แต่เราก็มานั่งคิดสัปดาห์หนึ่งก่อนที่จะไปจ่ายค่าเทอม คิดถึงวันที่เราไปร้องวันนั้นนะ คิดว่าเราทำได้ไม่ดี คือเราไม่ได้มีความสุขกับการที่เราขึ้นไปยืนบนเวทีแล้ว เพราะว่าเสียงเราไม่เหมือนเดิม เราต้องแบกความกังวลไปว่า ถ้าทำได้ดีก็คือโชคดี ถ้าไม่ดีก็คือเสียใจ แล้วไปเรียนร้องเพลงมันก็ต้องอย่างนั้น เราต้องร้องเพลงตลอดๆๆๆ ทุก

ลัปดาห์ ทุกครั้งต้องร้อง เราจะรับรู้สึคนั้นได้มั้กับการที่ว่าเราไม่ได้ร้องเพลงดีเหมือนเดิม สรุปคือไม่ได้ แบบว่าถ้าให้เป็นอย่างนั้น คือผมเป็นคนที่ย่างที่บอก ผมมีความรักกับอะไรที่มันเกิดจากความผิดพลาดของผม ซึ่งถ้าผมไปทำแล้วเรารู้สึกว่าเราเคยทำได้ แต่ตอนนี้มันไม่ได้จริงๆ เพราะเราจริงๆ ผมก็จะไม่ฝันทำดีกว่า”

- นิว ผู้ให้ข้อมูลรายที่ 8

จากประสบการณ์คำบอกเล่าของนักดนตรีมืออาชีพผู้ให้ข้อมูลในประเด็นการเติบโตของตัวตนทางดนตรี สามารถสรุปได้ดังภาพที่ 4

ภาพที่ 4 ประเด็นย่อยในประเด็นหลักที่ 3 การเติบโตของตัวตนทางดนตรี

ส่วนที่ 2 ประสบการณ์ความหมายในชีวิตของนักดนตรีมืออาชีพ

ประเด็นหลักที่ 4 การรับรู้คุณค่าและความหมายในการเป็นนักดนตรีมืออาชีพ

ในประเด็นการรับรู้คุณค่าและความหมายในการเป็นนักดนตรีมืออาชีพนี้ ผู้ให้ข้อมูลได้กล่าวถึง การตระหนักถึงการรับรู้คุณค่าและความหมายในการเป็นนักดนตรีมืออาชีพหลังจากที่ตัวตนทางดนตรีของผู้ให้ข้อมูลมีการเติบโตออกมาอย่างเต็มที่ และในประเด็นนี้ ผู้ให้ข้อมูลยังบอกเล่าถึงประสบการณ์ทางจิตวิทยาที่เกี่ยวข้องกับดนตรี หรือในขณะที่เล่นดนตรีที่ทำให้ผู้ให้ข้อมูลรับรู้ถึงความ

เป็นหนึ่งในตัวเองของตนกับดนตรี และการรับรู้ถึงคุณค่าและความหมายของดนตรีที่มีต่อตนเอง โดยผู้ให้ข้อมูลรายงานถึงการรับรู้คุณค่าและความหมายในการเป็นนักดนตรีมืออาชีพ แบ่งออกได้เป็น 3 ประเด็นย่อย คือ การหลอมรวมตัวตนกับดนตรีที่ทำให้เสียงดนตรีมีเอกลักษณ์เฉพาะตน การเกิดประสบการณ์เป็นหนึ่งเดียวกับดนตรีที่มีความดื่มด่ำและปิติสุข และการรับรู้ว่าดนตรีคือชีวิต

ประเด็นย่อย 4.1 การหลอมรวมตัวตนกับทำให้เสียงดนตรีมีเอกลักษณ์เฉพาะตน

จากประสบการณ์ของผู้ให้ข้อมูล เมื่อผู้ให้ข้อมูลได้เดินในเส้นทางดนตรีมาจนกระทั่งรับรู้ว่าคุณค่าของตัวเองมีตัวตนทางดนตรีที่เด่นชัดขึ้นภายใน และได้พัฒนาตัวตนนั้นมาจกระยะเวลาหนึ่ง ดนตรีเปรียบได้กับอวัยวะหนึ่งของร่างกายที่ผู้ให้ข้อมูลสามารถใช้ได้อย่างเป็นธรรมชาติ ผู้ให้ข้อมูลจะสามารถรับรู้ได้ว่าการเล่นดนตรีของตนเองนั้นมีความเป็นเอกลักษณ์เฉพาะตัวที่เกิดจากการหลอมรวมดนตรีและตัวตนจนเป็นเอกลักษณ์เฉพาะตัวแบบที่ไม่มีใครสามารถลอกเลียนแบบได้ เนื่องจากเอกลักษณ์ทางดนตรีเหล่านั้นไม่ได้ขึ้นอยู่กับเฉพาะทักษะความสามารถในการเล่นดนตรีของแต่ละคนเท่านั้น แต่ยังเกิดขึ้นมาจากตัวตนของแต่ละคน ประสบการณ์ บุคลิกลักษณะนิสัยต่างๆ ของผู้ให้ข้อมูลแต่ละคนอีกด้วย

ดังคำกล่าวของผู้ให้ข้อมูลต่อไปนี้

“ก็ต้องฟังเยอะๆ ฟังเยอะๆ เรียนเยอะๆ หากาแรกเตอร์ของเราว่า เค๋าเรียกว่าพื้นฐานทางครอบครัว อันนี้สำคัญนะว่าครอบครัวเราสอนมายังไง ถ้าเกิดครอบครัวเราสอนมาว่าต้องเอาชนะ เสียงก็จะเป็นอีกอย่างนึง ถ้าครอบครัวคนนี้ก็ดัดดัน เสียงก็จะเป็นอีกอย่างนึง ... เราารู้สึกว่าเนี่ยคือเราชอบอย่างนี้นะ เรามีเสียงในหัวที่เป็นอย่างนี้ ชอบเพลงแนวนี้ ชอบหวานๆ เราก็พัฒนาพวกนั้น แต่บางคนก็หาไม่ได้ ซึ่งมันต้องใช้เวลา เพราะพี่ก็จะรู้จักใช้เวลา 14 ปี เพราะปีนี้เล่นเบสปีที่ 16 ละ ใช้เวลาเพื่อหากาแรกเตอร์ตัวเอง แล้วก็ 3 ปีถัดมานั้นแหละ คือกาแรกเตอร์ของเราละ พอสิปั๊บก็รู้แล้วว่าคนนี่สิ”

- นาย ผู้ให้ข้อมูลรายที่ 4

“ก็ถ้าเป็นเป่าในดนตรีไทยเลยนะ ไม่เกี่ยวกับวงประยุกต์เลยนะ จะเป็นคนที่เป่าขลุ่ย
สนุกแบบ ตืดตืดตืดตืดตืดตืดตืด จะเป็นลูกเนี่ย คนหลายๆ คนจะฟัง พอถึงช่วงเร็วๆ
ถ้านั่งอยู่ในวง ถ้าไม่รู้ว่าเป็นใครเป่า แล้วเป็นการแสดงในมหาวิทยาลัย N เจริญ ก็จะต้องว่า
อันนี้เป็นบ๊ิกแน่นอน เป็น signature เป็นลายเซ็น (ทำเสียงดนตรี) ตอนเป่าขลุ่ยจะ
เป็นลูกนี้”

- บิ๊ก ผู้ให้ข้อมูลรายที่ 7

“พี่ว่าดนตรีมันสะท้อนบุคลิกของตัวเรามากกว่า”

- ขาดิ ผู้ให้ข้อมูลรายที่ 3

“ก็ถ้าส่วนใหญ่จะครับ คงจะเป็นเปียโนอย่างแรกเลย คือน้อยมากๆ เลยนะครับที่
เพลงที่ผมทำแล้วจะไม่มีเปียโน น่าจะยังไม่มีเลย ไม่ว่าจะทำให้ตัวเองหรือทำให้คน
อื่น รู้สึกว่าถ้าเป็นของผมมันก็ต้องมีเปียโน แต่ก็อาจจะจะมีบ้างบางเพลง แต่ก็ยังไม่เคย
ทำนะแบบที่เป็นอะคูสติคกีตาร์ล้วน คืออย่างบางเพลงที่เป็นกีตาร์ ก็ใส่เปียโนเข้าไป
ด้วย แล้วก็อาจจะจะเป็นพวกคำพูด วิธีการพูด วิธีการสื่อสาร คือผมเป็นคนค่อนข้าง
เรียบร้อย เพราะฉะนั้นคำพูดในเพลงจะเป็นคำพูดที่ค่อนข้างละมุนละม่อมครับ ผมจะไม่
ค่อยใช้คำว่ามัน อะไรวุ่นวาย เนี่ย หรือว่าเป็นคำพูดอีกแบบหนึ่ง”

- นิ่ว ผู้ให้ข้อมูลรายที่ 8

“ตอนแรกๆ พี่ก็เริ่มที่จะรับก่อน รับๆ มา แล้วมันก็มาอยู่ในตัวเรา มันเหมือน
ลื่นซึก เออ อธิบายง่ายๆ เหมือนลื่นซึก มีลื่นซึก นี้อ้อๆ เต็มไปหมดเลย แล้วค่อยๆ
เพิ่ม ค่อยๆ เพิ่ม ใส่วู้ๆ ในลื่นซึก เวลาเรา แต่ก่อนเวลาเราเลือกหยิบมาใช้ เราก็จะ
หยิบมา ลื่นซึกเนี่ย ทั้งเพลงเลย ซึ่งพอเวลาผ่านไปเราก็มียลื่นซึกเยอะขึ้น ทีนี้เราจะทำ
อะไรก็ได้แล้ว ในเพลง ทำแบบนี้ก็ได้ ทำแบบนี้ก็ได้ ทำเสียงแบบนี้ แบบคนนี้ นี้อ้อๆ
แล้วใช้ใจเราเป็นตัวตัดสินใจ โดยที่ไม่มีเสียงคนอื่นแล้วนะ แต่เรามีเทคนิคและทักษะที่
เราเรียนรู้มาจากคนอื่นเป็นลื่นซึกๆ เราเอาออกมาทำได้ มันก็จะกลายเป็นเรา คือ
จริงๆ แล้ว เรื่องสไตล์อะ สไตล์แม่งไม่มีอะไร คือถ้าเรารู้สึกว่าแฮปปี้ที่จะร้องแบบนี้

เมื่อไหร่ โดยไม่มีเสียงของใครอยู่ในหัวเรานะ มาบอกเราว่าเป็นแบบนี้แล้วมันจะดี
..... เรารู้ว่าจะมีอะไรเกิดขึ้น ทำอะไรกับร่างกายเราได้บ้าง เราแฮปปี้ที่จะร้องออกไป
แค่นั้นก็คือสไตล์แล้ว ถึงแม้ว่าจะมีคนมาบอกว่า ยูร้องเหมือนคนนั้นคนนี้ มันอาจจะ
ไม่รู้อะ แต่คนนั้นจะรู้ได้ด้วยตนเอง ว่าตรงนั้นมันคือสไตล์รีเปล่า”

- โจ้ ผู้ให้ข้อมูลรายที่ 6

“มี หลายๆ แนวของวินก็ใส่เอกลักษณ์ได้หมดแล้วตอนนี้ สมมติว่าเล่นลูกทุ่ง เล่น
แอคคอร์ดเดียวไรเงี้ย ก็ารู้เลยว่าไอ้คนนี้ชอบเล่นเสียงอะไรที่มันหน่อๆ ออกมา คือไอ้
นี่แม่งเล่นอะ แล้วอย่างเปียโนอย่างเนี้ย วินก็เล่นได้ทุกแนว แต่ละแนวก็เล่นเป็นของ
วิน สมมติป๊อปเงี้ย เสียงที่ใช้วิธีการเล่นจะไม่ค่อยเหมือนชาวบ้าน ด้วยนิสัยวินเอง
เป็นแบบบ้าๆ บอๆ ลั่นๆ คนฟังก็เลยจะรู้เนี่ยว่าเสียงของวิน”

- วิน ผู้ให้ข้อมูลรายที่ 5

นอกจากนี้ดนตรียังกลายมาเป็นตัวแทนในการสื่อสารถึงอารมณ์และความรู้สึกของผู้ให้
ข้อมูลในหลายๆ โอกาส

“มีผลมากครับ ในชีวิตผมนะ คือทุกอย่างมันขึ้นอยู่กับดนตรีหมดเลย ก็อย่างที่บอก
ว่า ผมรู้สึกอะไร ผมก็จะระบายผ่านดนตรี เพราะว่ามันอย่างที่บอกคือ ผมเป็นคนที่ไม่
ค่อยกล้าแสดงออก ไม่ค่อยกล้าที่จะพูดอะไรออกไป พูดตรงๆ ไม่ได้ แบบขึ้นเวทีให้
พูดนะไม่เอา ดนตรีเป็นที่ระบาย”

- นิ่ว ผู้ให้ข้อมูลรายที่ 8

ประเด็นย่อย 4.2 การเกิดประสบการณ์เป็นหนึ่งเดียวกับดนตรี มีความเต็มใจและปิติสุข

ประสบการณ์เป็นหนึ่งเดียวกับดนตรี เป็นประสบการณ์ที่ผู้ให้ข้อมูลเกิดการรับรู้ว่าเป็น
เป็นหนึ่งเดียวกับประสบการณ์ดนตรีในขณะหนึ่ง มีความเต็มใจ และความปิติสุข มีความผูกพันกับ
ดนตรีที่ตนเองเป็นผู้สร้างสรรค์ขึ้นมานอกจากนี้ผู้ให้ข้อมูลยังรายงานถึงประสบการณ์ที่ว่า ผู้ให้ข้อมูล
สามารถสัมผัสความปิติสุขและเต็มใจกับดนตรีหลายครั้ง

ตัวอย่างเช่น

“มันมีเยอะ ... มีเยอะนะ อย่างเช่นแค่เราร้องเพลงในงานแต่งงาน ช่วงแรกๆ มันแปลกใหม่สำหรับเรา การร้องเพลงในงานแต่งงาน พี่รู้สึกว่าเป็น special moment ทุกๆ ครั้งที่พี่ไปแล้วร้องเพลงอะไรซักอย่างนึง ให้คนที่เค้ากำลังแต่งงานกันอะ แล้วมันเป็น moment ที่แบบที่ดีอะ moment นั้นนะ เราไม่ได้ต้องการเป็น attention อีกต่อไป การร้องของเราคือการ มันคือ ไม่รู้อะ มันได้อยู่ใน moment ที่ดีที่สุดของคนสองคน ที่มันอาจจะแค่ครั้งเดียวก็ได้ แล้วเราได้ร้องเพลงแบบนั้นนะ ช่วงแรกๆ ตอนนี้นั้นร้องมาเยอะละ โอเค มันก็เริ่มจะรู้สึกชินและซาไปบ้าง แต่ช่วงแรกๆ เรา รู้สึก โอ้โฮ นี่คือแบบสำหรับคนสองคน แล้วเรารู้สึกเป็นเกียรติมาก แล้วเราก็อธิบายว่า ยิ่งบางครั้งทำงานเสร็จ ถึงขั้นต้องโทรหาแฟน คือช่วงใหม่ๆ แบบมันรู้สึกแบบ มันดีจังเลย อะใช้อย่างเนี่ย อย่างงานแต่งงานก็เงี้ย หรือเราไปเล่นงานที่ต่างจังหวัด เราก็คงไปเจอเด็กๆ ที่เค้าดูเราในทีวีเงี้ย เป็นเด็กต่างจังหวัดที่เค้าแบบ เค้าแบบ โห พอมาถึง เราร้องอยู่ เค้าก็มานั่งดู feedback ทุกอย่างดีมาก อันนี้คือสิ่งที่เราได้รับกลับมาให้เรา อันนี้คือได้ อาจจะไม่ได้มาจากตัวเราเอง แต่อันที่มาจากตัวเราเอง มันก็จะมีเวลาเราร้องเพลง ส่วนใหญ่ที่พี่พินๆ มากๆ คือตอนที่ร้องเพลงที่ไม่เคยร้องมาก่อน จะเกิดเหตุการณ์ที่เราอินไปกับมันมาก คือเหมือนกับว่ามีเปอร์เซ็นต์มากกว่าแบบเพลงที่ลูกค้าขอมาแล้วเคยได้ยิน อย่างที่พี่เล่าว่า Have I Told You Lately ร้องเสร็จมันจะรู้สึก ได้อีกๆ โอ้ยแฮปปี้จังเลย ทุกครั้งที่พี่ก็จะถามพนักงานดนตรีว่า พี่มีเพลงอะไรใหม่ๆ มั้ย คือมันทำให้เราได้แบบค้นพบอะไรใหม่ๆ ในตัวเองตลอดเวลา แล้วรู้สึกว่ามันอินไปกับมัน มันไม่ซ้ำซากใจ”

- โจ้ ผู้ให้ข้อมูลรายที่ 6

“ดีมีด้าเธอ มีครั้งที่ไป solo ที่ยุโรปเมื่อปีที่แล้ว ไปเล่น solo เราขึ้นไปเล่นบนเวทีเงี้ย เราเล่นเพียงนะ แต่เรารู้สึกดี เพราะว่าคนดูคนฟังให้เกียรติเรา แบบเราเล่นเพียงตั้ง 4 5 บาร์ (ห้องโน้ตดนตรี) ตื่นเต้น เป็นไทยคนเดียว เราก็ตื่นเต้น ละพอเพลงจบ เค้าก็ตบมือ โอ้โฮ เอาอีก แต่แบบเราก็คงเดินออกไป ความรู้สึกตอนนั้นก็แบบ

เออ รอดแล้ว ดีมาก คนดูให้เกียรติเรามากเลย ขนาดเราเล่นแบบ เราสู้ตัวเรานะว่า เราไม่ได้เล่นดีมาก แต่เออ เฮ้ย ชอบมากเลย คนดูให้เกียรติเราอะ”

- นาย ผู้ให้ข้อมูลรายที่ 4

“ถ้าอินมากที่สุดเลย ก็จะเป็นงานไอนี้ครับ งานครั้งแรกของรายการโทรทัศน์นี้ ตอนนั้นเล่นที่สวนลุม เป็นงานดนตรีในสวน งานแรกเลย พี่เค้าติดต่อมา เอ้าแกะตามนี้ละเพลง งานดนตรีในสวนตอนนั้นก็เล่นเพลง แกะไว้ เค้ามีนักดนตรี เค้าเคยอัดเพลงในอัลบั้มแรกของรายการโทรทัศน์นี้ พอวงมาทำจริงๆ เค้าไม่อยู่ เป็นพี่กลุ่มนี้มาทำ เป็นเรามาเป่าแทน ก็เป็นการที่เราต้องไปแกะของที่ครูเราเองเนี่ย มาเป่าแกะ แล้วก็อินกับการเป่า ตั้งใจมาก แบบว่าหลับตาเป่าเป็นเรื่องปกติในการเล่นดนตรีของพี่ เล่นดนตรีจะซิ่ง จะอะไรเงี้ยอะ แต่ว่าอินที่สุดตอนนั้นก็คือ อินในลักษณะว่าครั้งแรกกับวงนี้ อินกับบทเพลงนี้ เราซุ่มเยอะที่สุด เราสนุก เล่นไปตบมือไป เล่นไปเหมือนขยับตัวไป ให้คนที่ดูเราเค้ารู้สึกที่เราสนุกด้วย เรามีความสุขด้วย เล่น คือมันอินหลายๆ อย่าง อินเพื่อให้หัวหน้า ให้คนที่หาเรามา รู้สึกว่า เฮ้ย อยากหาเราต่อ อยากให้เราอยู่วงนี้ ประทับใจ มันก็เลยเป็นความรู้สึกที่ดีที่สุด ณ ตอนนั้น ถึงเวลานี้ก็ยังจำ moment นั้นได้ แล้วก็ moment อื่นๆ มันก็เฉลี่ยๆ กันไป”

- บิ๊ก ผู้ให้ข้อมูลรายที่ 7

“ณ ตรงนั้นคือเรา เหมือนกับเราได้เล่นเป่าแซกในวง backup ที่เป็นมืออาชีพ ที่เป็นวงนักดนตรีอาชีพจริงๆ แล้วเราได้เป็น soloist อยู่ข้างหน้าแล้วเล่นกับพ่อ ความรู้สึกตอนนั้นที่เล่นมันคือแบบดนตรีที่มันมาเนี่ย มันอุ่มเรา คือเราเป็นเด็กแบบ คนหนึ่งที่เป่าแซกได้ แต่ดนตรีทั้งหมดข้างหลังมันคือ back เรา จนเราเป็นแบบ solo อยู่ตรงกลาง มันรู้สึกเหมือนเรา ... แล้วเสียงที่เราเล่นออกไป ความรู้สึกเราที่ได้ฟังเสียงตัวเองที่ไม่ได้ตีอะไรมากมาย แต่ว่าอยู่ในวงที่พร้อมที่จะแบบดันเราขึ้นเงี้ย อันนั้นมันคือฟิน .... ก็เพลงนี้ ก็แบบ แล้วเป็นครั้งแรกที่ได้เล่นกับมืออาชีพ มันรู้สึกฟิน

ที่ได้เล่นกับมืออาชีพ ความรู้สึกคือเหมือนกับเสียงแบบเนี้ย เราเคยแต่ได้ยินคนอื่นเล่น แต่เราไม่เคยได้ยินเสียงที่เกิดจากเราเล่น”

- ท้อป ผู้ให้ข้อมูลรายที่ 1

“หุย มันแบบเค้าปิดม่าน ก่อนจะเปิดคอนเสิร์ต ทุกคนก็เตรียมพร้อมละ พอมาเปิดเท่านั้นแหละ คือไม่คิดมาก่อน สรุปคนเต็ม บัตรขายเกินด้วย ต้องหาเก้าอี้เพิ่ม คนในนั้น สองสามหมื่นคนอะ เค้ามาเพื่อมาดูเรา เพลงแรกพอเปิดมาปั๊บน้ำตาไหลเลย ลืมหมดเลยต้องเล่นอะไรวะ คือลืมไปหมดแล้วอะ แต่พี่ที่เป็น music director บอกว่าก็ลืมไปเลย ทำให้เป็นธรรมชาติ อย่าไปเกร็ง เพราะว่าเค้ามาดูเรา ปล่อยไปตามฟีล ปล่อยไปตามอะไรเลย จริงๆ วันนั้นที่เล่นคอนเสิร์ตนะ 20 กว่าเพลง น้ำตาไหลทุกเพลงเลย แล้วมีเพลงนึง ซึ่งเพลงนั้นนะ ช่วงวินอยู่ม.3 ม.4 วินนั่งเล่นเปียโนเพลงนี้ อยู่ อยู่ดีๆ ก็เล่นมั่วๆ เล่นไปเล่นมา พี่วินเดินมา เฮ้ย ขอได้มั้ยอันนี้ วินก็ให้แกไปทำเพลง แล้วในคอนเสิร์ตคนร้องตามทุกคน ยิ่งเพลงนึงในอัลบั้มที่วินเล่นเปียโนเดี่ยวกะพี่ในวงสองคน แล้วมันมีช่วงหนึ่งคือแบบว่า เพลงขึ้นมาแล้วทุกคนจะใส่ ear monitor ใช้มั้ย คนใน hall ตอนนั้นตบมือให้วินอะ แล้วก็เรียกๆ ซึ่งไม่ได้ยิน น้ำตาไหลอยู่ คือแบบอินอะ อินมาก ซึ่งมาก เงยขึ้นมาแบบ ดึกล้องถ่ายไม่เห็น แล้วพี่ที่เล่นด้วยแกลใส่แว่นไซมะ แกก็บอกว่าแกน้ำตาคลอเข้าอยู่เหมือนกัน”

- วิน ผู้ให้ข้อมูลรายที่ 5

นอกจากเกิดความปีติสุข ตื่นตากับเสียงดนตรีที่ผู้ให้ข้อมูลเป็นกระทำให้ขณะนั้นแล้ว ประสบการณ์เป็นหนึ่งเดียวกับดนตรียังเกิดในขณะที่ผู้ให้ข้อมูลรับรู้ได้ว่าการสร้างสรรค์ดนตรีของตนเองนั้นมีคุณค่าและความหมายต่อตนเอง

ตัวอย่างเช่น

“ผมได้ไปร้องคอรัสให้กับคอนเสิร์ตของเพื่อนคนนึง เหตุการณ์นี้ทำให้ผมร้องไห้บนเวทีเลย คือเนี่ยเค้าเป็นเพื่อนผม เป็นนักร้องที่สู้ชีวิตมาก ...พยายามมามาก เข้าเวทีใหญ่ๆมาเยอะแต่ก็ไม่สำเร็จซักที คนก็จำไม่ได้ คือตอนหลังมาทำเพลงเอง ทีนี้ทุนเค้า

น้อย แต่เราเป็นเพื่อนกันไง เค้ายากทำเพลงก็ทำให้ เราก็คือมาด้วยกันเรื่อยๆ เค้ายากบอกว่าเค้าไปค่ายไหนปั๊บ ไม่มีค่ายไหนเอาเค้าเลย แต่เค้ามีแฟนคลับอยู่จำนวนหนึ่ง ประมาณ 200-300 คนที่แบบติดตามเค้าตลอดเวลา เค้ายกแบบมีความสุขแล้ว เค้ายกเลยได้จัดคอนเสิร์ตเล็กๆ ของตัวเอง คนดูก็หลักร้อยนะครับ สองสามร้อยคนอย่างนี้ เค้ายกบอกว่าให้ผมขึ้นไปบนเวที เป็นคอร์สให้เค้า แล้วเหตุการณ์ก็คือผมก็คอร์สปกติ ไม่มีอะไรมาก จนกระทั่งก่อนจบคอนเสิร์ต ผมก็เพิ่งรู้ว่าสิ่งที่ผมทำมันมีค่ากับชีวิตเค้ามาก เค้ายกแบบว่าร้องไห้ เค้ายกบอกว่านิ่วมัยว่า นิ่วอาจจะไม่ได้คิดอะไร แต่นิ่วเป็นคนเดียวที่เห็นว่าเรามีค่า สิ่งที่นิ่วทำให้เราทุกๆ เพลงที่เขียนมาอะ ถ้าเราไม่มีนิ่ว เราก็คงไม่มีทุกวันนี้ หลายๆ ครั้งที่เราโทรไปหานิ่ว แล้วเราบอกเราท้อเหลือเกินเลย แล้วนิ่วพูดกับเราว่า เฮ้ย ไม่ต้องกลัวนะ เราก็คงทำเพลงอยู่ เดี่ยวเราจะเขียนให้ เพื่อนบอกว่าคำนั้นมันทำให้เราไม่กลัวอะไรอีกแล้วในการทำเพลง แล้วแบบสุดท้ายเค้ายกก็มากอด ร้องไห้ แล้วแฟนคลับเค้าทุกคน พอจบคอนเสิร์ตปั๊บ แบบว่ามาหาผมอะ แล้วขอบคุณมากที่รักพี่เค้า อะอะไรเงี้ย มากอดผม คือเป็นแฟนคลับที่ผมไม่รู้จัก เค้ายกไม่เคยฟังเพลงผมด้วย ซึ่งมันก็ทำให้ผมรู้สึกว้า อืม คือผมไม่รู้เลยมาก่อนว่าสิ่งที่ผมทำมันจะ impact ... คือแบบวันนั้นผมซึ้งมากๆ เลย คือเพื่อนขอบคุณแล้วบอกว่าผมเป็นผู้มีพระคุณ ไม่อยากจะทำอะไรเลย”

- นิ่ว ผู้ให้ข้อมูลรายที่ 8

ประเด็นย่อย 4.2 การรับรู้ว่าคุณคือชีวิต

เมื่อดนตรีได้ถูกล้อมรวมเข้ากับผู้ให้ข้อมูลอย่างแนบสนิที่ไม่สามารถแยกออกจากตัวได้ ผู้ให้ข้อมูลเกิดความตระหนักว่าคุณคือชีวิต มีความสำคัญต่อการดำรงชีวิตในทุกขณะ ไม่สามารถผ่านวันๆ หนึ่งไปได้ โดยขาดดนตรี ผู้ให้ข้อมูลเกิดความรัก ความผูกพัน และความภาคภูมิใจในดนตรีของตนเอง นอกจากนี้ผู้ให้ข้อมูลยังระบุว่า ถึงแม้จะมีอุปสรรคมาขัดขวางในการเล่นดนตรีบ้าง แต่ก็ไม่สามารถจะหยุดเล่นดนตรีได้เลย

ตัวอย่างเช่น

“ก็ขาดมันไม่ได้ละมั้ง ถึงจะไม่ได้เล่นดนตรีก็ตามแต่ว่ามันยังสอน ยังอะไรอยู่ ก็เหมือนว่ามันขาดไม่ได้แล้ว ต่อให้เลิก คิดจะเลิก แต่มันเลิกไม่ได้ มันเหมือนเข้าไปอยู่ในเส้นเลือดละ”

- นาย ผู้ให้ข้อมูลรายที่ 4

“แต่มันเป็นความสุขที่สำคัญมากในชีวิตพ่ะนี่นะ คือถ้าไม่เล่นดนตรีก็อยู่ไม่ได้ขาดไม่ได้ ยิ่งไงก็ต้องจับ ต้องเล่น ถึงแก่แล้วก็ต้องเล่น เล่นไม่ไหว ก็สอน ไม่มีเพื่อนเล่น ก็เล่นคนเดียว ไม่เล่นก็ต้องฟัง ยิ่งไงก็ต้องฟัง ไม่ฟังนานๆ แล้วก็มีความรู้สึกว่า ทิ้งไปไกลรีเปลา่ ยิ่งไงก็ต้องนึกในหัวนะ แล้วนักดนตรีไทยมันจะนอยเพลงทั้งวันเจ็ย คือไปเรียนด้านอื่น ไปทำด้านอื่น หนึ่งวันพ่ะนี่จะต้องมีการนอยเพลงบ้าง บอๆ กदन็วอย่างเนี้ยเอง แต่มันจะต้องมีนึกถึงไรเจ็ยครับ”

- บิ๊ก ผู้ให้ข้อมูลรายที่ 7

“ใช่ ก็เหมือนว่า อยู่ได้ด้วยดนตรีแล้วตอนนี้ ถ้าไม่มีงานก็เล่นดนตรีไปจนตาย”

- วิน ผู้ให้ข้อมูลรายที่ 5

“ใช่ ยังเป็นดนตรีอยู่ดี ก็ไม่เคยคิดว่าจะขาดได้ ก็คงขาดไม่ได้แล้ว ยอมรับนะครับว่า ปัจจุบันรายได้น้อยนะครับ ดนตรี ทำงานได้รายได้ไม่เยอะเลย ถ้าเป็นฟรีแลนซ์อะ รายได้เยอะ เพราะว่ารับงานจากบริษัทใหญ่ แต่ว่าถ้าเป็นรับงานจากค่ายจริงๆ แล้วก็ได้ไม่เยอะเท่าไร แต่ว่าก็มีความสุขอยู่ดีกับการทำมัน”

- นิว ผู้ให้ข้อมูลรายที่ 8

ผู้ให้ข้อมูลยังรับรู้ได้ว่าดนตรีคือสิ่งสำคัญที่ให้โอกาสหลายๆ อย่างในชีวิตของตน ดนตรีเป็นปัจจัยหลักที่ทำให้ตนเองมาถึงจุดนี้ของชีวิตได้ เช่น ดนตรีให้ความสุขกับตนเอง ดนตรีเป็นสิ่งที่ทำให้ตนเองมีการศึกษาที่ดี ได้เรียนในโรงเรียนหรือมหาวิทยาลัยที่ดี และมีชื่อเสียง ผู้ให้ข้อมูลบางคนรับรู้ว่าคุณดนตรีทำให้ตนเองมีหน้าที่การงานที่ดี ให้พื้นที่ในสังคม ให้ชื่อเสียง และทำให้ตนเองมีหน้ามีตาในสังคม

รวมไปถึงการทำงานด้านดนตรี ที่เป็นการงานที่ให้ความสุขกับตนในทุกๆ ครั้งที่ทำ และยังสามารถหาเลี้ยงชีพตนเองและครอบครัวได้

ตัวอย่างเช่น

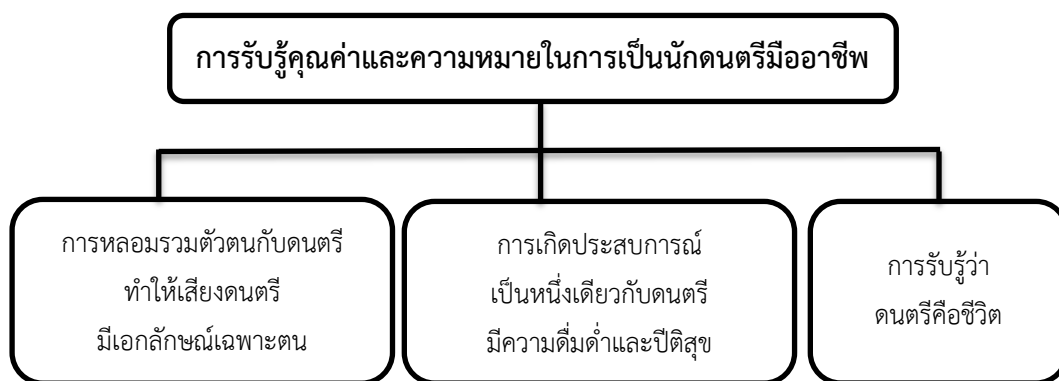
“ดนตรีให้ทุกอย่างในชีวิต ณ เวลานี้ ที่ได้เป็นครู ที่ได้เงิน มีรถ มีเงินใช้จ่าย มีอนาคต มีทุกอย่างในชีวิต สร้างเรามาถึงทุกวันนี้ คือดนตรีเลยนะ ดนตรีไทยนี่คือหลักมาก หลักเลย ถ้าไม่มีดนตรีไทยก็มองไม่ออกเลยนะว่าจะไปทางไหน จะเดินทางไหน จะมีคนนับหน้าถือตา หรือจะมีที่ทางสังคมให้ยื่นมัย ก็คงเป็นคนที่อยู่ๆ ไปทุกวัน ใช้เงินแม่ไป ป่านนี้ยังไม่มียานทำรีเปลาไม่รู้ นึกไม่ออกจริงๆ ว่าตอนนี้ตัวเองเก่งอะไร หรือทำอะไรได้ดีกว่าเล่นดนตรี คิดได้แค่ว่า ทำทุกอย่าง มีดนตรี แล้วทำอะไรได้ดีที่สุดก็คือเล่นดนตรี”

- บิ๊ก ผู้ให้ข้อมูลรายที่ 7

“แล้วนี่ก็เป็นความโชคดีอีกอย่าง คือขณะที่เราสามารถเอาความฝันของตัวเองมาเลี้ยงดูครอบครัว มีทุกอย่างด้วยตรงนี้ (การเป็นนักดนตรีมืออาชีพ) ถ้าเกิดเราอยากร้องเพลง แต่เราไม่มีโอกาสตรงนั้น ที่เราได้มาทำงานตรงนี้ได้ เราก็จะไม่ได้ร้องเพลงอยู่ดี เราก็ต้องไปทำอย่างอื่น เพราะงั้นทุกวันนี้ก็ยังขอบคุณทุกอย่างที่ทำให้เราร้องเพลงได้แบบนี้ ขอบคุณร้องเพลงที่ทำให้เรามีทุกอย่าง มีเงินใช้ การทำงานที่นี้ ถ้าไม่ได้ร้องเพลง ก็คงไม่ได้มาทำ”

- โจ้ ผู้ให้ข้อมูลรายที่ 6

จากประสบการณ์คำบอกเล่าของนักดนตรีมืออาชีพผู้ให้ข้อมูลในประเด็นของการรับรู้คุณค่า และความหมายในการเป็นนักดนตรีมืออาชีพ สามารถสรุปได้ดังภาพที่ 5

ภาพที่ 5 ประเด็นย่อยในประเด็นหลักที่ 4
การรับรู้คุณค่าและความหมายในการเป็นนักดนตรีมืออาชีพ

กล่าวโดยสรุป ผลการวิจัยพบประสบการณ์ด้านจิตใจของนักดนตรีมืออาชีพ 4 ประเด็นหลัก กล่าวคือ *ประเด็นแรก การรับรู้ตัวตนทางดนตรี* ผู้ให้ข้อมูลรับรู้ปัจจัยต่างๆ ที่เอื้อให้ตนเองมีการพัฒนาตัวตนทางดนตรี คือ สิ่งสนับสนุนและศักยภาพภายในตนเอง การสนับสนุนของครอบครัว และการเห็นคุณค่าของตนจากคนรอบข้าง *ประเด็นที่สอง ความชัดเจนในตัวตนทางดนตรี* คือสิ่งที่ทำให้ผู้ให้ข้อมูลตระหนักถึงตัวตนทางดนตรีของตนเองได้อย่างชัดเจน ระบุถึง การรับรู้พรสวรรค์ทางดนตรี ผ่านการสอบ การแข่งขัน การเปรียบเทียบที่ทำให้รับรู้พรสวรรค์ของตนเอง และการเรียนรู้ด้วยตนเองที่ทำให้เห็นทักษะทางดนตรี การรับรู้ความถนัดทางดนตรี การรับรู้ความมุ่งมั่นที่จะเล่นดนตรีระยะยาว โดยผ่านการเรียนการสอนอย่างต่อเนื่อง และมุ่งมั่นที่จะเล่นดนตรีอย่างต่อเนื่องเพื่อการประกอบอาชีพ *ประเด็นที่สาม การเติบโตของตัวตนทางดนตรี* ระบุถึงการกระทำต่างๆ ที่ช่วยในการเติบโตของตัวตนทางดนตรี ที่มีทั้งการฝึกฝนฝีมืออย่างต่อเนื่องและสม่ำเสมอ ความสนใจในการเล่นดนตรีที่หลากหลาย การเข้าร่วมประกวด แข่งขันที่ทำให้เห็นตัวตนทางดนตรีอย่างชัดเจน การมีต้นแบบและแหล่งทรัพยากรที่เอื้ออำนวย รวมไปถึงการพบจุดเปลี่ยนในเส้นทางดนตรีที่ช่วยให้ความชัดเจนในตัวตนทางดนตรี *ประเด็นที่สี่ การรับรู้คุณค่าและความหมายในการเป็นนักดนตรีมืออาชีพ* คือ การที่ผู้ให้ข้อมูลได้ตระหนักถึงการรับรู้คุณค่าและความหมายในการเป็นนักดนตรีมืออาชีพ ระบุถึง การหลอมรวมตัวตนกับดนตรีทำให้เสียงดนตรีมีเอกลักษณ์เฉพาะตน การเกิดประสบการณ์เป็นหนึ่งเดียวกับดนตรีมีความเต็มใจและปีติสุข และการรับรู้ว่าคุณคือชีวิต

บทที่ 5

สรุปผลการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

สรุปผลการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาประสบการณ์ด้านจิตใจในการพัฒนาตัวตนทางดนตรี และความหมายในชีวิตของนักดนตรีมืออาชีพ โดยใช้ระเบียบวิธีวิจัยเชิงคุณภาพแบบปรากฏการณ์วิทยา ผู้ให้ข้อมูลเป็นนักดนตรีมืออาชีพจำนวน 8 คน ที่ผ่านการคัดเลือกแบบเจาะจงตามเกณฑ์ ได้แก่ (1) เป็นนักดนตรีที่ประกอบอาชีพหลักทางดนตรี หรือมีรายได้หลักมาจากการแสดงดนตรีติดต่อกันมา 3 ปี ในช่วงเวลา 5 ปีที่ผ่านมา (2) มีการฝึกซ้อมอย่างต่อเนื่องติดต่อกันตั้งแต่ 10 ปีขึ้นไป หรือมีจำนวนชั่วโมงการฝึกซ้อมประมาณ 10,000 ชั่วโมงขึ้นไป (3) มีประสบการณ์ในการเล่นดนตรีแบบมืออาชีพที่มีผลงานโดดเด่น หรือมีผลงานเป็นที่ยอมรับในด้านดนตรี เช่น ได้รับรางวัลระดับภูมิภาคหรือระดับชาติขึ้นไป เป็นต้น (4) เคยมีประสบการณ์การเล่นดนตรีจนรับรู้ว่าเป็นหนึ่งเดียวกับดนตรี หรือมีประสบการณ์ปิด ตี๋มต่ำ การเก็บรวบรวมข้อมูลใช้ระยะเวลาประมาณ 4 เดือน (ตั้งแต่เดือน ตุลาคม พ.ศ. 2558 ถึงเดือนมกราคม พ.ศ. 2559) ด้วยการสัมภาษณ์เชิงลึกจำนวน 1 ครั้ง โดยใช้ระยะเวลาในการสัมภาษณ์ประมาณ 1 – 1.5 ชั่วโมง ผู้วิจัยถอดเทปการสัมภาษณ์แบบคำต่อคำ จากนั้นผู้วิจัยทำการวิเคราะห์ข้อมูลโดยอิงขั้นตอนการวิเคราะห์ข้อมูลการวิจัยเชิงคุณภาพแบบปรากฏการณ์วิทยา โดยมุ่งทำความเข้าใจถึงความหมายของปรากฏการณ์หรือประสบการณ์ของผู้ให้ข้อมูล และมีการตรวจสอบข้อมูลและผลการวิเคราะห์ข้อมูลโดยผู้วิจัยตรวจสอบข้อมูลโดยการอ่านวิเคราะห์ อภิปราย และนำข้อมูลจากการสังเกต และบันทึกภาคสนามมาใช้ประกอบ รวมถึงให้อาจารย์ที่ปรึกษาช่วยตรวจสอบและขอความเห็น เพื่อให้ผลการวิเคราะห์ข้อมูลถูกต้องตามประสบการณ์ของผู้ให้ข้อมูลมากที่สุด ช่วยลดอคติในตัวผู้วิจัยและลดความผิดพลาดหรือการบิดเบือนข้อมูล จากนั้นจึงสรุปข้อค้นพบที่ได้และนำเสนอในรูปแบบของการเขียนเชิงพรรณนา

ผลการวิจัยพบว่า ประสบการณ์ด้านจิตใจในการพัฒนาตัวตนและความหมายในชีวิต ผลการวิจัยพบประสบการณ์ด้านจิตใจของนักดนตรีมืออาชีพ 4 ประเด็นหลัก ดังนี้ (1) การรับรู้การรับรู้ต้นทุนทางดนตรี ได้แก่ สิ่งสนับสนุนและศักยภาพภายในตนเอง การสนับสนุนของครอบครัว และ

การเห็นคุณค่าของตนตรีจากคนรอบข้าง (2) ความชัดเจนในตัวตนทางดนตรี ได้แก่ การรับรู้พรสวรรค์ทางดนตรี ผ่านการสอบ การแข่งขัน การเปรียบเทียบที่ทำให้รับรู้พรสวรรค์ของตนเอง และการเรียนรู้ด้วยตนเองที่ทำให้เห็นทักษะทางดนตรี การรับรู้ความถนัดทางดนตรี การรับรู้ความมุ่งมั่นที่จะเล่นดนตรีระยะยาว โดยการเรียนดนตรีอย่างต่อเนื่อง และเพื่อการประกอบอาชีพทางดนตรี (3) การเติบโตของตัวตนทางดนตรี ได้แก่ การฝึกฝนฝีมืออย่างต่อเนื่องและสม่ำเสมอ ความสนใจในการเล่นดนตรีที่หลากหลาย การเข้าร่วมประกวด แข่งขันที่ทำให้เห็นตัวตนทางดนตรีอย่างชัดเจน การมีต้นแบบและแหล่งทรัพยากรที่เอื้ออำนวย รวมไปถึงการพบจุดเปลี่ยนในเส้นทางดนตรีที่ช่วยทำให้เกิดความชัดเจนในตัวตนทางดนตรี (4) การรับรู้คุณค่าและความหมายในการเป็นนักดนตรีมืออาชีพ ได้แก่ การหลอมรวมตัวตนกับดนตรีทำให้เสียงดนตรีมีเอกลักษณ์เฉพาะตน การเกิดประสบการณ์เป็นหนึ่งเดียวกับดนตรีมีความดื่มด่ำและปิติสุข และการรับรู้ว่าดนตรีคือชีวิต

การอภิปรายผลการวิจัย

การวิจัยเชิงคุณภาพนี้ได้สะท้อนถึงประสบการณ์ด้านจิตใจในการพัฒนาตัวตนทางดนตรีและความหมายในชีวิตของนักดนตรีมืออาชีพ โดยในประสบการณ์ดังกล่าว นักดนตรีมืออาชีพผู้ให้ข้อมูลทั้ง 8 ราย ได้บอกเล่าถึงความสำคัญของทั้ง พรสวรรค์ และพรแสวง ที่ส่งผลต่อการพัฒนาตัวตนทางดนตรีและการรับรู้คุณค่าและความหมายของการเล่นดนตรีอย่างมืออาชีพของพวกเขา นอกจากนี้ นักดนตรีมืออาชีพผู้ให้ข้อมูลได้ระบุถึงปัจจัยที่สนับสนุนหรือขัดขวางการพัฒนาตัวตนทางดนตรี และการเข้าถึงความหมายในชีวิตของพวกเขาด้วย โดยในการอภิปรายผลนี้ ผู้วิจัยอภิปรายผลการศึกษาเปรียบเทียบกับองค์ความรู้และการศึกษาวิจัยที่ผ่านมาดังต่อไปนี้

1. ประสบการณ์ด้านจิตใจที่เกี่ยวกับการรับรู้แก่นแท้ที่เป็นตัวตนทางดนตรี

องค์ความรู้ในเรื่องตัวตนทางดนตรี ระบุว่า มี 2 บริบท คือ “musical self-concept” และ “music child” ซึ่งมีความหมายแตกต่างกัน กล่าวคือ ตัวตนทางดนตรีในบริบทของ *Musical Self-concept* เป็นการศึกษาวิจัยของ Spychiger Gruber และ Olbertz (2009) ซึ่งได้กล่าวถึงตัวตนทางดนตรีไว้ว่า เป็นการรับรู้หรือการเข้าใจตัวตนที่เกี่ยวข้องกับดนตรี 2 ส่วนคือ ส่วนประกอบของตัวตนทางดนตรีที่ไม่เกี่ยวข้องกับวิชาการ เป็นการตอบสนองด้านอารมณ์ความรู้สึก จิตวิญญาณ การรู้จัก

และการใช้ปัญญา การเคลื่อนไหวร่างกาย และด้านความสัมพันธ์เชื่อมโยงกับผู้ตนและสิ่งรอบตัว และ ส่วนประกอบของตัวตนทางดนตรีที่เกี่ยวข้องกับวิชาการ เป็น ความสามารถที่เกี่ยวกับจังหวะ การฟัง การเล่นเครื่องดนตรี การเรียบเรียงดนตรี ความสามารถในการแต่งเพลง เป็นต้น อีกบริบทหนึ่ง เป็น ตัวตนในบริบทของ *Music Child* เป็นแนวคิดของ Nordoff และ Robbins (1977) ซึ่งเป็นแนวคิดที่ กล่าวถึง การที่คนเรามีตัวตนทางดนตรีที่ติดตัวมาตามธรรมชาติมาตั้งแต่เกิด ตัวตนทางดนตรีนี้มีลักษณะ เป็นปัจเจก หรือมีความเฉพาะตัวที่เมื่อได้รับการกระตุ้นจะทำให้พวกเขาตอบสนองต่อประสบการณ์ ทางดนตรี สามารถพบความหมายในดนตรีและมีความผูกพันกับดนตรี มีความจำด้านดนตรี รวมไปถึง มีความรู้สึกเพลิดเพลินจากการแสดงออกทางดนตรีทั้งนี้ตัวตนทางดนตรีนี้สามารถพัฒนาได้ต่อเนื่อง ตลอดช่วงชีวิตของคน

ในการศึกษาครั้งนี้ ประสบการณ์ด้านจิตใจเกี่ยวกับการรับรู้ตัวตนทางดนตรีของผู้ให้ข้อมูลที่เป็นนักดนตรีมืออาชีพ สามารถอธิบายได้ด้วย ตัวตนในบริบทของ *Music Child* เป็นแนวคิดของ Nordoff และ Robbins (1977) ซึ่งเป็นแนวคิดที่กล่าวถึงการที่คนเรามีตัวตน หรือ แก่นแท้ทางดนตรี ที่ติดตัวมาตามธรรมชาติมาตั้งแต่เกิด ดังที่ ผู้ให้ข้อมูลได้กล่าวถึงประสบการณ์ “การตระหนักถึง ทรัพยากรภายในตนเอง” ที่เป็นความชอบ แรงจูงใจ แรงบันดาลใจ ซึ่งเป็นธรรมชาติที่ติดตัวนักดนตรี มาแต่กำเนิด ว่าเป็นต้นทุนที่สำคัญที่ในการเริ่มเล่นดนตรีและรับรู้ตัวตนทางดนตรี ตัวอย่างเช่น ผู้ให้ ข้อมูลรายที่ 8 ระบุว่า “ถ้าพูดถึงดนตรี เป็นคนที่ชอบดนตรีมาตั้งแต่เด็ก คุณแม่เคยเล่าให้ฟังว่าตอน เด็กๆ พอเปิดเพลงในทีวี ก็จะออกมาเต้นชอบ มีความรู้สึกชอบดนตรีมาก จนกระทั่งเข้าอนุบาล พอ เข้าอนุบาลปี่ อนุบาล 2 เคาก็ให้เรียนเมโลเดียน เครื่องเป่า” การตระหนักในต้นทุนด้านทรัพยากร ภายในของนักดนตรีมืออาชีพ ไม่ว่าจะเป็นแรงจูงใจจากภายใน นี้เองที่เป็นตัวขับเคลื่อนให้ผู้ให้ข้อมูล ตัดสินใจเริ่มต้นเล่นดนตรี หรือตัดสินใจพัฒนาฝีมือทางดนตรีของตนเองอย่างต่อเนื่อง

ประสบการณ์ด้านจิตใจเกี่ยวกับการรับรู้ตัวตนทางดนตรีของผู้ให้ข้อมูลที่เป็นนักดนตรีมือ อาชีพ ด้านการตระหนักในต้นทุนนี้ยังรวมไปถึง การตระหนักในนิสัยด้านบวกของพวกเขา เช่น ความขยัน ความมีวินัย ความกระตือรือร้น ที่เป็นสิ่งที่ติดตัวมาของพวกเขา มีส่วนช่วยในการส่งเสริม ให้พวกเขาตัดสินใจก้าวเข้าสู่เส้นทางดนตรี และยังมีส่วนเอื้อให้พวกเขาฝึกซ้อมได้อย่างต่อเนื่อง เป็น เวลายาวนานหลายปี ไม่ทิ้งการฝึกซ้อมไปกลางคัน ซึ่งทรัพยากรที่เป็นต้นทุนในการสร้างตัวตนทาง ดนตรีเหล่านี้ พบตรงกับงานวิจัยของ Creech (2008) ที่ได้กล่าวถึง ลักษณะนิสัยหรือ บุคลิกลักษณะ

ว่าเป็นปัจจัยสำคัญในขั้นตอนการเปลี่ยนผ่านไปสู่ความเป็นมืออาชีพนั้น ได้แก่ ความมั่นใจในตัวเอง ความขยันหมั่นเพียร และความเพลิดเพลีนกับดนตรี

ประสบการณ์ด้านจิตใจต่อมาที่เอื้อให้นักดนตรีมืออาชีพผู้ให้ข้อมูลมีการพัฒนาแก่นแท้ของตัวตนทางดนตรีของตนเอง คือ การได้รับการสนับสนุนจากครอบครัว และการเห็นคุณค่าของดนตรีจากคนรอบข้าง ซึ่งได้แก่ การได้รับการสนับสนุน ส่งเสริมจากครอบครัวทางตรง ในการเรียนการสอนดนตรีทั้งในระบบโรงเรียนและการเรียนการสอนดนตรีในสถาบันดนตรีนอกระบบโรงเรียนต่างๆ และทุนทรัพย์ในการหาซื้อเครื่องดนตรีต่างๆ รวมไปถึงการเอื้ออำนวยความสะดวกให้กับผู้ให้ข้อมูลในการทำกิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับดนตรีตัวอย่างเช่น “ตอนที่สอบเข้า พ่อลงทุนให้ลูกน้องตำรวจขนอเล็กโทนไปห้องสอบ แล้วเราก็ขึ้นไปสอบ อาจารย์เห็นเค้าคงคิดว่า ไอ้เนี่ยคงอยากเข้าจริงๆ ก็เลยได้เข้า” (วิน ผู้ให้ข้อมูลรายที่ 5) นอกจากนี้ผู้ให้ข้อมูลยังกล่าวถึงการสนับสนุนจากครอบครัวทางอ้อม ซึ่งส่งผลให้ผู้ให้ข้อมูลได้เกิดความผูกพันกับเสียงดนตรี เกิดการซึมซับสิ่งแวดล้อมที่เกี่ยวข้องกับดนตรีตั้งแต่วัยเด็ก ตัวอย่างเช่น “บ้านที่เป็นครอบครัวดนตรี คุณปู่เป็นศิลปินแห่งชาติสาขาศิลปะการแสดงพื้นบ้านหนังตะลุง ทางบ้านพ่อพี่ก็จะเป็นสายลูกทุ่งหมด แล้วก็มิวดนตรีลูกทุ่ง ส่วนคุณแม่พี่เป็นครูสอนนาฏศิลป์ จบนาฏศิลป์ คุณพ่อพี่จับดนตรี ก็เลยกลายเป็นครอบครัวดนตรี แล้วพอถึงเวลา ที่บ้านก็เลยคิดกันว่า ลูกควรจะมีดนตรีสักอย่างนึง ให้ลูกเลือกว่าจะเอาอะไร” (ผู้ให้ข้อมูลรายที่ 6)

ส่วนการเห็นคุณค่าของดนตรีจากคนรอบข้าง เป็นอีกการรับรู้ต้นทุนทางดนตรีที่ผู้ให้ข้อมูลระบุว่า มีผลมีผลต่อการรับรู้ตัวตนทางดนตรี และการเลือกการเรียนดนตรีของพวกเขา ตัวอย่างเช่น “ปัจจัยที่ทำให้เค้าสนับสนุนได้จริงๆ ก็คือเสียงจากคนรอบข้าง พอคนรอบข้างเริ่มชมเยอะๆ แบบ น้องนิวเก่งจังเลยคะคุณแม่ ตั้งแต่เล่นเปียโนละ ซึ่งก็เล่นเวทีนู่นนี่นั่น ก็เลยทำให้เค้าตัดใจซื้อเปียโนมาให้เค้าซื้อเพราะว่าทุกคนชมว่าเราทำได้ อย่างตอนไปเรียนร้องเพลง มันถูกราคาสามสี่พัน เค้าก็โอเค ถึงจะไกลก็เหอะ พ่อกับแม่ก็สามารถมาส่งให้ได้ทุกสัปดาห์เพื่อที่จะเรียน เพราะว่าทุกคนชมหมด ก็เลยเริ่มเรียนร้องเพลงตั้งแต่นั้นเป็นต้นมา” (นิว ผู้ให้ข้อมูลรายที่ 8)

เมื่อพิจารณาส่วนของการรับรู้การสนับสนุนจากบุคคลรอบข้างนักดนตรีมืออาชีพผู้ให้ข้อมูลระบุถึงการสนับสนุนและการส่งเสริมจากผู้ปกครอง เพื่อน ครู และสถาบัน ทั้งทางตรงและทางอ้อม นอกจากนี้การสนับสนุนยังรวมไปถึงสภาพบรรยากาศ สิ่งแวดล้อมรอบข้างที่กว้างมากขึ้นกว่าครอบครัว คือ สังคมที่เห็นคุณค่าของดนตรี กล่าวคือ เมื่อผู้ให้ข้อมูลมีสังคมรอบข้างที่เห็นคุณค่าของดนตรี มองว่าดนตรีเป็นสิ่งที่ดี และให้คุณค่ากับการเล่นดนตรีหรือการเรียนดนตรี รวมไปถึงการชื่นชม

ของสังคมรอบข้างต่อความสามารถทางดนตรีของผู้ให้ข้อมูล ล้วนแต่เป็นสิ่งที่กระตุ้นและหล่อเลี้ยงให้พวกเขาเติบโตในเส้นทางความเป็นนักดนตรีมืออาชีพนี้มาเรื่อยๆ

ผลการวิจัยในเรื่องประสบการณ์การได้รับการสนับสนุนจากครอบครัว และการเห็นคุณค่าของดนตรีจากคนรอบข้าง นี้มีความสอดคล้องกับงานวิจัยของ Moore และคณะ (2003) ที่ระบุถึงบริบททางสังคมที่มีผลต่อการประสบความสำเร็จทางดนตรี กล่าวคือ การสนับสนุนและการดูแลการฝึกซ้อมครอบครัวที่มีส่วนในการเอื้อต่อการก้าวเข้าสู่เส้นทางดนตรี โดยผลการวิจัยพบว่า นักดนตรีมืออาชีพส่วนใหญ่จะมีผู้ปกครองที่อยู่บ้านด้วยกันตลอดจนกระทั่งลูกมีอายุ 10 ปี ซึ่งเป็นช่วงเวลาการเริ่มต้นในการเล่นดนตรีของนักดนตรีมืออาชีพเหล่านั้น และการเติบโตเป็นนักดนตรีมืออาชีพนั้น จะต้องได้รับการสนับสนุนจากผู้ปกครองอยู่เสมอ

2. ประสบการณ์ความชัดเจนในตัวตนทางดนตรีที่เกิดการจากหลอมรวมของพรแสวงและพรสวรรค์

สำหรับ ประสบการณ์ความชัดเจนในตัวตนทางดนตรี ของนักดนตรีมืออาชีพผู้ให้ข้อมูลในการวิจัยครั้งนี้ เป็นการหลอมรวมของพรแสวงและพรสวรรค์ ที่สนับสนุนการศึกษาที่ผ่านมาของทั้งนักการศึกษาไทย เช่น ญรุธ สุธธจิตต์ (2555) และ Ericsson และคณะ (2007) ผู้เชี่ยวชาญด้านการศึกษาความเป็นมืออาชีพของนักดนตรีที่ให้ความสำคัญกับ การมีความถนัด การสนับสนุนของครอบครัว และจำนวนชั่วโมงในการฝึกซ้อม ด้วยการเริ่มเล่นดนตรี ตั้งแต่อายุน้อย

ประสบการณ์ด้านจิตใจที่เป็นความชัดเจนในตัวตนทางดนตรี จากการหลอมรวมของพรแสวงและพรสวรรค์ ของนักดนตรีมืออาชีพผู้ให้ข้อมูลในการวิจัยครั้งนี้ สามารถอธิบายได้ด้วย ภาพปริศนาธรรมชุดจับวัว (Ox herding) โดย Kim (2010) ที่ศึกษากระบวนการพัฒนาตัวตนทางดนตรีจากประสบการณ์ของนักดนตรีบำบัดหญิงชาวเกาหลีของการฝึกอบรมประกาศนียบัตรดนตรีบำบัด สถาบัน Nordoff-Robbins Kim นำเสนอประสบการณ์ด้านจิตใจในขั้นตอนต่างๆ ของการพัฒนาความเป็นมืออาชีพและพัฒนาตัวตนทางดนตรี ด้วยภาพบางส่วนในจำนวนทั้งหมด 10 ภาพ และ การศึกษาวิจัยเชิงประจักษ์ที่ผ่านมาได้ให้ความสำคัญของประสบการณ์ด้านจิตใจที่เป็นความชัดเจนของตัวตนทางดนตรี จากการหลอมรวมของพรสวรรค์และพรแสวงของนักดนตรีมืออาชีพ ดังจะได้อภิปรายต่อไปนี้

นักดนตรีมืออาชีพผู้ให้ข้อมูลกล่าวถึงจุดเริ่มต้นของเส้นทางการพัฒนาตัวตนทางดนตรีของพวกเขา ผ่านการรับรู้พรสวรรค์ ที่เป็นความสามารถที่โดดเด่นขึ้นมาของตนเองเมื่อเปรียบเทียบกับบุคคลรอบข้างว่า เป็นสิ่งที่พวกเขาตระหนักและรับรู้ตนเอง ชัดเจนขึ้นเรื่อยๆ เมื่อพิจารณาตามภาพที่นำเสนอโดย Kim (2010) นำเสนอประสบการณ์ด้านจิตใจในขั้นตอนต่างๆ ของการพัฒนาความเป็นมืออาชีพและพัฒนาตัวตนทางดนตรี เริ่มจากภาพที่ 1 ถึงภาพที่ 3 (ภาพที่ 1 หัวัว หมายถึง แรกเริ่มที่บุคคลยังไม่รู้ถึงสิ่งที่ตนถนัด ไร้เป้าหมาย ภาพที่ 2 เห็นรอยัว หมายถึง การพบร่องรอยแห่งชีวิต หรือสิ่งที่น่าสนใจ จึงเริ่มเดินตามรอยเท้าัวไป ภาพที่ 3 เห็นัว หมายถึง จากที่บุคคลได้เดินตามรอยแห่งชีวิต ในที่สุดก็ได้พบกับัว และต้องการจะจับัวไว้ให้เป็นของตน) ดังที่ผู้ให้ข้อมูลกล่าวถึงประสบการณ์ที่เกิดจากการสอบ การแข่งขัน การเปรียบเทียบ และการลองผิดลองถูก ตัวอย่างเช่น “ก็เราอยากมา เราอยากเล่นให้ดี แล้วเราก็ เราอยากเป็นที่บของจังหวัดก่อน ที่บประเทศก็อีกเรื่องนึ่ง ในจังหวัดขอนแก่นของเราไม่มีใครเป่าฟลูตได้เก่งไปกว่าเราแล้ว” (ชาติ ผู้ให้ข้อมูลรายที่ 3) “ก็คือพอเล่นบับเนี่ย มันเหมือนกับว่าเรารู้สึกว่าเราเกินหน้าเพื่อนหลายๆ คน ความรู้สึกแบบเนี้ยมัน เป็นมาตลอด ทำให้เรารู้สึกว่า เราชอบที่จะเก่งกว่าทุกคนในห้อง สมมติมาในคลาสเปียนโนบับ มีคนเล่นเปียนโนอยู่ 5 คน คุณครูเค้าให้เล่นทีละคน แล้วเราเล่นดีมาก แต่เพื่อนยังเล่นไม่ได้ ทุกคนก็จะมาบอกว่า นิวเก่งจัง” (นิว ผู้ให้ข้อมูลรายที่ 8)

การรับรู้พรสวรรค์ซึ่งเป็นสิ่งที่ติดตัวมาตั้งแต่กำเนิดของแต่ละบุคคลอาจมีไม่เท่ากัน ดังที่ผู้ให้ข้อมูลรับรู้ถึงความสามารถทางดนตรีของตนเองที่เด่นชัดได้อย่างชัดเจนด้วยหลายวิธี ไม่ว่าจะเป็นการได้ทดลองลงมือกระทำ การเปรียบเทียบตนเองกับผู้อื่น และการเปรียบเทียบความสามารถทางด้านดนตรีกับความสามารถด้านอื่นๆ ของตน ซึ่งพรสวรรค์เป็นสิ่งที่พวกเขามีติดตัวภายในตั้งแต่กำเนิดนี้ สอดคล้องกับงานของ Nordoff และ Robbins (2007) ที่ได้ระบุถึง ดนตรีภายในตนเองที่ทุกคนมีมาตั้งแต่กำเนิด เรียกว่า music child ซึ่งหมายถึง ความเป็นดนตรีที่ทุกคนมีตั้งแต่กำเนิด ทุกคนมีการตอบสนองต่อประสบการณ์ทางดนตรีได้ มีสัมผัสที่เกี่ยวกับดนตรีอย่างเป็นสากล

นอกจากการรับรู้ถึงพรสวรรค์ทางดนตรีของตนเองจากการเปรียบเทียบทักษะทางดนตรีต่างๆ กับผู้อื่นแล้ว ผู้ให้ข้อมูลยังรับรู้พรสวรรค์ทางดนตรีได้จากการลองผิดลองถูกของตนเอง และพบว่าตนเองสามารถเล่นได้ดี สามารถเรียนรู้และเข้าใจได้เร็วและถูกต้อง ตัวอย่างเช่น “ใช่ ชล่วยดนตรีไทยครับ ชล่วยเพียงออ ก็เรียน แล้วอาจารย์ก็ให้โน้ตมาเป่าเพลงไทย เพลงแบบพื้นบ้านครับ เราขยันเราก็ไปซื้อหนังสือเองตามร้านหนังสือ โน้ตชล่วยไทยแล้วมาหัดเป่า เราก็มาหัดเองที่บ้าน ทีนี้ก็ฟังเพลง

ตามทีวี แล้วช่วงนั้นมันมีบอลโลก เราก็แกะเพลงบอลโลก เป่าเพลงบอลโลก แบบมันจิ้งเลย ปรากฏว่า เป่าขลุ่ยไทย เอ๊ะ ทำไมเสียงไม่ตรง เราก็เลยต้องผสมนิ้วกันเอง ปรับเปลี่ยนให้เสียงมันตรง” (เอน ผู้ให้ข้อมูลรายชื่อที่ 2)

เมื่อนักดนตรีมีอาชีพรับรู้ถึงพรสวรรค์ทางด้านดนตรีแล้ว พรสวรรค์ด้านดนตรีอย่างหนึ่งที่ทำให้นักดนตรีมีอาชีพเหล่านี้รับรู้ถึงพรสวรรค์ทางด้านดนตรีของตน คือ ทักษะโสตประสาททางดนตรี หมายถึง การฟังเสียงดนตรีและสามารถแยกแยะได้ว่าเสียงนี้คือเสียงอะไร มีประสาทหูทางดนตรีที่ค่อนข้างไวกว่าคนอื่น ๆ ซึ่งประสาทหูทางดนตรีหรือทักษะการฟังเสียงนี้ ได้ถูกระบุไว้ในงานวิจัยของ Ruthsatz และคณะ (2008) ที่ได้กล่าวถึงทักษะเฉพาะทางดนตรีคือความสามารถในการฟัง และการเล่นทำนองดนตรีที่ไม่คุ้นเคย พบว่าทักษะทั้ง 2 อย่างนี้พบในนักดนตรีมืออาชีพ และมีความสัมพันธ์กับการประสบความสำเร็จทางดนตรี และเป็นสิ่งสำคัญสำหรับการพัฒนาตัวตนทางดนตรีต่อไป อย่างไรก็ตามความสามารถในการฟังดนตรี หรือที่เรียกว่าประสาทหูที่ดีนี้ สามารถฝึกฝนเพื่อพัฒนาให้มีทักษะที่ดีขึ้นได้ต่อไปได้

ต่อมา เป็นการรับรู้พรสวรรค์ที่เป็น **ความถนัดทางดนตรี** ผู้ให้ข้อมูลส่วนใหญ่รับรู้ว่าการเล่นดนตรีคือสิ่งที่เขาเชื่อว่าตนเองสามารถทำได้ดีที่สุด เมื่อเปรียบเทียบกับความถนัดทางด้านอื่น ๆ ของตนเอง ตัวอย่างเช่น “ครับ เพราะว่าเราทำอย่างอื่นสู้คนอื่นไม่ได้ แต่อันนี้เรารู้สึกว่าเราเล่นดนตรีได้ดีกว่าคนอื่น แต่ว่าเราเตะบอลสู้คนอื่นไม่ได้ เราเล่นเรกกีแพค้” (เอน ผู้ให้ข้อมูลรายชื่อที่ 2) การรับรู้ความถนัดทางดนตรีดังกล่าวจะนำมาสู่ การมีความมุ่งมั่นที่จะเล่นดนตรี ดังที่ผู้ให้ข้อมูลเล่าว่า “ใช้เวลาอยู่ตรงนั้นประมาณเป็นปีครึ่ง สองทุ่มถึงสามทุ่มครึ่งสี่ทุ่ม ไม่ไปไหนเลย นั่งอยู่หน้าวิทยุ นั่งฟังทุกคืน ฟังเทคนิคการเป่าขลุ่ยของคนนู้นคนนี้ เป่าขลุ่ยให้กั๊ว เดี่ยว ปี คือฟังจริงจัง แล้วมันเป็นช่วงเวลาที่เราเริ่มรู้ว่าเราต้องเดินด้านนี้ละ เราอยากเรียนด้านนี้ต่อ” (บี ผู้ให้ข้อมูลรายชื่อที่ 7)

นอกจากความมุ่งมั่นที่จะเรียนดนตรีผ่านการเรียนการสอนอย่างมีระบบ และหลักสูตรแล้ว ผู้ให้ข้อมูลมีความมุ่งมั่นที่จะเล่นดนตรีอย่างต่อเนื่องเพื่อที่จะนำทักษะนี้ไปประกอบอาชีพ และหาเลี้ยงชีพตนด้วยการเป็นนักดนตรี เพราะผู้ให้ข้อมูลเริ่มมีการรับรู้ว่าการเล่นดนตรีนั้นเป็นความสุขของตนเองและเป็นสิ่งที่ตนเองสามารถทำให้เกิดประโยชน์ได้ในอนาคต “ประมาณปี 4 เราเริ่มร้องกลางคืนที่แรก สองที่แรก เราก็เริ่มรู้สึกว่ามันเวิร์คนะแค่ร้องกลางคืนเราก็ได้ตั้งค์แล้ว เราทำงานชั่วโมงเดียว

สองชั่วโมง ได้ตั้งค้เยอะกว่าพนักงานออฟฟิศที่นั่งทั้งวันยังได้ไม่เท่าเรา เราช้องเพลงแบบเดี่ยวเอง แล้วก่อนหน้านั้นประมาณปี 3 เราเริ่มดูๆ แล้ว ว่านักร้องกลางคืนเค้าทำอะไรกัน เราก็เริ่มเห็นว่าร้องเพลงแบบไหนได้ตั้งค้เท่าไร ถ้าเราร้องสากล เราได้ตั้งค้เยอะ เรามาถูกสายละ” (ใจ ผู้ให้ข้อมูลรายที่ 6)

“เรารู้สึกว่าเราชอบ แล้วเราน่าจะยึดไปตลอด ตั้งแต่ตอนนั้นเรารู้สึกว่าเราจะยึดตรงนี้ไปตลอดชีวิตเลยนะ” (เอน ผู้ให้ข้อมูลรายที่ 2) เมื่อพิจารณาตามภาพที่นำเสนอโดย Kim (2010) ดังภาพภาพที่ 4 ถึงภาพที่ 5 (ภาพที่ 4 จับว๊ว หมายถึง การที่บุคคลแสดงความมุ่งมั่นพยายามในการจับว๊ว เพราะการต่อสู้นั้นเต็มไปด้วยอันตราย และความยากลำบาก ภาพที่ 5 จู๊ว หมายถึง บุคคลที่ประสบความสำเร็จในการจับว๊ว และสามารถควบคุมว๊วได้ ว๊วพ่ายแพ้ และกลายเป็นว๊วที่เชื่อง)

แม้ว่าการพัฒนาตัวตนทางดนตรีและความหมายในชีวิตของนักดนตรีมืออาชีพในการวิจัยครั้งนี้ จะให้ภาพของปัจจัยสำคัญ เช่น ปัจจัยภายใน ที่เป็นพรสวรรค์ และปัจจัยภายนอกที่เป็นตัวสนับสนุน แล้ว นักดนตรีมืออาชีพผู้ให้ข้อมูล ยังได้กล่าวถึงประเด็นสำคัญของ พรแสวง ในประเด็นที่ 3 นักดนตรีมืออาชีพ กล่าวถึงประสบการณ์การฝึกฝนฝีมือ การได้ลองเล่นดนตรีประเภทต่างๆ การเข้าร่วมประกวด แข่งขัน การมีต้นแบบและแหล่งทรัพยากรที่เอื้ออำนวย รวมไปถึงการพบจุดเปลี่ยนในเส้นทางดนตรี ดังที่ผู้ให้ข้อมูล รายงานว่า สิ่งสำคัญในการเติบโตของตัวตนทางดนตรีนั้น คือ (1) **การฝึกฝนฝีมืออย่างต่อเนื่องและสม่ำเสมอ** เพื่อพัฒนาทักษะทางด้านดนตรีของตนเองอยู่ตลอดเวลา ความเป็นมืออาชีพของผู้ให้ข้อมูลเกิดจากการฝึกซ้อม แม้ว่าตนเองจะไม่มีงาน แต่การฝึกซ้อมหรือฝึกหัดเองนั้นเป็นสิ่งที่จำเป็นต่อการเติบโตของตัวตนทางดนตรี ตัวอย่างเช่น “1-2 ชั่วโมงแรกก็จะเป็นการซ้อม scale arpeggio แบบฝึกหัดทั่วไป ชั่วโมงที่ 3-4 ก็ซ้อมเพลง solo ก็คือเพลง repertoire ที่เราเคยเรียนมาแล้ว และ repertoire ใหม่ที่เราต้องการเล่น ละก็ 5-6 ก็ซ้อมพวก excerpt ฟังเพลง เราจะได้ซ้อมติดกัน 6 ชั่วโมงนะ เราจะซ้อมแบบ 2 ชั่วโมง พัก 15 นาที ซ้อม ซ้อม 15 นาที พัก 15 นาที ซ้อม 20 นาที ก็รวมกันแล้วก็ 6 ชั่วโมง” (นาย ผู้ให้ข้อมูลรายที่ 4) (2) **การเข้าร่วมประกวด แข่งขัน** ในช่วงพัฒนาตนเองทางด้านดนตรี ซึ่งทำให้ผู้ให้ข้อมูลมีการพัฒนาตัวตนทางดนตรีและทักษะทางดนตรีมากขึ้น รวมไปถึงเป็นจุดเปลี่ยนที่ทำให้ผู้ให้ข้อมูลเกิดความรักในการเล่นดนตรีมากขึ้น มีความคิดสร้างสรรค์ในการเล่นดนตรีมากขึ้น นอกจากนี้การประกวดแข่งขันยังเป็นสิ่งที่ทำให้ผู้ให้ข้อมูลได้มองเห็นศักยภาพของตนเองได้ชัดเจนมากขึ้นอีกด้วยตัวอย่างเช่น “ลองไปแข่งดู แล้วด้วยความที่รายการประกวดนี้ เป็นรายการประกวดดนตรีร็อค แต่เราเล่นแจ๊ส เราก็เลยอยากจะลองฉีกกฎ

ดู ลองดู ไม่ได้หวังอะไรเลย ว่าจะต้องได้หรือเข้ารอบ” (ทีอป ผู้ให้ข้อมูลรายที่ 1) และ (3) **ความสนใจในการเล่นดนตรีที่หลากหลาย** ทั้งความหลากหลายของเครื่องดนตรี รวมไปถึงความหลากหลายของประเภทและแนวดนตรี ตัวอย่างเช่น “ตอนเช้าเล่นคลาสสิกเสร็จไปเล่นร็อก กลับมาเรียนแจ๊ส (หัวเราะ) แต่วันมองว่า คือเราเรียนเอกเปียโน ก็ดีกว่าคนอื่นอย่าง คือมัน all around ทุกอย่าง เปียโนคือแม่ มันครอบคลุมหมดเลย” (วิน ผู้ให้ข้อมูลรายที่ 5)

ผลการวิจัยในครั้งนี้พบว่าประสบการณ์การเติบโตในเส้นทางการเป็นนักดนตรีมืออาชีพ ผ่านการฝึกฝนพัฒนาทักษะทางดนตรีของตนเองตลอดเวลา นี้ สนับสนุนการศึกษาของ Ruthsatz และคณะ (2007) กล่าวคือ การฝึกซ้อมทักษะเป็นสิ่งสำคัญอันดับแรกในการพัฒนาตัวตนไปสู่ความเป็นมืออาชีพ นอกจากนี้ในงานของ Ericsson และคณะ (2007) ได้กล่าวถึงการฝึกซ้อมอย่างตั้งใจ (deliberate practice) ที่เป็นปัจจัยหลักในการพัฒนาตัวตนสู่ความเป็นมืออาชีพ เนื่องจาก เขามีความเชื่อว่ามีอาชีพเป็นสิ่งที่สร้างขึ้น ไม่ใช่สิ่งที่ติดตัวแต่กำเนิด (Expert is made, not born)” (Ericsson และคณะ, 2007: หน้า 2) การฝึกซ้อมจึงเป็นสิ่งสำคัญอย่างยิ่ง และไม่ใช่ว่าทุกการฝึกซ้อม ที่จะช่วยให้เกิดความสมบูรณ์แบบ แต่ถ้าฝึกซ้อมอย่างตั้งใจและเฉพาะเจาะจงไปที่ทักษะที่ตนยังทำไม่ได้ดี หรือทักษะที่ยังทำไม่ได้ต่างหาก คือสิ่งที่ช่วยให้ทักษะเหล่านั้นเกิดความสมบูรณ์ขึ้นมาได้ นอกจากนี้การฝึกซ้อมของมืออาชีพอายุจะยาวนานประมาณ 10 ปีขึ้นไป หรือประมาณ 10,000 ชั่วโมง

นอกจากนี้ผู้ให้ข้อมูลได้กล่าวถึง ความสำคัญของการประกวดแข่งขันไว้ว่าเป็นพื้นที่สำหรับนักดนตรีจะได้หลอมรวมพรสวรรค์เข้ากับพรแสวง เนื่องจากในการประกวดพวกเขาต้องฝึกซ้อมอย่างหนัก และดึงศักยภาพที่เป็นพรสวรรค์ทั้งหมดออกมาใช้ กิจกรรมการประกวดแข่งขันนี้ครอบคลุมไปถึงการแสดงดนตรีในคอนเสิร์ต และการประกวดแข่งขันดนตรีในรูปแบบต่างๆ ซึ่งผู้ให้ข้อมูลรายงานว่าเป็นสิ่งสำคัญต่อการพัฒนาตัวตนทางดนตรีอย่างมีเป้าหมาย นับได้ว่าเวทีการประกวดแข่งขันเป็นสิ่งสำคัญที่สามารถรันตีฝีมือของนักดนตรี หรือผู้เรียนดนตรีได้เป็นอย่างดี อีกทั้งการประกวดแข่งขันในเวทีต่างๆ ยังเป็นการตั้งเป้าหมายให้กับการฝึกซ้อมของผู้เล่นดนตรีอีกด้วย ตัวอย่างเช่น “คือเหมือนทุกคนรู้ว่าการพัฒนาทางดนตรีมันต้องประกวด จริงๆ หัดเองก็เล่นได้ แต่มันจะไร้เป้าหมายไปหน่อย เป้าหมายมันจะยาวมาก แต่การประกวดจะมีเป้าหมายตั้งไว้ก่อนว่าอยู่ตรงนี้แล้วเราก็ซ้อมไปให้ถึงตรงนั้น” (เอิน ผู้ให้ข้อมูลรายที่ 2) การรายงานของผู้ให้ข้อมูลรายนี้สนับสนุน Creech (2008) ที่ได้ระบุถึงความสำคัญของโอกาสในการแสดงดนตรี เช่น การเข้าร่วมประกวดแข่งขันดนตรี รวมไปถึงการ

แสดงคอนเสิร์ตต่างๆ ว่าเป็นสิ่งสำคัญในเส้นทางดนตรีของนักดนตรีมืออาชีพ ถึงแม้ว่าโอกาสในการแสดงดนตรีนั้นจะเป็นสิ่งที่ยากจะคาดเดาว่าจะเกิดขึ้นเมื่อใด แต่โอกาสเหล่านี้เป็นปัจจัยหนึ่งที่มีผลอย่างมากต่อการเติบโตของตัวตนทางดนตรีและในงานของ Ericsson และคณะ (2007) กล่าวถึงความจำเป็นมืออาชีพนั้นจะใช้เวลาฝึกซ้อมอย่างเข้มข้น มีการเรียนการสอนอย่างเข้มข้น จนกระทั่งเข้าร่วมการประกวดหรือแข่งขันและได้รับรางวัลระดับประเทศหรือนานาชาติ

ในการศึกษาครั้งนี้ นักดนตรีผู้ให้ข้อมูลยังได้ระบุถึงบรรยากาศการทำงานของนักดนตรีมืออาชีพ การได้รับรู้ว่าเป็นส่วนหนึ่งของความเป็นนักดนตรีมืออาชีพกล่าวคือในข้อที่ (4) **การมีต้นแบบและแหล่งทรัพยากรที่เอื้ออำนวย** สิ่งเหล่านี้ล้วนทำให้ผู้ให้ข้อมูลเกิดแรงบันดาลใจ มีไฟ มีพลังงานในการเล่นดนตรีมากขึ้น หรือกระทั่งเป็นจุดเปลี่ยนบนเส้นทางสายดนตรีของผู้ให้ข้อมูล ตัวอย่าง เช่น “ผมเชื่อว่าผมอยู่กับดนตรีมาตั้งแต่เด็ก แล้วดนตรีก็เป็นดนตรีที่เป็นมืออาชีพ หมายถึงดนตรีที่ผมใช้ชีวิตอยู่ด้วยคือมืออาชีพหมดเลย เพราะฉะนั้นเรารู้ว่าเค้าทำงานกันยังไงตั้งแต่เราเด็กๆ” (ที่ 1) หรือ การค้นพบตนเองของวิน (ผู้ให้ข้อมูลรายที่ 5) “ตอนที่ได้ที่หนึ่ง ก็ตอนนั้นดีใจว่าสบายละ ได้เป็นศิลปินละ ซึ่งตอนนั้นมันเหมือนสอบมหาลัยติด เหมือนสอบติดค่าย เรายังต้องเข้าไปเรียนรู้อะไรอีกเยอะ แล้วแบบว่าจำได้เลยว่าตอนที่ได้ที่หนึ่ง วินก็ขึ้นรถไปงานเทศกาลดนตรีไปเล่นกับวงดนตรีตั้ง คือแบบว่ามันไม่ได้หยุดเลย” ซึ่งสนับสนุนงานของ Creech (2008) ที่ได้รายงานถึงปัจจัยที่สำคัญที่ช่วยเอื้อในขั้นตอนการเปลี่ยนผ่านจากนักเรียนดนตรีสู่นักดนตรีมืออาชีพ คือความสัมพันธ์ระหว่างนักเรียนดนตรีและนักดนตรีคนอื่นๆ Creech ได้ระบุว่าความสัมพันธ์นี้เป็นสิ่งที่สำคัญและจำเป็นต่อการพัฒนาและการค้นหาตัวตน เพราะเมื่อมีความสัมพันธ์กันระหว่างแวดวงนักดนตรีด้วยกันแล้ว จะทำให้เกิดกิจกรรมต่างๆ ที่ส่งเสริมการเติบโตทางตัวตนทางดนตรีต่อไป เช่น การฝึกซ้อม เพื่อพัฒนาฝีมือ การลองเล่นดนตรีในแบบต่างๆ รวมไปถึงสร้างโอกาสในการแสดงดนตรี การแข่งดนตรีให้กว้างมากขึ้น รวมไปถึงงานของ Ericsson และคณะ (2007) ที่รายงานว่า มืออาชีพในอนาคตนั้นจำเป็นต้องมีครูหรือผู้ดูแลที่เหมาะสม และแตกต่างกันออกไปตามแต่ละขั้นของการพัฒนา

ประสบการณ์การหลอมรวมของพรสวรรค์และพรแสวงนี้ สนับสนุน การนำเสนอของ Ericsson ผู้เชี่ยวชาญทางการศึกษาความเป็นมืออาชีพ ได้กล่าวว่า “มืออาชีพเป็นสิ่งที่สร้างขึ้น ไม่ใช่สิ่งที่ติดตัวแต่กำเนิด (Expert is made, not born)” (Ericsson และคณะ, 2007: หน้า 2) และ

ประสบการณ์พรแสวงที่เกิดจากการรับรู้ถึงตัวตนทางดนตรีของตนเองจะนำไปสู่การเล่นดนตรีอย่างต่อเนื่องยาวนาน โดยไม่รู้สึกรีบร้อน หรือไม่รู้สึกรอยากเปลี่ยนไปทำสิ่งอื่นนั้น ถือได้ว่าเป็นการเล่นดนตรีเพื่อดนตรีอย่างแท้จริง หรือ เป็นการเล่นดนตรีที่ออกมาจากแก่นแท้ (Essence) ของตัวตนที่แท้จริงภายในตัวบุคคล เมื่อพิจารณาประสบการณ์ข้างต้น ตามภาพที่นำเสนอโดย Kim จะพบว่า อธิบายได้ใกล้เคียงกับภาพที่ 6 ถึง ภาพที่ 8 (ภาพที่ 6 เป่าปี่ขี้วู้ หมายถึง บุคคลที่ประสบความสำเร็จในการจับวู้เปรียบเสมือนการประสบความสำเร็จอย่างสูงสุด ที่ได้เป็นเจ้าของวู้ และได้ประโยชน์อย่างเต็มความหมายจากวู้ภาพที่ 7 ลืมวู้ หมายถึง เมื่อบุคคลกลับมาถึงบ้าน ก็ลืมวู้ ลืมความเป็นเจ้าของวู้ ทั้งเชือกที่ผูกวู้ไป เริ่มสนใจในสิ่งอื่นที่นอกไปจากเรื่องของตนภาพที่ 8 ลืมตัว หมายถึง ทั้งบุคคลและวู้ได้หายไปจากภาพ ลืมแม้กระทั่งความเป็นเจ้าของตนเอง ไม่ได้เป็นเจ้าของสิ่งใดอีก สละอัตตา เข้าถึงความว่าง ทุกอย่างผสมกันเป็นความไม่มี)

3. ประสบการณ์การรับรู้คุณค่าและความหมายของการเป็นนักดนตรีมืออาชีพ

นักดนตรีมืออาชีพได้รายงานถึงการรับรู้คุณค่าและความหมายของการเป็นนักดนตรีมืออาชีพผ่านประสบการณ์ การหลอมรวมดนตรีกับตัวตน การเกิดประสบการณ์เป็นหนึ่งในเดียวกับดนตรี และการรับรู้ว่าดนตรีคือชีวิต ดังที่ ผู้ให้ข้อมูลได้รายงานถึงการเดินทางดนตรีมาจนกระทั่งรับรู้ว่าการเล่นดนตรีของตนเองนั้นมีความเป็นเอกลักษณ์เฉพาะตัวแบบที่ไม่มีใครสามารถลอกเลียนแบบได้ ซึ่งเป็นการหลอมรวมตัวตนกับดนตรี เนื่องจากเอกลักษณ์ทางดนตรีเหล่านั้นไม่ได้ขึ้นอยู่กับเฉพาะทักษะความสามารถในการเล่นดนตรีของแต่ละคนเท่านั้น แต่ยังเกิดขึ้นมาจากตัวตนของแต่ละคน ประสบการณ์ บุคลิกลักษณะนิสัยต่างๆ ของผู้ให้ข้อมูลแต่ละคนอีกด้วย ตัวอย่างเช่น “ก็ถ้าเป็นเป่าในดนตรีไทยเลยนะ จะเป็นคนที่เป่าขลุ่ยสนุกแบบ ตึดตึดตึดตึดตึดตึดตึด จะเป็นลูกนี้ คนหลายๆ คนจะฟัง พอถึงช่วงเร็วๆ ถ้านั่งอยู่ในวง ถ้าไม่รู้ว้ใครเป่า แล้วเป็นการแสดงในมหาวิทยาลัยเงี้ย ก็จะต้องอั้น นี่เป็นบึกแน่นอน เป็น signature เป็นลายเซ็น (ทำเสียงดนตรี) ตอนเป่าขลุ่ยจะเป็นลูกนี้” (บึก ผู้ให้ข้อมูลรายที่ 7) นอกจากนี้ดนตรียังกลายมาเป็นตัวแทนในการสื่อสาร แสดงออกถึงอารมณ์และความรู้สึกของผู้ให้ข้อมูลในหลายๆ โอกาส ดังที่นิว (ผู้ให้ข้อมูลรายที่ 8) เล่าว่า “มีผลมากครับในชีวิตผมนะ คือทุกอย่างมันขึ้นอยู่กับดนตรีหมดเลย ก็อย่างที่บอกว่า ผมรู้สึกอะไร ผมก็จะระบายผ่านดนตรี เพราะว่าอย่างที่บอกคือ ผมเป็นคนที่ไม่ค่อยกล้าแสดงออก ไม่ค่อยกล้าที่จะพูดอะไรออกไป พูดตรงๆ ไม่ได้ แบบขึ้นเวทีให้พูดนะไม่ เอาดนตรีเป็นที่ระบาย”

ประสบการณ์ที่สำคัญอีกประสบการณ์หนึ่งในการรับรู้คุณค่าและความหมายของการเป็นนักดนตรีมืออาชีพคือ การเกิดประสบการณ์เป็นหนึ่งเดียวกับดนตรี ผู้ให้ข้อมูลกล่าวถึงการรับรู้ว่าตนเองเป็นหนึ่งเดียวกับดนตรีในขณะที่แสดง มีความต็มด้า และความปิติสุข มีความผูกพันกับดนตรีที่ตนเองเป็นผู้สร้างสรรค์ขึ้นมา ตัวอย่างเช่น “ณ ตรงนั้นคือเรา เหมือนกับเราได้เล่นเป่าแซกในวง backup ที่เป็นมืออาชีพ ที่เป็นวงนักดนตรีอาชีพจริงๆ แล้วเราได้เป็น soloist อยู่ข้างหน้าแล้วเล่นกับพ่อ ความรู้สึกตอนนั้นที่เล่นมันคือเสียงดนตรีอู่มเรา คือเราเป็นเด็กแบบคนหนึ่งที่เป่าแซกได้ แต่ดนตรีทั้งหมดข้างหลังมันคือ back ของเรา จนเราเป็นแบบ solo อยู่ตรงกลาง แล้วเสียงที่เราเล่นออกไป ความรู้สึกเราที่ได้ฟังเสียงตัวเองที่ไม่ได้คืออะไรมากมาย แต่ว่าอยู่ในวงที่พร้อมที่จะแบคดันเราขึ้น อันนั้นมันคือฟิน .... ก็เล่นไปเพลงหนึ่ง เป็นครั้งแรกที่ได้เล่นกับมืออาชีพ มันรู้สึกฟินที่ได้เล่นกับมืออาชีพ ความรู้สึกคือเหมือนกับเสียงแบบเนี้ย เราเคยแต่ได้ยินคนอื่นเล่น แต่เราไม่เคยได้ยินเสียงที่เกิดจากเราเล่น” (ทีอป ผู้ให้ข้อมูลรายที่ 1)

นอกจากเกิดความปิติสุข ต็มด้ากับเสียงดนตรีที่ผู้ให้ข้อมูลเป็นผู้ผลิตเสียงดนตรีในขณะนั้นแล้ว ประสบการณ์เป็นหนึ่งเดียวกับดนตรียังเกิดในขณะที่ผู้ให้ข้อมูลรับรู้ได้ว่าการสร้างสรรค์ดนตรีของตนเองนั้นมีคุณค่าและความหมายต่อตนเองหรือผู้อื่นอีกด้วย ตัวอย่างเช่น “ผมได้ไปร้องคอนเสิร์ตให้กับคอนเสิร์ตของเพื่อนเหตุการณ์นี้ทำให้ผมร้องไห้บนเวทีเลย เพื่อนผมเป็นนักร้องที่สู้ชีวิตมาก ...พยายามมามาก เข้าเวทีใหญ่ๆมาเยอะแต่ก็ไม่สำเร็จซักที ตอนหลังมาทำเพลงเอง แต่ทุนน้อย ด้วยความที่เราเป็นเพื่อนกัน เค้ายากทำเพลง ผมก็ทำให้ เราก็คงไปด้วยกันเรื่อยๆ เค้ามียุคคลับอยู่จำนวนหนึ่ง ประมาณ 200-300 เค้ามี่มีความสุขแล้ว เค้ามี่เลยได้จัดคอนเสิร์ตเล็กๆ ของตัวเอง เค้ามี่บอกว่าให้ผมขึ้นไปเป็นคอนเสิร์ตให้เค้า แล้วก่อนจบคอนเสิร์ต ผมก็เพิ่งรู้ว่าสิ่งที่ผมทำมันมีค่ากับชีวิตเค้ามาก เค้าร้องไห้ แล้วเค้าก็มากอดผม น้ำตาไหล แฟนคลับเค้ามาหาผม มากอดผม ขอขอบคุณผม คือเป็นแฟนคลับที่ผมไม่รู้จัก เค้ามี่เคยฟังเพลงผมด้วย คือผมไม่รู้เลยมาก่อนว่าสิ่งที่ผมทำมันจะ impact เค้าขอบคุณผม แล้วบอกว่าผมเป็นผู้มีพระคุณ เป็นความรู้สึกบอกไม่ถูก” (นิว ผู้ให้ข้อมูลรายที่ 8) ในการวิจัยครั้งนี้ นักดนตรีมืออาชีพผู้ให้ข้อมูลทั้ง 8 รายงานว่าประสบการณ์ปิติสุขนี้ มักเกิดขึ้นบ่อยครั้ง ส่วนใหญ่จะเกิดขึ้นเมื่อได้พบกับสิ่งใหม่ๆ ในกระบวนการการสร้างดนตรี ไม่ว่าจะเป็นประสบการณ์ใหม่ สถานที่ใหม่ เพลงใหม่ เพื่อนร่วมวงใหม่ เป็นต้น รวมไปถึงการมีปฏิสัมพันธ์กับบรรยากาศรอบๆ เช่น เพื่อนร่วมวง หรือผู้ชมซึ่งประสบการณ์เหล่านี้ตรงกับงานวิจัยของ Hays และ Minichiello

(2005) ที่ได้กล่าวว่า การเล่นดนตรีมีส่วนในการทำให้บุคคลนั้นรู้สึกเชื่อมโยงกับสิ่งรอบข้างทั้งภายในตนเองและภายนอก คือผู้อื่น ผู้ที่เล่นดนตรีรู้สึกเชื่อมต่อกับประสบการณ์ของตนเอง รวมไปถึงการเชื่อมต่อกันกลายเป็นหนึ่งเดียวกันกับคนอื่นๆ และในงานวิจัยของ Ahonen และ Houde (2009) ที่ได้ศึกษาถึงเส้นทางสู่ภาวะสัจจการในการเต้นดนตรีสด ซึ่งผลการวิจัยพบว่าผู้เข้าร่วมการวิจัยมีการเชื่อมต่อกัน มีเปิดใจในการเล่นดนตรีร่วมกัน การแลกเปลี่ยนพลังงานซึ่งกันและกันระหว่างผู้เล่นทั้ง 2 คน ซึ่งการเต้นดนตรีสดนี้เป็นสิ่งที่ทำให้ผู้เล่นดนตรีรู้สึกดีมีค่า อิมเมจไปกับการเล่นดนตรีของพวกเขา

สุดท้ายเป็นการรับรู้ความหมายของการเป็นนักดนตรีมืออาชีพว่า **ดนตรีเป็นส่วนหนึ่งของชีวิต** มีความสำคัญต่อการดำรงชีวิตในทุกขณะ ไม่สามารถผ่านวันๆ หนึ่งไปได้โดยขาดดนตรีผู้ให้ข้อมูลเกิดความรัก ความภาคภูมิใจในดนตรีของตนเองนอกจากนี้ผู้ให้ข้อมูลยังระบุว่าถึงแม้จะมีอุปสรรคมาขัดขวางในการเล่นดนตรีบ้าง แต่ก็ไม่สามารถจะหยุดเล่นดนตรีได้เลย ตัวอย่างเช่นที่บีก (ผู้ให้ข้อมูลรายที่ 7) กล่าวว่า “มันเป็นความสุขที่สำคัญมากในชีวิตนี่นะ คือถ้าไม่เล่นดนตรีก็อยู่ไม่ได้ขาดไม่ได้ ยิ่งไงก็ต้องจับ ต้องเล่น ถึงแก่แล้วก็ต้องเล่น เล่นไม่ไหว ก็สอน ไม่มีเพื่อนเล่น ก็เล่นคนเดียว ไม่เล่นก็ต้องฟัง ยิ่งไงก็ต้องฟัง” หรือ ที่เขากล่าวว่า การทำงานด้านดนตรีเป็นสิ่งที่ทำให้มีความสุข และสามารถหาเลี้ยงชีพตนเองและครอบครัวได้ด้วยอย่างเช่น “ดนตรีให้ทุกอย่างในชีวิต ณ เวลานี้ ที่ได้เป็นครู ที่ได้เงิน มีรถ มีเงินใช้จ่าย มีอนาคต มีทุกอย่างในชีวิต สร้างเรามาถึงทุกวันนี้ คือดนตรีเลยนะ ดนตรีไทยนี่คือเป็นหลักเลย ถ้าไม่มีดนตรีไทยก็มองไม่ออกเลยนะว่าจะไปทางไหน จะเดินทางไหน จะมีคนนับหน้าถือตา หรือจะมีที่ทางสังคมให้ยืนมีัย ก็คงเป็นคนที่อยู่ๆ ไปทุกวัน ใช้เงินแม่ไป ป่านนี้ยังไม่มียานทำรีเปลาไม่รู้ นึกไม่ออกจริงๆ ว่าตอนนีตัวเองเก่งอะไร หรือทำอะไรได้ดีกว่าเล่นดนตรี คิดได้แค่ว่า ทำทุกอย่าง มีดนตรี แล้วทำอะไรได้ดีที่สุดก็คือเล่นดนตรี”

ข้อค้นพบนี้ในเรื่องประสบการณ์การรับรู้คุณค่าและความหมายในการเป็นนักดนตรีมืออาชีพสามารถอธิบายได้ด้วย ภาพปริศนาธรรมชุดจับวัว (Ox herding) โดย Kim (2010) ที่ศึกษากระบวนการพัฒนาตัวตนทางดนตรีจากประสบการณ์ของนักดนตรีบำบัดหญิงชาวเกาหลีของการฝึกอบรมประกาศนียบัตรดนตรีบำบัด สถาบัน Nordoff-Robbins ด้วยภาพที่ 9 และ 10 ซึ่งเป็นสองภาพสุดท้ายในเส้นทางการพัฒนาตัวตนทางดนตรี กล่าวคือ ภาพที่ 9 การเข้าถึงแก่นแท้ หมายถึง ภาพที่แสดงการเริ่มต้นใหม่ หลังจากที่ถูกคลเดิมมันั้นเข้าถึงความว่าง คือการเข้าถึงตัวตนดั้งเดิมที่แท้จริง จึงมีการกำเนิดใหม่ ภาพที่ 10 การกลับคือสู่สังคม เป็นภาพที่บุคคลนั้นเดินเท้าเปล่า ไม่มีวัว

อีกแล้ว แต่กลับเดินแจกตะเกียง เพื่อแจกจ่ายประโยชน์ให้กับผู้อื่น มีความคิดใหม่ ได้ตัวตนแบบใหม่ มีลักษณะอาการที่เปลี่ยนไป สงบเย็น และเป็นประโยชน์ Kim ให้ความสำคัญกับลำดับขั้นการพัฒนา ตัวตนทางดนตรี ผ่านการค้นหา ค้นพบ ประสบกับความยากลำบาก จนกระทั่งสิ่งที่บุคคลตามหานั้น อยู่ภายใต้การควบคุม และสลายหายไป คือการหลอมรวมเป็นเนื้อเดียวกันกับบุคคลนั้นๆ ในที่สุด

ประสบการณ์การรับรู้คุณค่าและความหมายในการเป็นนักดนตรีมืออาชีพ ดังที่นำเสนอข้างต้น นับเป็นจุดหนึ่งที่พวกเขาเรียนรู้ว่าดนตรีเริ่มหลอมรวมกับตนเองอย่างแยกไม่ออก โดยนักดนตรีมืออาชีพมีความผูกพันกับดนตรีของตนเอง และใช้ดนตรีเป็นสื่อในการสื่อสารอารมณ์ความรู้สึกออกมาจากตนเอง ซึ่งตรงกับงานวิจัยของ Hays และ Minichiello (2005) ซึ่งได้ศึกษาความหมายของดนตรีในชีวิตของผู้สูงอายุ โดยผลการวิจัยได้รายงานว่าดนตรีมีส่วนช่วยในการพัฒนาเอกลักษณ์เฉพาะตัว ใช้ดนตรีเป็นสัญลักษณ์แทนตัวตนของพวกเขาว่าเป็นอย่างไร และอยากจะทำให้ผู้อื่นรับรู้ตนเองอย่างไร นอกจากนี้ผู้เข้าร่วมการวิจัยนี้ยังได้ระบุถึงการใช้นิยามดนตรีเป็นสื่อเพื่อแสดงออกทางด้านจิตใจ อารมณ์ความรู้สึก ถ่ายทอดสิ่งต่างๆ ผ่านเสียงดนตรีที่ตนเองเล่นหรือผลิตขึ้น ในประเด็นย่อยนี้ยังสอดคล้องกับที่ Turry (1998) ได้ระบุไว้ว่า ดนตรีของแต่ละบุคคลสามารถเป็นตัวฉายภาพของมุมมองในจิตใจได้สำนึกของตัวตนของแต่ละคนได้ และในงานของ Ansdell (1995) ที่ได้รายงานว่า ดนตรีสามารถบอกบางอย่างเกี่ยวกับตัวตนได้ สิ่งที่เราทำ สิ่งที่เราสร้าง คือสิ่งที่แสดงว่าตัวตนเราเป็นอย่างไร นอกจากนี้ Aigen (1999) ยังได้กล่าวไว้ว่า ดนตรีเป็นเครื่องเปิดเผยว่าตัวเราเป็นอย่างไร เรา รู้สึกอย่างไร และเราต้องการอะไร เมื่อนักดนตรีมืออาชีพเหล่านี้เกิดประสบการณ์เชื่อมต่อกับดนตรี และหลอมรวมดนตรีเป็นตัวตนแล้ว พวกเขาจะมีการรับรู้ถึงความรัก ความหลงใหล และความรู้สึกขอบคุณในดนตรี รวมไปถึงการเรียนรู้ว่าดนตรีเป็นส่วนหนึ่งหรือทั้งชีวิตของพวกเขา โดยดนตรีเข้ามามีบทบาทในแต่ละช่วงชีวิต ไม่ว่าจะเป็นวัยเด็ก จนกระทั่งวัยผู้ใหญ่ ดนตรีมีบทบาทสำคัญในทุกๆ ช่วงเสมอ

การวิจัยเชิงคุณภาพนี้ได้สะท้อนถึงความสำคัญประสบการณ์ด้านจิตใจที่เป็นการรับรู้ตัวตน ความชัดเจนและการเติบโตของตัวตนทางดนตรีที่เกิดจากการหลอมรวมของการตระหนักในพรสวรรค์ (ผ่านการสอบ การแข่งขัน การเปรียบเทียบ และการลองผิดลองถูก) และพรแสวง (การฝึกฝนฝีมือ การได้ลองเล่นดนตรีประเภทต่างๆ การเข้าร่วมประกวด แข่งขัน การมีต้นแบบและแหล่งที่ทรัพยากร เอื้ออำนวย รวมไปถึงการพบจุดเปลี่ยนในเส้นทางดนตรี) จนสุดท้ายเป็นการรับรู้คุณค่าและ

ความหมายในการเป็นนักดนตรีมืออาชีพ (ได้แก่ การหลอมรวมดนตรีกับตัวตน การเกิดประสบการณ์ เป็นหนึ่งเดียวกับดนตรี และการรับรู้ว่าดนตรีคือชีวิต) ซึ่งจะเห็นว่าประสบการณ์ดังกล่าวสะท้อน ความสำคัญของทั้ง พรสวรรค์ และพรแสวง ที่ส่งผลต่อการพัฒนาตัวตนทางดนตรีและการรับรู้คุณค่า และความหมายของการเล่นดนตรี อย่างมืออาชีพซึ่งตรงกับที่ Carl Jung ได้กล่าวถึงการพัฒนาแก่นแท้ของตัวตนที่แท้จริงว่า เป็นการที่ตัวตนภายในของบุคคลในด้านต่างๆ และการใช้ชีวิตโดยรวม เติบโตงอกงามอย่างเป็นองค์รวมและลงตัว จนทำให้คนๆ นั้นสามารถแสดงออกถึงความเป็นเอกลักษณ์ของตนและทำหน้าที่ต่างๆ ได้อย่างเต็มศักยภาพ ด้วยเหตุนี้การพัฒนาการเล่นดนตรีเพื่อดนตรีที่แท้จริง จึงเป็นกระบวนการสำคัญในการพัฒนาตัวตนทางดนตรีของผู้เรียน เพื่อให้เป็นผู้ที่มีความเชี่ยวชาญทางดนตรีต่อไป

ข้อเสนอแนะในการวิจัย

ผลการวิจัยสะท้อนภาพประสบการณ์ด้านจิตใจในเส้นทางการพัฒนาตัวตนทางดนตรี การรับรู้คุณค่าและความหมายของการเล่นดนตรีของนักดนตรีมืออาชีพ ทั้งนี้องค์ความรู้ต่างๆ ดังกล่าวจะเป็นประโยชน์ต่อนักเรียน นักศึกษาทางด้านดนตรี ตลอดจนนักการศึกษา และนักจิตวิทยาการศึกษา ที่จะได้ทำความเข้าใจประสบการณ์และนำความรู้ดังกล่าวไปใช้กับการส่งเสริมการพัฒนาตัวตนทางดนตรีให้กับผู้ที่เริ่มเรียนดนตรี และการพัฒนานักดนตรีรุ่นต่อไปให้เกิดประสิทธิภาพมากขึ้นต่อไป ดังข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้ และข้อเสนอแนะในงานวิจัยครั้งต่อไป ดังนี้

1. ข้อเสนอแนะสำหรับนักจิตวิทยาการศึกษาและนักวิชาชีพที่เกี่ยวข้อง

ผลการวิจัยนี้แสดงให้เห็นประสบการณ์การพัฒนาตัวตนทางดนตรีและความหมายในชีวิตของนักดนตรีมืออาชีพ การรับรู้ปัจจัยต่างๆ ที่ช่วยเอื้อในการพัฒนาตัวตนทางดนตรี กิจกรรมรวมไปถึงการกระทำต่างๆ ที่มีส่วนสนับสนุนในการเติบโตของตัวตนทางดนตรี รวมไปถึงการรับรู้ถึงคุณค่าและความหมายในการเป็นนักดนตรีมืออาชีพ ซึ่งนักจิตวิทยาการศึกษาสามารถนำไปประยุกต์ใช้ในการให้บริการปรึกษารายบุคคล สำหรับนักเรียนดนตรีหรือผู้ที่กำลังก้าวเข้าสู่เส้นทางสายดนตรี เพื่อเอื้อให้พวกเขาเกิดการตระหนักถึงทรัพยากรในตนเองให้ชัดเจนขึ้น พรสวรรค์และพรแสวงที่มีอยู่ภายใน รวมไปถึงการกระทำต่างๆ ที่สามารถสนับสนุนการเติบโตของตัวตนทางดนตรี ตลอดจนการ

บริการปรึกษาแบบกลุ่ม ที่นักจิตวิทยาการปรึกษาอาจมีการเอื้อให้เกิดการแลกเปลี่ยนวิธีการพัฒนา
ตัวตนทางดนตรีและส่งเสริมการให้กำลังใจซึ่งกันและกันในการเดินบนเส้นทางดนตรีภายในกลุ่ม

นอกจากนี้นักวิชาชีพที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาทางดนตรี เช่น ครูและอาจารย์ทางด้านดนตรี
ภายในโรงเรียน มหาวิทยาลัย รวมไปถึงสถาบันทางดนตรีต่างๆ ที่มีส่วนสนับสนุนการพัฒนาตัวตน
ทางดนตรีของนักเรียนดนตรีหรือผู้ที่กำลังเรียนดนตรี ควรทำความเข้าใจประสบการณ์ในการพัฒนา
ตัวตนทางดนตรีที่กว้างขึ้น จากผลการวิจัยพบว่านักดนตรีมืออาชีพมีการค้นพบทั้งพรสวรรค์และพร
แสวงภายในตนเอง ตลอดจนกิจกรรมต่างๆ ที่มีความสำคัญในการช่วยในการพัฒนาตัวตนทางดนตรี
เกิดขึ้นจากการสนับสนุนของครูและอาจารย์ภายในรั้วโรงเรียน บุคลากรทางด้านดนตรีศึกษาจึงควร
ตระหนักถึงและมองเห็นทรัพยากรที่สำคัญและจำเป็นในเส้นทางสายดนตรีในตัวผู้เรียน มองเห็นสิ่งที่
ผู้เรียนยังขาดหรือบกพร่อง เพื่อที่จะสามารถพัฒนาศักยภาพของผู้เรียนในสิ่งที่พวกเขามีอยู่แล้วให้ดี
ยิ่งขึ้น และเพิ่มเติมในสิ่งที่ผู้เรียนยังมีไม่เพียงพอ รวมทั้งมีแนวทางในการเอื้อให้ผู้เรียนมีการเติบโตทาง
ดนตรีและมีการพัฒนาศักยภาพในตนเองอย่างสูงสุด ผ่านกิจกรรมต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับดนตรี กระทั่งผู้
ที่เป็นสถาบันการศึกษาที่เกี่ยวข้องกับดนตรี ผู้จัดทำหลักสูตรการเรียนการสอนดนตรี ควรมองเห็น
ปัจจัยต่างๆ และเพิ่มกิจกรรมต่างๆ ที่เป็นสิ่งที่ช่วยสนับสนุน เช่น โอกาสในการแสดงดนตรี การ
แข่งขัน รวมไปถึงการจัดหาครู อาจารย์ และบุคลากรที่เกี่ยวข้องกับการสอนดนตรีให้เหมาะสมกับการ
เอื้ออำนวยให้กับนักเรียนที่กำลังมุ่งเข้าสู่เส้นทางความเป็นนักดนตรีมืออาชีพ เป็นต้น

2. ข้อเสนอแนะในการวิจัยต่อไป

การศึกษาวิจัยครั้งนี้ เป็นเก็บข้อมูลจากการสัมภาษณ์นักดนตรีที่มีหลากหลายทางประเภท
ของดนตรี เช่น นักดนตรีแจ๊ส นักดนตรีคลาสสิก นักดนตรีป๊อป ตลอดจนนักดนตรีไทย และแต่ละคน
ยังเป็นนักดนตรีที่เล่นเครื่องดนตรีที่แตกต่างชนิดกัน จึงไม่สามารถเป็นตัวแทนของนักดนตรีประเภท
ใดประเภทหนึ่งได้ การศึกษาครั้งต่อไป ผู้วิจัยเสนอแนะให้มีการศึกษาเฉพาะประเภทของดนตรี
เพื่อที่จะได้ข้อมูลที่เจาะจงและมีความเฉพาะในแต่ละกลุ่มนักดนตรีมืออาชีพมากขึ้น เนื่องจาก
การศึกษาดนตรีแต่ละประเภทมีประสบการณ์การเติบโตของตัวตนทางดนตรี และปัจจัย
สภาพแวดล้อมอื่นๆ ที่แตกต่างกันออกไปตามสังคมและบริบททางดนตรี

นอกจากนี้การศึกษาวิจัยในครั้งนี้เป็นการศึกษาวิจัยโดยระเบียบวิธีวิจัยเชิงคุณภาพ เป็นการสัมภาษณ์ผู้ให้ข้อมูลจำนวน 8 คน จึงไม่สามารถที่จะเป็นตัวแทนของประชากรนักดนตรีมืออาชีพทั้งหมดได้ การศึกษาวิจัยนี้จึงเป็นเพียงการสะท้อนประสบการณ์ในเส้นทางสายดนตรีของนักดนตรีมืออาชีพกลุ่มใดกลุ่มหนึ่งเท่านั้น ดังนั้นในการศึกษาวิจัยครั้งต่อไป ผู้วิจัยจึงเสนอแนะให้มีการศึกษาวิจัยที่เกี่ยวข้องกับปัจจัยต่างๆ ในการพัฒนาตัวตนทางดนตรี ด้วยระเบียบวิธีวิจัยเชิงปริมาณ เพื่อที่จะสามารถวิเคราะห์ข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่างในจำนวนมาก เพื่อข้อมูลที่ได้จะสามารถเป็นตัวแทนประชากรได้

สุดท้ายนี้ การวิจัยในครั้งนี้ใช้ระเบียบวิธีวิจัยเชิงคุณภาพแบบปรากฏการณ์วิทยาที่สะท้อนประสบการณ์และปัจจัยต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาตัวตนทางดนตรี และการรับรู้ความหมายในการเป็นนักดนตรีมืออาชีพ อย่างไรก็ตาม การวิจัยเชิงคุณภาพแบบปรากฏการณ์วิทยายังไม่สามารถแสดงถึงความสัมพันธ์ของประเด็นและปัจจัยต่างๆ ที่ส่งผลให้เกิดการเติบโตทางตัวตนทางดนตรีได้อย่างเป็นระเบียบ ในการศึกษาวิจัยครั้งต่อไป ผู้วิจัยเสนอแนะว่า ควรมีการศึกษาวิจัยในเรื่องนี้ด้วยระเบียบวิธีวิจัยที่แตกต่างออกไป เช่น การศึกษาวิจัยด้วยวิธีวิจัยเชิงคุณภาพแบบสนทนากลุ่ม (focus group) เพื่อให้ได้ข้อมูลของแต่ละประเด็นที่ชัดเจนขึ้น หรือการศึกษาวิจัยเชิงสหสัมพันธ์เพื่อศึกษาความสัมพันธ์กันของปัจจัยที่ส่งเสริมการพัฒนาตัวตนทางดนตรี เป็นต้น

รายการอ้างอิง

- Ahonen, H., & Houde, M. (2009). Something in the air: Journeys of self-actualization in musical improvisation. *Voices: A World Forum for Music Therapy*, 07.
- Aigen, K. (1999). The true nature of music-centered music therapy theory. *British Journal of Music Therapy*, 13(2), 77-82.
- Aigen, K. (2014). Music-centered dimensions of Nordoff-Robbins music therapy. *Music Therapy Perspectives*, June(2014).
- Ansdell, G. (1995). *Music for Life: Aspects of Creative Music Therapy with Adult Clients*. London: Jessica Kingsley, Publishers.
- Battista, J., & Almond, R. (1973). The development of meaning in life. *Psychiatry*, 36, 409-427.
- Brown, R. M., Zatorre, R. J., & Penhune, V. B. (2015). Expert music performance: cognitive, neural, and developmental bases. *Progress in Brain Research*, 217, 57-86.
- Creech, A. (2008). From music student to professional: the process of transition. *British Journal of Music Education*, 25(315-331).
- Epstein, S. (1975). The self-concept revisited or a theory of a theory. *The American Psychologist*, 28, 404-414.
- Ericsson, K. A., & Charness, N. (1994). Expert performance: Its structure and acquisition. *The American Psychologist*, 49, 725-747.
- Ericsson, K. A., Krampe, Prietula, M. J., & Cokely, E. T. (2007). The Making of an Expert. *Harvard Business Review*, July-August, 1-7.
- Ericsson, K. A., Krampe, R. T., & Tesch-Römer, C. (1993). The role of deliberate practice in the acquisition of expert performance. *Psychological Review*, 100, 363-406.
- Frankl, V. E. (1970). *The will to meaning: An introduction to logotherapy*. Boston: Beacon Press.
- Gardner, H. (1995). Reflections on multiple intelligences: Myths and messages. *Phi Delta Kappan*, 77, 200-209.

- Hambrick, D. Z., Oswald, F. L., Altmann, E. M., Meinz, E. J., Gobet, F., & Campitelli, G. (2014). Deliberate practice: Is that all it takes to become an expert? *Intelligence*, 45, 34-45.
- Harwood, B. (2012). *Ox herding pictures*. Retrieved on May 18, 2015, from <http://zdgita.blogspot.com/2012/11/ox-herding-pictures.html>.
- Hays, T., & Minichiello, V. (2005). The meaning of music in the lives of older people: a qualitative study. *Psychology of Music*, 33, 437-351.
- Hoskins, M., & Leseho, J. (1996). Changing metaphors of the self: Implication for counseling. *Journal of Counseling & Development*, 74, 243-252.
- Kim, D. M. (2008). Toward musical individuation. *Voices: A World Forum for Music Therapy*, 8(1).
- Kim, D. M. (2010). Towards musical individuation: Korean female music therapists' experiences in the Nordoff-Robbins Music Therapy certification training. *The Arts in Psychotherapy*, 37(5), 353-362.
- Lamont, A. (2012). Emotion, engagement and meaning in strong experiences of music performance. *Psychology of Music*, 5(40), 574-594.
- Maslow, A. H. (1987). *Motivation and personality*. New York, Cambridge: Harper & Row Publishers, Inc.
- Mohamad, M., AbdRazak, A., & Mutiu, S. (2011). Meaning in life among Muslim students. *Procedia-Social and Behavior Science*, 30 (2011), 743-747.
- Moore, D. G., Burland, K., & Davidson, J. W. (2003). The social context of musical success: a developmental account. *British Journal Psychology*, 94, 529-549.
- Noice, T., & Noice, H. (1997). *The nature of expertise in professional acting: A cognitive view*. Mahwah, NJ: Lawrence Erlbaum Associates.
- Nordoff, P., & Robbins, C. (1977). *Creative music therapy: Individualized treatment for the handicapped child*: John Day Co.
- Nordoff, P., & Robbins, C. (2007). *Creative music therapy: A guide to fostering clinical musicianship* (2 ed.). Gilsum, NH: Barcelona.
- Reker, G. T., & Wong, P. T. P. (1988). Aging as an individual process: Toward a theory of personal meaning. *Emergent Theories of Aging*.

- Ruthsatz, J., Detterman, D., Griscom, W. S., & Cirullo, B. A. (2008). Becoming an expert in the musical domain: It takes more than just practice. *Intelligence*, 36(4), 330-338.
- Ryff, C. D., & Singer, B. (1998). The contours of positive human health. *Psychological Inquiry*, 9, 1-28.
- Spychiger, M., Gruber, L., & Olbertz, F. (2009). *Musical Self-Concept-Presentation of a Multi-Dimensional Model and Its Empirical Analyses*.
- Stone, H., & Winkerman, S. (1989). *Embracing our selves*. San Rafael, CA: New World Library.
- Turry, A. (1998). *Transference and countertransference in Nordoff-Robbins music therapy* (In Kenneth E. Bruscia ed.). Gilsum, NH: Barcelona Publishers.
- Wood, G. L., & Haber, J. (2002). *Nursing Research: Methods, Critical Appraisal, and Utilization* (5th ed.). St. Louis: Mosby.
- ไขแสง สุขวัฒน์. (2554). สังคตินิยมว่าด้วยดนตรีตะวันตก. กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- จूरรัตน์ นิลจันทิก. (2553). ความหมายในชีวิตของผู้ติดเชื้อเอชไอวี/เอดส์ : การศึกษาเชิงคุณภาพแบบทิวทัศน์เห็นชอบร่วมกัน. วิทยานิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาจิตวิทยาการปรึกษา คณะจิตวิทยา จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ชาย โปธิสิตา. (2551). ศาสตร์และศิลป์แห่งการวิจัยเชิงคุณภาพ. กรุงเทพมหานคร: อมรินทร์พริ้นติ้งแอนด์พับลิชชิ่ง.
- ณรุทธ์ สุทธจิตต์. (2555). ดนตรีศึกษา : หลักการและสาระสำคัญ (พิมพ์ครั้งที่ 9 ed.). กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- เดโช สวานานนท์. (2512). ปทานุกรมจิตวิทยา. กรุงเทพมหานคร: โอเดียนสโตร์.
- ธัญญภัทร์ ศิริชันราโรจน์. (2557). จิตวิทยากับการพัฒนาตน = *Psychology and self development*. กรุงเทพมหานคร: แดเน็กซ์ อินเทอร์เน็ตพอร์เรชั่น จำกัด.
- นิตา ชูโต. (2545). การวิจัยเชิงคุณภาพ. กรุงเทพมหานคร: แม่ทสปอยท์.
- บุญญรัตน์ ทรงพานิช. (2544). ผลของจิตบำบัดแนวแสงหาความหมายต่อความหมายในชีวิตของผู้ลี้ภัย. วิทยานิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาจิตวิทยาการปรึกษา คณะจิตวิทยา จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ปราโมทย์ เชาว์ศิลป์. (2530). จิตวิเคราะห์แนวใหม่ = *Self psychology*. กรุงเทพมหานคร: สหประชาพาณิชย์.
- เมธี จันทรา. (2550). วิธีแห่งดนตรี. สารเพื่อนเสมอ, 26.
- ศรีเพ็ญ ศุภพิทยากุล. (2532). การศึกษาและวิจัยด้วยวิธีปรากฏการณ์วิทยา. วารสารวิธีวิทยาการวิจัย, 4, 9-20.
- ศรีเรือน แก้วกังวาล. (2551). ทฤษฎีจิตวิทยาบุคลิกภาพ. กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์หมอชาวบ้าน.

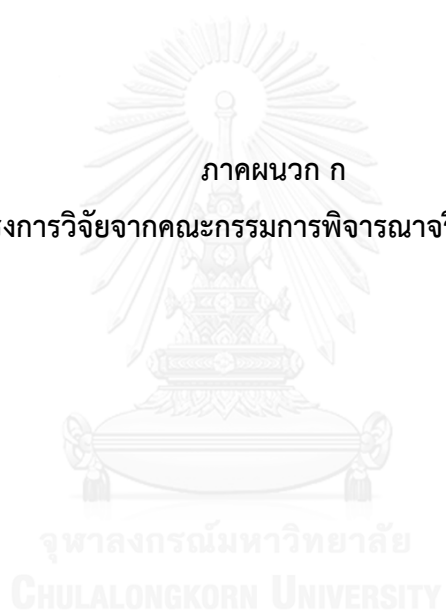
- สมภพ แจ่มจันทร์. (2550). ประสบการณ์ทางจิตใจของผู้ต้องขังหญิงคดีฆาตกรรมในทัณฑสถานหญิงเชียงใหม่. วิทยานิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาจิตวิทยาการศึกษา คณะจิตวิทยา จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย คณะจิตวิทยา, กรุงเทพมหานคร.
- อรัญญา ด้อยคำภีร์. (2553). จิตบำบัดแนวความหมายในชีวิต. กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- อารีย์วรรณ อ่วมตานี. (2549). การวิจัยเชิงคุณภาพทางการพยาบาล. กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

ภาคผนวก ก

ใบรับรองโครงการวิจัยจากคณะกรรมการพิจารณาจริยธรรมการวิจัยในคน

คณะกรรมการพิจารณาจริยธรรมการวิจัยในคน กลุ่มสหสถาบัน ชุดที่ 1 จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
254 อาคารจามจุรี ชั้น 2 ถนนพญาไท เขตปทุมวัน กรุงเทพฯ 10330
โทรศัพท์/โทรสาร: 0-2218-3202 E-mail: eceu@chula.ac.th

AF 01-12

COA No. 183/2558

ใบรับรองโครงการวิจัย

โครงการวิจัยที่ 151.1/58 : ประสิทธิภาพด้านจิตใจในการพัฒนาตัวตนทางดนตรีและความหมายในชีวิตของนักดนตรีมืออาชีพ
ผู้วิจัยหลัก : นางสาวปณิชา พรประสิทธิ์
หน่วยงาน : คณะจิตวิทยา จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

คณะกรรมการพิจารณาจริยธรรมการวิจัยในคน กลุ่มสหสถาบัน ชุดที่ 1 จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ได้พิจารณา โดยใช้หลัก ข้อ 4 The International Conference on Harmonization – Good Clinical Practice (ICH-GCP) อนุมัติให้ดำเนินการศึกษาวิจัยเรื่องดังกล่าวได้.

ลงนาม
(รองศาสตราจารย์ นายแพทย์ปรีดา หัตถ์ประคินธ)
ประธาน

ลงนาม
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. นันทริ ชัยชนะวงศาโรจน์)
กรรมการและเลขานุการ

วันที่รับรอง : 21 ตุลาคม 2558

วันหมดอายุ : 20 ตุลาคม 2559

เอกสารที่คณะกรรมการรับรอง

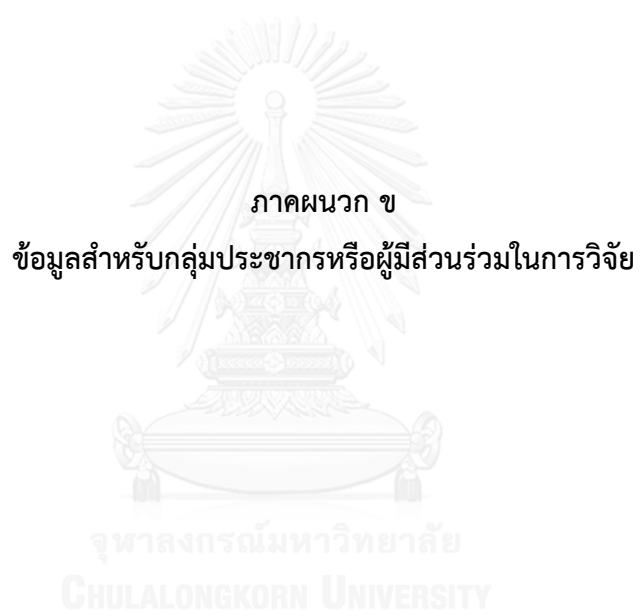
- 1) โครงการวิจัย
- 2) ข้อมูลสำหรับกลุ่มประชากรและผู้มีส่วนเกี่ยวข้องในการวิจัยและ ใบยินยอมของกลุ่มประชากรหรือผู้มีส่วนร่วมในการวิจัย
- 3) ผู้วิจัย
- 4) แบบสอบถาม

เลขที่โครงการวิจัย 151.1/58
วันที่รับรอง 21 ต.ค. 2558
วันหมดอายุ 20 ต.ค. 2559

เงื่อนไข

1. ห้ามตีพิมพ์หรือเผยแพร่ข้อมูลใดๆ ที่เกี่ยวข้องกับการวิจัยก่อนได้รับทราบอนุมัติจากคณะกรรมการพิจารณาจริยธรรมการวิจัย
2. หากใบรับรองโครงการวิจัยหมดอายุ การดำเนินการวิจัยต้องหยุดยั้ง เมื่อถึงกำหนดอายุของอนุมัติให้พิมพ์ล่วงหน้าไม่ว่าจะ / เสียน หรือจนกระทั่งทราบความเกี่ยวข้องการวิจัย
3. ต้องดำเนินการวิจัยตามที่ระบุไว้ในโครงการวิจัยอย่างเคร่งครัด
4. ใช้เอกสารข้อมูลสำหรับกลุ่มประชากรหรือผู้มีส่วนร่วมในการวิจัย ใบยินยอมของกลุ่มประชากรหรือผู้มีส่วนร่วมในการวิจัย และเอกสารชี้แจงเข้าร่วมวิจัย เท่านั้น เฉพาะที่ประพจน์คณะกรรมการเท่านั้น
5. หากเกิดเหตุการณ์ไม่พึงประสงค์หรือภาวะแทรกซ้อนที่เกี่ยวข้องกับข้อมูลวิจัยของบุคคล คณะกรรมการ ต้องรายงานคณะกรรมการภายใน 3 วันทำการ
6. หากเกิดการเปลี่ยนแปลงการดำเนินการวิจัย ให้ส่งคณะกรรมการพิจารณาจริยธรรมก่อนดำเนินการ
7. โครงการวิจัยไม่เกิน 1 ปี ส่วนบรรทัดฐานต้นสุดโครงการวิจัย (ICF 03.12) และบทคัดย่อผลการวิจัย ภายใน 10 วัน เมื่อโครงการวิจัยเสร็จสิ้น สำหรับโครงการวิจัยที่เป็นวิทยานิพนธ์ให้ส่งบทคัดย่อผลการวิจัย ภายใน 10 วัน เมื่อโครงการวิจัยเสร็จสิ้น

AF 04-07

ข้อมูลสำหรับกลุ่มประชากรหรือผู้มีส่วนร่วมในการวิจัย

ชื่อโครงการวิจัย

ประสบการณ์ด้านจิตใจในการพัฒนาตัวตนทางดนตรีและความหมายในชีวิตของนักดนตรีมืออาชีพ

ชื่อผู้วิจัย

นางสาวปณิชา พรประสิทธิ์ นิสิตระดับบัณฑิตศึกษา สาขาวิชาจิตวิทยาการปรึกษา
คณะจิตวิทยา จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

สถานที่ติดต่อผู้วิจัย

103/232 หมู่บ้านโรนอนทาร์ก ต.เทพารักษ์ อ.บางปลา อ.บางพลี จ.สมุทรปราการ 10390

โทรศัพท์ที่บ้าน 02-750-4832

โทรศัพท์มือถือ 086-500-1602

E-mail : panichap14@gmail.com

เลขที่โครงการวิจัย 1541/58

วันที่รับของ 21 ต.ค. 2558

วันหมดอายุ 20 ต.ค. 2559

1. ขอเรียนเชิญท่านเข้าร่วมในการวิจัยก่อนที่ท่านจะตัดสินใจเข้าร่วม ในการวิจัย ก่อนที่ท่านจะตัดสินใจเข้าร่วมในการวิจัย กรุณาใช้เวลาในการอ่านข้อมูลต่อไปนี้อย่างละเอียดรอบคอบ และสอบถามข้อมูลเพิ่มเติมหรือข้อมูลที่ไม่วัดเงิน ได้ตลอดเวลา

2. โครงการนี้เป็นการวิจัยเรื่อง "ประสบการณ์ด้านจิตใจในการพัฒนาตัวตนทางดนตรีและความหมายในชีวิตของนักดนตรีมืออาชีพ" มีวัตถุประสงค์เพื่อทำความเข้าใจถึงประสบการณ์ด้านจิตใจในการพัฒนาตัวตนทางดนตรีและความหมายในชีวิตของนักดนตรีมืออาชีพ รวมถึงศึกษาปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับประสบการณ์ดังกล่าว

3. ผู้ให้ข้อมูลเป็นนักดนตรีมืออาชีพ จำนวน 8-10 คน (หรือมากกว่าข้อมูลจะขึ้นตัว) ซึ่งผู้ให้ข้อมูลจะต้องผ่านเกณฑ์คัดเลือกดังนี้

เกณฑ์คัดเลือก

- เป็นบุคคลที่ประกอบอาชีพหลักทางดนตรี หรือมีรายได้มาจากการแสดงดนตรีติดต่อกันมา 5 ปี ในช่วงเวลา 5 ปีที่ผ่านมา โดยไม่จำเป็นต้องมีรายได้ที่ได้อาการถนัดดนตรีจะเป็นจำนวนเท่าใดก็ตาม และ
- มีการฝึกซ้อมตามตารางของผู้ให้ข้อมูลว่ามีความต่อเนื่องติดต่อกันตั้งแต่ 10 ปีขึ้นไป หรือมีจำนวนชั่วโมงการฝึกซ้อมประมาณ 10,000 ชั่วโมง และ
- มีประสบการณ์ในการเล่นดนตรีแบบมืออาชีพที่มีผลงานโดดเด่น และมีผลงานเป็นที่ยอมรับในด้านดนตรี เช่น ได้รับรางวัลระดับภูมิภาคหรือระดับชาติขึ้นไป เป็นต้น และ
- เคยมีประสบการณ์การเล่นดนตรี จนรับรู้ว่าตนเองเป็นหนึ่งในเดียวกับดนตรี หรือมีประสบการณ์ที่ดี สัมพันธ์กับการเล่นดนตรี หรือการแสดงดนตรีที่ผ่านมากจากการรายงานของผู้ให้ข้อมูล และ
- เป็นผู้ศรัทธาและชอบดนตรีที่ประเมินคุณลักษณะของการเป็นนักดนตรีมืออาชีพเป็นผู้ให้ข้อมูล และ
- มีความยินดีเข้าร่วมการวิจัยและสามารถสื่อสารภาษาไทยได้ดี

ศาสตราจารย์ ดร.ธัญญา สืบคำพิง

เกณฑ์คัดออก

- เป็นผู้ให้ข้อมูลที่ผู้วิจัยสอบถามถึงความเจ็บป่วยทางจิตเวชและ ได้รายงานว่าตนเองมีความเจ็บป่วยทางจิตเวช หรืออยู่ในระหว่างการรักษาด้วยโรคทางจิตเวช

4. กระบวนการศึกษาวิจัย

4.1 ในการเข้าร่วมงานวิจัย ผู้วิจัยจะขอให้ท่านทำแบบสอบถามเพื่อประเมินคุณลักษณะนักคนตรีมืออาชีพ และผู้วิจัยจะขอสัมภาษณ์ท่าน 1 ครั้ง โดยใช้เวลาประมาณ 90 นาที ซึ่งจะเป็นคำถามเกี่ยวกับประสบการณ์ด้านจิตใจในการพัฒนาตัวคนทางคนตรีและความหมายในชีวิต และขออนุญาตฉบับที่เกี่ยวกับการสัมภาษณ์นี้ และในกรณีที่ข้อมูลที่ได้ออกการสัมภาษณ์ครั้งแรกยังไม่สมบูรณ์ ผู้วิจัยขออนุญาตสัมภาษณ์ท่านอีกครั้งหนึ่ง โดยใช้เวลาไม่เกิน 60 นาที และผู้วิจัยจะนำการสัมภาษณ์กลับมาให้ท่านตรวจสอบ

4.2 การเสนอผลการวิจัยจะเป็นภาพรวม ซึ่งจะไม่มีการระบุชื่อของท่านบนฉบับที่ส่ง และจะระบุเป็นรหัสการวิจัย และผู้วิจัยจะเป็นผู้เก็บรักษาฉบับที่ส่งเหล่านั้นไว้เป็นความลับ โดยเมื่อเสร็จสิ้นกระบวนการวิจัย ผู้วิจัยจะลบหรือทำลายฉบับที่ส่งทั้งหมดทิ้งทันที

4.3 หากท่านยินดีเข้าร่วมงานวิจัยนี้ ผู้วิจัยจะขอมีคหณเพื่อสัมภาษณ์ตามวัน เวลาที่ท่านสะดวก และขอให้ท่านลงนามในหนังสือแสดงความยินยอมเข้าร่วมการวิจัย

5. ในการสัมภาษณ์ ท่านอาจจะรู้สึกไม่สะดวกใจเมื่อถูกถามถึงข้อมูลที่เป็นเรื่องส่วนตัว ในกรณีนี้ ผู้วิจัยจะคอยสอบถามความพร้อมของท่านอยู่เป็นระยะ และเมื่อท่านไม่พร้อมที่จะให้ข้อมูล ผู้วิจัยจะยุติการสัมภาษณ์และรอจนกว่าท่านจะพร้อมให้ข้อมูล

6. การเข้าร่วมโครงการวิจัยครั้งนี้ ผู้เข้าร่วมการวิจัยจะได้รับค่าเดินทางในการสัมภาษณ์เป็นจำนวนเงินครั้งละ 300 บาท และประโยชน์ที่ท่านจะได้รับคือการสำรวจอารมณ์ ความนึกคิดของตนเองที่จะนำไปสู่การเข้าใจตนเองมากขึ้น นอกจากนี้ประสบการณ์ที่ท่านถ่ายทอดมา จะเป็นประโยชน์ในการช่วยให้เกิดความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับประสบการณ์ทางจิตใจของนักคนตรีมืออาชีพในการพัฒนาตัวคนทางคนตรีได้มากขึ้น

7. การเข้าร่วมในการวิจัยของท่านครั้งนี้ เป็นไปโดยความสมัครใจ และสามารถปฏิเสธที่จะเข้าร่วม หรือถอนตัวออกจากกรวิจัยได้ทุกขณะ โดยไม่ต้องให้เหตุผล รวมถึงจะไม่ส่งผลกระทบต่อการศึกษาและผลการทำงาน โดยจะไม่มีการเผยแพร่ข้อมูลในการทำวิจัยต่อทางสถาบันที่ท่านเกี่ยวข้อง

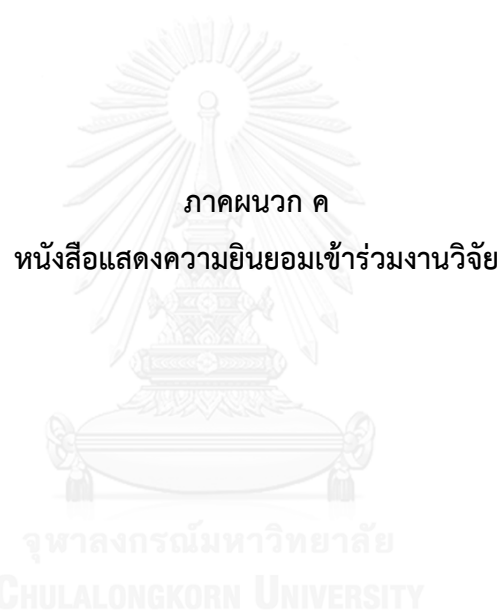
8. หากท่านมีข้อสงสัยให้สอบถามเพิ่มเติมได้โดยสามารถติดต่อผู้วิจัยได้ตลอดเวลา และหากผู้วิจัยมีข้อมูลเพิ่มเติมที่เป็นประโยชน์หรือโทษเกี่ยวกับการวิจัย ผู้วิจัยจะแจ้งให้ท่านทราบอย่างรวดเร็ว

9. หากท่านไม่ได้รับการปฏิบัติตามข้อมูลดังกล่าว สามารถร้องเรียนได้ที่ คณะกรรมการพิจารณาจริยธรรมการวิจัยในคนฯ 254 อาคารจามจุรี 1 ชั้น 2 ห้อง 210-211 อ.พญาไท แขวงวังใหม่ เขตปทุมวัน กรุงเทพมหานคร 10330 โทรศัพท์ โทรสาร 0-2218-3202 E-mail: eccu@chula.ac.th

ชื่อโครงการวิจัย 151-1/58
 วันที่รับรอง 21 ต.ค. 2558
 วันหมดอายุ 20 ต.ค. 2559

รองศาสตราจารย์ ดร.ศัญญา หิวนำดี

ภาคผนวก ค

หนังสือแสดงความยินยอมเข้าร่วมงานวิจัย

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
CHULALONGKORN UNIVERSITY

หนังสือแสดงความยินยอมเข้าร่วมการวิจัย

ทำที่.....
วันที่.....เดือน.....พ.ศ.....

เลขที่ ประชากรตัวอย่างหรือผู้มีส่วนร่วมในการวิจัย.....

ข้าพเจ้า ซึ่ง ได้ลงนามทำหนังสือนี้ ขอแสดงความยินยอมเข้าร่วม โครงการวิจัย ชื่อโครงการวิจัย ประสบการณ์ด้านจิตใจในการพัฒนาตัวคนทางเพศและความหมายในชีวิตของนักคนตรีมืออาชีพ ชื่อผู้วิจัย น.ส. ปณิชา พรประสิทธิ์ ที่อยู่ติดต่อ 103/232 หมู่บ้าน ไรมอนพาร์ค ถนนพหลโยธิน ต.บางพลี อ.บางพลี จ.สมุทรปราการ 10540 โทรศัพท์ 086-500-1602

ข้าพเจ้า ได้รับทราบรายละเอียดเกี่ยวกับที่มาและวัตถุประสงค์ในการทำวิจัย รายละเอียดขั้นตอนต่างๆ ที่จะต้องปฏิบัติหรือได้รับการปฏิบัติ ความเสี่ยงอันตราย และประโยชน์ซึ่งจะเกิดขึ้นจากการวิจัยเรื่องนี้ โดยได้อ่านรายละเอียดในเอกสารที่แจ้งผู้เข้าร่วมการวิจัยโดยตลอด และได้พิมพ์ข้อริบยอมจากผู้วิจัย จนเข้าใจเป็นอย่างดีแล้ว

ข้าพเจ้าจึงสมัครใจเข้าร่วม ในโครงการวิจัยนี้ ตามที่ระบุไว้ในเอกสารที่แจ้งผู้เข้าร่วมการวิจัย โดยข้าพเจ้ายินยอม ให้สัมภาษณ์ 1 ครั้ง ใช้เวลา 90 นาที และหากข้อมูลที่ได้ไม่ครบถ้วน ข้าพเจ้ายินยอมให้สัมภาษณ์เพิ่มเติมอีกครั้ง โดยครั้งที่สองใช้เวลาไม่เกิน 60 นาที และอนุญาตให้บันทึกผลการสัมภาษณ์

ข้าพเจ้ามีสิทธิถอนตัวออกจากกรวิจัยเมื่อใดก็ได้ตามความประสงค์ โดยไม่ต้องแจ้งเหตุผล ซึ่งการถอนตัวออกจากกรวิจัยนั้น จะไม่มีผลกระทบในทางใดๆ ต่อข้าพเจ้าทั้งสิ้น

ข้าพเจ้าได้รับคำรับรองว่า ผู้วิจัยจะปฏิบัติต่อข้าพเจ้าตามข้อมูลที่ระบุไว้ในเอกสารที่แจ้งผู้เข้าร่วมการวิจัย และข้อมูลใดๆ ที่เกี่ยวข้องกับข้าพเจ้า ผู้วิจัยจะเก็บรักษาเป็นความลับ โดยจะนำเสนอบริการวิจัยเป็นภาพรวมเท่านั้น ไม่มีข้อมูลใดในการรายงานที่จะนำไปสู่การระบุตัวข้าพเจ้า

หากข้าพเจ้าไม่ได้รับการปฏิบัติตรงตามที่ได้ระบุไว้ในเอกสารที่แจ้งผู้เข้าร่วมการวิจัย ข้าพเจ้าสามารถร้องเรียนได้ที่คณะกรรมการพิจารณาจริยธรรมการวิจัยในคน กลุ่มสหสถาบัน ชุดที่ 1 จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย อาคารจามจุรี 1 ชั้น 2 ถนนพญาไท เขตปทุมวัน กรุงเทพฯ 10330 โทรศัพท์/โทรสาร 0-2218-8111 E-mail: eccu@chula.ac.th

ข้าพเจ้าได้อ่านข้อชี้แจงไว้เป็นสำคัญต่อหน้าพยาน ทั้งนี้ข้าพเจ้าได้รับทราบและเข้าใจเอกสารที่แจ้งผู้เข้าร่วมการวิจัย และสำเนาหนังสือแสดงความยินยอมไว้แล้ว

ลงชื่อ.....นางสาว ปณิชา พรประสิทธิ์.....ลงชื่อ.....
(นางสาวปณิชา พรประสิทธิ์) (.....)
ผู้วิจัยหลัก ผู้มีส่วนร่วม ในการวิจัย

เลขที่โครงการวิจัย.....151-7158.....
วันที่รับรอง.....21 พ.ค. 2558.....
วันหมดอายุ.....20 พ.ค. 2559.....

รองศาสตราจารย์ ดร.อรวิมลญา สุนคำวิภา

แบบประเมินคุณลักษณะนักดนตรีมืออาชีพ

คำชี้แจง กรุณาทำเครื่องหมายถูก ✓ หน้าตัวเลือกที่ตรงกับตัวของท่านมากที่สุด

1. ท่านประกอบอาชีพทางดนตรี หรือมีรายได้มาจากการแสดงดนตรีเป็นเวลาติดต่อกันมา 3 ปี
ในช่วงเวลา 5 ปีที่ผ่านมา

ใช่   ไม่ใช่

2. ท่านมีการฝึกซ้อมหรือใช้เวลากับดนตรี (เช่น การฟังเพลง การแต่งเพลง การแสดงดนตรี เป็นต้น) ต่อเนื่องกันมาเป็นเวลา 10 ขึ้นไป หรือคิดเป็นชั่วโมง ประมาณ 10,000 ชั่วโมง

ใช่   ไม่ใช่

3. ท่านมีประสบการณ์การเล่นดนตรีแบบมืออาชีพ มีผลงานหรือรางวัลที่โดดเด่นทางด้านดนตรี
(เช่น การแสดงดนตรี หรือรางวัลการประกวดและแข่งขันดนตรีระดับภูมิภาคขึ้นไป)

ใช่   ไม่ใช่

ถ้าตอบ ใช่ มีผลงานอะไรบ้าง

.....

.....

.....

.....

4. ท่านเคยมีประสบการณ์ในการเล่นดนตรีที่รู้สึกดีมีค่ากับการเล่นดนตรี หรือมีความปิติในการ
เล่นดนตรีหรือไม่

ใช่   ไม่ใช่

แนวทางการสัมภาษณ์

ข้อที่ 1 คำถามนำ เพื่อเป็นการทำความรู้จักกับผู้ให้ข้อมูล และสร้างสัมพันธภาพในการสัมภาษณ์

1.1 ข้อมูลทั่วไป แนะนำตนเอง เช่น อายุ ภูมิลำเนา ประวัติการศึกษา อาชีพในปัจจุบัน และเครื่องดนตรีที่เล่น

ข้อที่ 2 คำถามหลัก เพื่อศึกษาประสบการณ์ด้านจิตใจในการพัฒนาตัวตนทางดนตรีและความหมายในชีวิตของนักดนตรีมืออาชีพ

2.1 ขอให้ท่านเล่าถึงเส้นทางการเป็นมืออาชีพ และประสบการณ์ที่เกี่ยวข้อง เช่น ความกดดันทางด้านดนตรีของท่านมีอะไรบ้าง ท่านรับรู้ความเป็นมืออาชีพของตนเองอย่างไร การเป็นมืออาชีพของท่านหมายถึงอะไร

2.2 ตัวตนทางดนตรีและการพัฒนา เช่น (1) ปัจจัยที่ช่วยส่งเสริมท่านในเส้นทางการพัฒนาตัวตนทางดนตรีมีอะไรบ้าง และปัจจัยเหล่านั้นมีส่วนช่วยให้ท่านเกิดการเปลี่ยนแปลงในเส้นทางการพัฒนาตัวตนทางดนตรีอย่างไร (2) ความยากลำบากหรืออุปสรรคสำหรับท่านในเส้นทางการพัฒนาตัวตนทางดนตรีมีอะไรบ้าง ท่านฝ่าฟันประสบการณ์ความยากลำบากมาอย่างไร ขอให้ท่านยกตัวอย่างเหตุการณ์ที่ท่านจำได้ และอะไรบ้างที่เป็นสิ่งช่วยให้คุณผ่านความยากลำบากเหล่านั้นมาได้

2.3 คุณค่าและความหมายของการเป็นนักดนตรีมืออาชีพ เช่น (1) ท่านมีความสุข ความรู้สึกอึดอ้อมใจ มีความหมายจากการเป็นนักดนตรีมืออาชีพนี้หรือไม่ และความรู้สึกเหล่านั้นเกิดจากอะไรบ้าง (2) ท่านมีประสบการณ์ที่เคยเกือบจะเลิกเล่นดนตรีบ้างไหม และอะไรเป็นสิ่งที่ยึดเหนี่ยวท่านไว้ในขณะนั้น (3) ขอให้ท่านเล่าถึงประสบการณ์การเล่นดนตรีที่ท่านรู้ว่าดีมีค่า เกิดปิติในการเล่น หรือ “อิน” กับการเล่นดนตรี

ข้อที่ 3 คำถามก่อนปิดการสัมภาษณ์ เพื่อเป็นการเปิดโอกาสให้ผู้ให้ข้อมูลสามารถเพิ่มเติมในสิ่งที่ยังอยากบอกเล่าถึงประสบการณ์ให้ฟังนอกเหนือจากคำถามหลัก เช่น ท่านมีอะไรที่อยากเล่าเพิ่มเติมเกี่ยวกับประสบการณ์ในการพัฒนาตัวตนทางดนตรีบ้างไหม

แบบบันทึกการสังเกตแบบมีส่วนร่วม

รหัสผู้ให้ข้อมูล .....

วันที่ ..... เวลา ..... สถานที่.....

1) ลักษณะสภาพแวดล้อม

.....

.....

.....

.....

.....

2) ลักษณะของผู้ให้ข้อมูล

.....

.....

.....

.....

.....

ถอดรหัสข้อความประสบการณ์ด้านจิตใจในการพัฒนาตัวตนทางดนตรี

และความหมายในชีวิตของนักดนตรีมีอาชีพ

ผู้ให้ข้อมูลรหัส M02 เอ็น

วันที่ 23 ตุลาคม 2558 เวลา 14.00 – 15.02 (62 นาที)

ข้อความ	รหัสของข้อความ
R: พี่เอ็นเริ่มมาเล่นดนตรีได้ยังไงคะ เริ่มจากอะไร ประมาณกี่ขวบ	
M: อ้อ มันเริ่มจาก เริ่มจากตอนเด็กๆ เนี่ย ถ้าเราจำความได้ ตอนประมาณป.3 ป.4 เงี้ยครับ เราก็จะเห็นตามทีวี เป็นแซกโซโฟน เล่นเพลงป๊อป เพลงอะไรที่เค้าแบบใช้แซกโซโฟนโซโล่ไรเงี้ย แล้วแบบโหม้มันเพิ่มมาเลย แล้วก็บวกกับเด็กๆ พอมีกีฬาโรงเรียนเราก็จะเห็นวงดุริยางค์เดินพาเหรด เราก็แบบโห เท่ มีระเบียบวินัย ใส่ชุดแปลกๆ แล้วก็เดินเป็นขบวน เราก็รู้สึกว่ายัย เท่จังเลย เรายากเป็นบ้าง ผู้หญิงคงชอบอะไรเงี้ย แล้วพอเค้าเริ่มรับสมัครดุริยางค์ประถม ป.4 เราก็พยายามไปสมัครตลอดเลย แต่ปรากฏว่าห้องไม่เปิดบ้าง เราไปไม่ถูกเวลามั่ง อาจารย์ไม่อยู่บ้าง จนสุดท้ายเราก็ไม่ได้เล่น ประถมเราก็ยังไม่ได้เล่นดนตรีอะไรเลย จนใกล้เคียง ป.6 เราเลยสมัครชมรมขลุ่ยไทย เป็นชมรม เรียนสัปดาห์ละชั่วโมงเดี๋ยวนั้นเอง เราก็เรียนขลุ่ยไทยไป	เห็นการเล่นดนตรีเป็นสิ่งที่เท่ อยากรู้อยากเห็น สนใจในการเล่นดนตรี ก้าวเข้าสู่สังคมดนตรีด้วยตนเอง
R: เหมือนขลุ่ยก็เป็นเครื่องมือแรกของพี่เอ็นเลย	
M: ใช่ ขลุ่ยดนตรีไทยครับ ขลุ่ยเพียงออ ก็เรียนๆ อาจารย์ก็ให้โน้ตมาเป่าเพลงไทย เพลงแบบพื้นบ้านอะไรพวกนี้ครับ เราก็ขยัน เราก็ไปซื้อหนังสือเองตามร้านหนังสือ โน้ตขลุ่ยไทยเงี้ยแล้วมาหัดเป่า เราก็มาหัดเองที่บ้าน ทีนี้เราก็แบบฟังเพลงตามทีวี แล้วช่วงนั้นมันมีบอลโลก เราก็แกะเพลงบอลโลก เป่าเพลงบอลโลก แบบมันจึ้งเลย ปรากฏว่าเป่าขลุ่ยไทย เอ๊ะ ทำไมเสียงไม่ตรง เราก็เลยต้องผสมนิ้วตัวเอง ปรับเปลี่ยนนู่นนี่ให้เสียงมันตรง	เกิดความขยัน กระตือรือร้นในการเล่น อยากรู้อยากเห็น อยากรู้อยากลองสิ่งใหม่ๆ
R: แล้วแรงจูงใจของพี่เอ็นมันมาจากไหน เหมือนกับที่เราชอบมากๆ เลย ตอนนั้นยังงัยคะ	
M: อ้อ เหมือนว่าคือแม่เราก็เป็นครูนาฏศิลป์ สอนรำ ซึ่งก็จะอยู่บ้านก็จะเปิดเพลงเพื่อสอนรำเด็ก แต่มันก็เป็นเพลงดนตรีไทยครับ มันก็อาจจะโดนมาตลอด แล้วเหมือนไปโรงเรียน นั่งรถพ่อ พ่อก็เปิดเพลงซึ่งมีหมดเลย เพลงลูกทุ่ง เพลงร็อค เพลงแม่กระทิงเพลง bakery เพลงที่เบิร์ด เพลงคริสติน่าอะไรเงี้ย เราก็เลยแบบได้ฟัง	ครอบครัวมีส่วนในการเอื้อบรรยากาศทางดนตรี ซึมซับบรรยากาศดนตรีจากครอบครัว

ถอดรหัสข้อความประสบการณ์ด้านจิตใจในการพัฒนาตัวตนทางดนตรี

และความหมายในชีวิตของนักดนตรีมืออาชีพ

ผู้ให้ข้อมูลรหัส M08 นินว

วันที่ 18 มกราคม 2559 เวลา 10.02 – 12.09 (127 นาที)

รหัสของข้อความ	ประเด็นหลัก	ประเด็นย่อย
รับรู้ว่าคุณเองมีทักษะทางการฟังที่ดี แยกเสียงสูงต่ำได้ด้วยการลองเล่นดนตรีด้วยตนเอง	2. ความชัดเจนในตัวตนทางดนตรี	2.1 การรับรู้พรสวรรค์ทางดนตรี (จากการลองผิดลองถูก)
รับรู้ว่าคุณเองมีความสามารถด้านดนตรีมากกว่าคนอื่นในรุ่นเดียวกัน	2. ความชัดเจนในตัวตนทางดนตรี	2.1 การรับรู้พรสวรรค์ทางดนตรี (จากการเปรียบเทียบกับผู้อื่น)
เริ่มเรียนดนตรีที่หลากหลายมากขึ้น	3. การเติบโตของตัวตนทางดนตรี	3.2. การได้ลองเล่นดนตรีประเภทต่างๆ
ผู้ครอบข้างชื่นชมความสามารถในการเล่นดนตรี	1. ต้นทุนการพัฒนาตัวตนทางดนตรี	1.3 การเห็นคุณค่าของดนตรีจากคนรอบข้าง
ต้องการพิสูจน์ตนเองในความสามารถทางดนตรี	1. ต้นทุนการพัฒนาตัวตนทางดนตรี	1.1. ทรัพยากรภายในตนเอง
ครอบครัวให้ความสนับสนุนในการเรียนดนตรี	1. ต้นทุนการพัฒนาตัวตนทางดนตรี	1.2 การสนับสนุนของครอบครัว
มีความตั้งใจ อยากรียนดนตรีในระดับอุดมศึกษา	2. ความชัดเจนในตัวตนทางดนตรี	2.3. การรับรู้ความมุ่งมั่นในการเล่นดนตรี

ประวัติผู้เขียนวิทยานิพนธ์

นางสาวปณิชา พรประสิทธิ์ เกิดเมื่อวันที่ 3 สิงหาคม พ.ศ. 2533 สำเร็จการศึกษาปริญญาครุศาสตร์บัณฑิต สาขาวิชาดนตรีศึกษา (เกียรตินิยมอันดับ 1) จากคณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ในปีการศึกษา 2555 และปริญญาศิลปศาสตรบัณฑิต (ภาษาอังกฤษ) จากคณะมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยรามคำแหง ในปีการศึกษา 2555 และเข้าศึกษาต่อในหลักสูตรศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาจิตวิทยาการปรึกษา คณะจิตวิทยา จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ผู้ที่สนใจเกี่ยวกับเนื้อหาในวิทยานิพนธ์ฉบับนี้สามารถติดต่อกับผู้เขียนวิทยานิพนธ์ได้ที่ e-mail: panichap14@gmail.com

